

JELOVICA
OKNA 8-17%
 od 9. do 21. junija popust
 NOVO MESTO, tel., fax: 323-444
 BREŽICE, tel., fax: (0608) 62-926
 METLIKA, tel., fax: (068) 58-716

DOLENJSKI LIST

Št. 23 (2495), leto XLVIII • Novo mesto, četrtek, 12. junija 1997 • Cena: 190 tolarjev

ISSN 0416-2242

9 770416 224000

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov
prijatelj

DOLENJSKI LIST

Občinski
praznik le z eno
delovno zmago

Tudi znak občine

KRŠKO - Krška občina je bila pretekli teden praznično obarvana, čeprav se prireditve ob občinskem prazniku še vrstijo. Še vedno je namreč živ spomin na davno leto 1941, ko je okupator s svojo raznarodovalno politiko hotel iz Slovenije izseliti 220 do 260 tisoč ljudi. To mu je v Posavju in Obsotelju skoraj v celoti uspelo, saj je skozi zbirno preseljeno zbirališče, ki je bilo na gradu Rajhenburg, izgnal iz domov približno 45 tisoč ljudi, kar je za to področje pomenilo 83 odstotkov prebivalstva. Občani so se spomnili tudi prvih krških žrtev. V spomin na boleče trenutke iz zgodovine krške občine je bilo več kulturnih, zabavnih in športnih prireditev.

Osrednja prireditve je bila v petek na Senovem, kjer so najprej odprli obnovljeno cesto skozi Šenovo, po otvoritvi pa je bila slavnostna seja, na kateri so razglasili dobitnike občinskih priznanj, medtem ko bodo priznanja podelili ob drugih svečanih priložnostih, saj so občinski svetniki dobitniki priznanj prepozno potrdili in je bilo za izdelavo prizanju premalo časa. Na slavnostni seji so predstavili tudi domiseln turistični znak občine Krško, ki je delo grafične oblikovalnice Agenda, njegov avtor pa je Roman Stopar iz Krškega.

T. G.

V ŠMARJETI ODPRLI MALTEŠKI HOSPIC - V soboto dopoldan je bila v Šmarjeti otvoritev malteškega hospica sv. Janeza Krstnika. Bivšo kapljanijo je Slovenska malteška bolniška pomoč skupaj s slovenskim nadškofovskim ordinariatom preuredila v dom za ostarele in bolne. Telefon in nekaj denarja za zunanjo ureditev je prispevala tudi šmarješka krajevna skupnost. Dom bo lahko sprejel okrog 15 ljudi. Pred otvoritvijo je bila maša, pri kateri je somaševal nadškoj dr. Alojzij Šuštar. Med mašo so sprejeli 6 novih članov in članic v Slovensko malteško bolniško pomoč, ki deluje v Sloveniji že dve leti. Hospic je odprt predsednik Slovenske malteške bolniške pomoči grof Carlo de Villavicencio - Margheri (v sredini) skupaj s priorjem malteškega viteškega reda princem Wilhelmom von Liechtensteinom z Dunaja (levo). (Foto: J. Dorniž)

VREME
 Ob koncu tedna bo ne-
 stalno vreme z občasnimi
 padavinami, deloma ne-
 vihtami.

Krka na najvišji tehnološki ravni

V Krki so odprli nov obrat kemijske sinteze, najsodobnejši na svetu - Odprta pot za prodor na najzahtevnejša tržišča - Gradnja nove farmacevtske tovarne

NOVO MESTO - Na slovesnosti v petek, 6. junija, sta podpredsednik Državnega zbora Andrej Gerencer in generalni direktor Krke Miloš Kovačič odprla v tovarniškem kompleksu v Ločni nov obrat kemijske sinteze. S to naložbo, vredno 25 milijonov mark, so v Krki dosegli zelo pomemben strateški cilj - da v podjetju proizvedejo celoten izdelek, od surovine do končnega zdravila. S tem je seveda tudi tako imenovana dodana vrednost izdelka večja.

Kemijska sinteza je obrat za proizvodnjo farmacevtskih učinkovin, ki jih kot lastno surovino vgrajujejo v svoja generična zdravila. Prvi sintezni obrat so v Krki zgradili že skoraj pred štirimi desetletji; pred četrt stoletja so zgradili novega, ki pa je v tem času povsem zastarel. Novi obrat Krki-

100 milijonov mark. O veljavni Krke precej pove tudi to, da so

lani Japonci prodali svojo tehnologijo. Za Krko pa "lohn posle" opravljajo na Norveškem, v eni najbolj razvitih držav sveta, kjer zaradi premajhnih zmogljivosti Krkine tovarne v Ljutomeru proizvajajo in polnijo Krkin vitaminični preparati pikovit.

A. B.

NOV KRKIN OBRAT - Goste, med katerimi sta bila tudi podpredsednik Državnega zbora Andrej Gerencer (pri v. desne) in predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. France Bernik (tretji z desne), je po najsodobnejšem obratu kemijske sinteze popeljal njen direktor mag. Milan Bezek (v sredini). (Foto: A. B.)

POHOD MATURANTOV - Prejšnji četrtek je bil novomeški trg v znamenju maturantov novomeške gimnazije in srednjih šol. Vstop v svet odraslih so pokazali predvsem na zelo hrupen način, nekateri dijaki pa so se že dopoldan opotekali s konzervami piva v roki. To pa je zanje šele začetek drugačnega in predvsem bolj odgovornega življenja, kjer se težave še zdalec ne bodo dale odgnati s hrupom. (Foto: J. Dorniž)

Minister pohvalil brežiško enoto

Minister za notranje zadeve Mirko Bandelj z zadovoljstvom o sodelovanju občine in upravne enote Brežice - Brežice bodo vztrajale pri regiji, še vnovič poudaril brežiški župan Jože Avšič

BREŽICE - "Zadovoljen sem, da je sodelovanje med občino Brežice in županom na eni strani ter upravno enoto Brežice na drugi strani dobro." To je med drugimi dejal minister za notranje zadeve Mirko Bandelj v uvodu svoje informacije na tiskovni konferenci, sklicani ob njenem nedavnem obisku v brežiški občini in v upravni enoti Brežice.

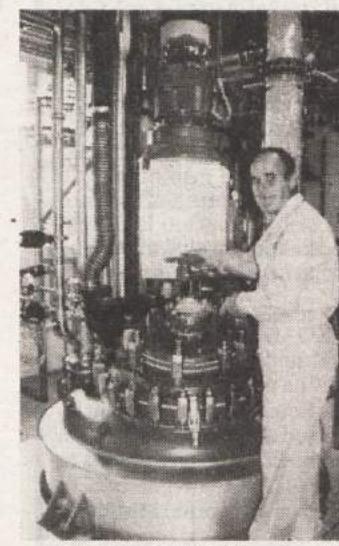
Minister Bandelj, ki je s sodelavci obiskal tudi nekatere mejne prehode s Hrvaško, je dejal, da je brežiška upravna enota v zgornji tretjini najbolj prizadetih upravnih enot v Sloveniji. Za merilo uspešnosti je minister vzel količino opravljenega dela.

Po ministrovih besedah so za Brežice značilne posebne razmere, ki izhajajo tudi iz dejstva, da je bilo tu nekoč veliko vojaških oficirjev nekdane zvezne armade. Poleg navedenega so ob tokratnem obisku govorili o nujnih pripravah na uresničevanje pred časom sprejetega sporazuma o maloobmejnem sodelovanju Slovenije in Hrvaške. "Maloobmejni sporazum narekuje zapolitev do datnih 140 ljudi v carini in policiji,

* V zvezi z možno stavko policijskega vprašanja zatrdir, da verjamem, da ne bo bele stavke policije. Misli, da sindikat razume, da se da vse doseči s pogovori in brez stavke.

* je sporočil minister. Vendar jih po njegovih trditvah ne bodo zaposlili, ampak bodo skušali več narediti s sedanjim številom zaposlenih.

Jože Avšič, brežiški župan, je ob ministrovih navzočnosti opozoril, da zaslužijo Brežice sorazmerno veliko pozornosti, ker so bližu Hrvaške. Prav meja med dvema državama je razlog za povabilo

35 LET V SINTEZI - Tone Junc že celih 35 let dela v Krkini kemijski sintezi. (Foto: A. B.)

Berite danes

stran 3:

• Tilia in Slovenica se združujeta

stran 4:

• Starotržani z najčistejšimi zobmi

stran 5:

• Parki so lahko rešitev za nerazvite

stran 7:

• Zupanu predlagali, naj odstopi

stran 10:

• Novi prostori za Galerijo samorastnikov

stran 11:

• Rondo se obeta tudi Novemu mestu

stran 21:

• Petsto let gotske kraljice

stran 23:

• Telekom lovi korak z razvitiimi

Ford **Paič**

Krška vas 0608/59-059
Novo mesto 068/21-123

GASILSKA ZMAGA V NOVOMESTU!

GORNJA RADGONA - V soboto, 7. junija, so bile v Gornji Radgoni 15. delovno - sportne igre poklicnih gasilcev Slovenije, ki se jih je udeležilo 15 ekip, tudi ekipo iz Novega mesta in Krškega. Obe sta se več kot odlično izkazali, saj so poklicni gasilci iz Novega mesta zasedli prvo, Krčani pa drugo mesto.

STOPAR NAJBOLJŠI V ZAGREBU

SEVNICA - Sevnški karateisti pod vodstvom glavnega trenerja Jurija Orača tudi po državnem prvenstvu nizajo uspehe na mednarodnih turnirjih. Posebej kaže omeniti turnir Croatia Cup v Zagrebu, kjer je nastopilo 832 tekmovalcev iz 54 klubov iz 10 držav. Mladi Sevnščani so se najbolj odrezali med sicer dokaj maloštevilnimi slovenskimi karateisti; to velja še posebej za Marka Stoparja, ki je edini med Slovenci osvojil dve odličji: srebrno v katah posamezno pri kadetih in bronasto v katah ekipno z Rokom Črepinskom, Denism Oračem in Markom Stoparjem. Pri najmlajših dečkih je v katah prijetno presenetil z 2. mestom Gašper Povodnik. Pri prevozu tekmovalcev je vodstvo sevnškega kluba pomagal podjetnik Drago Mirt z Blance.

Meja in nekaj za njo

Meja med Slovenijo in Hrvaško, tudi v Posavju in zato tudi v brežiški občini, bo evropska meja. To je sporočil tudi minister za notranje zadeve Mirko Bandelj, ko je bil nedavno na delovnem obisku v brežiški upravni enoti in so ga popeljali tudi ob državni meji. Vsak od sogovornikov, ki kadarkoli izreče ali sliši besede evropska meja ali vsaj besede s to sporočilnostjo, si pojem "evropska meja" predstavlja nekoliko po svoje.

Evropska meja gotovo pomeni mejo med srednjeevropskimi in nekimi drugačnimi navadami in posebnostmi. Na Obrežju naj bi se torej končeval tudi Balkan, zato zlasti carinski svarijo pred možnostjo, da bi evropsko mejo v Posavju preveč odprli. Preveč je še duha Kraljeviča Marka ali Otomanskega imperija, da bi že danes na stežaj odpirali vrata nemirnemu Balkanu. Tako so izvanele tudi besede carinikov z meje na Obrežju, ko so oni dan na Čatežu poslušali vladna pojasnila o bodočnosti, ki jo prinaša s seboj podpisani sporazum o slovensko-hrvaškem maloobmejnem sodelovanju. Cariniki so skušali dopovedati, da je mnogim potnikom iz osrčja nemirne nekdanje Jugoslavije potrebno na meji v splošno varnost natančno pregledovati prtljago. Tak temeljit pregled kajpak ni evropski način. Zato pa je nemalokrat stvarna nuja na južni meji. Pa brez nacionalizma!

M. LUZAR

Mirko Bandelj

Dodatni davek na avtomobile

Z zakonom predvideni dodatni davek na avtomobile, ki bi udaril po žepu predvsem lastnike boljših in s tem varnejših avtomobilov, je v Sloveniji dvignil dosti prahu med bodočimi kupci osebnih vozil. Ali zakon bo ali ga ne bo, je še neznanka. Menda vlada razmišlja o možnosti, da bi umaknila omenjeni zakon. To sta sporočila podpredsednik vlade Marjan Podobnik in tudi premier dr. Janez Drnovšek. Če vlada misli resno, ko računa na umik zakona, je malce smešna, saj bi umaknila zakon, ki ga je sama predlagala v sprejem in ki je bil v državnem zboru tudi sprejet. Da je državni svet izrekel glede zakona veto, je druga zgoda, brez odločilnega učinka na končni razplet.

Davek je za vlado prikladen način za zbiranje denarja za državni proračun. Vendar je vlada raje kot na to usmerila poglede državljanov drugam. Po starem pravilu je postregla s sliko splošnih državnih in državljanov koristi zakona, in sicer je preko svoje glasnice razložila, da želi z dawkom odvrniti državljanje od bolestnega nakupovanja dragih avtomobilov in jih usmeriti v izobraževanje in podobne koristne naložbe. Tako plemenit namen vlade pa se bo vse skupaj končalo le z vsakdanjo obdavčitvijo. In vendar: ali bo zakon obveljal ali ne bo? Kaj mislite o tem, kaj menite o zakonu? Anketa prinaša nekaj odgovorov na to temo.

STANKO OLOVEC, prodajalec v trgovini Kruso v Brežicah: "Uvajanje dakov na nove avtomobile je nepotrebno. Edino državni proračun bo imel korist od tega ukrepa. Vendar bi država lahko kako drugače uredila te stvari. Zaradi dakov bomo imeli v naši državi starejša vozila. Mislim, da bo državni zbor glasoval tudi v drugo za sprejem zakona o tem davku."

ZELJKO HOČEVAR, instruktor v VDC Leskovec, iz Krškega: "Mislim, da novi davek na nove avtomobile ni primeren. Ekološko je sicer sprejemljiv, ne pa kar se tiče varnosti, saj so manjši avtomobili tudi manj varni in je vprašanje, ali se bo s tem ukrepom vojni park v državi izboljšal, saj država spodbuja nakup manjših avtomobilov pa, da bo s tem proračun kaj pridobil."

MARIJA PAVLIČ, prodajalka v Starem trgu ob Kolpi: "Ne zdi se mi umestno, da bi plačevali ekološki davek za nove avtomobile. Pravzaprav je to skregano zdravo pametjo, saj vsak ve, da stari avtomobili bolj onesnažujejo okolje kot novi. Mislim, da bi morala država najti drugačne in za davkopalčevale preprizljive načine za polnjenje svoje blagajne."

SLAVO VRANIČAR, strojni tehnik iz Metlike: "Zakon o ekološkem daveku na nove avtomobile ni logičen. Vlada bi raje razmisnila o ekološkem daveku na bencin, saj je pri nas med najcenejšimi v Evropi. Večina ljudi si kupi avto zaradi nuje, res pa je, da se bodo vedno vozili in se bo za bencin vedno našel denar, zato ekološki davek na bencin ne bi naletel na takšen odpor kot na nove avtomobile."

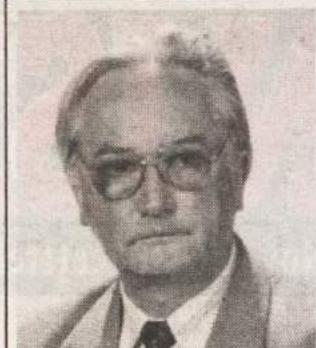
SONJA DULAR - POVŠE, receptorka v tajnici v Varstveno-delovnem centru v Novem mestu: "Z novim t.i. ekološkim davekom na nove avtomobile, ki ga želi uvesti vlada, bomo ljudje prisiljeni se še naprej voziti s stariimi avtomobili, ki so nevarnejši in tudi bolj onesnažujejo okolje. Ta davek pa je le še en dokaz, kako država najraje pobere denar tam, kjer ga je z lahko potrobiti."

TONE ŠERBEC, upokojenec iz Sevnice: "Ne vem, zakaj se mora naša vlada tako sprenevedati, ko skuša prepričati javnost, da je novi zakon o uvedbi davka pri nakupu novega avtomobila - ekološki! Vsi navadni smrtniki, gospodje v Ljubljani, ki si izmišljajo take neumnosti za polnjenje državnega proračuna pa še posebej, dobro vemo, da država pač nekaj stane. Zato naj nas ne imajo za norce!"

JOŽE ŠLAJKOVEC, komercialist z Mirne: "Če bi bil, denar zbran z novim zakonom pri nakupu osebnih avtomobilov, v resnici namenjen za ekologijo, bolj čisto in zdravo okolje, bi bil takoj za njegovo uvedbo. Tako pa se mi vse to zdi neumnost. Dobro, denar je treba pobrati vsem, narobe pa je, da pri nas bolj razmišljamo o družbeni nadstavbi kot o ekonomski bazil."

JANKO GORNIK, ključavnica v Riku Ribnici: "Ravnokar sem kupil nov avto in če bi bil davek uveden, bi imel na vsem lepem več vreden avto kot tedaj, ko sem ga kupil. Tako ne gre! Na splošno sem proti dawkom, še posebno na avtomobile. Država bi morala storiti ravno obratno. Če bi bilo na cestah več dobrih avtomobilov, bi se s tem tudi zmanjšale možnosti za nesrečo."

SIMONA KAVČIČ, učenka OŠ Star Cerkev: "Starši so proti uvedbi davka na avtomobile. Pravijo, da jih razni daveki že tako obremenjujejo, kakršni koli novi pa bi jih še bolj. To potem občutimo tudi otroci. Kar predstavljam si, da bi mi rekli, da mi ne morejo nekaj kupiti, ker so kupili nov avto in moralni plačati še davek."

mag. Janez Černač

Proti vračanju in razprodaji naših gozdov

Černačev odziv na umik referendumskoga predloga ZLSD

KOČEVJE - Po umiku predloga ZLSD za razpis predhodnega zakonodajnega referendumu "Ohranjanje naše bogastva", ki ga je ta prejšnji teden umaknila iz parlamentarne procedure, potem ko so ustavnih sodnikov s petimi glasovi za in štirimi proti razsodili, da je predlagano referendumsko vprašanje v nasprotju z ustavo, je pobudnik predhodnega zakonodajnega referendumu "Zavarujmo naše gozdove" (ki je svojo pobudo umaknil prav zaradi predloga ZLSD) mag. Janez Černač prepričan, da je Slovenija s tem izgubila že drugo priložnost, da bi popravila napako, ki so naredili politični veljaki že pred osamosvojitvijo, ko so javne gozdove praktično zastavili. Vendar pa, kot pravi, obstaja še ena možnost, da bi slovenske gozdove obvarovali pred razpadajo in vračanjem nekdajnji veleposestnikom in tujem.

"Javne gozdove bi lahko vključili v zaščitno zakonodajo, ki jo je potrebno pripraviti ob priklučevanju Evropski uniji," pravi Černač in dodaja, da bi s tem, ko bi javni gozdovi postali zaščiteni območja, bila dana tudi možnost trajnostnega razvoja na teh območjih. M. L.-S.

POKUŠNJA SIROV - Na Trubarjevi domačiji na Rašici so minuli petek poleg kulturnega mostu gradili še "sirov most" med Švicico in Slovenijo, saj so pripravili pokušnjo švicarskih sirov iz Emmentala in domačega sira laščan iz sirarne v Velikih Laščih. Na fotografiji so nekateri glavni udeleženci in govorniki na tej prireditvi, od leve proti desni: župan Velikih Lašč Milan Tekavec, pastor Weber iz Švice (v narečju bernščinom je prevedel Levstikovega Martina Krpana), uspešni slovenski podjetnik v Švici in pokrovitelj večih prireditiv Milan Greiner, ob njem pa njegova žena Heidi, ki je predstavila švicarsko narodno nošo in pripravila razstavo sirovih plôšč.

OBELEŽJE DR. BRADAČU V SPOMIN - V nedeljo dopoldne so na Jami pri Dvoru na slovesni prireditvi odkrili spominsko ploščo dr. Franu Bradaču. V njegov spomin je bila v Mačkovcu maša; daroval jo je dekan Franc Povirk, ki je kasneje blagoslovil odkrito spominsko obeležje. Na bogati kulturni prireditvi, ki je odsevala Bradačovo delo in življenje, so sodelovali otroci osnovne šole Žužemberk in njene podružnične šole na Dvoru, pevci iz Suhe krajine pod vodstvom Aleša Makovca, člani kulturnega društva Dvor in člani turističnega društva Žužemberk - Dvor. O pomenu dela dr. Bradača, ki se je s številnimi prevodi, z znanstvenim in predavateljskim delom trajno zapisal v slovensko humanistiko in slovensko kulturno zgodovino, je sprogorabil dr. Jože Kastelic. V Kmetovi hiši je bila tudi razstava Bradačevih del, njegovih rokopisov in celotna seminarška naloga, ki so jo pripravili učenci osnovne šole Žužemberk. S svojimi deli se je predstavil tudi slikar domačin Martin Šuštaršič. (Foto: S. Mirtič)

Gluhi in naglušni dobili prostore

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih po 40 letih dobilo svoje prostore - Denar zanje prispevala Zveza gluhih in naglušnih Slovenije in novomeška občina - Zbirajo še za opremo

Aljoša Redžepovič, sekretar Zveze gluhih in naglušnih Slovenije, sta poudarila velik pomen te pridobitve za člane. Jasna Šinkovec, podporačica novomeškega medobčinskega društva, pa je poudarila pomen odpiranja društva.

• Na otvoritvi so prejeli tudi nekaj daril, med drugim je društvo izročil ček za 200 tisočakov predsednik skupščine Zvezne gluhih in naglušnih Slovenije Franc Plancinc, novomeški župan Franci Končilija pa ček za 40 tisočakov.

va navzen, da bodo za njihove probleme vedeli tudi ostali. J. D.

Na novinarski konferenci je sekretarka Vesela Banič povedala, da se je društvo do sedaj selilo kar sedemkrat, poleg tega so bili vsi dosedanjih prostori neustrezni. Celotna kupnina novih, 70 m² velikih prostorov, znaša 9 milijonov 800 tisoč tolarjev. Prostori so morali tudi na novo opremiti, saj stara oprema ni bila več uporabna. Prav za opremo prostorov, ki jih bo stala milijon 200 tisoč tolarjev, pa še vedno zbirajo denar. V

LIKOVNA RAZSTAVA

NOVO MESTO - Dolenjski muzej Novo mesto in Pokrajinski muzej Murska Sobota vabi v petek, 13. junija, ob 19. uri na otvoritev likovne razstave Alojza Ebrla (1822-1887), ki bo v galeriji Dolenjskega muzeja.

"KATARINA" V NOVEM MESTU

NOVO MESTO - Knjižnica Mirana Jarca vabi danes, v četrtek, 12. junija, ob 19. uri na predstavitev knjižne novosti Barice Smole iz Trebnega z naslovom Katarina. Knjiga z izborom kratke proze je izšla pri Dolenjski založbi v zbirci Utva.

TERPSIHORA IN "SEN KRESNE NOČI"

NOVO MESTO - V petek, 13. junija, ob 16.30 bo v atriju KC Janeza Trdine najprej videoprodukcija plesnega društva Terpsihora, ki bo prikazalo ustvarjanje v sezoni 1996/97, ob 19. uri pa bo premiera igre W. Shakespearja Sen kresne noči.

KONČNO V SVOJIH PROSTORIH - Na otvoritvi, ki so se je udeležili predstavniki dolenjskih in belokranjskih občin ter predstavniki gluhih in naglušnih od drugod po Sloveniji, sta trak prezela 83-letni Franc Kren, dolgoletni član in dvajset let tudi predsednik društva iz Vavte vasi, in doseganji predsednik društva Janez Blatnik, na levu pa je nova predsednica društva Marjana Gorenc. (Foto: J. Dorniž)

DAN INŽENIRSTVA - Ob dnevu roda inženirstva Slovenske vojske je bila v vojašnici v Novem mestu 4. junija slovesnost, ki se je udeležil generalpolkovnik Albin Gutman, načelnik generalštaba Slovenske vojske. Navzoči so bili med drugimi tudi predstavniki inženirstva iz generalštaba in enot iz vse Slovenije. Gutman je na slovesnosti podelil 105. inženirske čete srebrno plaketo Slovenske vojske in jo vročil poveljniku Branku Keburu. 105. inženirska četa je izročila načelniku plaketo in sliko usposabljanja na lansirnem mostu Compact 200. (Foto: L. M.)

Mariborsko pismo

Pokal nogometnemu, učiteljici fička, delavcem pa upanje

Grozijo s stavkami

MARIBOR - Tako, kakor je bilo mogoče že pričakovati, je minuli teden v Mariboru minil v znanimenju nogometa. Na zadnjem prvenstvenem tekmi v sezoni, na kateri so si nogometna Maribora-Branika dokončno priborili naslov državnih prvakov, se je zbralok okoli 14 tisoč ljudi. Po tekmi so navijači z vijoličastimi zastavicami dobesedno preplavili mesto, zvečer pa se je več tisoč ljudi zbral v starem mestnem središču v Lentu ob Dravi, kjer so proslavljali zmagovo na ranih junutrih ur.

Prebivalci mesta ob Dravi so se po mnogih letih torej lahko zopet enkrat veselili zmage. Ta besedica je bila v štajerski metropoli po številnih porazih na gospodarskem, političnem, kulturnem in drugih področjih že skoraj pozabljena. Sedaj pa so nogometniki s svojim uspehom someščanom vrnili izgubljeno samozavest.

Zelo samozavestni pa so bili letos tudi maturanti, ki so v minulem tednu pripravili za

ključne prireditve pred šolskimi poslopiji. Dijaki 4. f. iz I. gimnazije so svoji razrednici ter profesorici za fiziko ob koncu šolskega leta poklonili v zahvalo celo avto. Kupili so ji več kot deset let starega fička, ki so ga na mestni občini registrirali in zavarovali na njeno ime. Nato so se nanj vsi na veliko podpisali z barvнимi flomastri in ga zavili v vrdeči trak kot kakšen bonbonček. Za nameček so vse posneli še na videotrakt in spravili v spomin šolskega računalnika.

Precej manj veseli in razigrani pa so bili v minulih dneh delavci v nekaterih mariborskih podjetjih. Tako denimo delavci tovarne nožev Pathos iz Lenarta, ki so več tednov stavkali, sedaj pa so doma na čakanju, še vedno niso dobili niti februarških plač. Zaradi neizplačanih plač in regresa za letni dopust grozijo s stavkami tudi delavci v nekaterih kovinskopredelovalnih in tekstilnih podjetjih. Nezadovoljnih pa je tudi več kot 3.500 delavcev bivše Elektrovin, ki so v stečajnem postopku vložili terjave za premašno izplačane plače, sedaj pa jim je stečajni upravitelj namesto denarja lahko ponudil samo delnice novega podjetja, ki je zraslo na ruševinah starega. Delavci bodo tako ostali brez dolga pričakovanega denarja, ki ga mnogi že krvavo potrebujejo, zato pa jim bodo delnice v žepu pomagale ohranjati upanje in vero v boljšo in lepo prihodnost.

TOMAŽ KŠELA

LOJZKA - V času najbolj srdite železničarske stavke je priljubljena novomeška posebnost Lojzka po mestu vriskala in pela z železničarsko kapo na glavi. Takrat je bila Lojzka edina "ajzenponarka", ki je delala, in to zaston, pa še ljudje so je bili veseli.

TRG - Novomeški Glavni trg se ob večerih spremeni v dirkališče za objestne mlade motoriste, ki se povrhu vsega vozijo brez glušilcev na izpušnih ceveh. V lepem in blagem večeru je objestno in hrupno divjanje tako razburilo gosta na kavarniški terasi na trgu, da je po telefonu poklical policijo in zahteval, naj može postavate takoj naredijo red. "Kje, pravite, da se vozijo?" je vprašal dežurni policist. "Na Glavnem trgu!" je zarohnel komunalni televizijski snemalec. "Pridite takoj!" "Glavni trg, kje pa je to?" je mirno vprašal policist, ki mesto očitno ni v njegovem rajonu.

DELO - Novo mesto pa ni niti v rajonu Delovih propagandistov. Kako bi sicer v reklamni akciji za nove naročnike na Dolenjskem tem pošiljali primorsko izdajo Dela? Stari naročniki v našem koncu pa so v teh dneh dobivali ljubljansko izdajo. O kakšni akciji pridobivanja novih naročnikov niso nič vedeli niti lokalni dopisniki, na koncu pa se je pokazalo, da o tem nič ne vedo niti šefi. Morda bomo o učinku akcije izvedeli, ko bo v Novo mesto prišla dolenjska izdaja prvega slovenskega dnevnika.

ŠKARJICE - Za otvoritev zavetišča za stare in bolne v Šmarjeti prejšnjo soboto je malteški viteški red pripravil potroben in natančen protokol. Vse je bilo določeno: kdo ob kom stoji, kdaj je treba poklekniti, kako bojo stali ob rezanju traka. Le na to se ni nihče spomnil, da bi bilo dobro pred otvoritvijo nabrusiti škarjice. In tako sta do stojanvenika ubogi trak namesto prezala - razcefrala.

PREDAVANJE O DROGAH

NOVO MESTO - V petek, 13. junija, bo ob 19. uri v veliki čitalnici študijskega oddelka Knjižnice Mirana Jarca predavanje o drogah. Predavanje bo vodilo Vera Šenica, zunanjá sodelavka Urada za prevencijo zavojencev iz Ljubljane in publicistka.

Ena gospa je rekla, da je Evropa že vdrla k nam. Pri maši ob otvoritvi malteškega hospica v Šmarjeti so sem pa tja tudi tudi kakšno po slovensko.

Suhokranjski drobiž

POZOR MEDVEDI! - Mlada kolesarja Jože Jenkole in Marko Špec rada kolesarita tudi po gozdnih poteh. Pred kratkim sta pod vrhom Sv. Petra tik na cesti nenadoma zagledala besno medvedko z mladiči. Fanta sta bila hitra in sta jo s prizorišča doganja hitro odkurila, s kolesi, seveda.

DARILLO ZA PRAZNIK - Suhokranjčani so slovensko in v velikim ponosom odkrili obeležje rojaku dr. Franu Bradaču na Jami. Mizarstvo Bine in Roman Jaklič sta brezplačno poklonila spominski vitrini šoli na Dvoru in v Žužemberku, v kateri bodo tudi Bradačevi rokopisi, dela in fotografije. Bogdan Pirc in Janez Drab, tudi nekdanja učenca OŠ Žužemberk, sedaj zaposlena pri Mizarstvu Jaklič, sta takole na mestila vitrino (na sliki).

Tilia in Slovenica se združujeta

Zavarovalnici Tilia in Slovenica se nameravata združiti do konca leta - Nova zavarovalnica bi bila po velikosti 3. v Sloveniji - Večja varnost zavarovancev, hitrejši razvoj

NOVO MESTO - Pred približno letom dni so stekli pogovori o tesnejši povezavi med Zavarovalnico Tilia iz Novega mesta in zavarovalniško hišo Slovenica iz Ljubljane. S prihodom novih predsednikov uprav obeh zavarovalnic so ti pogovori postali konkretni in sad tega je sredi maja podpisano pismo o namerni spojivitvi obeh zavarovalnic v eno. Če bo šlo vse po predvidevanjih, bo z začetkom prihodnjega leta začela poslovati nova slovenska zavarovalnica z imenom Tilia Slovenica ali Slovenica Tilia.

Tilia in Slovenica sta srednje veliki zavarovalnici, ki imata približno enak tržni delež na slovenskem zavarovalniškem trgu, vsaka po okoli 5 odst. "Analize kažejo, da bo v bližnji bodočnosti delo srednje velikih in pretežno regionalno usmerjenih zavarovalnic težko in negotovo," pravi Miro Štimac, predsednik uprave Zavarovalnice Tilia. (Predsednik uprave Slovenice pa je Belokrajec Zvone Ivanušič.) "To se je še

Miro Štimac

posebej pokazalo pri analizi načrtovane širitev prodajne mreže in z njo povezanimi velikimi zagonskimi sredstvi ter pri analizi stroškov nadaljnje razvoja informacijskega sistema, kar vse bi naši zavarovalnici vsaka zase zmogli veliko težje, kot bi to storili združeni, poleg tega bi s tem močno zmanjšali svojo konkurenčno sposobnost."

Po mnemu vodilnih ljudi obeh zavarovalnici sta Tilia in Slovenica zelo primerni za spojitev. Prostorsko, če izvzamemo Ljubljano, si ne konkurirata: Tilia je posebej močna na Dolenjskem, v Beli krajini in na Kočevskem, kjer Slovenica tako rekoč sploh ni prisotna, na Goriškem in Koprskem je trdno zasidrana Slovenica, skupaj pa dobro v kakovostno pokrivata celotno Slovenijo. Ponujata skoraj enaka zavarovanja, razvijata enak informacijski sistem. "Zakaj ne bi torej denar, ki ga ne bo treba

trošiti za razvoj vsake posamezne zavarovalnice, namenjali za večjo varnost naših skupnih zavarovancev?" pravi Štimac. Nova združena zavarovalnica bi že na začetku

ku imela zavidljiv 10-odst. delež slovenskega zavarovalniškega trga in bi bila tako za Triglavom in mariborsko zavarovalnico tretja največja v Sloveniji. Dokončno besedo o spojivitvi obeh zavarovalnic bodo rekel lastniki na skupščinah obeh družb. Kot rečeno, naj bi nova zavarovalnica Tilia Slovenica, kar pomeni slovenska lipa, zaživeli v začetku prihodnjega leta.

A. BARTELJ

ŠENTJERNEČANI ZMAGALI NA IGRAH BREZ MEJA - Ekipa šentjernejskih športnikov je v petek odpotovala v Budimpešto, kjer je zastopala Slovenijo na igrah brez meja in zmagala. Snemanje je bilo v prisotnosti zagrelih navijačev v pondeljek zvečer. Za dobro vzdušje na prizorišču iger je poskrbelo tudi šentjernejska godba. Na fotografiji je ekipa zagrelih šentjernejskih športnikov z maskoto petelinom. (Foto: M. Hočevar)

Najboljši sosed v Novem mestu

Na dnevu Mercatorja v Novem mestu se je zbral več kot 2.000 Mercatorjevih delavcev iz cele Slovenije

NOVO MESTO - Družba Mercator Dolenjska je bila zadnjo soboto na svojem prostoru na Livadi v Novem mestu gostitelj Mercatorjevih delavcev iz cele Slovenije. Gre za dan Mercatorja, "najboljšega sosedja", tradicionalno, že 19. srečanje Mercatorjevih delavcev, posvečeno športu, druženju, zabavi, sprostivosti in prijateljstvu, ki vsako leto poteka v drugem kraju. Novomeščani so bili nazadnje gostitelji takega srečanja pred 10-imi leti.

Letošnjega srečanja se je udeležilo več kot 2.000 Mercatorjevih delavcev, njihovih družinskih članov in upokojencev iz cele Slovenije. Poslovni sistem Mercator zaposluje okoli 9.200 ljudi, od tega jih več kot pol dela v trgov-

ski dejavnosti, ki ustvari okoli 85 odst. Mercatorjevega celotnega prihodka. V lanskem letu je poslovni sistem Mercator ustvaril okoli 600 milijonov tolarjev dobička, o njegovi delitvi pa bo 20. junija odločala skupščina delničarjev. Naslednji dve leti bosta za Mercatorje zelo pomembni, v tem času se bo ta poslovni sistem povsem spremenil in bo postal eno, enotno in zgolj trgovsko podjetje na drobno, pretežno z živili.

Na dnevu Mercatorja v Novem mestu so 10-ih delavcem podelili nagrade za nadpovprečne delovne dosežke v preteklem letu. Med nagrajenci sta tudi Martin Andrečič, vodja skladnišča v Mercatorju Dolenjska, in Cveto Zupančič, kmet in predsednik M KZ Stična.

ZMAGOVALCI MERCATORIADI - Na dnevu Mercatorja v Novem mestu so proglašili najboljše ekipe, ki so se pomerile v desetih športnih disciplinah. Skupni zmagovalci prihajajo iz Mercatorja SVS (severovzhodna Slovenija), ki so tako veseli zmage. (Foto: A. B.)

Društvo invalidov že 15 let

Petnajstletnico obeležili s prireditvijo na grmski šoli - Zelo veseli prostorov, ki so jih dobili lani

NOVO MESTO - Društvo invalidov Novo mesto, ki združuje 1050 članov, je minuli petek na grmski osnovni šoli ob lepi udeležbi proslavljal 15-letnico delovanja. Na prireditvi je nastopilo več ansamblov in ostalih nastopajočih, ki so se odpovedali honorarju. Društvo invalidov, ki ima med svojimi člani kar 80 odst. delovnih invalidov, si je že dalj časa prizadevalo, da bi prišlo do svojih prostorov. Lani jim je to uspelo, za kar so zelo hvaležni novomeški občini, ki jim je kupila stanovanje na Rozmanovi, in županu Franciju Končilji, ki se je za to zelo prizadeval. Prostori so potem obnovili s pomočjo Zveze društev invalidov Slovenije, s prispevkvi in delom obrtnikov in podjetnikov, 60 odst. denarja pa so zbrali člani sami. V društvu posvečajo največjo pozornost socialnemu programu.

Na petkovi prireditvi, ki se je udeležil tudi predsednik Zveze društev invalidov Slovenije Marjan Kroflič, predstavniki novomeške, šentjernejske in škocjanske občine ter predstavniki verskih skupnosti, so podelili več priznanj: plakete članom za 10-letno zvestobo, potem pismene zahvale in posebne društvene plakete zaslužnim članom in zunanjim

dobrotnikom za aktivno in požrtvovalno delo, posebne plakete ob 15-letnici društva in tri posebne plakete z zlatim vencem najbolj zaslужnim za pridobitev in ureditev prostorov, in sicer: novomeški občini, Zvezni društvo invalidov Slovenije in tajniku novomeškega društva invalidov Zvonetu Tkalcu. Prireditve je podprtlo več sponzorjev, glavna sponzorja pa sta bila Revoz in Mizarstvo Hrastovšek.

J. D.

15 LET DRUŠTVA INVALIDOV - V petek so člani novomeškega društva invalidov v telovadnici grmske osnovne šole praznovali 15-letnico delovanja. Za dobro vzdušje je poskrbelo več nastopajočih, ki pa so se odpovedali honorarju. (Foto: J. Dornič)

Število krvodajalcev še vedno pada

Novomeška OORK mora na leto zbrati okrog 2.000 l krvi - Število krvodajalcev se je od leta 1990 zmanjšalo za polovico - Premalo spodbud in ugodnosti za krvodajalce

NOVO MESTO - V Sloveniji potrebujemo letno okrog 45.000 litrov krvi, ki jo daruje okrog 100.000 ljudi. Novomeška območna organizacija Rdečega križa, ki organizira odvzem krvi za potrebe novomeške bolnišnice, nekaj pa tudi za klinični center, mora letno zbrati okrog 2.000 l krvi, za kar je potrebno 5.500 odvzemov. Žal zadnja leta število krvodajalcev močno pada, predvsem je med njimi manj mladih.

Novomeška območna organizacija Rdečega križa, ki obsegajo novomeško, šentjernejsko in škocjansko občino, je ena najbolj aktivnih na področju krvodajalstva v Sloveniji. Kljub temu se je od leta 1990 število njihovih krvodajalcev skoraj za pol zmanjšalo. Leta 1990 je bilo več kot 10 odst. aktivnega prebivalstva krvodajalcev, potem je ta delež iz leta v leto padal, najnižji je bil leta 1995 (4,3 odst.), lani se je za dober odstotek po-

* In čeprav se pri Rdečem križu ne želijo ukvarjati z rekorderji, ampak si želijo, da bi vsakodan enkrat dal kri, vsako leto podelijo priznanje tistim, ki se jo darovali največkrat. Letos so priznana 20-tim krvodajalem v vsaki občini (novomeški, šentjernejski in škocjanski), ki so največkrat darovali kri, izročili župani. Na območju novomeške območne organizacije RK sta po podatkih Transfuzijskega zavoda Slovenije največkrat dala kri in njene komponente Miran Mlekuž iz Dolenjega Karteljevega, 199-kri, in Jožefa Pate iz Dolenjega Kamejna, 70-kri.

pravil, letos pa je zopet padel. "Če hočemo zadostiti potrebam naše bolnišnice po krvi, bi morali imeti vsaj 5,5 odst. aktivnega prebivalstva krvodajalcev," je povedal Zvone Šuštaršič, predsednik novomeške območne organizacije Rdečega križa.

Usmeritev mednarodnega Rdečega križa je, da je krvodajalstvo brezplačno, seveda pa morajo za to humano dejanje krvodajalci imeti vsaj tako ugodnost. Rdeči križ Slovenije je že predlagal, da bi imeli naši krvodajalci 20-odst. popust pri prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju, prost dan in prednost pri naročanju na specialistične preglede. Dejstvo pa je, da so sedaj krvodajalci, ki so več kot 10-krat darovali kri, imeli 10 odst. popusta pri prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju, po novem pa ta ugodnost pridala le krvodajalcem, ki so kri darovali več kot 20-krat. Po starji jugoslovanski zakonodaji ima krvodajalec pravico do dveh prostih dni, po novem Zakonu o delovnih razmerjih, ki se pripravlja, pa je za zdaj zapisan en dan. "Sedaj pa se dogaja, da nekateri

SPREJEM KRVODAJALCEV - Dvajset krvodajalcev (deset moških in deset žensk) iz šentjernejske občine, ki so največkrat darovali kri, je prejšnji četrtek ob dnevu krvodajalcev sprejel šentjernejski župan. Na fotografiji župan Hudoklin izroča priznanje upokojencu Janezu Mislejcu z Gomile, ki je dal kri 60-krat. Med ženskami je največkrat dala kri Marinka Pavlič z Roj, in sicer 41-krat. (Foto: M. Hočevar)

CESTA VELIKA PRIDOBITEV ZA PREBIVALCE STAVČE VASI - Ob prazniku krajne skupnosti Dvor je bilo v kraju več prireditve. V torek so se predstavili učenci glasbene šole, v soboto je na osrednjem trgu zaigral pihalni orkester iz Štice, na Jami so odkrili spominsko ploščo, krajani so dobili prenovljen most, ki je že ogrožal varnost pešcev, posebej pa so se veselili asfaltne povezave med Stavčo in Jamo vaščani Stavče vasi. Le-ti so v prisotnosti članov sveta krajne skupnosti in njenega predsednika Janeza Hrovata, Feliks Streljeta in župana mestne občine Novo mesto Francija Koncilija sodelovali pred namenu 1,2-kilometrske odseke. Obnova je stala 10 milijonov tolarjev, denar pa je zagotovila mestna občina Novo mesto. (Foto: S. Mirtič)

Mesnine samo iz domačega mesa

V programu meso metliške kmetijske zadruge pripravljeni pomagati domaćim kmetom, ki bi se odločili za živinorejo - V klavnici odkupujejo tudi jagnjeta in kozličke

METLIKA - Eden od programov metliške kmetijske zadruge je program meso, ki zajema klavnico z odkupom živine, predelavo mesa ter prodajo mesa in mesnih izdelkov. Lastnega pitanja v kmetijski zadruzi nimajo več, pač pa le kooperacijsko proizvodnjo, bodisi da gre za pitanje goveje živine ali prašičev.

Ker pa je kooperacijsko pitanje manjše, kot so potrebe v klavnici, približno polovico goveje živine odkupijo druge, vendar izključno v Sloveniji. Prašičev pa domači kmetje zredijo le nekaj odst., vse ostale prav tako kupijo, a prav tako le pri slovenskih rejcih. Vendar Jože Bajuk, vodja

• V klavnici koljajo tudi govedo in ostale živali, ki jih želijo rejci bodisi zase ali jih hočejo sami prodati. Tako so živali uradno zaklante, veterinarsko pregledane, primerno ohlaštene, lahko pa tudi razkosane. Za delo pusti kmet klavnici kožo in drobovino živali, klavnica pa lahko po želji del živali ali celo tudi odkupi.

programa meso, poudarja, da so pripravljeni sodelovati z rejci iz metliške občine, zlasti tistimi, ki

SREČANJE GRIBELJCEV

GRIBLJE - Turistično društvo Griblje pripravlja za soboto, 14. julija, ob 15. uri pred gasilskim domov v Gribljah drugo srečanje vseh Gribeljcev, ki so našli drugi dom zunaj svoje vasi.

ZAHVALA

Želim se zahvaliti vsem belokrantskim šoferjem, ki so mi denarno pomagali pri nakupu novega kavča in prispevali kar 60.000 tolarjev. Sem mati samohranilke z majhno plačo, zato hvala tudi v imenu mojega otroka.

JULIJANA BEKTAŠEVIĆ
Črnatelj

• Še Janez Drnovšek ni več, kar je bil. Že nekaj mesecev ni zamenjal nobenega ministra. (Cjuna)

• Ni razlike: črni in rdeči klerikalizem ravnatva enako. (P. Božič)

NAJUSPEŠNEJŠA MIRJAM GOSENCA

METLIKA - 76 učencev, ki so v letosnjem šolskem letu zaključili metliško osnovno šolo, je minuli petek v tukajnjem kulturnem domu pripravilo slovesnost za starše ter se hkrati poslovilo od učiteljev. Na prireditvi so razglasili najuspešnejšo učenko v iztekačem se letu. To je Mirjam Gosenca, ki je prejela zlato Cankarjevo priznanje ter sodelovala na področnih tekmovanjih iz kemije, matematike, fizike in angleščine.

ASFALT - Prebivalcem Gorenjih, Srednjih in Dolenjih Radencev ob Kolpi se je pretekli teden uresničila dolgoletna želja, da vasi povežejo med seboj z asfaltom. Župan Črnomaljske občine Andrej Fabjan (na fotografiji) je prerezal trak na vaški cesti, dolgi 500 metrov, ki je veljala 4 milijone tolarjev. Še pomembnejši pa je za krajanje asfaltiranih 1,8 km dolgi odsek regionalne ceste od Starega trga proti Vinici. Po ovoritvi ceste so krajan pripravili še proslavo ob starotrškem krajevnem prazniku, na kateri so podegli tudi priznanja krovodajalcem. (Foto: M. B.-J.)

ploh med kupci še manj poznavi, načrtujejo več predstavitev in degustacij. Ob tem ni nepomembno, da so metliški mesni izdelki iz svežega, dobrega domačega mesa in po kakovosti daleč presegajo mesne izdelke iz uvoženega mesa oporečne kakovosti. Žal se kupci te razlike še vse premalo zavedajo. V metliški kmetijski zadrugi pa klub dragim surovinam vztrajajo pri kvalitetnih izdelkih, saj se zavedajo, da se tudi na ta način uveljavljajo. Odločili pa so se, da bodo s svojimi izdelki sodelovali tudi na ocenjevanju na Kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni. V oceno so dali Florjanova salamo, kranjsko klobaso in posebno salamo z zelenjavom.

M. BEZEK-JAKŠE

STAROTRŠKI ZMAGOVALCI - Starotrški četrtošolci z razrednikom Vinkom Kobetom, ki so republiški zmagovalci tekmovanja za zdrave in čiste zobe, si zobe umivajo tudi po štirikrat na dan. Zmagali so med več kot 500 slovenskimi šolami. Kot zmagovalci so bili že povabljeni na republiško prireditve, v torek je bila prireditve ob zaključku tekmovanja v Črnomlju, najbolj pa se veselijo izleta v Ljubljano tik pred koncem šolskega leta, ko bodo obiskali tudi tovarno Lek. (Foto: M. B.-J.)

ČITALNIŠKI VEČER V GANGLOVEM RAZSTAVIŠČU

METLIKA - Občinska zveza priateljev mladine Metlika vabi na čitalniški večer, ki bo v soboto, 14. junija, ob 20. uri v Gangloven razstavišču v metliškem gradu. Članice dramske skupine bodo uprizorile odlomke iz knjige Claira Robertona "Pisma zaljubljene najstnice". Z njimi bo nastopil kitarist Iztok Flek. Dramsko delavnico je OZPM organizirala na predlog občinskega otroškega parlamenta, vodi pa jo metliška rojakinja režisera Mateja Koležnik v sodelovanju s samostojnim kulturnim delavcem Gregorjem Fonom iz Ljubljane.

MODNA REVIIA OB KONCU ŠOLE - Srednja šola tekstilne usmeritve iz Metlike je ob zaključku šolskega leta v metliškem kulturnem domu pripravila zanimivo prireditve z naslovom "To je moj, to tvoj je svet". Pripravili so igro "Video klub" ter modno revijo, na kateri so učenke nastopile v trojni vlogi: kot modne kreatorki, šivilje in manekenke. Ob tej priložnosti so na šoli izdali tudi glasilo Gumbki in pripravili razstavo o šolskem delu. (Foto: M. B.-J.)

Starotržani z najčistejšimi zobmi

V črnomaljski in semiški občini namenjajo zlasti v zobozdravstvu veliko pozornost preventivni zdravstveni vzgoji - Vedno večji uspehi - Starotrški četrtošolci slovenski prvaki

ČRНОМЕЛЈ - Od leta 1989, ko so v črnomaljskih občinih pričeli z redno zdravstveno vzgojo pri šolskih in predšolskih otrocih, torej z rednimi preventivnimi in kurativnimi ukrepi, so zobje otrok vsako leto bolj zdravi. Medtem ko so pred osmimi leti imeli prvošolci v povprečju kar 9 in pol karioznih, ekstrahiranih ali plombiranih zob, jih imajo sedaj le še 5 in pol.

12-letni otroci pa imajo prizadevate povprečno le še 4,3 zob, medtem ko so jih imeli pred osmimi leti še 8 in pol. To pa je po mnenju Mire Novak, zdravstvene tehnice v zdravstvenem domu Črnatelj, ki skrbi za zdravstveno vzgojo v vrtcih in osnovnih šolah, velik dosežek. Novakova pripravlja predavanja v 1., 3. in 7. razredih osnovnih šolah v črnomaljski in semiški občini, medtem ko zadnjih 8 let učenci od 1. do 4. razreda na sedmih matičnih in treh podružničnih šolah tekmujejo za zdrave zobe. "Otroke obiščem vsak mesec dvakrat. V razred predmet nenačeljeno, poklicem naključno izbrane otroke ter jim

razdelim testne tablete, ki obarjava zobe obloge. Če ima otrok čiste zobe, prisluži točko za razred," pove Novakova.

Na letosnjem tekmovanju v vsej Sloveniji se je najbolje odrezal 4. razred iz osnovne šole Stari trg z razrednikom Vinkom Kobetom. Od 105 možnih točk so zbrali 101 točko. Otroci v zmagovalnem razredu pa nimajo le čistih, ampak vsi tudi popolnoma zdrave zobe.

Kobe pa pove, da so bili razredi, ki jim je bil v zadnjih osmih letih razrednik, na tekmovalnih vedno pri vrhu. Ob tem pa ni nepomembno, kakšen zgled in podpora jim pri tem dajejo starši.

S slednjim se strinja tudi Novakova. Po njenem mnenju bi morali dajati večji poudarek zobozdravstveni vzgoji nosečnic, starev in predšolskih otrok. Ugotavlja namreč, da prav otroci, ki v prešolski dobi ne obiskujejo vrtcev, teh pa je v črnomaljski in semiški občini veliko, prihajajo v solo z zelo okvarjenim mlečnim zobovjem.

M. BEZEK-JAKŠE

Po osamosvojitvi večji stroški

Semiški svetniki so sicer sprejeli višjo ekonomsko ceno vrtca, vendar ne za toliko, kot so predlagali v vrtcu - Del stroškov bo pokrila neposredno semika občina

SEMIČ - Semiški vrtec, ki je bil enota črnomaljskega vrtca Otona Župančiča, je od letosnjega novega leta enota semiške osnovne šole. Ko se je osamosvojal od Črnomaljev, je bilo večkrat slišati utemeljitev, da bo pod semiško "oblastjo" boljši in cenejši, zato so bili tukajšnji svetniki na zadnji seji začuden, ko so dobili predlog za višjo ekonomsko ceno v vrtcu.

Ravnateljica osnovne šole Semič Silva Jančan je pojasnila, da so ob spremeljanju stroškov v prvih štirih mesecih letosnjega leta ugotovili, da s ceno, kakršna je veljala doslej, ne morejo shajati. Ob tem je navedla vrsto vzrokov. Od 1. marca letosnjega leta so vzrogiteljice razporejene v plačilne razrede, kar pomeni, da morajo za plačo odšteeti za 3,45 odst. več denarja. Samo kosilo za otroke od 3. do 7. leta starosti velja s prevozom iz Črnomlja 292 tolarjev!

Na dodatne stroške v semiškem vrtcu vpliva tudi to, da je na treh lokacijah, kar pomeni dodatno polovico varuhinje, porabijo pa tudi več električne in kurjave, kot

pa občina nameni za vrtec več denarja iz proračuna. Razmere v vrtcu so namreč slabe in popravila so potrebna na vseh koncih. Predsednik občinskega sveta Anton Malenšek pa je spomnil, da je bila lanska inflacija dobrih 8 odst., medtem ko je predlog vrtca, naj bi se cene dvignile za 13 oz. 19 odst. Po njegovem so glede na plače v Semiču predlagane nove cene višoke, sicer pa se morajo tudi v gospodarstvu obnašati zelo varčno, saj so na vsakem koraku prisiljeni zniževati cene. Svetniki so zato izglasovali variantni predlog za povišanje ekonomskih cene. Tako so iz ekonomskih cene izvezli stroške za vzdrževanje in drobnih inventarjev, ki jih bo pokrila semiška občina. Gre za 143 tisočakov na mesec. Nova ekonomská cena pa je za otroke od 1. do 3. leta starosti 38.538 tolarjev, za starejše pa 31.905 tolarjev.

V razpravi je član odbora za družbeno dejavnosti dejal, da sta le dve možnosti: ali dovolijo povečanje ekonomskih cene in s tem starši plačajo nekoliko več ali

pa občina nameni za vrtec več denarja iz proračuna. Razmere v vrtcu so namreč slabe in popravila so potrebna na vseh koncih. Predsednik občinskega sveta Anton Malenšek pa je spomnil, da je bila lanska inflacija dobrih 8 odst., medtem ko je predlog vrtca, naj bi se cene dvignile za 13 oz. 19 odst. Po njegovem so glede na plače v Semiču predlagane nove cene višoke, sicer pa se morajo tudi v gospodarstvu obnašati zelo varčno, saj so na vsakem koraku prisiljeni zniževati cene. Svetniki so zato izglasovali variantni predlog za povišanje ekonomskih cene. Tako so iz ekonomskih cene izvezli stroške za vzdrževanje in drobnih inventarjev, ki jih bo pokrila semiška občina. Gre za 143 tisočakov na mesec. Nova ekonomská cena pa je za otroke od 1. do 3. leta starosti 38.538 tolarjev, za starejše pa 31.905 tolarjev.

M. BEZEK-JAKŠE

KONEC MESECA BO PO STALO GRAJSKO dvorišče središče metliškega kulturnega dogajanja, saj se bodo pričeli s folklornim festivalom poletne kulturne prireditve Pridi zvečer na grad. Manj jih bo kot lani, bodo pa zato zanimivejše in pestrijše. Prvič v zgodovini mesta bo moč na dvorišču slišati Slovenski simfonični orkester, da nastopajočih iz tujine sploh ne izgubimo besed. Morda se bo kdaj od pristojnih v občini (ali celo v republiki) med katero od predstav z očmi sprehodil po grajski strehi, ki je dotrajana in grozi s padanjem opek.

TUDI LETOS BODO IMELI SLEPI v slabovidni iz vse Slovenije v podzemeljski osnovni šoli počitniški delovni tabor. V organizaciji ljubljanske škofije Karitas bodo prišli v Belo krajino že tretjič, predvsem zaradi prijaznosti ljudi in primernosti šole. Ustvarjali bodo na različnih področjih, predvsem pa bodo spoznavali Belo krajino, njene lepote, preteklost in sedanost. Ob zaključku tritedenskega bivanja bodo pripravili razstave, gledališko predstavo ter več predstavitev svojega dela.

OSMOŠOLCI SE POČASI POSLAVLJAJO od svojih matičnih šol. To storijo s tako imenovanimi valetami, na katere povabijo starše in učitelje. Na krajši slovenskih se jima zahvalijo za trud in skrb, potem pa jih navadno pošljejo domov, sami pa se gredo zabavljati v džiskoteku ali v katero od gostil. Če gre z njimi kateri od učiteljev, je toliko pamet, da svoje stroške poravnava sam. Saj veste: zaradi nepotrebnih očitkov, da se baše in napaja na račun otrok, ki starše že brez tega preveč stanejo.

Črnomaljski drobir

DIMNIK - Ko je v Črnomlju še delal stari Belt, so se prebivalci v bližini tovarne pritoževali zaradi dima, ki se je valil iz dimnika. Ko je pred dvema letoma prenehal z delom, so tožili, ker se iz dimnika ni kadilo. A ko so po zaslugu IMP Livarja iz Ivančne Gorice v nekdanjem Beltu zopet ogreli peči in se je, se razume, zopet začelo kaditi iz dimnika, jih zopet ni privabil. Le kdo bi jim ugadol?

PREDNOST - Na praznovanju krajevnega praznika minulo soboto v Starem trgu je bil gotovo najbolj srečen predsednik krajevne skupnosti Sinji Vrh Ivan Černjak. Ugotovil je namreč, da je potem, ko so asfaltirali del ceste od Starega trga proti Sinjemu Vrhu, ta cesta postala prednostna, medtem ko so tisti, ki vodi proti Črnomlju, prednost vzel. Prepričan je, da to hkrati pomeni, da bo imela makadamsko cesto proti Sinjemu Vrhu, kolikor jo je pač ostalo, prednost tudi pri gradnji. Žal ni bilo v bližini nobenega gradbenega oz. cestnega strokovnjaka, ki bi mu povedal, ali bo ta njegova teorija v resnicu obveljala.

PRAPOR - Ko bi moral ob razvijitvi gasilskega praporja na Talčjem Vrhu pripeti trak predstavnika krajevne skupnosti Talčji Vrh, ga kljub temu, da je bilo navzočih kar nekaj ljudi, ni bilo na oder. Še sreča, da je bil v vlogi napovedovalca vsega vajeni in izkušeni Toni Gašperič, ki se je hitro znašel in za natikanje traku krajevne skupnosti izbral kar predsednika vaških gasilcev.

Semiške tropine

NA KONJU - Semiški župan Janko Bukovec je edini med belokrantskimi župani, ki je na konju. Vsi tisti, ki tega doslej niso verjeli, so se lahko prepričali na razstavi ovc in koz pretekel nedeljo v Semiču. Bukovec je namreč na prireditve prijezdil kar na svojem konju (beri kobili).

VРЕМЕ - So pa imeli prireditelji prej omenjene razstave ovc in koz kar srčo z vremenom, saj jim je bilo naklonjeno že ob prvem. Lani jim je uspelo preličiti vreme šele v tretje. Lanska nesreča je bila morda tudi v tem, da je bil eden od ponesrečenih poskusov za pripravo prireditve prav na dan, ko je bilo v Črnomlju jurjevanje. Letos so jurjevanju ušli za teden dni, pravijo pa, da bodo ob koncu tega tedna presejali zelenjavno. Ob napovedovanju nesreča je zagotovo tudi dež.

OHMET - Predsednica turistične društva Semiš Sonja Križan si je močno oddahlila. Na veliki prireditvi 19. julija v Semiču, ki so jo poimenovali Semiška očet, se ji (vsaj letos) ne bo potrebno poročati. Uspeло je namreč dobiti dovolj drugih žrtrev.

SEMAFORJI IN ROKE - V Kočevju sta le dve križiči opremljeni s semaforji, in če so se zato pred leti nekateri postavljanju semaforjev smejali, se zdi, da se je danes večina že takoj navadila nanje, da ne vedo več, kdo ima prednost pri speljevanju v križišču, ko semaforji ne delajo. Še dobro, da imamo v takšnih primerih roke! Nekaj takšnih križišč je bilo opaziti tudi v prvih dneh prejšnjega tedna, ko semaforji niso delovali. Po zaslugu rok je zato promet potekal brez pretirano hude krvi, ki pa se ji ni bilo mogoče izogniti, potem ko so semaforji spet pričeli delovati. Nekoliko raztresenim voznikom ni bilo težko spregledati dejstvo, da semaforji spet delujejo, saj na popravljenih semaforjih nekateri zeleni luči niso gorele. Njihovo vožnjo so tudi tokrat spremljali gabi rok nekaterih drugih voznikov, vendar tokrat povsem drugač od dobrohotnih.

MOBITEL - Prejšnji četrtek zvečer so kočevski policisti, zdravnik in reševalci precej časa brezuspešno iskali mesto hude prometeve nesreče, ki naj bi se po obvestilu, ki jim ga je nekdo posredoval po mobiteli, pripeljala v bližini Kaptola. Kot kaže, šale o lastnikih mobitela niso povsem iz trte zvite!

PRIPRAVE NA PROSLAVO

KOSTELSKO - Proslava ob 55-letnici vstaje na Kočevskem bo na prostoru za kampiranje v Fari 28. junija. Pripravljalni odbor za proslavo, na kateri bo predvidoma govoril predsednik Milan Kučan, vodi kočevski župan in poslanec Janko Veber, vanj pa so vključeni predstavniki s slovenske in hrvaške strani Kolpe in Cabranki. V pripravah sodeljujeta in nosita glavno breme tudi Turistično društvo Kostel in Krajevna skupnost Kostel.

Iz KS Kostel

NOVO GOSTIŠČE - Od 1. maja dalje posluje ob Kolpi v Brsniku novo gostišče bistro "ptor", ki ga je odprl domaćin Ivo Zdravč. To je velika pridobitev za to območje, kjer je malo gostišč, pa še tista so nekatere dni v tednu zaprtia, medtem ko bo "ptor" odprt vsi dni.

NOVO IGRIŠČE V KUZLJU - V Kuzlju se zbirajo slovenska in hrvaška mladina in igra odbojko in druge igre. Dosedanje igrišče je bilo ob cesti in zato nevarno, zdaj pa so ga uredili z dovoljenjem lastnika Rackega na bolj varnem kraju sredi vasi. Turistično društvo Kostel pa je mali dim že kupilo mrežo za odbojko, zdaj pa bo po koš za košarko.

VEČ JAVNIH GOVORILNIC - Na območju KS Kostel je bilo doslej 5 javnih telefonskih govorilnic, te dni postavljajo še tri (Grajski hram Kostel, Banjaloka in gostišče ptor Brsnik), takaj govorilnice je tudi nujno potrebna na mejnem prehodu v Petrinji.

NOVI TELEFONSKI PRIKLJUČKI - Na območju Banjaloke v KS Kostel je bilo doslej kar nad 10 vasi brez telefonskih priključkov. Zdaj urejajo po posebnem novem sistemu (na eno žico je možno priključiti 16 telefonov) omrežje za te vasi.

Kranova kobila:

"Med gradnjo kulturnega mostu med Švicico in Slovenijo so pristojni iz obuhvataj na tajnem sestanku sklenili dogovor o poslovnom sodelovanju mlekarn in sirar iz Emmentala in Velikih Lašč. Švicarji bodo izdelovali sir, Laščani pa bodo vanj vrtali luknje. Dobicek bodo pošteno delili na pol."

Laški sel

KRPANOV KROS - Prvega Kranovnega krosa v počastitev občinskega praznika se je udeležilo 450 tekavec iz 13 slovenskih šol. Najuspnejša tekmovalka je bila iz Polhovega Grada, najuspnejši tekmovalec pa iz osnovne šole Livada. Podeljenih je bilo tudi 16 kompletov medalj, izrezbanih za nagrade pa je bilo še 50 tekmovalcev in dve za spremjevalca. Prvi Kranov tek je zelo uspel in bo v bodoče tradicionalen.

RAZSTAVA O ŠVICI - Ob občinskem prazniku so v šoli odprli razstavo v besedi in sliko o Švici, dolini Emmental in pisatelju Jeremiasu Gotthelfu. Trajala bo do sredine meseca.

ŠE DVA ŠPORTNA USPEHA - Na državnem prvenstvu so tekmovalke iz Lašč v skupini starejših deklek zasedle 8. mesto v štafeti 4x100 m in v teknu na 300 m.

Parki so lahko rešitev za nerazvite

Na pogovoru o parkovni ureditvi Kočevske so predstavili možnosti za zaščito gospodarsko najmanj razvitih predelov - Tudi po vstopu v EU bi ohranili tradicionalno kmetijstvo

KOČEVJE - Kočevski odbor LDS je minuli četrtek pripravil pogovor na temo "Parkovna ureditev Kočevske in zaščita reke Rinže". O Rinži kot delu ekološkega problema, ki zaradi kraške sestave tal na Kočevskem zadeva tudi porečje Krke in Kolpe, niso dosti govorili, razlog za to pa je bil, ker so gostje pogovora: državni podsekretar ministrica za okolje in prostor Mladen Berginc, sekretar ekološkega foruma pri LDS Božidar Flajšman in predsednik društva Kočevski naravni park mag. Janez Černač, vso pozornost posvetili predstavitvi potrebe po parkovni ureditvi Kočevske.

Kot vzrok, da tudi po sedmih letih, odkar se je pričelo, delo za ustanovitev Kočevskega naravnega parka, še nismo prišli daleč od že pred leti narejenih obširnih strokovnih podlag, je Mladen Berginc navedel, da Slovenija še nima izdelane naravovarstvene politike.

Poudaril je, da gre za zadeve, ki jih ni možno urediti čez noč. "Ministrstvo je do sedaj pripravilo že nekaj dokumentov s področja varstva narave, v jeseni pa naj bi v parlamentarno proceduro prišel tudi sistemski zakon, ki bo ustanovil splošno varstvo narave in specialne sisteme varstva, med katerimi so tudi parki," je dejal Berginc in dodal, da Slovenija z vsega le 8 odstotki parkov daleč zaostaja za evropskim povprečjem, ki znaša 20 odstotkov.

"Država je spoznala, da je naravovarstvo pomembno ne le z vidika ohranjanja narave, ampak tudi življenja ljudi, zato govorimo o "parkih za življenje," je dejal

• Ugotovitvami in sprejetimi zaključki razgovora je kočevska LDS pisno obvestila tudi predsednika vlade dr. Janeza Drnovška. Zaprosila ga je, naj prouči njihov predlog, da ministristvo za okolje in prostor pripravi in vladu predloži v obravnavo osnutek zakona o Kočevskem naravnem parku, ki naj bi postal sestavni del slovenske zaščitne zakonodaje ob vstopu v evropske integracije.

Berginc in dodal, da bi, če bi uspel še pred vstopom v EU v Sloveniji sistemsko zavarovati tista območja, ki so ekonomsko najmanj razvita, to lahko ob vključevanju v Evropo predstavili kot rešitev, od katere ne moremo odstopati. Z njim sta se strinjala tudi Božidar Flajšman in mag.

Černač. Za Kočevski naravni park sta menila, da je to edina možna alternativa razvoja Kočevske ter da bi zato morala država čimprej sprejeti odločitev o ustanovitvi parka, lokalna skupnost pa zaščiti svoje interese preko že izdelanih tez o trajnostnem razvoju Kočevske, ki bi jih moraligraditi v zahtevani zakon o Kočevskem naravnem parku.

M. LESKOVŠEK SVETE

SPOMIN NA ZMAGO PRI SISKU

TURJAK - Turistično društvo Turjak organizira v spomin na zmago Andreja Turjaškega v bitki s Turki pri Sisku (22. junija 1593) 22. junija tradicionalni pohod na Ahac, kjer stoji cerkev, posvečena sv. Ahacu v spomin na bitko pri Sisku. Ta pohod bo že sedmi po vrsti. Odhod pohodnikov bo ob 9. uri izpred Turjaškega hrama. Na Ahac bodo prišli ob 10. uri, vračali se bodo ob 11. uri in si spotoma ogledali Bajdinške slapove, hodili po nekdani rimski cesti in si ogledali na pokopališču grobničo Auerspergov in še druge zanimivosti. Zaključek pohoda bo na gradu, kjer bo družabno srečanje. Vabljeni.

Berginc in dodal, da bi, če bi uspel še pred vstopom v EU v Sloveniji sistemsko zavarovati tista območja, ki so ekonomsko najmanj razvita, to lahko ob vključevanju v Evropo predstavili kot rešitev, od katere ne moremo odstopati. Z njim sta se strinjala tudi Božidar Flajšman in mag.

BRLOGČARI V MIKLOVI HIŠI

RIBNICA - Univox, kočevska lokalna radijska postaja, je zelo poslušana v vseh občinah zahodne Dolenjske. Med najbolj priljubljene mladinske in otroške oddaje spada sobotni Otoški brilogec, saj v njem kratkohlačniki v besedi, pesmi in risbah ustvarjajo s svojo domišljijo. Radi tudi rišejo. Njihove izdelke ocenjuje posebna komisija, ki vsak teden izbere po enega potnika za končni izlet v Gardešland. Ob koncu šolskega leta pa so sprva v Kočevju in v tedenu še v Miklovi hiši v Ribnici predstavili likovno ustvarjalnost mladih poslušalcev.

Divjad redči tudi dolga zima in žled

Pred kratkim odstrelili tudi medveda

OSILNICA - Ob zaključku leta je bil občni zbor osilnske družine Osilnica, na katerem so za novega predsednika oz. starešino izvolili Albina Erenta, za gospodarja Željka Knavaša, za tajnika Staneta Štimca in za blagajnika Franca Ožboltja.

Divjad redči tudi dolga zima in žled

Pred kratkim odstrelili tudi medveda

OSILNICA - Ob zaključku leta je bil občni zbor osilnske družine Osilnica, na katerem so za novega predsednika oz. starešino izvolili Albina Erenta, za gospodarja Željka Knavaša, za tajnika Staneta Štimca in za blagajnika Franca Ožboltja.

Lovska družina šteje 53

Albin Erent

Osilniški proračun pod streho

Skupno 167 milijonov tolarjev prihodkov in odhodkov

OSILNICA - Občinski svet Osilnica je na zadnji seji sprejel proračun občine za leto. Ta, najmanjša, slovenska občina bo imela skoraj 167 milijonov tolarjev prihodkov in za prav toliko odhodkov. Največ prihodkov bo investicijskih, in sicer za blizu 94 milijonov tolarjev, tekočih dohodkov pa načrtujejo za 67 milijonov tolarjev. Nekaj, skupno preko 6 milijonov tolarjev, pa je predvideno še za rezervo in presežek prihodkov.

Med odhodki je predvidenih največ za investicije in investicijsko vzdrževanje v gospodarski infrastrukturi, in sicer preko 85 milijonov tolarjev, za ceste 49 milijonov, za komunalno 29 milijonov tolarjev itd.), za investicije in investicijsko vzdrževanje v javnih zavodih in ustanovah 8,4 milijona tolarjev, preostalo pa za investicije v osnovno izobraževanje in kulturo.

Med tekočimi odhodki jih bo največ, 28,7 milijona tolarjev, pri postavki subvencije in transferi gospodarstvu. Za delo državnih organov je predvidenih preko 11

NOVI LEŠNIKI

VELIKE LAŠČE - Za občinski praznik in srečanje s Švicarji je izšlo šolsko glasilo Lešniki, druga številka v tem šolskem letu. Poleg pozdrava (v slovenščini in nemščini) gostom iz Švica je še več zanimivih prispevkov na temo moj kraj in tudi s kulturnega področja, predstavili pa so se še mladi pesniki in pisatelji. Svoje glasilo so šolarji tudi prodajali.

Franci Vršnik

Kostelci vidijo rešitev v samostojnosti

Po Kočevski Reki za novo občino tudi Kostel

VAS - Kočevski občinski svet je že pred časom dal soglasje k ustanovitvi nove občine Kočevska Reka, predvidoma že na naslednji seji pa se bo moral odločiti tudi o podobnem predlogu krajne skupnosti Kostel. Vodstvo krajne skupnosti Kostel se je namreč prejšnji četrtek odločilo, da bo pričelo s postopkom za ustanovitev samostojne občine.

"Imamo samo dve možnosti: da razpustimo svet krajne skupnosti, ker nima nobenih pristojnosti, ali da storimo vse potrebitno, da krajna skupnost Kostel postane občina," je ob obravnavi predloga ustanovitve občine Kostel na zadnji seji sveta dejal predsednik Franci Vršnik. Poudaril je, da na mesec dobičejo le 70 tisoč tolarjev in da s tem se morejo narediti. Zato jih slabše, kot jim je sedaj, ne bo moglo biti.

"Čeprav smo s 577 kvadratnih kilometrov druga največja krajna skupnost, za občino nismo zanimivi, saj na našem območju živi le 700 ljudi," je dejal Vršnik in dodal, da bo zato lahko Kočevje zadovoljevalo potrebe svojih prebivalcev tudi brez Kostela. Ob načrtovanju razlogov za samostojnost so si bili razpravljaci enotni, da ne želijo več biti drugoradni krajani kočevske občine in da želijo, da bi Kostel postal turistično privlačen kraj in ne rezervat za medvede.

Za ustanovitev občine v Kostelu izpolnjujejo vse pogoje, ki jih predpisuje zakon, razen števila prebivalstva, sicer pa jih ima Osilnica še manj.

Elaborat o upravičenosti ustanovitve samostojne občine bodo izdelali in posredovali službi za reformo lokalne samouprave še ta teden.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Župan zavračal poslančeve "jezne" očitke

RIBNICA - Na zadnji seji občinskega sveta sta župan Jože Tanko in svetnik Benjamin Henigman, poslanec v državnem zboru, poskrbel za polemico, ki je le bleda senca tovrstnih spotikanj v primerjavi s kočevskim občinskim svetom. Zdi se, da je svetnik SKD, čigar član je tudi Henigman, uvodoma "razjezikl" predlog, naj po hitrem postopku glasujejo o osnutku odloka o zaključnem računu za lani. Nadzornemu odboru je očital povrnost pri pregledu porabe denarja za obnovu stare osnovne šole v Ribnici in ceste na Ugar-Zadolje. Občina je izbrala izvajalce, ni pa izdala gradbenih dovoljenj zanj. Tanko je Henigmanu odgovoril, da njegove pripombe ne držijo, saj se iversticije v okviru proračuna lahko izvajajo tudi na priglasitvena dela, brez številnih papirjev. Na šoli je prišlo do večjega obseganja del, zato ni razloga, da ne bi začutil gradbeni odbor in izvajalcu glede smotrne porabe denarja.

Tatjana Peterlin, predsednica nadzornega odbora, je povedala, da so dali pozitivno mnenje, ki je oblikovano na osnovi vzorčnega vpogleda v predloženo dokumentacijo in zahtevane priloge. Osnutek odloka ni bil sprejet, ker ni bilo dvetretjinske večine pri glasovanju.

Kamen spotike med Tankom in Henigmanom je bila tudi organizacija praznovanja dneva državnosti. Slednji je zahteval, naj občinski svet prevzame pokroviteljstvo nad proračunom oziroma zagotovi denar zanj. Drugače se lahko zgodi, da se bodo eni zbrali pri Sv. Ani, kot lani, drugi pa v Ribnici. Župan je Henigmanu spomnil, da občina vsa leta dobrojno proslavlja dan državnosti, SKD pa se zbrira pri Sv. Ani. Povedal mu je še, da nepotrebno pogreva zadeve, saj so se pred kratkim že dogovorili, da bo 24. junija proslava pri Sv. Ani, pripravljeno na vse predvzetje Miklova hiša.

M. GLAVONJIČ

SVETNIKI MENIJO DRUGAČE

DOLENJA VAS - Predlog občinskega odbora za gospodarstvo in kmetijstvo, da bi spodnje prostore v večnamenski stavbi v Doleni vasi - v njej je več let bila sejna občina KS - preuredili v socialno stanovanje, ni dobil pristanka. Ker gre za častljivo stavbo, so predlagali, da se pripravi celovita rešitev za oddajo vseh prostorov v njej. V občini 18 posilcev čaka na dodelitev socialnih stanovanj, med njimi pa jih je veliko tudi iz Doleni vasi. Zato se občinski upravi zdi smiseln, da prostor preuredi v socialno stanovanje. A kaj, ko so bili svetniki drugačnega mnenja!

Plini iz dimnikov Livarja strupeni?

Regijsko društvo ekološkega gibanja Ivančna Gorica se po odgovoru tehničnega direktorja Livarja Alojza Kozana sprašuje po ekoloških namerah tovarne

IVANČNA GORICA - Predsednik Regijskega društva ekološkega gibanja Ivančna Gorica Franc Hegler je podobno kot še nekateri krajanji, v imenu katerih se je tudi oglašil, prepričan, da razmišljanje tehničnega direktorja ivančnega Livarja inž. Alojza Kozana glede dogajanja v tovarni v preteklem mesecu v tovarni postavlja v kaj čudno luč dejanske ekološke namere tovarne, ki stoji v bližini šole.

Hegler meni, da je že prav, da so v Livarju začeli kmalu ukrepati, da bi odpravili napako, po njegovem pa bi moralno vodstvo Livarja obvestiti javnost o razmerah nastalih, po poškodbri čistilne naprave v tovarni. "Kaj uhaia v zrak

90 LET PGD ŠENTJANŽ

ŠENTJANŽ - Tukajšnji gasilci bodo v soboto, 14. junija, ob 18. uri na avtobusnem parkirišču v Šentjanžu s krajanji in številnimi gosti z razvilitjem praporja obeležili 90-letnico delovanja PGD Šentjanž. Najbolj pa se bodo domačini razveselili, ko bodo predali namenu gasilsko avtocisterno. Veselica s Šaleškimi fanti se bo gotovo zavlekla pozno v noč, če bo le vreme zdržalo...

TERENSKI OGLEDI VINOGRADOV

TREBNJE - Tukajšnja kmetijska svetovalna služba vabi vinogradnike z območja Trebnjega, Smavra in Liscia na terenski ogled vinogradov z inž. Jožetom Maljevičem, ki bo petek, 13. junija, ob 10. uri na Lisciu pri Francu Kocjančiču, ob 12. uri v Smavru pri Marjanu Krmelu in ob 14.30 na Dolgi njivi pri Branetu Mežanu.

delana z raznimi kemikalijami.

Menimo, da bi moralno evropsko usmerjeno podjetje s pridobljenimi certifikati za kakovost hitreje reševati ekološko problematiko, ne pa nas preprečevati, da dimni plini iz kupolke niso strupeni in da manj obremenjujejo okolje kot plini iz ostalih kurišč. Pa še vprašanje za vodilne v Livarju: vsak zase naj si pošteno odgovori, ali bi bil pripravljen zgraditi dom za svojo družino na območju Ivančne Gorice?" sprašuje predsednik Regijskega društva ekološkega gibanja Ivančna Gorica Franc Hegler. P. P.

PRVA KNJIGARNA MONDENE

GROSUPLJE - Založba Mondena si je izdajanjem izvirne slovenske literature že našla место v slovenskem kulturnem prostoru in založništvu. 4. junija pa je grosupeljski župan Rudolf Rome na Prešernovi 80 v Grosupljem svečano odprl še prvo knjigarno Mondene, in sicer blizu Domu upokojencev, v Trgovsko-poslovnem centru.

KOZOLCI NA LOGU PRI SEVNICI - Diplomirana etnologinja in sociologinja kulture Martina Orehovec je te dni vaščanom (na posnetku) predstavila svoj strokovni elaborat o kozolcih na Logu, ki stojijo skupaj eni liniji pod vasjo na Loškem polju ob regionalni cesti na ravnici ob Savi in delujejo skupaj kot nekakšen samostojen zaselek kozolcev. Elaborat je financirala ZKO Sevnica ob razumevanju župana Jožeta Peternela, ki je na sestanku poudaril, da podobnega projekta še ne premore nobena slovenska občina, njegov namen pa je zaustaviti nezadržano propadanje kozolcev, ki jih je bilo tod leta 1984 še 20 različnih tipov, zdaj jih je pa le še 14. Najstarejši (z letnico 1814!) in največji je Jančev toplar, tudi spomeniško zavarovan, vse kozolce pa je skrbno narisal študent arhitekture David Tušar, podobno kot Orehovčeva tudi domačin. (Foto: P. P.)

Mirna ni obmirovala ob tranziciji

V KS Mirna, kjer so pretekli teden praznovali krajevni praznik, se je razmahnilo podjetništvo - Nova tovarna Grede, posodobitev proizvodnje v Dani, novi programi v TOM-u

MIRNA - Po nekajletnem premoru so se v vodstvu mirnske krajevne skupnosti odločili, da v spomin na dogodek iz naše zgodovine pripravijo praznovanje krajevnega praznika. Letošnje praznovanje sestavlja s 55. obletnico ustanovitve Zapadnodolenjskega odreda (ZDO), ki je bil ustanovljen 25. junija 1942 v Kočevskem Rogu, po 15 mesecih bojevanja pa je prerasel v 9. slovensko narodnoosvobodilno brigado. Štiri mesece po ustanovitvi je ZDO prišel na širše območje Mirne in tukaj ostal do konca julija 1943. Ob začetku je ZDO štel 465 članov, od tega kar 80 iz Mirnske doline, na kar smo posebej ponosni in čutimo dolžnost, da se jim za njihova junaška dejanja posebej zahvalimo, je dejal na osrednji proslavi ob krajevnem prazniku preteklo soboto pri PC Mercator na Mirni predsednik sveta KS Mirna Pavel Jarc, ki je že uvodoma posebej pozdravil trebanjskega župana Alojzija Metelka in borce ZDO.

Mirnsko gospodarstvo nima kroničnih bolnikov in po mnemu vodilnega moža v tej krajevni skupnosti to pomeni, da gre očitno za dobre programe in dobro delovno silo, najbrž pa gre tudi za dobro vodenje ljudi. Še vedno so vse sile usmerjene v zaključevanje lastninskega preoblikovanja podjetij ter v iskanje novih proizvodnih programov in v iskanje novih trgov. Gredi je lani uspelo odpreti novo tovarno, kar se dandanašnji bolj poredko dogaja. V Dani so nedavno postavili novo linijo v vrednosti 3 milijonov mark. Novi

lastniki v TOM-u prinašajo svež kapital in ideje, nove proizvodne programe. Odkar so v Kolinski leta 1994 prenehali predelovati krompir, so svojo proizvodnjo v celoti preusmerili v popolnoma avtomatizirano proizvodnjo otroške hrane.

Močan razmah podjetništva je do nedavnega zelo oviral obupna telefonija, ravno ob mirenskem krajevnem prazniku pa je Tele-

kom razveselil krajanje z dnehom odprtih vrat in novo digitalno telefonsko centralo na Mirni. Telekom je zagotovil tudi obnovbo telefonskega omrežja, ki naj bi bilo po novem v celoti opremljeno s podzemnimi kabli. Pridobili bodo tudi 120 novih telefonskih priključkov. Mirnčani pa pričakujajo, da se jim bo vendarle na stežaj odprlo okno v svet z boljšo cesto do Trebnjega, ki so jo že deloma posodobil, cestari pa pridobivajo papirje za nadaljnja dela. Mirnčani bodo vztrajali pri temeljitem popravilu obstoječega mostu, ob njem naj bi zgradili še most za pešce, od republike

• Mirnčani pa ne čakajo le na pomoč občine in države, ampak so se odločili, da tudi s pomočjo denarja, zbranega s samopriskrivkom, samo letos posodobijo 11.300 metrov cest, popravijo vodovod, pomagajo otroškemu vrtcu premostiti prostorsko stiku in še marsikaj.

Direkcije za ceste pa bodo terjali, naj se končno loti izgradnje prepotrebne obvoznice.

P. PERC

KULTURA IN ŠPORT - Mirski praznik pretekli teden je minil bolj v znamenu kulture in športa. Po koncertu pevskih zborov mirnske osnovne šole si je veliko krajanov ogledalo razstavo gobelinov in izdelkov iz usnja, umetniške izdelke nedavno preminulega samorastnika Sandija Leskovca, v priateljsko nogometno tekmo domačinov z NK SCT Olimpija. Na srečanju krajanov, borcev Zapadnodolenjskega odreda in upokojencev (na posnetku), preteklo soboto so s kulturnim programom razveselili učence mirnske šole, zbrane pa je pozdravil tudi trebanjski župan Lojze Metelko, ki je čestital borcem ob jubileju. (Foto: P. P.)

IZGNANCI - Tudi sevniški izgnanci 1941-1945, ki so prevladovali med 800-glavo možico, zbrano v parku sevniškega gradu (na posnetku med gosti tudi dr. Tone Ferenc), so pozvali vladu in poslance državnega zbora, naj nemudoma sprejmejo še predlog zakona o skladu za poplačilo vojne odškodnine za prestano telesno in duševno trpljenje, odvzem svobode in za umre starše v izgnanstvu, saj je bila prva obravnava že 26. aprila 1995. (Foto: P. Perc)

Bodo odločbe nosili na grobove?

Izgnanci in begunci na množičnem srečanju na sevniškem gradu zahtevajo hitreje postopke pri uveljavljanju svojih pravic - Upravna enota Sevnica nadpovprečno hitra

SEVNICA - Zaradi ohranjanja zgodovinskega spomina na težke čase in da bi v mladih ljudeh, ki jim je bilo prihranjeni trpljenje vojnih let, krepili domovinsko zavest in odpor do nasilja, so se preteklo nedeljo v parku sevniškega gradu srečali izgnanci in begunci.

Tudi lokalna muzejska zbirka na sevniškem gradu, ki so jo odprili letos pa jo je prof. Janez Kos za to priložnost pripravil še razširjeno muzejsko zbirko, prikuje, kaj pomenijo v največji stinski narodi in posameznika: domovina, materina beseda in svoboda: Kot je povedal predsednik koordinacijskega odbora krajevnih organizacij Društva izgnancev Slovenije (DIS) prof. Jože Bogovič so v preteklem obdobju dostojno uresničevali geslo "Živim v opomin - mrtvim v spomin", saj so krajih vseh krajevnih organizacij DIS postavili spominska obeležja, ki bodo zanamcem pričala o nekem obdobju novejše zgodovine, ko so nas tuji obsodili na propad.

Slovenski izgnanci bodo na volilni konferenci DIS 14. junija v Škofji Loki gotovo poglobljeno spregovorili o mnogih vprašanjih,

nje, ker smatramo, da postopek ne more in ne sme trajati dalj časa kot obdelava na 1. stopnji. Naše vrste se prehitro redčijo (povprečna starost je 72 let), zato marsikdo ne bo dočakal niti skromne

• Jože Bogovič se je za pokroviteljstvo srečanja zahvalil sevniški občini in še posebej županu Jožetu Peternelu za spremjanje njihovega dela, nadalje ZKO Sevnica in njenemu tajniku Albertu Felicijanu ter mešanemu pevskemu zboru Lica pod vodstvom Staneta Pečka. Zbrane sta podpravila župan Peterzel in predsednik Društva izgnancev Slovenije Vlado Deržič, ki je povabil sevniške Upravne enote, grajal pa počasnost postopkov v večini drugih občin; Deržič je ponovno javno vprašal, ali bodo poštarji nosili odločbe na grobove izgnancev.

ga zadoščenja za prestano trpljenje," je poudaril Bogovič.

P. P.

MUČNO - Podpredsednik ivanškega občinskega odbora LDS, Franjo Rajh je na občinski svet in njeni komisiji za mandatna vprašanja, volitive, imenovanja in priznanja, v ivanških logih bolj znano kot Erjavčeve komisije, ker je njen šef Nikolaj Erjavec tako kosmit (prosto povzeto po njegovem strankarskem, esdesovskem svetniškem kolegi Igorju Bončini), poslal pismo glede predlogov za člane sveta javnega zavoda Zdravstveni dom Ivančna Gorica. Rajh opozarja, da so se vse stranke (LDS, SDS, in SLS) znašle v mučnem položaju, ker so le stežka pridobile pristanek možnih kandidatov za kandidaturo, napisled pa so zvedeli, da komisija predlogov sploh ni obravnavala, čeprav so bili vsi poslani do določenega roka. Zdaj pa ne vedo, "kako naj prizadetim osebam razložimo resnost kadrovskega delovanja naše občine."

POLNOČNICE - Glede na ta zaplet, ko naj bi po mnemu LDS šlo tudi za nespoštovanje poslovnikova ivanškega občinskega sveta, ker terja, da se pri oblikovanju liste kandidatov upoštevajo predlogi zainteresiranih dejavnikov družbenega življenja v občini, kar politične stranke nedvomno so, in ker se bo petkova seja sveta začela spet šele ob 17. uri, smo lahko prepričani, da se bo seja spet raztegnila do zgodnjega sobjotnega jutra...

Trebanjske iveri

SIVA EMINENCA IN ZAHAJANJE - V prejšnji številki Dolenjskega lista sta se tudi na to stran prikradli pri prepisovanju rokopisa napaki, ki pa k sreči nista nikogar prekrstili ali postarali, ampak je poredni škrtek za sivo eminenco vseh prireditev ob 500-letnici znanih šentruperske cerkve določil upokojenega nadškofa dr. Alojzija Šuštarja namesto ravnatelja šentruperske šole Jožeta Zupana. In drugič, v tej rubriki bi moralno pisati, da je generalni Kolinske Loke Deželak rad zahajal in ne zahajal v šentrupersko župnišče v klet na kozarček k dobremu znancu župniku Janezu Vidicu.

MIROVNI POSREDNIK - Še župan Lojzeta Metelka je v nedeljo na 1. kmečkih igrah na Trebelnem uspel prepričati mokronoškega podjetnika mestarja Antona Cvetana, da se je nekoliko pomiril zaradi dogodka, ki ga je njegova ekipa Mesarstvo Cvetan doživel kot veliko krivico, in da so organizatorji podeželske mladine Trebelnega, po dolgem natezanju vendar lahko razglasili uradne rezultate prvih kmečkih iger. Cvetanovi ekipi se je sprva zdel spodrljaj organizatorjev pri tekmi s hoduljami takoj hud, da mu je bilo vseeno, če bi že prve kmečke igre klavrnopravade. Ekipi se tako niso pomirili v vlečenju vrvi, kot je bilo pravno predvideno. Glede na to, da se je župan Metelko za pomiritev strasti na igrah, ki vendarle niso olimpijske igre, prebrisano spomnil domislice in Cvetanovi ekipi izrekli priznanje za fair play, si je zasluzil tudi po mnemu duhovitega povezovalca sporeda Lojzeta Bojanca s Studia D očeno, da je trebanjski župan odigral vlogo - mirovnega posrednika.

Sevniški paberki

ČILOST - 62-letni profesor zgodovine Janez Kos, ki je prejel naugledno nagrado v tej stroki - Valvasorjevo nagrado, je dobil kar nekaj hudomušnih čestik po izidu portreta: tedna v prejšnji številki, predvsem pa so mu vsi peli hvalo, da je videti izredno čil za 82-letnega starca, v kar ga je postaral lapsus calami pri prepisovanju rokopisa.

AZALEA "PONTIAK" - Sevniški župan Jože Peterzel je po izjavi v oddaji Radia Slovenija pretekli četrtek prepričan, da je ena znamenitosti sevniške občine Azalea PONTIAK v Boštanjiju. Ker je župan nekajkrat ponovil to svojo skovanko, se je tudi med rajo, ki poznava županovo skrb za ceste in nagnjenost do velikih avtomobilov, utrdilo prepričanje, da nima gospod župan v mislih znamenitega sleča (Azalea pontica), ampak ameriško limuzino, pravaco cestno križarko - pontiac. Zdaj boštanjški farani že nestropno pričakujejo, kdaj jih bo župan obiskal v razkošnem poniacu...

KONCERT OKTETA JURIJ DALMATIN

SEVNICA - Sevniška ZKO predi v uvodnem delu letošnjega sevniškega grajskega poletja v soboto, 14. junija, ob 20. uri v Lutrovski kleti pod sevniškim gradom letni koncert okteta Jurij Dalmatin. Ob tej priložnosti se bodo predstavile mlade flautistke sevniške glasbene šole.

LOZZETA - LJUBITELJA CVIČKA - Trebanjski župan Lojze Metelko je uradno začel županovati 15. maja, dela pa se je lotil že 5. maja. Metelko pravi, da bo že na naslednjem seji občinskega sveta predlagal imenovanje tajnika občine, saj je dela preveč celo za poklicenega župana. Metelko je v nedeljo kot dober poznavalec vir in ljubitelj cvička takole nazdravil z Lojetom Slakom, ki je prišel na Trebelno zavabat množico, kakršna se še ni zbrala na tem prostoru. (Foto: P. P.)

SAMOPRISPEVKE - Potem ko v brežiški občini niso izglasovali občinskega samoprispevka, po strankah ugotavljajo, kdo je kriv za tak izid referendumu. Veliko očitkov leti na skupino, ki je pripravljala referendum in pojasnjevala samoprispevki. Po Brežičah se govoriti tudi drugače. Niso redki, ki pravijo, da so izid referendumu zahuhali premožnejši, saj bi ti morali plačevati, medtem ko bi bili revnješi oproščeni plačila. Kakor koli, tudi po tej referendumski bitki so v Brežicah vsi generali. Vojščakov, ki so šli v ogenj prepričevanja za samoprispevki, je bilo bolj malo. Še manj je bilo menda poslušalcev. Tako se je zgodilo, da je bilo na zborih krajanov ponokod več občinjarjev kot krajanov.

POLZIV - Župan Jože Avšič je na seji občinskega sveta prebral list, s katerim so nekje v občini ljudi prepričevali, naj glasujejo proti samoprispevku. Župan ni povedal, kje so napisali ta listek. Potem je prišel za govorico Jernej Zorko in rekel, da je listek iz Cerkelj ob Krki. Nihče svetniku ni ugovarjal, kar gre razmeti, da je govoril po pravici.

PARKIRANJE - Brežiški občinski svet je razpravljal o parkiranju v mestu. Svetniki in župan so bili polni zamisli o tem, kje naj vzniki puščajo avtomobile. Parkiranje je očitno velik problem. Vendar ni parkiranje to, da so nekateri brežiški gostilničarji zaparkirali pločnike. Pred svojimi lokalci so namreč ogradili prostorice za svoje pive. Naj si svetniki še tako belijo glavo, kako je gostilničarjem uspelo to parkiranje, ne dobitjo odgovora pristojnih. Rešitev je mogoče, če še svetniki zavijo na pijačo in na omenjeno šankarsko parkiranje preprečijo pozabijo. Vsa do naslednje seje sveta.

Novo v Brežicah

NAGAJIVČKI IN ŠKODLJIVCI - Občina je odeta v praznično haljo, in kot se za praznik spodobi, sta bila kultura in olika na prvem mestu, kar je bilo še kako čutiti na svečani seji občinskega sveta. Odlični govor župana, prijazni nasmehi na obrazih in beseda o nujni složnosti ter opori drug drugemu (zakaj so nekateri po tistem govorili o sprenevedenju?) pa vendarle niso mogli zamegliti nadaljevanja iskanja krivde za slab položaj občine. Kdo je torej kriv? Tako "županova stran" kot druga, bolj leva stran, spremeno in vztrajno zvrata krivdo na drugi pol ter vsaka zase trdita, da ne obračata pozornosti od problemov in da s poskusom namerjega unicevanja vsega in zaviranjem" nima nobena nič. Kdo bo torej tisti, ki bo presekal gordijski vozel in bo zavladal? Se morda rešitev skriva v enem od poimenovanj "ne svojih svetnikov", ki jih "nasprotinci" imenujejo "nagajivčki in škodljivci"? Za nasvet bi morda lahko povprašali agronome.

POLITIKA NE MORE GRADITI CEST - V petek so na Senovem odprli cesto, ki so jo sicer skorajda odprli že pred volitvami. A še dobro, da je niso takrat. Pločniki so bili namreč že nared, vendar pa so kaj kmalu začeli "ležiti skupaj", kar je bil vzrok za ponovno razbijanje in polaganje asfalta, ki bo sedaj gotovo prenesel še take hude (politične) boje. Se je splačalo počakati!

METULJČEK - Krška občina ima nov lisen turistični znak ali, bolj strokovno rečeno, celostno grafično podobo turistične ponudbe v občini Krško. V ospredju znaka je metulj, ki asociira radoživost, svobodo in mir, topilno, majhnost in prostranstvo občinem. In nekateri je ob dejstvu, da gre del občine na svoje, zmotil prav metulj, ki simbolizira kratko življenjsko dobo. Zato bi bili eni za to, da bi v znaku prevladovala nuklearna elektrarna Krško, če pa bi vanj naslikali slovna, bi bila trajnost občine zagotovljena.

V času od 23. maja do 3. junija so v brežiški porodnišnici rodile: Cvetka Radej iz Sevnice - Davida, Sonja Pšeničnik iz Kapel - Katjo, Jožica Moškon s Senovega - Leono, Darja Srpič-Skopf iz Brežic - Lano, Ksenija Kovačič iz Gorice - deklico in dečka, Janja Gramc iz Rače vasi - Mateja, Ingrid Jandras-Jembrih iz Pojatna - Filipa, Nevenka Lončarič iz Velike Doline - Matjaža, Zlatka Jurkovič iz Leskoyca - Ribano, Jožica Jurman-Šoln iz Dobove - Benjamina, Cvetka Predanič iz Brežic - Nino, Gordana Hudolenjak z Jesenic na Dol - Aleina, Maja Simončič iz Krškega - Lusindo, Silva Debelak iz Kostanjka - Valentino, Renata Žunec iz Krškega - Nives, Sonja Vehovar iz Krškega - Jureta, Fanika Andrejcčič iz Brestnice - Žigo, Darja Kosl iz Brežic - Tiaro.

Cestitamo!

Tovarišica rekla, kje naj kupimo

Šolska obvestila o ustreznih učbenikih lahko skrivajo v sebi še kaj - Neenake možnosti različno močnih knjigarn - S. Mavšar: ali obstaja tisti dogovor? - Nepregledne razmere

KRŠKO - Starše otrok iz Krškega in okolice je letos presenetilo zelo zgodnje obvestilo, ki sporoča, po katerih učbenikih in delovnih zvezkih bodo v tukajšnjih šolah delali v prihodnjem šolskem letu. Vse lepo in prav, če ne bi bila k tej informaciji dodana še ena. Po besedah Silve Mavšarja iz Krškega sta krška in leskovška šola priporočili staršem, naj učbenike - če se ne bodo odločili za nabavo teh v šolskem učbeniškem skladu - in delovne zvezke kupijo v knjigarni DZS. To navodilo so učenci vzel zelo resno.

Podlaga za tako navodilo je bila verjetno usmeritev ministrstva za šolstvo. "Gre za usmeritev in ne za obveznost. Vendar je bilo v praksi to videti tako: otrok mi je rekel, da mu je tovarišica rekla, da žmoramo letos kupiti za šolo v DZS". Tudi mnogi znanci-starši so enako razumeli šolsko priporočilo o mestu nakupa učbenikov in delovnih zvezkov. Kot zasebni knjigarnar in založnik, ki že leta oskrbuje stranke s šolskimi potrebskim, se sprašujem, kam vodi tako sedanje usmerjanje. Kje je prostor za tržno obnašanje in konkurenco? Kdo bo ob takih navodilih lahko oskrbel približno 5.000 otrok v krški občini s potrebskim?" je zaostril vpraša-

nja Mavšar. Po njegovem mnenju bi veljalo urediti oskrbo z učbeniki, saj kot knjigarnar pozna težave staršev pri nakupih učbenikov. "Zaslužek, ki ga imamo z učbeniki ni tak, da bi si moral za vsako ceno prizadevati dobiti omenjeni posel. Vendar bi se dogovoril lahko izpeljali drugače v koristi staršev. Sole bi lahko nabavile pri založbah učbenike in ti bi čakali otroke jeseni na mizi. Usmerjanje staršev-kupcev v izbrane knjigarnarja, kaže tudi na nepregledne razmere na slovenskem učbeniškem trgu. Potem ko je pred časom vladu zamrznila cene učbenikov in so založbe na begu pred poslovнимi težavami prevalele velik del težav na knjigarnarje, se je vladno eksperimentiranje ustavilo na točki, ko v državni veliko ljudi piše različne učbenike in ko v šolah lahko posamezni učitelji izbirajo, po katerem učbeniku bodo učili. Taka praksa pa pomeni ugodno možnost za to, da tako učitelji kot šole - ki jih pozorno spremljajo tudi pisci in prodajalci učbenikov - dosti nedvoumno priporočijo staršem, kje je potrebno kupiti učbenik in čigav naj bo. Na tej točki pa Mavšarjevo podjetniško mnenje vsekakor preverte zasebniško raven in preide v vprašanje o koristih skupnosti.

Mavšar kot podjetnik pravi, da so v mnogih krajih šole ravnale drugače. "Mogoče se drugje bolj kot pri nas zavedajo pomena posameznih podjetij, ki plačujejo davek v krško občino", opozarja na možno odteknanje denarja, ki bi ga sicer lahko zaslužil krški občinski proračun. Mavšar je zaskrbil nad ugotovitvijo, da bo verjetno devet deset staršev upoštevalo omenjeno šolsko priporočilo o tem, kje naj kupijo učbenike in ostale šolske potrebske.

Po Mavšarjevem prepričanju priporočilo kaže na to, da pred leti omajani monopolisti iz sistema oskrbe z učbeniki danes spet dobivajo moč. Priporočilo, ki je zmotilo krškega založnika in knjigarnarja, kaže tudi na nepregledne razmere na slovenskem učbeniškem trgu. Potem ko je pred časom vladu zamrznila cene učbenikov in so založbe na begu pred poslovnim težavam prevalele velik del težav na knjigarnarje, se je vladno eksperimentiranje ustavilo na točki, ko v državni veliko ljudi piše različne učbenike in ko v šolah lahko posamezni učitelji izbirajo, po katerem učbeniku bodo učili. Taka praksa pa pomeni ugodno možnost za to, da tako učitelji kot šole - ki jih pozorno spremljajo tudi pisci in prodajalci učbenikov - dosti nedvoumno priporočijo staršem, kje je potrebno kupiti učbenik in čigav naj bo. Na tej točki pa Mavšarjevo podjetniško mnenje vsekakor preverte zasebniško raven in preide v vprašanje o koristih skupnosti.

M. LUZAR

Krajinar Posavja

Razstava del prof. Miroslava Kuglerja

CERKLJE OB KRKI - Vojščnica slovenske vojske Cerkle ob Krki in tamkajšnje kulturno-športno društvo sta v petek, 6. junija, popoldne pripravila pravi kulturni praznik. Do 30. junija namreč v Galeriji vojašnice razstavlja brežiški akademski slikar prof. Miroslav Kugler. Slikarsko razstavo njegovih 42 del - nekatera so lastniki posodili za razstavo - sta odprla umetnostni zgodovinar prof. dr. Mirko Juteršek in poveljniček 22. pehotne brigade polkovnik Anton Klobčaver.

Ljubljanač akad. slikar Miroslav Kugler je po končani diplomi zagrebške Akademije za likovno umetnost po naključju dobil mesto profesorja za risanje v Brežicah, kjer se je vse do svoje upokojitve z vso resnostjo predaval pedagoškemu delu na brežiški gimnaziji. Ukvartil se je z likovno teorijo, zgradil tudi svojo lastno teorijo barv, s katero "me je dobesedno zastupil", pravi akad. slikar in njegov učenec Vojko Pogačar. Da je Kugler človek, ki se ni nikoli silil v ospredje, je povedal Mirko Juteršek, ki je na otvoritvi označil umetnikovo tokratno razstavo, za katero meni, da si zaslubi, da jo preneseo še kam. Mala retrospektiva zajema predvsem olja (risba je bila predstavljena pred nekaj meseci v Brežicah) med leti 1952 do 1988. Pogosti so motivi krajin, pejsažev, tihozitij pa tudi portretov ter figur, in kustosinja umetnostni zgodovinar prof. dr. Mirko Juteršek in poveljniček 22. pehotne brigade polkovnik Anton Klobčaver.

PRAZNIK KS KRŠKO - Krajevna skupnost Krško v spomin na prve krške borce v vikendu, ki je pred nami, praznuje svoj krajevni praznik. Tako bo v soboto od 7. ure dalje na Ribniku v Resi tekmovanje v lovu rib s plovcem, v nedeljo se bo v pivnici Apolon ob 9. uri začelo odprtvo prvenstvo Krškega v hitropoteznom šahu, istočasno bo v hotelu Sremič turnir posameznikov v balinanju, ob 9. uri pa se lahko odpravite na planinski pohod na Ribniku Resa na Grmado. Ob 15. uri bo v kulturnem domu v Krškem slavnostna seja sveta KS, od 16. do 21. ure pa bo na Trgu Matije Gubca praznično srečanje z bogatim kulturnim in zabavnim programom.

ZAKLJUČNI KONCERT

BREŽICE - V sredo, 11. junija, je Glasbena šola Brežice zvečer v Posavskem muzeju pripravila zaključni koncert učencev za šolsko leto 1996/97. Program je vodila prof. Simona Rožman.

ZAPRISEGA V CERKLJAH OB KRKI - V vojašnici Slovenske vojske Cerkle ob Krki so v petek, 6. juniju, prisegli vojaki 2. generacije enovtega usposabljanja oz. že 17. generacija vojakov, ki od pomladi leta 1992 v tej vojašnici služi vojaški rok. Dogodek ob svečani zaprišagi so tokrat združili z odprtjem slikarske razstave prof. Miroslava Kuglerja. Vojake, podčastnike in častnike drugega bataljona 22. brigade Slovenske vojske je najprej navoril podpolkovnik Zlobko, nato predstavnik generalštaba Slovenske vojske Marjan Grabnar, zatem pa tudi brežiški župan Jože Avšič. Slovenske zaprišage se je udeležilo mnogo staršev in prijateljev nabornikov. (Foto: L. Murn)

KRKA ODKRILA BOMBE, POŠTNI NABIRALNIK, PIŠTOLO NA BOBENČEK IN ŠE KAJ - Celo soboto so se na na pobudo društva potapljačev Vidra iz Krškega, ribiške družine Kostanjevica, tabornikov iz rodu Sivi dim in domače krajne skupnosti 15 potapljačev iz vseh koncev Slovenije in drugi prostovoljci domačini lotili čiščenja dna Krke ob Otoku. Akcija je pokazala, da so se na dnu Krke skrivali pravi "zakladi" vsemogočih odpadkov, zrcala človeške malomarnosti, vojaški ostanki iz 2. svetovne vojne in še kaj. Tako so potapljači med drugim v akciji, kot je v Kostanjevici še bilo, našli tudi tablico s hišno številko Kostanjevica št. 73 še iz prastare Jugoslavije, poštni nabiralnik, ki je pred leti izginil z domačimi pošte, bombe, bajonet iz 1. svetovne vojne, iz tistega časa pa verjetno izvira tudi pištola na bobenček. Pirotehnične ostanke so potapljači označili in bodo počakali do naslednje akcije. Sicer pa so bili potapljači in domačini z dvema nabranima kontejnerjema zelo zadovoljni in bodo akcijo nadaljevali prihodnje leto, saj računajo, da bi lahko v nekaj letih dodobra očistili dno Krke okoli Kostanjevice. (foto: T. G.)

HOČEM, DA SEM - Zavodi v Posavju, ki vzbajajo, izobražujejo ter usposabljamjo otroke in mladostnike s posebnimi potrebami, ter zavodi, ki nudijo varstvo in zaposlitev odraslim osebam s posebnimi potrebami, ne želijo biti le senca, "ki neopazno zdriž čez sklade prepadenih dni", kot je zapisala Asta Malavašič. Zato so v torek, 3. junija, v kulturnem domu Krško pripravili kulturni večer, na katerem so se predstavili malčki razvojnih oddelkov VVZ Krško in Brežice, učenci osnovne šole dr. Mihajla Rostoharja iz Krškega, Ane Gale iz Sevnice in osnovne šole iz Brežic, varovanci CSD Krško - ento varstveno delovnega centra Leskovec, INDE Varstveno-delovnega centra iz Sevnice in doma upokojencev in varovanec iz Impolice. To je bila že druga prireditev, ki je izvenela v upanju, naj bi postala tradicionalna. (foto: T. G.)

Županu predlagali, naj odstopi

Združena lista v brežiškem občinskem svetu vidi veliko razlogov za težave občine v dejstvu, da je Jože Avšič tudi poslanec - "Župan ni kriv za beg krajevnih skupnosti"

BREŽICE - Skupina svetnikov Združene liste v brežiškem občinskem svetu je na pondeljkovki seji sveta v svoji pobudi predlagala Jožetu Avšiču, naj odstopi kot župan občine Brežice. Svetniki te skupine so tudi zagovarjali stališče, da župan ne more biti hkrati poslanec; Avšič je namreč poslanec državnega zbora. Omenjena skupina predlagatev je se v pobudi zavrela, naj občinski svet razpravlja o funkciji in delu župana in razmerah v občini Brežice.

Pri tem je omenjena skupina seznanila svet z ugotovitvami s svoje seje, ki se nanašajo na razmere v brežiški občini. Svetniki Združene liste so pri tem omenili obmejne probleme, demografsko ogroženost nekaterih območij in dejstvo, da je v brežiški občini veliko motečih objektov, npr. vojaških. Posebej so poudarili svojo ugotovitev, da občina Brežice razpadá, saj nekatere krajevne skupnosti v njej težajo k odcepitvi in ustanovitvi samostojnih občin.

Za razpadanje sedanje občine je po mnenju svetnikov Združene

liste v precejšnji meri vzrok pogoščanja otoke in mladostnike s posebnimi potrebami, ter zavodi, ki nudijo varstvo in zaposlitev odraslim osebam s posebnimi potrebami, ne želijo biti le senca, "ki neopazno zdriž čez sklade prepadenih dni", kot je zapisala Asta Malavašič. Zato so v torek, 3. junija, v kulturnem domu Krško pripravili kulturni večer, na katerem so se predstavili malčki razvojnih oddelkov VVZ Krško in Brežice, učenci osnovne šole dr. Mihajla Rostoharja iz Krškega, Ane Gale iz Sevnice in osnovne šole iz Brežic, varovanci CSD Krško - ento varstveno delovnega centra Leskovec, INDE Varstveno-delovnega centra iz Sevnice in doma upokojencev in varovanec iz Impolice. To je bila že druga prireditev, ki je izvenela v upanju, naj bi postala tradicionalna. (foto: T. G.)

Tone Zorko iz LDS je ugovarjal očitkom svetniške skupine združene liste. Menil je, da so nekatere krajevne skupnosti že pred izvolitvijo Avšiča za poslanca že zelele po svoje in da zato županu ni mogoče napraviti krivde za razpadanje brežiške občine. Zorko je zahteval, naj svet z glasovanjem izrazi nestrinjanje z očitki svetniške skupine Združene liste. Svetniki so glasovali o tej Zorkovi pobudi in jo v večino podprli.

M. LUZAR

Prof. Miroslav Kugler

Na jug samo z bankami in državo

S pokrivanjem kar 80 odstotkov vseh potreb po cestni mehanizaciji v Sloveniji postaja Riko za naš trg prevelik - Ponovno na trge nekdanje Jugoslavije

RIBNICA - V sklopu vsakoletnega programa predstavitev podjetja je Riko Ribnica prejšnjo sredo pripravil ogled in prikaz delovanja svojega proizvodnega in prodajnega programa letne in zimske mehanizacije za vzdrževanje cest. Pred štirimi leti ustanovljeno podjetje, ki nadaljuje proizvodnjo cestne mehanizacije nekdanjega ribniškega giganta Rika, sta predstavila direktor Janez Gradišar in zunanjji svetovalec podjetja Mirko Anzelj.

Riko, ki se je do lani imenoval R-PIM, je po besedah Janeza Gradišarja danes ponovno sposoben, da pokriva kar 80 odstotkov vseh potreb po cestni mehanizaciji v Sloveniji in delno tudi na trgih bivše Jugoslavije. Kupcem nudijo lasten proizvodni program, dopoljen z izdelki drugih evropskih proizvajalcev, po tudi do 30 odstotkov nižjih cenah, s tem da po kakovosti izdelkov in storitev ne zaostajajo z drugimi ponudniki. Njihova prednost je, da kupcem ponujajo celoten paket nji-

Minister za promet in zveze Anton Bergauer je na predstavitev podprt poslovna prizadevanja ribniškega Rika.

hovih potreb, torej tudi tisto, kar jim ponujajo druga podjetja, na primer danski Epoke in nemška Doppstadt. Del proizvodnje grobih polizdelkov za Rko izdelujejo njihovi proizvodni partnerji, med katerimi je najpomembnejši Itas CAS iz Kočevja.

V Riku dela 30 ljudi, in kot je povedal Mirko Anzelj, proizvodnje ne nameravajo širiti. "Danes je poudarek v svetu na razvoju izdelka in trženju in temu se bomo v Riku posvetili," je povedal An-

zelj in dodal, da se bodo zato že prihodnje leto lotili investiranja v tehnologijo, skušali pa bodo tudi povečati izvoz, ki ga narekuje tudi dejstvo, da postaja Riko za slovenski trg prevelik. Zato si prizadevajo ponovno priti na trge bivše Jugoslavije, kjer imajo še vedno okoli 80 odst. opreme nekdanjega Rika. Vendar ponovna osvojitev teh trgov ni odvinsa samo od Rika, ampak tudi od naših bank, ki bi morale poceniti kapital, in države, ki bi morale urediti plačilni promet z državami bivše Jugoslavije in vplivati na pocenitev stroškov dela.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Ribnica gospodarsko ogrožena

O težkem položaju Inlesa so razpravljalci le svetniki - Župan Tanko je za status gospodarsko ogrožene regije

RIBNICA - Ribniški občinski svetniki so od vodstva podjetja Inles, ki naj bi na zadnji seji podalo informacijo o poslovanju oziroma likvidnostnih težavah, pričakovali več, kot so slišali. Direktor Inlesa - Holdinga Janez Lesar in direktor Inlesa - Hrasta Tone Šenk sta svetnikom posvetili le nekaj minut in dejala, da vsega ne bi mogla predstaviti na seji občinskega sveta, ampak bodo poslovanje in težave obširnejše pred-

stavili občinskemu odboru za gospodarstvo.

Najmanj, kar so od predstavnikov Inlesa pričakovali svetniki, je bilo pojasnilo, zakaj Inles kljub poroštvi države ne dobi od banke milijona mark posojila za premotitev likvidnostnih težav. Dokler tega ne bodo pojasnili, se bodo iz podjetja še naprej širila ugibanja in polresnice. Namesto vodilnih mož podjetja so tako o negotovem položaju Inlesa in v njem zaposlenih delavcev razpravljalci le svetniki. Vedo, da je vpliv lokalne skupnosti na stanje v podjetju oziroma reševanje težav zelo majhen, a jih ni vseeno, koliko delovnih mest bo ohranjeni v edinem večjem podjetju v občini.

Svetniki ne podpirajo izdelave študije, ki bi služila kot izhodišče za poslovanje Inlesa. Predsednik sveta Andrej Mate je povedal, da bi dokapitalizacija podjetja prinesla lepo prihodnost. V Inlesu imajo dovolj naročil in večajo izvoz, za letos pa načrtujejo za 60 milijonov mark prometa. Po besedah Benjamina Henigmana bo Inlesu ministerstvo za ekonomike odnose in razvoj prisikočilo na pomoč s 100 milijoni tolarjev.

- Župan Jože Tanko je svetniki spomnil, da je Ribnica z 28-odstotno brezposelnostjo na prvem mestu med starimi slovenskimi občinami. Propad Inlesa bi odstotek brezposelnosti kreko zvišal. Tudi zaradi tega bo sprožil pobudo, da bi občina pridobila status gospodarsko ogrožene regije.

M. GLAVONJIĆ

Vse nižji tečaji in vse nižji dnevi borzni promet vzbuja že nekaj časa zaskrbljenost ne le med borzniki, temveč tudi med delničarji. Do 30.6.1997, ko naj bi se iztekel rok za vložitev certifikatov, ni več dolgo. Nekateri so bili delničarji le kratek čas, saj so svoje delnice že vnovičili bolj ali manj uspešno, drugi bodo počakali še na kakšno dividendo ali na ugodnejši tečaj. Tisti, ki še razmišljate, kam s certifikatom, nimate več veliko možnosti, saj se trenutno lastninita le dve kmetijski družbi iz Maribora in Ptuja. Za Kmetijski kombinat s Ptajo je najbliže vpisno mesto v Ljubljani, v Novi ljubljanski banki.

Trenutno pa so najbolj zaskrbljeni za svoje delnice delničarji pooblaščenih investicijskih družb. Teh še ni možno prodati na organiziranem trgu. Vsem delničarjem pooblaščenih investicijskih družb ne ostane nič drugega, kot da počakajo na solidno ceno delnice, kajti nekateri poslujejo kar uspešno. Prav gotovo je najslabša prodaja za vsako ceno. Tako so bile delnice podjetja na začetku izjemno podcenjene, kar velja trenutno tudi za delnice omenjenih družb.

Na trenutno dogajanje na borznem trgu imajo prav gotovo močan vpliv tudi politične in gospodarske razmere. Razprave in zapleti okoli ratifikacije sporazuma za pridružitev v Evropsko skupnost so pri tejih investitorjih ustavile vse nakupe. Predstavnik londonske borzne družbe Nomura je izrazil resen interes za delnico farmacevtskih podjetij, vendar

LJUDMILA BAJEC
Dolenjska borzoposredniška družba, d.o.o.
Glavni trg 10, 8000 Novo mesto
Tel. 068/323-553, 323-554;
Fax 323-552

Kilavo dolenjsko lobiranje

Glede na to, da na primorskem in štajerskem koncu pospešeno gradijo sodobne cestne povezane, se na Dolenjskem, ki ob Ljubljani velja za gospodarsko najmočnejšo regijo, vsaj pri nekaterih pojavlja dvom, da z dolenjsko navezo ali lobiranjem nekaj ni v redu.

Cakanja, kdaj se bo država spomnila tudi na deželo južno od glavnega mesta, bo, upajmo, konec, če se bo le uresničil na skupščini Društva za ceste Dolenjske izrečeni predlog župana Semiča Janka Bukovca, naj se strokovniki, ki se ukvarjajo s problematiko cest, v mesecu in pol sestanejo in organizirano "pritisnejo" na Ljubljano. Prav Društvo za ceste Dolenjske je na

ministrstvo za promet in zveze že naslovilo peticijo zaradi zavlačevanja s severno obvoznicijo v Novem mestu. Člani društva so so ministru mag. Antonu Bergauerju pozvali, naj takoj podpiše pogodbo za 1. fazo, ki obsegajo regionalne ceste R333 pri Muhaberju in magistralne ceste M 4 v Veliki Bučni vasi. Če bi bila pogodba podpisana, bi lahko začeli graditi že julija.

In ni le obvozica tista, ki vzbuja skrb. Vse bolj se odmika tudi nova cesta od Višnje Gore do Obrežja. Prihodnje leto bo cesta brastvo in enotnosti priznavača že 40. rojstni dan in najlepše darilo za štiri težke križe bi bila sodobna cesta vsaj do Trebnjega.

T. GAZVODA

zeljc in dodal, da se bodo zato že prihodnje leto lotili investiranja v tehnologijo, skušali pa bodo tudi povečati izvoz, ki ga narekuje tudi dejstvo, da postaja Riko za slovenski trg prevelik. Zato si prizadevajo ponovno priti na trge bivše Jugoslavije, kjer imajo še vedno okoli 80 odst. opreme nekdanjega Rika. Vendar ponovna osvojitev teh trgov ni odvinsa samo od Rika, ampak tudi od naših bank, ki bi morale poceniti kapital, in države, ki bi morale urediti plačilni promet z državami bivše Jugoslavije in vplivati na pocenitev stroškov dela.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Bolje, a še skrb vzbujajoče

V črnomaljskem gospodarstvu je še precej čutiti posledice stečajev iz preteklih let - Gospodarski voz vlečejo naprej Danfoss, Beograd, samostojni podjetniki in obrtniki

ČRНОМЕЛЈ - Čeprav so bile razmere v črnomaljskem gospodarstvu lani boljše kot v obdobju od leta 1990 do 1995, pa so kljub temu skrb vzbujajoče. Čutijo so zlasti posledice stečajev iz preteklih let. Predvsem pa je težko govoriti o povprečju, saj je poleg dveh večjih podjetij, Danfossa in Beogradu, glavni nosilec gospodarskega razvoja malo gospodarstvo. Lani je bilo namreč v občini 491 samostojnih podjetnikov in obrtnikov, ki so zaposlovali 356 delavcev, vseh skupaj torej za največje tovarno v občini.

Kot je bil slišati na zadnji seji črnomaljskega občinskega sveta, skrbijo predvsem nekatera podjetja, o katerih so sproti razpravljalci že v lanskem letu, a je v njih do danes prišlo do sprememb. Res pa je, da občinska uprava težko pride do podatkov o teh podjetjih, saj gre za podjetja ali obrate, ki so šli v stečaj.

Črnomaljski Belt je kupilo podjetje IMP Livar iz Ivančne Gorice,

Tam, kjer je bil nekdaj Leso, so tri podjetja, vendar lastninska razmerja še niso dokončno urejena. Tudi Tekstil iz Adlešičev je bil prodan, lastnik pa zagotavlja, da bo letos v proizvodnji dvorjan stekla proizvodnja z 10 do 15 zaposlenimi. Prostori Obri oz. Tergusa so bili prodani, v njih pa teče proizvodnja Novoteks oz. Vinetskih v Vinice je v stečajnem postopku, prostori pa še niso prodani. Po besedah stečajnega upravitelja vlada zanimanje za prostore. Po njih povprašujejo

NOVE VREČKE IZ PAPIROTIJA

KRŠKO - V četrtek, 12. junija, bodo v prostorih družbe Aero Papiroti v Krškem odprli novo, dodatno proizvodno linijo za izdelavo papirnih nosilnih vreček. Investicija je vredna 1,3 milijona mark.

PIONIR MKO, d.d., NOVO MESTO - v stečaju
Kočevarjeva 1
8000 Novo mesto

PONOVNO OBVEŠČA
KUPCE O PRODAJI PREMOŽENJA

NAPRODAJ JE:

- ročno in električno orodje,
- varilni aparati in usmerniki,
- dvigalke in vozički, delovne mize in zaboji, garderobne omarice,
- pisarniška oprema,
- razni rezervni deli.

Spiski s cenami ter ogled so vam na voljo vsak dan od 7. do 15. ure. Informacije tudi po telefonu 068/323-639.

CENE ZELO UGODNE, ŠE DODATNO ZNIŽANE.

Gradbeno podjetje GPG TEHNIKA, d.n.o.
Dol. Kamence 56, 8000 Novo mesto

razpisuje delovno mesto

OPERATIVNEGA VODJO OBJEKTA

Pogoji:

- V. stopnja izobrazbe gradbene smeri
- VI. stopnja strokovne izobrazbe gradbene smeri
- delovne izkušnje (ni pogoju)

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom pošljite v 8 dneh po objavi na naslov:

GPG TEHNIKA, d.n.o.
Dol. Kamence 56
8000 Novo mesto

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

BARTOG

Bartog d.o.o., pooblaščeni prodajalec
vozil HYUNDAI,
Obrtniška 18, 8210 TREBNJE
Tel.: 068/45-700

HYUNDAI

DNEVI ODPRTIH VRAT

**TESTNE VOŽNJE NA VOZILIH:
ACCENT, LANTRA, COUPE, SONATA, GALOPER**
PREDSTAVITEV KREDITIRANJA
BOGATA DARILA

Vozila si boste ogledali in preizkusili v našem prodajnem salonu na Obrtniški 18 v TREBNJEM, v času od 13.06.(petek) do 15.06.1997 (nedelja)

Bodo avtohtono pramenko ohranili?

V Semiču je bila 3. tradicionalna razstava belokranjske drobnice, ki so jo popestrili še s sejmom - Posebna pozornost edini avtohtoni pasmi, belokranjski pramenki

SEMIČ - Društvo rejcev drobnice Bele krajine, ki je s 160 člani največje v Sloveniji, je preteklo nedeljo v Semiču pripravilo tretjo razstavo drobnice ter hkrati tudi sejem. Ob tem so se lahko pohvalili, da se je število ovc v Beli krajini v zadnjem letu povečalo od 3.500 na 5.500 živali, prevladujoča pa jezersko-solčavska pasma in jezersko-solčavska, oplemenjena z romanovsko pasmo.

Na letošnji razstavi, ki so jo rejci drobnice pripravili v sodelovanju s Kmetijskim zavodom Ljubljana in kmetijsko svetovalno službo, so želeli posebej predstaviti ovco, ki je edina avtohtona pasma v Beli krajini. To je belokranjska pramenka, ki je bila doslej znana predvsem izbirnim sl-

dokusem, ki imajo radi izvrstno pečenje. Edini večji trop ima le Simo Selakovič iz Marindola, ki pri tej pasmi vztraja že desetletja. Kmetijska svetovalna služba si prizadeva, da bi ohranila to avtohtono belokranjsko pasmo.

Sicer pa v Beli krajini predvidevajo, da se bo število ovc v

prihodnjih letih še povečalo, če jim bo le uspelo organizirati redni odkup jagnjet, saj sedaj rejci živali večinoma prodajo doma. Mnogi so se že, najbrž pa se bo marsikdo tudi v prihodnji preusmeril iz živinoreja v rejo drobnice. Razlogov za to je več, od tega, da so naravne možnosti primernejše za ovčerejo, da je to ena redkih panog, ki je še donosna, hkrati pa je manj zahtevna, zato so ji Belokranjci kos tudi ob službi. Ne nazadnje pa so s to rejo preprečili tudi zaraščanje kmetijskih površin in ohranili kulturno krajino. Kljub povečanemu zanimanju za ovčerejo pa je Slovenija v svetovnem merilu po porabi bravine na prebivalca na repu.

Sicer pa je bilo na semiški razstavi in sejmu ovc in koz moč poskusiti tudi kozje sire, zamenjati neoprano ovčjo volno za vlneno izdelke, si ogledati konje članov semiškega konjeniškega kluba in, ne nazadnje, tudi stavit, kolikšna je bila razlika med dvema ovnoma. Zmagovalec je odnesel domov živo jagnje. Že 28. junija bo sejem drobnice tudi v Žiljah, v začetku septembra pa v Adlešičih.

M. BEZEK-JAKŠE

Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov ne zaupajo

V nadzornem odboru skla naj bi bil predstavnik Kočevja

KOČEVJE - Kočevski župan in državni poslanec Janko Veber je sredi prejšnjega tedna na državnozborovsko komisijo za volitve, imenovanja in administrativne zadeve naslovil dopis, v katerem jih poziva, naj v nadzorni odbor Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov imenujejo vsaj enega predstavnika kočevske občine. Zapisal je, da meni, da bi ga politične stranke morale imenovati in da pri tem ni pomembno, kateri stranki bo pripadal, saj bo stranka, ki bo kandidata predlagala, v vsakem primeru nosila veliko odgovornost do Kočevske.

"Z imenovanjem članov nadzornega odbora iz zainteresiranih območij bo zagotovljen tudi ustrezni nadzor," je zapisal Veber in dodal, da to ni zanemarljivo ob tako pomembni vlogi, kot naj bi jo imel Sklad pri izvedbi zakona o denacionalizaciji in vključevanju v Evropo, ko naj bi vendar šlo za zaščito slovenske zemlje. "Želimo si, da bi Kočevska še vedno ostala slovenska," je ob tem dodal Veber, s tem pa tudi izrazil nezadovoljstvo in nezaupanje, ki ga na Kočevskem do sklada ne gojijo le gozdarji in kmetijci, marveč tudi drugi.

M. L.-S.

JAGODE Z IZGUBO - Posavski pridelovalci jagod tarajo, da letos s pridelkom ne bo zasluga, saj mu je cena na ljubljanski tržnici padla na 120 do 150 tolarjev za kilogram. Prodajalci jih odkupujejo po približno 100 tolarjev kilo, najmanj toliko pa so stroški pridelave. V Posavju je z jagodami zasajenih že blizu 15 hektarjev, večinoma v pokritih površinah z namakanjem, kar močno podraži pridelavo. Drago je tudi obiranje, saj to počne večinoma delovna sila iz sosednje Hrvaške. (Foto: M. Vesel)

- n

NI GA ČEZ DOBER NASVET Nadležna muha

Načini boja z njo

Poletje prihaja in spet bodo ljudem in živalim muhe grenile življenje: v hišah navadna hišna muha (*Musca domestica*), v hlevih pa hlevska muha (*Stomoxys calcitrans*). Razen nadležnosti je za obe značilna izjemna trdoživost oz. sposobnost razmnoževanja. Ena sama muha ob plesavanju v enem samem poletju do petkrat izleže po 100 do 150 jajčec, iz katerih se ž. po 8 do 48 urah izležejo bele breznože ličinke, ki se kmalu prelevijo v bube in nazadnje v odrasle muhe. Če ne bi tako ali drugače prekinili te izjemne razmnoževalne vneme, bi iz ene muhe nastalo na milijone potomk. K sreči se to ne zgodi, k temu priporomore že higiena, naravni sovražniki, vse bolj pa tudi človek. Na voljo ima celo vrsto insekticidov, ki imajo različna komercialna imena, še vedno pa so pripomočki tudi mehanski, ekološko manj vprašljivi načini, kot je stari, dobr lepljivi muholovec in sodobnejši lepljivi trakovi, ki jih treba obesiti tam, kjer je mušči promet najbolj živahan.

- n

• Kolikor modrejša ženska, toliko močnejša družina. (Ruski pregovor)

• Teologija ima v religiji približno takšno mesto kot strupi med živili. (Napoleon)

Vinski letnik 1997

Ocenjevanje vin po Sloveniji in pravkar končani sejem Vino 97 v Ljubljani se poleg ostalih razlikujeta tudi po vlogi letnika vina. Društva vinogradnikov preverjajo z ocenjevanji predvsem zadnji vinski letnik, mednarodno ocenjevanje v Ljubljani pa je odprt za vina vseh letnikov. Letos je prišlo iz Argentine tudi vino, ki je bilo starejšo 50 let.

S spoštovanjem se poudarja vinska zrelost. Nekatera vina potrebujejo nekaj let, da z zorenjem dosežejo pravo kakovost. Na vinskem sejmu v Ljubljani je bilo posvečeno veliko pozornosti letniku vina. Za tekočo porabo se vsekakor popije največ enoletnega vina, pri bolj prazničnih trenutkih pa je nujno, da se med jedjo ponudi tudi stekljenica starejšega letnika. Ob taki zreli žlahtni kapljici rad steče pogovor o letini, ki jo predstavlja. Med vinogradniki se uveljavlja spoznanje, kako pomembni sta zrelost in kakovost grozdja za kakovost vina in za doseganje višjih cen, zato da je potrebno grozdje trgati takrat, ko je njegova zrelost največja. V obdobjih bolj množične oddaje grozdja v zadružne vinske kleti vinogradniki niso razmišljali o kakovosti grozdja, srečni so bili, ko je bilo trite potrgano. Vsi so hoteli trgati prvi dan, ko je bila trgat za posamezno soro dovoljena. Kot rečeno, kakovost vina raste. Velike zasluge za to ima tudi trgovate, ki se ravna po zrelosti grozdja, in ne po razpisanih rokih. Uradni rok začetka trgovate je nemogoče razpisati

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanč

znotraj vinorodnega okoliša natančno takrat, ko je zrelost grozdja na vseh legah dosegla pravo stopnjo. Zato je lepo, če vinogradniki v jeseni opazujejo svoje grozdje in gred v trgat, ne takrat kot sosed, ampak takrat, ko ugotovijo, da je zrelost grozdja zadostna.

Na vinskem sejmu v Ljubljani sem obiskal mnoge vinogradnike iz raznih vinorodnih okolišev Slovenije. Imel sem prijetne občutke ob njihovem pripovedovanju, zavzetosti za kakovost vina, lepo oblikovanih steklenicah, ličnih prospektih in tudi lepih načrtih. Hkrati pa me obhajal grek občutek, zaradi velike razdrobljenosti v okoliših posavskega vinorodnega raja. Zanimivost naših vin ni nič manjša od vin iz Primorske ali Štajerske. Premalo je kmetij z večektarskimi vinogradimi, ki bi razvile razpoznaven značaj svojih vin. Poleg zadružnih kleti se jih vendarje razvilo nekaj družinskih kmetij, katerih vina se dajolahko prepoznati. To vrliva optimizem. Vinska napaka in bolezni ne bi smelete biti več naš problem, te smo obvladali. Narediti moramo naslednji krok, to pa je: razviti vina z značilnostmi, ki so pogojena z letnikom.

Trta začenja cveteti, do trgovat zgodnjih sort je dobrih 100 dni. Že je čas, da se duševno in materialno pripravljamo na trgovate. Številne izkušnje, ki smo jih nabrali ob regionalnih vinskih ocenjevanjih, in spoznaja z vinskima sejma v Ljubljani - vse to dovolj, da si zadamo cilj, kako bomo letos oblikovali kakovost svojega vina.

dr. JULIJ NEMANIČ

TAKO, KOT SO NEKOČ DELALI, PELI IN JEDLI - Društvo kmetič Krško združuje več kot 400 članic, ki so povezane v nekaj aktivnih kmečkih žen; preteki vikend so v počastitev občinskega praznika pripravile prikaz kmečkih del s kulinariko. Ob otvoriti razstave so pripravile bogat kulturni program, na pomoč pa so jim prisluščili tudi pevci iz Velikega Trna (nasliki). Tako, kot so živelji nekoč, večino dela je bilo potrebno opraviti z rokami, to pa je bila tudi priložnost za druženje in običaje, ki po zaslugu kmetic iz krške občine Živijo in se s prireditvami, kot je bila ta v kulturnem domu v Krškem, prenašajo tudi na bodoče robove. (Foto: T. G.)

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček Juha za začetek in dober tek

Za marsikoga pomeni juha pomemben začetek glavnega obroka, ker vzbuja tek in ugundo vpliva na lačen želodec. V času, ko je pri roki veliko sveže zelenjave, naj večkrat zadiši po zelenjavni juhi. Skuhamo lahko bistro ali zgoščeno zelenjavno juho in zelenjavno enolončnico.

Za BISTRO ZELENJAVNO JUHO potrebujemo 2 pora, 2 korenčka, 1/4 zelenjega gomolja, 1 cebulo, 1 petršiljevo korenino, lovorjev list, večjo timijano in sol. Očiščeno zelenjavno grobo narežemo, dodamo začimbe in zalijemo z 2 litroma hladne vode. Posodo pokrijemo in juho počasi kuhamo 1 ura. Če skuhamo več juhe, precejeno na hitro ohladimo, nalijemmo v plastične posode ali vrečke in zamenjemo.

Za pripravo BISTRE KOSTNE JUHE pa uporabimo 1,5 kg telečejih ali govejih kosti, 4 žlice olja, 1 cebulo, 2 korenčka, 1/2 zelenjega gomolja, 1 por, 1 petršiljevo korenino, 1 strok česne,

1 vejico timijana, lovorjev list, sol in cel poper. Kosti oplaknemo in osušimo. Zložimo jih v večjo ponev, pokapljam z oljem in v pečici rahlo zapečemo. Zelenjavno očistimo in narežemo na kocke, primešamo paradižnikovo mezzo in vse skupaj dodamo kostem. Zalijemo z malo vode, pokrijemo in dušimo še pol ure. Nato vso vsebino predenemo v lonec, zalijemo z 2 litroma vroče vode, dodamo še začimbe ter počasi kuhamo uro in pol.

Med tuje jušne specialitetete spada ČEBULNA JUHA S SIROM. Za 4 porcijske juhe potrebujemo 700 g bele cebule, 2 strok česne, 40 g margarine, dober liter čiste kostne juhe, sol, paprika, poper, 4 kose bele kruha, 200 g sira ementalca. Narezano čebulo rahlo prepräzimo, zalijemo z vročo juho, dodamo začimbe in kuhamo. Juho serviramo v skodelici, dodamo opečeno kruhovo sredico in sir ter postavimo v pečico, da se napravi skorjica.

KMETIJSTVO

REVJA O KONJIH ŠT. 6

LJUBLJANA - Junija je bila Revija o konjih prinaša članek o izumirajoči konjski pasmi boulonnais, razmišljanje o reji in ne o razmnoževanju, zanimivosti o kasaštu, reportaža o slavnem žrebcu Northern Dancer idr., objavlja pa tudi prijavnico za Valvarsorjevo popotovanje Bogenšperk - Medija - Bogenšperk, ki bo od 25. do 27. junija.

RADIO SRAMKA 94.6 MHz

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek so branjeve na tržnici ponujale najrazličnejše pridelke, spet pa je bilo naprodaj veliko jagod pa tudi že prve letosne borovnice, kozarc je stal 600 tolarjev. Jagode so bile po 300 tolarjev kilogram oz. 180 do 200 košarica, češnje po 400 do 660, breske po 300, jabolka po 60 do 110, hruške po 130 in gozdne jagode po 500 do 550 tolarjev kozarc. Fižol je bil po 300 do 350, merica špinaca, šopek redkvice in šopek mlade čebule po 100, solata po 150 do 200, novi krompir po 150, sadike zelja po 100, endivije po 200, različne rože po 150 ter sadike paradižnika po 40 in parapeki po 30. Jagoda so bila od 23 do 25 tolarjev, liter medu po 800, liter slivovke po 900, skuta po 400 in lonček pregrate smetane po 500 do 600 tolarjev.

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 230 do 3 mesece starih prašičev, 130 v starosti 3 do 5 mesecev in 80 starejših. Prvih so prodali 200 po 410 do 430, drugih 80 po 320 do 350, tretjih pa 35 po 200 do 230 tolarjev kilogram žive teže.

sejmišča

SODOBNI hlevi na odplakovanje ne pozna več običajnega hlevskega gnojevka in gnojnice, temveč zmes enega in drugega, ki jo imenujemo gnojevko in ki je brez nastilja. Ena krava da na leto približno 15 kubičnih metrov nerazredčene gnojevke, kar daje sluiti, kako velike količine tega organskega gnoja prideva velik hlev. Tako veliko, da je bližnja polja in travniki ne morejo porabit. In tako smo pri problemu, ki še ni zadovoljivo razrešen in ki je ustavil gradnjo prašičjih velefarm pri nas.

Ena tona goveje gnojevke vsebuje približno 5 kg dušika, 2 kg fosforja (oksida) in 7 kg kalija, torej sorazmerno malo, vendar dovolj, da se z njo splača gnojiti. Ker pa jo je iz več razlogov potrebno pred uporabo razredčiti, če se ne redči že sproti, je ob gnojenju z gnojevko treba razvražati ogromne tovore, kar z večanjem razdalje razvoza gnojenje zelo podraži. Na nesrečo obstaja tudi nevarnost za onesnaženje podtalnice, če je gnojenje preobilino, pa tudi rastline ne prenesejo velikih gnojilnih obrokov.

Zato so razveseljive nakatere nove praktične izkušnje z dognojanjem koruze, daleč najpomembnejše kulturne rastline, ki dobro izkoristi gnojevko. Kmetovalec piše v junijski številki, da so na Ptujskem polju z uporabo gnojevke zelo zmanjšali potrebo po dokupovanju mineralnih gnojil, se spodbudnjše rezultate pa so dosegli avstrijski kmetje s prasičjo gnojevko, ki so jo na nasprotju z dosedanjim prakso uporabljali celo v suhem in vročem vremenu ne da bi prizadeli posevek.

Doslej je namreč veljalo, da je zaradi preprečitve ožiga mladih koruznih rastlin potrebno gnojek dodajati posevku s pomočjo posebnih razdelilnikov na tla, pod rastline, kar je zamudno in zahtevno delo. Njiprej v Avstriji, potem pa še pri nas so tvegali in uporabili kar običajne razpršilce, potem pa presečeni ugotovili, da gnojevka ni izzvala večjega ožiga. Porabili so približno 25 kubičnih metrov gnojevke na hektar, seveda primerno razredčene, razvražali pa so jo v oblačnem vremenu tik pred dežjem. Uspeh je bil presečljivo dober, celo tako, da bi bilo mogoče v skrajnem primeru shajati brez dodajanja dušika v mineralni obroki. Ugotovili so tudi, da je najprimernejši čas za dognojanje z gnojevko tedaj, ko je koruza visoka pol do tri četrt metra.

Inž. M. L.

Zaigral orkester s 600 glasbeniki

V Straži je bilo v soboto 20. srečanje pihalnih orkestrov Dolenjske in Bele krajine z mednarodno udeležbo - Promenadni koncerti in skupni program - Podelitev priznanj

STRAŽA - "Prav je, da je Dolenjska prepoznavna tudi po glasbi, zato čestitam Združenju pihalnih orkestrov Dolenjske in Bele krajine, KS Straža in ostalim soorganizatorjem za pripravo 20. srečanja pihalnih orkestrov in godb Dolenjske in Bele krajine, godbenikom pa želim, da bi znanje in izkušnje prenašali na prihodnje robove," je v uvodnem govoru na otvoritvi jubilejnega srečanja v soboto, 7. junija, dejal župan Mestne občine Novo mesto Franci Koncilia. Da je kvaliteta igranja vsako leto boljša, je skoraj 600 godbenikov dokazalo s skupnim nastopom na ploščadi pred gasilskim domom.

Skupni program je že ena od letošnjih novosti, ki je nadomeščila solo program. Sodelujočih je namreč vsako leto več - pred 20 leti jih je bilo v Združenju šest, sedaj pa že dvanajst godb in orkestr - in tako bi bila prireditev predolga. V Straži je tako letos zaigralo 14 pihalnih orkestrov in godb, od tega trije gostje: iz Kamnika, Trebnjega, Kostanjevice, Metlike, Dobropolja, Kočevja, Šentjerneja, Novega mesta, Črnomlja, Ribnice in Straže ter iz Kopra, Mengša in Reke. S promenadnimi koncerti, ki so jih orkestri izvedli nekaj ur pred skupnim nastopom po različnih delovinskih krajih, so organizatorji poskrbeli, da se je veselo vzdušje preneslo tudi zunaj Straže.

Jože Koporec, ki je predsednik Združenja, je vesel, da je kvaliteta naših godb in orkestrov bistveno boljša kot pred leti. "Njihovi programi so kvalitetnejši in zahitnejši, pridobili smo veliko odičnih mladih dirigentov, orkestri so pomlajeni. To je rezultat skupnih naporov glasbenih šol,

občinskih ZKO itd." Pred tednji je kar pet orkestrov Združenja na državnem tekmovanju v Sežani v 3. težavnostni stopnji dobilo zlate priznanja, največjega uspeha pa je bil deležen letos 40 let stari Pihalni orkester Krka združilišča iz Straže z dirigentom Mirom Sajtom, ki med dolgoročne cilje uvršča tudi nastop na svetovnem tekmovanju pihalnih orkestrov.

Jubilejno srečanje v Straži je bilo priložnost za podelitev različnih priznanj: prejelo ga je šest orkestrov in godb, ustanoviteljic Združenja (iz Črnomlja, Metlike, Novega mesta, Šentjerneja, Trebnjega in Straže). Župan Koncilia je posebno priznanje za ustvarjalni prispevek ob srečanju pode-

lil Bratislavu Rogoliču. Na pobudo Zveze slovenskih godb pa je Svetovna glasbena zveza v Švici podelila še dvoje priznanj za dolgoletno prizadevno delo na tem glasbenem področju. Igor Tršar je medaljo izročil Ivanu Jerini iz Metlike, Jože Koporec pa je kot "oče Združenja" prejel najvišje odlikovanje, križ za zasluge.

Srečanje pihalnih orkestrov in godb Dolenjske in Bele krajine z mednarodno udeležbo je v vseh teh letih prav gotovo postalo pravi straški praznik. Čeprav je prireditve po finančni plati že prerastla možnosti kraja, pa je predsednik KS Straža Alojz Knafelj poudaril, da jo želijo ohraniti doma, in se za pomoč zahvalil glavnemu pokrovitelju novomeški občini ter še ZKO Novo mesto in Ministerstvu za kulturo. Prostorske težave bodo skušali odpraviti z novim večnamenskim prireditvenim prostorom, ki naj bi poleg srečanju godb služil še celotnemu kulturnemu in športnemu utripu kraja.

L. MURN

ZAIGRALO 600 GODBENIKOV - Posebno doživetje je bilo prisluhniti tako številnemu orkestru. Pri zadnji pesmi je bil dirigent domačin Miro Saje. (Foto: L. M.)

"ŠPANSKA PALMA 1994-1997"

KOSTANJEVICA NA KRKI - Galerija Božidarja Jakca iz Kostanjevice na Krki in Obalne galerije Piran vabi v četrtek, 12. junija, ob 19. uri na otvoritev razstave Branka Suhyja iz cikla slik, risb in grafik "Španska palma 1994-1997". Avtorja bodo predstavili direktor Galerije Božidarja Jakca Bojan Božič, umetniški vodja Obalnih galerij Piran Andrej Medved in direktor Albertine na Dunaju prof. dr. Konrad Oberhuber. V programu bo sodelovala violinistka Victoria Martino z Dunaja. Ogled risb v Lamutovem likovnem salonu bo od 17.30 dalje.

22. MEDNARODNI GRAFIČNI BIENALE

LJUBLJANA - Mednarodni grafični likovni center vabi v četrtek, 26. junija, ob 20. uri na otvoritev razstave Ljubljanska grafična šola v velik sprejemni dvorani Cankarjevega doma. V petek, 27. junija, pa bo ob 20. uri v Gallusovi dvorani slavnostna otvoritev in razglasitev nagrajočih 22. mednarodnega grafičnega bienala (MGB) pod pokroviteljstvom predsednika RS Milana Kučana.

benokritično, ker to ni realističen roman à la Zola ali Kersnik. Hotel sem prebiti pasivnost, pa vendarle ne preiti v neko družbenopolitično kritičnost," je svoje pisanje označil Šeligo, ki je v Demonih slavja hotel narediti analizo t.i. družbe na prehodu. Ne razume je le kot politični prehod, pač pa širše. "Vsa evropska civilizacija je na epohalnem prehodu. Znašli smo se v trenutku brutalnega barbarstva, ko so vse velike vrednote razpadle. Toda barbarstvo, ki je duh časa, ni nikoli zgolj negativno, pač pa je tudi priložnost, ker razčisti, naredi katarzo in omogoči vstop t.i. boljšega sveta."

Roman je zasnovan ciklično, v njem pa je zaslediti poleg realističnih tudi magijske prvine. Pisatelj si je izmisli storračunalnik s procesorjem, ki sproža razvijanje individualnih usod - pomembneži ponoči po podeliti državnih nagrad v Cankarjevem domu analizirajo svoje bolj ali manj žalostne življenske zgodbe, iz črnih razmišljanj pa jih zjutraj rešijo njihovi otroci, ki "razrešujejo njihove demone, ki so slaba vest", pravi Šeligo.

K zanimivemu in prijetnemu literarnemu večeru so poleg gosta in Zupančičeve, ki je v pogovoru skrbno označila Šeligo literarno pot, prispevali tudi obiskovalci z vprašanji.

L. M.

Rudi Šeligo in Jadranka Matič-Zupančič

RAZSTAVA V SPOMIN FRANCETU GORŠETU

NOVO MESTO - V soboto, 14. junija, bo ob 20. uri v knjižnici Frančiškanskega samostana Novo mesto odprtje razstave v počasti tev 100-letnice rojstva akademika kiparja Franceta Goršeta. Umetnika bo predstavil Lado Smrekar. Odprtje bodo s svojim nastopom popestili mladi glasbeniki skupin Žarja in Sonce, ki ju vodi Irena Rešeta. Razstava bo na ogled do 28. junija.

"TIHA MAČKA IN KELTSKI METULJI"

NOVO MESTO - V večernem dvorani KC Janeza Trdine bo v četrtek, 12. junija, ob 20.30 predstavitev pesniške zbirke Sama Dražumeriča - Estela Tiha mačka in keltski metulji.

PREMIERA V NOVEM MESTU

NOVO MESTO - Slovensko mladinsko gledališče Ljubljana je v sodelovanju z Mestno občino Novo mesto včeraj, 11. junija, ob 21. uri zvečer v šolski jahalnici Srednje kmetijske šole Grm - Novo mesto v Sevnem na Trški gori izvedlo premierno predstavo najnovejšega dela režiserja Matjaža Bergerja Nikoli me ne vidiš tam, kjer te jaz vidim. Postavitev projekta je potekala v tvojem skupinskem delu režiserja, igračev in ostalih sodelujočih dva meseca na prizorišču samem. Avtor je delo zasnoval iz treh sklopov - silki, besedila zanje pa je zajel iz del treh velikih mislecev in ustvarjalcev: dramatika Williama Shakespearea, filozofa Friedricha Nietzscheja in psihoanalitika Jacquesa Lacana. Naslednje predstave bodo še danes, 12. junija, ter v nedeljo in ponedeljek, 15. in 16. junija.

"ŠPANSKA PALMA 1994-1997"

KOSTANJEVICA NA KRKI - Galerija Božidarja Jakca iz Kostanjevice na Krki in Obalne galerije Piran vabi v četrtek, 12. junija, ob 19. uri na otvoritev razstave Branka Suhyja iz cikla slik, risb in grafik "Španska palma 1994-1997". Avtorja bodo predstavili direktor Galerije Božidarja Jakca Bojan Božič, umetniški vodja Obalnih galerij Piran Andrej Medved in direktor Albertine na Dunaju prof. dr. Konrad Oberhuber. V programu bo sodelovala violinistka Victoria Martino z Dunaja. Ogled risb v Lamutovem likovnem salonu bo od 17.30 dalje.

ZAIGRALO 600 GODBENIKOV - Posebno doživetje je bilo prisluhniti tako številnemu orkestru. Pri zadnji pesmi je bil dirigent domačin Miro Saje. (Foto: L. M.)

22. MEDNARODNI GRAFIČNI BIENALE

LJUBLJANA - Mednarodni grafični likovni center vabi v četrtek, 26. junija, ob 20. uri na otvoritev razstave Ljubljanska grafična šola v velik sprejemni dvorani Cankarjevega doma. V petek, 27. junija, pa bo ob 20. uri v Gallusovi dvorani slavnostna otvoritev in razglasitev nagrajočih 22. mednarodnega grafičnega bienala (MGB) pod pokroviteljstvom predsednika RS Milana Kučana.

benokritično, ker to ni realističen roman à la Zola ali Kersnik. Hotel sem prebiti pasivnost, pa vendarle ne preiti v neko družbenopolitično kritičnost," je svoje pisanje označil Šeligo, ki je v Demonih slavja hotel narediti analizo t.i. družbe na prehodu. Ne razume je le kot politični prehod, pač pa širše. "Vsa evropska civilizacija je na epohalnem prehodu. Znašli smo se v trenutku brutalnega barbarstva, ko so vse velike vrednote razpadle. Toda barbarstvo, ki je duh časa, ni nikoli zgolj negativno, pač pa je tudi priložnost, ker razčisti, naredi katarzo in omogoči vstop t.i. boljšega sveta."

Roman je zasnovan ciklično, v njem pa je zaslediti poleg realističnih tudi magijske prvine. Pisatelj si je izmisli storračunalnik s procesorjem, ki sproža razvijanje individualnih usod - pomembneži ponoči po podeliti državnih nagrad v Cankarjevem domu analizirajo svoje bolj ali manj žalostne življenske zgodbe, iz črnih razmišljanj pa jih zjutraj rešijo njihovi otroci, ki "razrešujejo njihove demone, ki so slaba vest", pravi Šeligo.

L. MURN

VEČER PROZE IN GLASBE - Na literarnem večeru so poleg pisateljice Barice Smole (na levi) sodelovali še: Vida Mokrin Pauer, dramski igralka Iva Zupančič, ki je odlično interpretirala kratko prozo Smoletove, ter voditeljica literarnega večera Polona Tratar. (Foto: L. M.)

"KATARINA" Barice Smole

Literarni večer ob predstavitvi avtoričine kratke proze - F. Šali: "Knjiga, h kateri se človek lahko vrača"

TREBNJE - Na povabilo Barice Smole in Knjižnice Pavla Golie se je v petek, 6. junija, zvečer v zgornji avli CIK Trebnje zbral veliko ljubitelje lepe slovenske besede. Na literarnem večeru, ki sta ga s citrami in petjem popestrila Stane Videžnik in Miran Milič, so namreč predstavili novo literarno delo domače pisateljice Barice Smole Katarina, ki je pred kratkim izšlo pri Dolenjski založbi.

Čeprav je Barica Smole svoje pisanje - gre za kratko prozo - objavljala že zadnjih deset let in bila na številnih literarnih nateljajih zelo uspešna, saj je prejema tudi prve nagrade, je postala bolj znana šele lani, ko je z dokončanjem Jurčičevega Janeza Gremčiča prejela prvo nagrado na nateljaju GPG in založbe Mondena. Več pozornosti je bilo na literarnem večeru deležno njeno zadnje literarno delo, izbor kratke proze z naslovom Katarina. "Ko je pisateljica zdaj zdržala svoje nagrajene in nekatere še neobjavljene zgodbe, se je pokazalo njeno jedro, ki je zelo raznoliko, a trdno. Ne gre za trendovsko pisanje in vsaka zgodba deluje sama zase," je v predstavitvi dela med drugim povedala pesnica in literarna urednica Primorskih srečanj Vida Mokrin Pauer. V zgodbah - dvajsetih je - pisateljica razmišlja o svojem mestu v tem prostoru, odnos do okolja opisuje kot muko in ljubezen, loteva se vprašanja svobode itd.

Franci Šali je kot urednik Dolenjske založbe zelo pohvalno ocenil njeno pisanje in dejal, da je Katarina tesno ob boku izboru kratke proze Milana Marklja Krhanje. Obe deli dvajseta zbirka Utva v sam vrh izdanja založbe. "Kot bralec pa menim, da je to knjiga, h kateri se človek lahko vrača. Barica namreč ne ponuja čustev, ampak izizza tista čustva, ki so dandanes morda pri ljudeh že otopela; ne ponuja svojih misli, pač pa izizza k razmišljjanju."

L. M.

Novi prostori za Galerijo samorastnikov

Od 20. do 28. junija 30. mednarodni tabor likovnih samorastnikov - 28 umetnikov - Vprašanje statusa Galerije - V 5 letih v priziku CIK-a prostor za godbo, glasbeno šolo in galerijo

TREBNJE - Trebnje je od leta 1969 med drugim znano tudi po vsakoletnem mednarodnem srečanju naivnih umetnikov, ki je do leta gostilo 171 umetnikov iz različnih držav, Galerija pa hrani 800 del. Letošnji jubilejni 30. tabor, katerega pokrovitelj bo Milan Kučan, bo potekal od 20. do 28. junija. Na novinarski konferenci so ga predstavili predsednik organizacijskega odbora Janez Gartnar, trebanjski župan Alojzij Metelko, predsednik KS Trebnje Alojz Zupančič in direktorica CIK Trebnje Darinka Tomplak.

Bogato zbirko Galerije likovnih samorastnikov Trebnje, ki je edina

ne bo našlo novo mesto. Prostorski problem, kje bo galerijska zbirka v bodoče (tu so neustrezni pogoji: stiska, vlag), nameščajo Trebanjci rešiti z dograditvijo prizidka stavbi CIK Trebnje. Alojz Zupančič je predstavil načrt novogradnje, za katero je pobudo dala trebanjska godba. Prizidek bo rešil prostorsko stisko treh dejavnosti: v spodnjih prostorih bi svoje mestno dobitila vse uspešnejša trebanjska godba, v srednjem delu bi delovala glasbena šola, ki je v 20 letih prizadela velik vse do osamosvojitve. Še vedno je nerešeno vprašanje statusa Galerije. Janez Gartnar je po-

takšna galerija v Sloveniji, so predstavili že tudi izven naših meja, trenutno je del zbirke še vedno na razstavi v Franciji. Doma je bil obisk izredno velik vse do osamosvojitve. Še vedno je nerešeno vprašanje statusa Galerije. Janez Gartnar je po-

vedal, da se do danes ni mogla uradno registrirati, ker ni imela redno zaposlenih. Vprašanje prihodnosti Galerije in njenega fonda pa je vse bolj aktualno tudi zaradi denacionalizacije. Župan Metelko je s strani občine zagotovil, da bodo njeni prostori kljub končani denacionalizaciji ostali tu, vse dokler se zanje

NAJIZVIRNEJSÀ LUTKOVNA IGRA 1997 - Tovrstno 1. nagrada je prejel Samo Simčič (levo), podelitev mu jo Edvald Flisar. (Foto: L. M.)

• Ne boli nikoli tako duhovno bogat, da bi bil srčno reven.

L. MURN

OKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE

LITIJA - V vasi Velika Štanga so pripravili spominsko slovensost in počastili visoki jubilej, 100-letnico prihoda skladatelja Alojza Miheliča za organista. Pozneje mu je takratni župnik Mihael Saje zaupal poučevanje na domači šoli. Slovensost se je začela z mašo, ki jo je vodil domačin Janez Juhant, nato pa je dr. Edo Škulj opisal skladateljevo delo. Minister za znanost in tehnologijo Tone Marinšek je Miheliču v spomin odkril spominsko ploščo. V kulturnem programu so sodelovali otroški zbor OS Štangarske Poljane, kvintet bratov Boštjančič iz rojstnega kraja Farje ter cerkveni zbor iz Šmartna in Velike Štange.

K. ŠUŠTERŠIĆ

KRADEL PO GRADBIŠČU - V noči na 5. juniju je neznanec prišel na gradbišče v Podzemlju, kjer podjetje Brick gradi nov gostinski lokal. Nepridiprav je vломil v kontejner in ukradel motorno žago, večji vrtalni stroj ter mali in veliki električni obliči. Podjetje je oškodoval za 300 tisočakov.

MLADENIČA PRI POLICIJI - V noči na 7. juniju so krški policisti "gostili" dva mladeniča. 33-letni K. S. iz Krškega je dvakrat padel v njihove mreže, že prvi pa je napihal 1,76 promila alkohola, 21-letni D. B. iz Krškega pa je sprva z motornim kolesom policistom hotel pobegniti, ko pa so ga le našli v Spodnjem Starem gradu, je pri postopku lažje poškodoval policista in utrujen končal v policijskem apartmaju.

POZOR PRED NAKUPOM VIDEOREKORDERJEV - Neznanec je v noči na 5. juniju vložil v Elektrotehnično trgovino v Sevnici in odnesel dva videorekorderja. Prvi je bil znamke Goldstar VCR P43 HP s serijsko številko 60200477D, drugi pa znamke Philips VR 151/02 s serijsko številko 862262151029. Trgovino je oškodoval za 113 tisoč tolarjev. Morebitne kupce opozarjamo pred nakupom!

Odločanje o cestah tudi ob pomoči Društva za ceste

Peticija na ministrstvo

OTOČEC - Društvo za ceste Dolenjske, ki združuje

Franc Gole

preko 60 članov iz Dolenjske, Posavje, Bele krajine in ribniško - kočevskega območja, je bilo ustanovljeno pred letom dni, in čeprav njegovo delo v lanskem letu ni bilo ravno aktivno, bo to, če lahko sklepamo po 2. skupščini, ki je bila 5. junija na Otočcu, v prihodnje zelo dejavno.

Tako bodo med drugim predstavniki društva sodelovali na različnih strokovnih sestankih, kjer bo beseda tekla o cestah in kjer se bodo sprejemale odločitve o cestnih rešitvah na območju južno od Ljubljane. Po besedah predsednika društva Franca Goleta bodo organizirali nekaj posvetov: o dolenski avtocesti z obvoznicami ter priključki, o zakonu o državnih cestah ter z njim povezani prekategorizaciji cest, o mejnih prehodih in morda še čem. S podobnimi društvami v Sloveniji se bodo združili v Družbo za raziskave v cestni in prometni stroki, s čimer bodo povečali svojo moč in vpliv.

Na ministrstvo za promet in zvezne so že naslovili peticijo zaradi zavlačevanja izgradnje severne obvoznice v Novem mestu, vključili se bodo v pripravljalni odbor praznovanja 40-letnice magistralne ceste št. 1, za jesen pa pripravljajo strokovno ekskurzijo na Primorsko, kjer si bodo ogledali gradnjo avtoceste. Če tega že doma ne morejo videti.

T. G.

Da bi bili dvokolesniki varnejši

Štirimeseca akcija, usmerjena h kolesarjem, mopedistom, motoristom in njihovim staršem - Poudarek na tehnični brezhibnosti, predelavah in kršitvah predpisov - Tudi odvzem vozila

NOVO MESTO - Velika udeležba kolesarjev, voznikov motornih koles, predvsem pa koles z motorji (letos že dve smrtni žrtvi!) v prometnih nesrečah je razlog, da v organizaciji UNZ Novo mesto in mestne občine Novo mesto od junija do oktobra poteka široko zastavljena akcija, namenjena tem kategorijam vozil, ki so sicer najbolj izpostavljeni, saj nimajo urejenih kolesarskih stez, vozila voznikov ne ščitijo ob padcih, predpise pa upošteva vse manj mladih.

Preventivno akcijo, ki nosi naziv Življenje je v tvojih rokah, so organizirali UNZ Novo mesto, svet za preventivo mestne občine Novo mesto, zavarovalnica Tilia, Motoklub Novo mesto ter AMZ,

AMD in šolski center Novo mesto, namen akcije pa je zmanjšati število prometnih nesreč dvokolesnikov in dvigniti njihovo prometno kulturo. Policia v prvi fazi ne bo nastopala represivno, sprva

VARNOSTNI PAS REŠUJE ŽIVLJENJE - Kakšna sila deluje pri trku 11 km/h in kako veliko vlogo igra pri tem varnostni pas, je bilo mogoče v začetku tedna preizkusiti v Novem mestu na napravi, imenovani zaletavček, ki jo je najprej preizkusil načelnik UNZ Novo mesto Franci Povše. Sicer pa v razmislek: pri trku vozila, ki vozi s hitrostjo 50 km/h, deluje na našo telo enaka sila, kot če bi padli 10 metrov globoko. Pri večjih hitrostih ta sila skokovito narašča: pri hitrosti 80 km/h je trk podoben padcu z višine 25 metrov, pri 100 km/h pa padcu z višine 40 metrov. Strokovnjaki so ugotovili, da bi bilo med vozniki in potniki v avtomobilih 40 odstotkov manj smrtnih žrtev, če bi vsi uporabljali varnostne pasove. (Foto: T. G.)

Pokal že tretjič na Kamence

Gasilska zveza Novo mesto v nedeljo organizirala 27. gasilski rally - Gostitelj GD Reber, ki praznuje 60-letnico

NOVO MESTO - Gasilska zveza Novo mesto je v nedeljo organizirala že 27. gasilski rally. Udeleženci so startali izpred gasilske doma gasilskega društva Vavta vas in nadaljevali pot skozi Sotesko, Dvor, Žužemberk do cilja na Rebri pri Žužemberku. V 63 ekipa je sodelovalo okrog 700 gasilk in gasilcev.

Udeleženci rallyja so na poti opravili več vaj. Tako jih je na startu čakal pregled orodja, opreme in osebne opreme ter strojevo pravilo; v 2. vaji so se udeleženci rallyja pomerili v štafetnem teku na 450-metrski progi z ovirami, 3. nalogo so poimenovali raznoredost, v 4. v Žužemberku so gasilci zbirali točke v hitri mokri vaji, v 5. tekmovalni preizkušnji na Rebri pa so delali naveze in vozle.

Lanski gasilski rally so začeli v Prečni in končali v Stranski vasi. Pri izbiri cilja rallyja Gasilska zveza Novo mesto vsakič praviloma določi kraj, kjer ima tamkajšnje gasilsko društvo obletnico delovanja. Tudi tokrat je zveza ravnala tako, saj je cilj nedeljskega tekmovanja postavila na Reber, kjer prostovljeno gasilsko društvo praznuje 60-letnico delovanja. Kot je

povedal Tine Filip, poveljnik gasilske zveze Novo mesto, Zveza želi tekmovanja postaviti vsakič v okolje, kjer deluje manj znano, čeprav prizadeno gasilsko društvo.

Prizadenvost gasilcev je poveljnik Filip pohvalno ocenil. Po njegovih besedah so na nedeljski rally številna društva poslala po več ekipa. Tak odziv gasilcev, ki so mu pritele vsako leto, razumejo v zvezi kot dokaz, da ima gasilski rally na novomeškem območju prvrženice in da tudi gasilstvo ne peša.

Na nedeljskem rallyju je prehodni pokal letos tretjič zapored osvojila ekipa članov A prostovoljnega gasilskega društva Kamence, ki je pokal tako dobila v trajno last. To društvo bo tudi sodelovalo na olimpijadi julija na Dansku.

Rezultati: člani A - 1. mesto Kamence, 2. Ratež, 3. Soteska, 4. Škocjan, 5. Dobindol; člani B - 1. Mirna peč, 2. Maharovec, 3. IGD Novoles, 4. Zbure, 5. Šmihel pri Žužemberku; članice A - 1. Ratež, 2. Mirna peč, 3. Stranska vas. Našteti so prejeli pokale.

M. LUZAR

RALLY - Ena od preizkušenj na gasilskem rallyju je bila hitra mokra vaja v Žužemberku, od koder je posnetek. (Foto: L. M.)

RAZVITJE PRAPORA - Gasilsko društvo Talčji Vrh je v nedeljo praznovalo 70-letnico svojega društva. Ob tej priložnosti so razvili društveni prapor, katerega boter je Hinko Fric (na fotografiji), predsednik gasilcev Matija Vlahovič pa je spomnil na zgodovino. Leta 1942 je zgorel njihov prvi gasilski dom, na srečo pa so rešili dokumentacijo. Leta 1952 so požgani dom obnovili, vendar so bili leta 1980 zopet primorani graditi dom, saj so starega odstopili JL.A. Ko je bil dom čez dve leti zgrajen, je zaživel tudi društvo, ki je dobilo še žensko in mladinsko desetino. Danes šteje društvo 53 članov. (Foto: M. B.-J.)

bodo to populacijo le opozarjali, razen pri hujših prekrških. Najbolj zgledni bodo nagrajeni z zloženko z vprašalnikom, ki jim v končnem žrebanju prinašajo bogate nagrade - tudi skuter.

Ker starši običajno ne vedo, kako se njihov mladi voznik obna-

• V prvih petih mesecih se je na Dolenjskem in v Beli krajini prišlo 513 nesreč, kar je 5 odstotkov manj kot v enakem obdobju lani. Kot je na novinarski konferenci ob predstavitvi akcije povedal načelnik UNZ Franci Povše, so v teh nesrečah 4 osebe izgubile življenje (lani 5), od tega dva voznika koles z motorjem. Se vedno je najpogosteji vzrok prometnih nesreč prehitra vožnja, kar za tretjino več pa je bilo nesreč zaradi nepravilnega prehitevanja, največ na magistralni cesti M1. Narašča tudi število vinjenih voznikov, saj je bilo v prvih petih mesecih vinjenih nad dovoljeno mejo kar 83 povzročiteljev nesreč.

ša na cesti, bodo o kršitvah obvezeni po pošti; obvestilo naj vzaimej dobronamereno, saj je v interesu vseh, da se njihov najbližji varno vrne domov.

T. G.

• Po nekaterih izbruhih v parlamentu bi bilo dobro, da bi tam uvedli doping kontrolo. (Cjuha)

• Biti drugačen zbuja sovraščvo. (Stendhal)

Po zaletavčku varnej?

"Kdor bo preizkusil zaletavčka, se bo gotovo privezoval z varnostnim pasom"

NOVO MESTO - Od ponedeljka do srede je bilo v Novem mestu mogoče preizkusiti zaletavčka - napravo, s katero lahko občutite, kakšne sile delujejo pri trku s hitrostjo 11 km/h, ki je hitrost, ko se brez pasu zanesljivo ne morete zadržati na sedežu, nekatere strokovnjaki pa so mnenju, da se na sedežu ne morete zadržati že pri 7 km/h. In kaj so o napravi za spodbujanje uporabe varnostnega pasu oziroma o 4-mesečni akciji povedali tisti, ki so zaletavčka preizkusili?

MLADEN ŽIVKOVIČ, instruktor B-kategorije iz Novega mesta: "Z akcijo, ki je posvečena

kolesarjem, motoristom in mopedistom, sem seznanjen, kot tudi z namenom zaletavčka. Prav ta je zelo primeren, da ljudje spoznajo, kaj pomeni udarec, ki te kljub majhni hitrosti močno predrami. Sam vedno uporabljam varnostni pas, k temu pa spodbujam tudi domače."

IGOR SOKOLOVIČ, dijak iz Kostanjevice: "Napravo sem preizkusil predvsem iz radovednosti in sem bil presenečen nad

sunkom, ki je zelo močan, močnejši kot sem pričakoval, saj je hitrost 11 kilometrov na uro zelo majhna. Sicer ravno opravljam vozniki izpit, privezujem pa se vedno, tudi kot sopotnik."

FRANCI ŠKULJ, član uprave za zavarovalništva iz Tilje, Novo mesto: "V 4-mesečni akciji sodeluje tudi zavarovalnica Tilia, saj si tako prizadevamo za zmanjševanje škod iz naslova telesnih po-

skod, ki zelo naraščajo. Ljudje se morajo zavedati, da lahko z uporabo varnostnega pasu na primer preprečimo zvih vratne hrbenice, ki je najpogosteja posledica nesreč, ima pa dolgorajne in lahko usodne posledice. To lahko s pasom in pravilno na-

stavljivo vzglavnika preprečimo ali vsaj zmanjšamo."

JANEZ BRADAČ, upokojenec iz Novega mesta: "Zaletavčka sem preizkusil in sem presenečen nad udarcem, čeprav mislim, da je v avtu udarec manj direkten, z zaletavčkom pa je občutek še hujši, saj ob trku zaropata. Mislim, da je takšna akcija zelo dobra in bi morala vključiti čim več ljudi, trk z zaletavčkom pa bi moral poskusiti vsak, ki se ne privozuje. Sam vedno uporabljam varnostni pas ne zaradi policistov,

pač pa zaradi lastne varnosti. Da je ta brez pasu veliko slabša, sem se pravkar prepričal."

T. G.

Rondo se obeta tudi Novemu mestu

Strokovno posvetovanje o krožnih križiščih in umirjanju prometa - Cilj izničiti dvome nekaterih in dokazati, da je takšna oblika reševanja križišč varnejša

OTOČEC - Krožna križišča (rondoji ali tudi krožišča imenovana) so v zadnjem letu precej razburkala slovensko strokovno in laično javnost, saj je bila tovrstna ureidev križišč še pred leti pri nas popularna neznanka. Vendar izkušnje razvitejših držav kažejo, da so krožna križišča varnejša, saj se zmanjša število konfliktnih točk udeleženih vozil v križišču, večina nesreč se zgodi zaradi oplazenj in ne zaradi čelnih trčenj, posledice katerih so le zvita pločevina, medtem ko je hujših telesnih posledic manj, pretok prometa pa je lažji.

Prav zato, da bi tudi v Sloveniji izmenjali strokovna stališča o krožnih križiščih in umirjanju prometa, so Nacionalno združenje cestnih strokovnjakov DRC, Družba za raziskave v cestni in prometni stroki Slovenije in Društvo za ceste Dolenjske preteklo sredo na Otočcu organizirali strokovni seminar, ki se ga je udeležilo preko 160 strokovnjakov iz vse Slovenije.

• Če je v preteklosti veljalo prepričanje, da je potrebno preko urbaniziranih področij zgraditi dovolj propustne, široke ceste ali obvoznice, se v svetu uveljavljajo različni ukrepi, ki umirjajo hitrost prometnih tokov in ne zahtevajo večjih investicijskih sredstev. Gre za ukrepe, s katerimi se površine, predvsem v stanovanjskih okoljih, preoblikujejo in spremenijo tako, da se doseže zmanjšanje velikosti motornega prometa z umetnimi preprekami, zamiki vozišča in podobnim, s čimer se spremeni navade voznikov in se hitrosti omejijo.

svetu postajajo tudi pri nas vse pomembnejše projektné rešitve, ki zmanjšujejo hitrost vozil, kar pomenuje umirjanje prometa in izboljšanje prometne varnosti, predvsem v naseljih.

Med najbolj znane tovrstne rešitve umirjanja prometa so v svetu vse bolj v uporabi krožna križišča, tako pri križanju obremenjenih cest kot tudi pri križanju velikih prometnih tokov avtocest

v urbanih področjih, zato so želeli organizatorji srečanja vzpodbuti in pospešiti izdelavo smernic za projektiranje krožnih križišč in za umirjanje prometa na javnih cestah, saj so bile za Slovenijo tudi specifične rešitve do sedaj prevečkrat prepričane posameznim projektantom.

V preteklosti je bilo v Sloveniji uvajanje krožnih križišč zapostavljeno, v zadnjem času pa je bilo zgrajenih več tovrstnih nivojskih križišč. V prihodnosti se takšno križišče obeta tudi na severni obvoznici Novega mesta.

T. GAZVODA

KOLESARKA PADLA

POTOK - V soboto, 7. junija, ob 20.15 je Jane

V Krškem zmagala Mervar in Filip

Novomeški šprint Boštjan Mervar na domačih tleh nepremagljiv - Krčana v novomeškem moštvo Zagorc in Dular trikrat na stopničkah - Branko Filip zmagal še po pregledu fotofiniša

KRŠKO - Minulo soboto in nedeljo je bilo v znanimenju kolesarstva Krško, kjer so prizadeli organizatorji kolesarskega društva Savaprojekt v soboto pripravili 9. kriterij mesta Krško in v nedelje 8. veliko nagrado Krškega. Obe članski zmagi so osvojili poklicni kolesarji novomeške Krke Telekoma pa tudi v mlajših kategorijah so bili dolenjski in posavski kolesarji uspešni.

V Krškem so nastopili vsi najboljši slovenski kolesarji iz izjemno dela mladinskega moštva Krke Telekoma, ki je nastopil na etapni dirki v Italiji, in dela članskega moštva ljubljanske Radenske Roga, ki je minuli teden nastopil na dirki Po Avstriji. Sobotna dirka je vseh treh kategorij dečkov štela za pokal Dane, v mladinskih in članskih kategorijah pa za kriterij slovenskih mest.

Se posebno zanimivo je bilo med člani, kjer je prvega izmed 12 športnikov 50-kilometrske krožne proge po ulicah Krškega dobil Novomeščan Milan Eržen, v nadaljevanju pa je novomeški stroj deloval brezhibno, saj je moštvo Krke Telekoma prečrnilo vse povege konkurenčnih kranjskih Save in uspešno pripravilo sprinte, v katerih je prevladoval kot puščica hitri Boštjan Mervar, ki je bil najhitrejši kar sedemkrat, le na zadnjem sprintu, ki je štel dvojno, si je zmagal s pogebom v predzadnjem krogu prvoval Sandi Papež, medtem ko je bil Boštjan najhitrejši v skupini in zmagal je bila njegova; najhitrejšega konkurenta Rajka Petka pa je premagal za 4 točke. Od kolesarjev našega konca so na stopničkah za

zmagovalce stopili še Krčan v dresu Krke Telekoma Uroš Dular, ki je bil pri starejših mladincih tretji, prav tako Krčan član Krke Telekoma Gregor Zagor, ki je med mlajšimi mladincami zmagal, in Novomeščan Jure Zrimšek, ki je bil v isti kategoriji tretji. Tretje mesto sta med dečki A oziroma B osvojila tudi Novomeščana Matej Križnik in Janez Muhič.

V nedeljo so na veliki nagradi Krškega na 18 km dolgi krožni proggi nastopili le mladinci in člani. Mlađi mladinci so morali prevoziti tri kroge, na stopničkah za zmagovalce pa sta Zagore in Zrimšek zamenjala mesti. Starejši mladinci so prevozili šest krovog, in ker mu oslabljena vrsta Krke Telekoma ni mogla bolj pomagati, se je moral Uroš Dular zadovoljiti s četrtim mestom.

Dirka pri članih je bila tudi po besedah samih tekmovalcev zelo težka, saj so kranjski kolesarji hoteli oddolžiti Novomeščanom za sobotni poraz in so ves čas silovito napadali. Pobegi so se vrstili eden za drugim, zares pa je uspel še

Kranjčan Matej Staret, član domačega Savaprojekta Marku Balohu in novomeškemu profesinalcu Branku Filipu, ki so imeli na začetku zadnjega kroga okroglo 3 minute prednosti, kar je bilo dovolj, da jih glavnina, na čelu katere je močno vlekel del moštva Radenske Roga, do cilja ni ujela. Medtem ko se je utrujeni Baloh odpovedal ciljnemu sprintu, sta se za prvo mesto udarila Filip in Stare, ki sta ciljno črto prevozila navidez povsem istočasno; še podrobnej pregled fotofiniša je zmagal prisodil Novomeščanu, odločila pa sta le slaba dva centimetra. Kot v soboto sedemkrat je ciljni sprint glavnine dobil Boštjan Mervar.

I. VIDMAR

MERVAR DRUGI

NOVO MESTO - Na motoristični dirki Croatia Open na dirkalnišču na Gorbniku, ki je med drugim štela tudi za pokal Alpe Adria in slovensko državno prvenstvo, je Novomeščan Lovro Mervar v razredu 600 supersport zasedel sedmo mesto, Matej Dulc pa je bil deveti; samo med slovenskimi dirkači pa je bil Mervar drugi in Dulc tretji.

REMI RADIA KRKA

V 25. kolu zahodne skupine tretje nogometne lige sta se v pomladnem delu prvenstva neporaženi moštvi novomeškega Radia Krke in Telmonta Šmarja v Šmarju razšli brez zmagovalca z izidom 1:1, medtem ko je Kolpa iz Podzemlja doma s 3:1 premagala Lesce. Kolo pred koncem letosnjega prvenstva na lestvici vodi Radio Krka s 63 točkami, drugi je Sežanski Tabor s 59 točkami, medtem ko je Kolpa s 37 točkami četrta.

BESEDDO IMAO ŠTEVILKE

KOLESARSTVO

9. KITERIJ MESTA KRŠKO, člani - 1. Mervar (Krka Telekom) 41, 2. Petek 37, 3. Križnar (oba Sava) 16, 4. Papež 10, 5. Derganc 8, 6. Fink 7, 7. Stangelj (vsi Krka Telekom) 5, 8. Gimpelj (Savaprojekt) 4, 10. Murn (Krka Telekom) 3, 12. Četrč (Savaprojekt) 2, 13. Eržen (Krka Telekom) 5; st. mladinci - 1. Božič (Sloga 1902 Idrija) 24... 3. Dular (Krka Telekom) 11... 9. Prevejšek (Kobo Krško) 3, 10. Govednik (Krka Telekom) 3 itd.; ml. mladinci - 1. Zagorc 20... 3. Zrimšek (oba Krka Telekom) 8... 6. Četrč (Savaprojekt) 6, 7. Logar D. (Krka Telekom) 2 itd.; dečki A - 1. Kraker (Sava)... 3. Križnik (Krka Telekom), 4. Sarešnik (Črnomelj), 5. Matko (Krka Telekom), 6. Kodrič, 7. Zalokar (oba Krka Telekom) itd.;

Savaprojekt), 9. Kebelj (Krka Telekom) itd.; dečki B - 1. Stolič (Hit Casino N. Gorica)... 3. Muhič (Krka Telekom)... 6. Prevejšek (Kobo), 7. Olovec (Savaprojekt) itd.; dečki C - 1. Bole (Bled)... 7. Barantin (Krka Telekom), 8. Zagorc (Savaprojekt) itd.

8. VELIKI NAGRADA KRŠKEGA, člani - 1. Filip (Krka Telekom) 3:16:55, 2. Stare (Sava) v času zmagovalca, 3. Baloh (Savaprojekt) zaostanek 0:06, 4. Mervar (Krka Telekom) 0:12... 6. Četrč (Savaprojekt), 7. Štangelj... 9. Derganc (oba Krka Telekom) vsi 0:14, itd.; st. mladinci - 1. Božič (Sloga 1902)... 4. Dular (Krka Telekom) itd.; ml. mladinci - 1. Zrimšek... 3. Zagorc (oba Krka Telekom)... 7. Četrč (Savaprojekt), 8. Logar K. (Krka Telekom) itd.;

PAPEŽ JE POBEGNIL - Sandi Papež je na sobotnem kriteriju mesta Krško ves čas delal za tovarše iz ekipe, v predzadnjem krogu pa je poskel bel še zase in takole pobegnil tekmečem ter si, ko je kot prvi prevozil ciljno črto zadnjega kroga, z 10 točkami priboril četrti mesto. (Foto: I. V.)

Jure Rovan četrti med Američani

Na ameriškem študentskem prvenstvu Brežičan četrti - Uspešni nastopi atletov Fita in Sevnice na kvalifikacijah za APS - Kozmusova prispevala k uspehu na Irskem

BREŽICE, SEVNICA - Minuli konec tedna je bil za brežiške in sevnische atlete nadvise uspešen. Najodmevniji je bil nastop slovenskega rekorderja v skoku s palico Brežičana Jurija Rovana na finalu vseameriškega študentskega prvenstva v Bloomingtonu v Indiani, kjer je sicer za svojim rekordom (551 cm) zaostal za 11 cm, kljub temu s četrtim mestom med študenti atletsko najmočnejše države na svetu dosegel izjemni uspeh. Po prvenstvu se Jure, ki ga v Ameriki čaka še eno leto študija, vrača domov, kjer ga glede na izid v vseameriškega prvenstva čaka še ena uspešna sezona.

V soboto in nedeljo je slovenska ženska atletska reprezentanca v Dublinu na Irskem dosegla izjemni in neprizakovani uspehi, saj je osvojila 1. mesto v A skupini evropskega atletskega pokala Bruno Zauli in se tako uvrstila v evropsko super ligo oziroma med osem najboljših na starcih. Pri izjemnem uspehu je sodelovala tudi brežiška atletinja, rekorderka v metu kladiva Simona Kozmus, ki je sicer zaostala za svojim rekordnim dosežkom, a je tudi s 45,66 m dolgim metom in 6. mestom prispevala pomembne točke ke največjemu ekipnemu uspehu slovenske atletike.

Na kvalifikacijah za atletski pokal Slovenije v Celju so v soboto, 7. junija, uspešno nastopili tudi sevnški in brežiški atleti. Med Sevnčani sta se še posebej izkazala Robert Groždak, ki je s časom 15:01,20 zmagal v teknu na 5.000 m, in Petra Radišek, ki je bila z 2:13,58 prva v

teknu na 800 m. V teknu na 3.000 m je bila Jansa Zagrajšek s 10:20,81 druga, Zvonka Bregar pa z 11:10,29 šesta. Brežičanom je šlo najbolje v njihovi tradicionalni disciplini - metu kladiva, kjer je bil Branko Grubič s 50,20 m drugi, Silvo Jagić

je bil s 45,00 četrti in Sebastian Drolc z 39,30 m šesti. V skoku v višino je bil Alan Pavlič s 170 cm sedmi, v teknu na 800 je bil Gorazd Divjak z najboljšim letosnjim izidom med mlajšimi mladinci v Sloveniji 1:58,32 dvanajsti.

FINALE BREZ NAŠIH

KRŠKO - Na evropskem polnofutbalnem svetovnem prvenstvu posameznikov speedwayu sta v St. Johannu skupaj z Ljubljanočanom Matejem Ferjanom nastopila tudi Krščan Izak Šantej in Gerhard Lekša, vendar nobenemu od njih ni uspelo uvrstiti se med sedem najboljših oziroma v evropski finale. Šantej je dirko končal na 10., Ferjan na 11. in Lekša na 16. mestu. V finale se je na primer uvrstil tudi Italijan Andrea Maida, ki ga je Lekša lani na štadionu v Krškem premagal kot za šalo.

AERORALLY V PREČNI

NOVO MESTO - Aeroklub Novo mesto bo v soboto in nedeljo, 14. in 15. junija, na letališču v Prečni pripravil državno prvenstvo motornih pilotov v aerorallyju, na katerem bo nastopilo 20 posadk s celotno državno reprezentanco na čelu. Novomeški klub bodo zastopale tri posadke: S. Kos - S. Strmec, M. Glavač - S. Žagar in Damjan Žulič - Boštjan Špiller. Kljub tekmovalju bodo ostali novomeški piloti kotonavadi za konec tedna na razpolago vsem, ki bi si radi Dolenjsko ogledali z zraka.

BOŽIČ V ITALIJI

NOVO MESTO - Novomeški šprint Boštjan Božič je nastopil na mednarodnem atletskem mitingu v italijanskem mestu La Spezia pri Genovi, kjer je v teknu na 100 m s 10,63 dosegel svoj najboljši izid v letosnjem sezonah in za Acmannom drugi letosnjih izid v državi ter v zelo močni konkurenči osvojil 6. mesto. Kot je povedal, se mu forma pred nastopom na sredozemskeh igrah v Bariju, kjer bo tekel na 100 in 200 m, izboljšuje. Na finale v močni konkurenči sicer ne more računati, predvideva pa, da bi lahko na obeh razdaljah dosegel svoje letos najboljše izide.

ZMAGOVALCI V KRŠKEM - Branko Filip se je takole upravičeno veselil tesne zmage nad Kranjčanom Matejem Staretom, organizatorji pa so bili za ves trud nagrajeni s tretjim mestom člana domačega Savaprojekta Marka Maloha (tretji z leve). (Foto: I. V.)

IGRIŠČE - V pomanjkanju igrišč otrokom iz Bele Cerkve v lepem pomladnem popoldnevu za žoganje zadostuje tudi prostor pred gasilskim domom. (Foto: A. B.)

STRELCI ZA ODPRTO PRVENSTVO BELE KRAJINE

SEMIČ - Streljska družina Iskra Semič bo v soboto, 21. junija, ob 10. uri na novem strelšču na Krupi pripravila odprt prvenstvo Bele krajine v strelijanju malokalibrskim orožjem. Tekmovanje s puško bo tako ekipo (trije člani) kot posamično v trojnjem položaju, tekmovanje s pištole pa samo posamično. Prijavite se lahko na naslov: Streljska družina Semič, Vrtača 1, Semič, do torka, 17. junija, informacije pa lahko dobite vsako popoldne po telefonu (068) 67-167.

NAJBOLJŠA DOMAČA

STAR TRG OB KOLPI - Na mednarodnem šahovskem turnirju za mlade v Starom trgu ob Kolpi sta izkupičkom vseh točk zmagala domača tekmovalca Darja Kapš in Tadej Kobe. (V. K.)

Šport iz Kočevja in Ribnice

KOČEVJE - Ob koncu tedna so se kočevski tekači udeležili dveh prireditvev. Na Petelinju tekli v Pivki je med veterani zmagal Franc Kocijančič, Poldi Lavrič pa je bil v skupini do 50. leta osem. V počasnitve občinskega praznika Velike Lašče so pripravili Tek po velikolaški kulturni poti. Na izredno razgibani progji so imeli veliko uspeha sodrški in kočevski tekači. Alojz Strle je zasedel tretje mesto v skupini uvrstitev, Darko Rovanšek je zmagal v skupini do 50 let, Franc Kocijančič pa je bil drugi med veterani. RIBNICA - V 8. krogu ribniške malonogometne lige so igrali takole: Grafit : Avtocenter Prestige 3:6, Spectrum Treid : Biba Market 9:1, Kocka : Agaton 2:5, ŠMD Turjak : Dijivi jezdci 2:7, Velike Lašče : Elin Kot 2:5. Na levcih vodi Avtocenter Prestige s 24 točkami.

KOČEVJE - V 6. krogu OLMN Kočevje so bili doseženi naslednji izidi: AS : Željne 6:0, Tri zvezde : Krempa Štalcerji 3:2, Črni Potok : Babilon 3:3, Kostel

UPOKOJENCI TEKMOVALI

NOVO MESTO - Športnih iger upokojencev Dolenske in Bele krajine so se udeležili športniki 12 društev upokojencev. Med moškimi je v strelijanju in kegljanju zmagalo Grosuplje, v pikatu pa Novo mesto. Med ženskami je bilo v strelijanju prvo Grosuplje in v kegljanju ter pikatu Novo mesto. Tudi v šahu in balinarni so bili najboljši Novomeščani, ki so osvojili tudi skupno prvo mesto pred Grosupljem in Črnomljem. Tekma se bo začela ob 9. uri.

REKA - Na Reki je bilo odprt prvenstvo Hrvaške v namiznem tenisu za pionirje in člane. Tekmovanje so se udeležili trije predstavniki kočevskega Melamina. Med pionirji se je Gregor Vidmar uvrstil med osem najboljših, mladinka Andrej Novak in Marko Mlakar sta nastopila v članski konkurenči, a se uvrstila na glavni turnir.

BRASLOVČE - Na tekmovanju za Cestnikov memorial v strelijanju z vojaško puško so vnovič zmagali strelci Morisa iz Kočevske Reke. M. GLAVONJIČ

NA VRHU METLIKA

METLIKA - V nepopolnem šestem kolu metliške občinske nogometne lige je Metlika II s 4:0 premagala Dobravice, Radovica s 4:3 Boršt, Metlika I z 2:1 Slamno vas, tekmi med Rosalnicami in Suhotjem ter Suhotjem in Lokvico sta se končali z izidom 1:1, medtem ko gledalci na tekmi med Mladino in Grabrovcem niso videli zadetka. Na lastnici vodi Metlika I z 10 točkami, Grabrovec in Polacija pa imata 9 točk. Najboljši strellec je Josip Janjic z 12 zadetki.

Svetovni prvaki v Krškem

V soboto v Leskovcu plesno prvenstvo - Nastopila bosta tudi svetovna prvaka Škufera in Venturinjeva

KRŠKO - Posavski plesni klub Lukec bo v soboto, 14. junija, v športni dvorani osnovne šole v Leskovcu pri Krškem pripravil svojo do sedaj največjo prireditve, državno prvenstvo v kombinaciji standardnih in latinskoameriških plesov, na katerem bosta sodelovala tudi svetovna prvaka v kombinaciji desetih plesov Andrej Škufer in Katarina Venturini, za čim boljša mesta pa se bo s slovensko konkurenco pomerilo tudi nekaj domačih parov. Sobotna prireditve se bo začela ob 13. uri, finale pa bo ob 18. uri.

Teden dni pred veliko prireditvijo je Lukec v leskovški športni dvorani pripravil zanimivo plesno popoldne, na katerem so sodelovali številni učenci tamkajšnje osnovne šole, ki so pod vodstvom voditeljev plesne šole Lukec vadili na osemurni brezplačni plesni delavnicami. Dušan Vodlan je predstavil svoj projekt poimenovan Vsakemu osnovnemu šolcu uro osnovne plesne izobrazbe na teden. Za zaključek pa so svoje bogato znanje pokazali tudi Lukčevi tekmovalni pari, ki so naslednji dan, v nedeljo, v Ljubljani nastopili na zadnjem državnem kvalifikacijskem turnirju pred prvenstvom, kjer so svoje prve zmagre v svojih kategorijah v C-razredu dosegli pari Luka Vodlan in maja Bromše, Peter Puntar in Tina Strgar ter

Na državnem prvenstvu v posavskem plesnem klubu Lukec največ pričakujejo od obetavnega mladinskega para Sebastian Vodlan in Urška Klakočar, ki sta se v soboto takole predstavila domačemu občinstvu. (Foto: I. V.)

Blaž in Katarina pod vrhom

Novomeščana v polfinalu mednarodnega teniškega turnirja - Zupančičeva osamljena med tremi Švedinjam

NOVO MESTO - Mladi igralci novomeškega teniškega kluba Krka vse bolj uveljavljajo v kakovostnem razredu slovenskega pa tudi mednarodnega mladinskega tenisa, dokazujojo tudi uspešni nasto-

p na zadnjih turnirjih, predvsem pa to velja za njihovo udeležbo na enem izmed najmočnejših mednarodnih teniških turnirjev pri nas naslohu, 36. Bergantovem memorialu v Mariboru, kjer je v kategorijah do 14. in do 16. leta ob domačih tekmovalcih nastopilo blizu 300 teniških upov iz 14 teniško najbolj razvijenih evropskih držav, kot so Švedska, Rusija, Češka, Hrvaška, Avstrija, Italija, Jugoslavija, Madžarska in Romunija.

V tako močni konkurenčni je uspeh že prebiti se iz kvalifikacij na glavni turnir, pravi podvig pa je uspel Novomeščanoma Katarini Zupančič in Blažu Turku, ki sta se uvrstili med štiri najboljše. Blaž je v polfinalu s 3:6 in 2:6 izgubil dvoboje proti kasnejšemu zmagovalcu Luki Bernardu iz ljubljanskega Slovana, Katarina pa je bila najbolje uvrščena slovenska igralka, saj so poleg nje v polfinalu nastopile še tri Švadnine, Katarino pa je s 6:1 in 6:2 premagala Zachrissonova.

Poleg Katarine Zupančič in Blaža Turka so v starostni skupini do 16. leta nastopili še trije igralci Krke: Tomaž Kastelec in Tjaša Blaznik sta izpadla v prvem kolu glavnega turnirja, Tomaž Budja pa se je od tekmovalcev poslovil že v kvalifikacijah.

V starostni skupini do 14. leta je lep uspeh v močni konkurenčni dosegel Maj Jožef, ki se je po treh zmaga v kvalifikacijah prebil v drugi krog glavnega turnirja, Aleša Šantelj pa se je iz kvalifikacij prebil do prvega kroga glavnega turnirja.

MALI NOGOMET

BIRČNA VAS - Športno društvo Birčna vas bo v soboto, 14. junija, ob 8. uri pripravilo turnir v malem nogometu. Prijave zbirajo v bifeju Veselček v Birčni vasi in po telefonu (068) 28 860. Žrebanje bo v petek ob 20. uri v Veselčku.

ČREPINŠEK V LJUTOMERU

SEVNICA - Na odprttem prvenstvu v karateju Ljutomer '97 je tekmovalo 170 karateistov iz 21 slovenskih in hrvaških klubov. Med Sevnicanimi sta dosegla najboljše rezultate: Marko Stopar, ki je zmagal med kadeti v konkurenči 24 tekmecev, Rok Črepinšek je osvojil srebro v katah posamezno za starejše dečke, bil pa je tudi tretji v športnih borbah. Sevnicanii Miha Oštr, Besim Dautbegović in Darijan Tabak so si v športnih borbah priborili 4. mesta. Vodstvo KK Sevnica se zahvaljuje Športni zvezzi Sevnica za organiziran prevoz tekmovalcev.

Ludwig Dvojmoč

Atletski rekordi šolarjev

Kopica rekordov na osnovnošolskem prvenstvu v atletiki - Med ekipami popolna prevlada Dolenjcov in Posavcev

Letošnje finalno tekmovanje malega in velikega atletskega šolskega pokala Slovenije na štadionu v Šiški je minilo v znaku dolenjskih in posavskih atletskih upov, ki so dosegli kopico rekordov tega tekmovanja, pa tudi med ekipami so prednjačile šole z našega konca.

Petnajstletni Marko Pust iz Trebnjega je z izidom 36,67 za desetinsko sekunde izboljšal rekord v teku na 300 m, njegova vrstnica Maja Nose iz Šentjerneja pa je s 7,84 postavila rekord v teku na 60 m in še enkrat dokazala, da spada med najobetavnejše mlade slovenske atletinje. Med učencimi 7. in 8. razredov se je z rekordom izkazala še stafeta 4 X 100 m iz osnovne šole Krško.

Kopico rekordov so postavili tudi učenci petih in šestih razredov. Tako je nova rekorderka v skoku v višino s 161 cm Šentjernejanka Alenka Žnidaršič, član Posavja Krško M. Kovačič je bil v 8. dirki s Firovom z enakim časom 1:21,5 prav tako drugi. Vojko Maletič, član Šentjernejškega kluba pa je bil s Pelizono s kilometrskim časom 1:20,9 v sedmi dirki četrto.

5. in 6. razr. - 1. Dolenjske Toplice...
3. Grm Novo mesto.

Uspešno so nastopali tudi srednješolci na posamičnem atletskem prvenstvu v Mariboru, kjer je bil Luka Planinc iz brežiške Gimnazije z 200 cm drugi v skoku v višino, Gregor Rovan z novomeške SEŠ s 702 drugi v daljinji, Zagrajšek z brežiške GEŠ je bil z 2:56,22 tretji v teku na 1000 m, Snežana Miladinovič iz novomeškega Šolskega centra pa je bila s 168 cm prav tako tretja v skoku v višino.

I. V.

AGIL IN FIROS

KOMENDA - Na kasaških dirkah v Komendi je bil v nedeljo B. Antonič iz Šentjerneja v peti dirki z Agilom s kilometrskim časom 1:21,5 drugi, član Posavja Krško M. Kovačič je bil v 8. dirki s Firovom z enakim časom 1:21,5 prav tako drugi. Vojko Maletič, član Šentjernejškega kluba pa je bil s Pelizono s kilometrskim časom 1:20,9 v sedmi dirki četrto.

SCORPION NA DUNAJU

NOVO MESTO - Tekmovalci novomeškega Scorpiona so nastopili na mednarodnem tekmovanju v Kickboxingu Vienna Open na Dunaju, kjer je nastopilo 485 tekmovalcev iz več evropskih držav. V svoji kategoriji in full contactu so osvojili: Sašo Mitreski drugo, Gašper Cajner četrti, David Župevec in Miran Cvelbar peto mesto.

BOŠKO VUJASIN ZADNJIČ SODIL - Dolgoletni nogometni delavec z Mirne Boško Vujsin (na posnetku z žogo), ki je letos prejel za svoje ljuditeljsko, predvsem organizacijsko delo, občinsko Golieve priznanje, se že kar nekaj časa poslavlja od sodniške piščalke. Boško je zatrnil, da je bila sobotna prijetljiska nogometna tekma med domačim Dano in večkratnim državnim prvkom SCT Olimpijo nepreklicno zadnja v njegovi karieri. Vujsin je ob slovesu sicer hotel malo pomagati domačinom, že je pokazal rdeči karton Ljubljjančanu s številko 13 in ga takoj nato preklical, ker se je menda zmotil v številki; poprej je namreč rumeni karton dosodil Olimpijni trojki. Trebanjski župan Lojze Metelko, ki je prisel s še nekaterimi gosti na tekmo pri rezultatu 2:0 (za Olimpijo, seve) v začetku drugega polčasa, je uganil končni izid - 7:0! (Foto: P. P.)

Prve izkušnje v šolski ligi

Povezava šol, agencije za šport in ženskega odbojkarskega kluba rojeva sadove - V ligi bo osem ekip

NOVO MESTO - Odbojka je v Novem mestu eden redkih športov, s katerim se lahko organizirano ukvarjajo tudi dekle, zato je redno in strokovno delo po osnovnih šolah še izredno pomembno. Ker posamezne osnovne šole nimajo izpolnjenih niti kadrovskih pogojev, v široki paleti izbire izvenšolskih športnih dejavnosti pa za vse ponavadi tudi ni dovolj prostora v šolski televadnici, ki glavno težo dela z mladimi odbojkarcami moral prevzeti ženski odbojkarski klub TPV oziroma Agencija za šport Novo mesto, kjer je posebej za delo z mladimi v ženski odbojki zaposlen Miloš Primc, nekdaj tudi sam zelo uspešen odbojkar.

Povezava med klubom, agencijo za šport in šolami je zelo pomembna. Klub zagotavlja šolam dobre voditelje oziroma voditeljice, agencija pa organizacijsko podporo. Le na ta način lahko že dovolj zgodaj odkrijejo nadarjenega dekle, ki v okviru šolske vadbe in tekmovanj šolske lige dobije osnovno odbojkarsko znanje in prve tekmovalne izkušnje, svoj razvoj pa potem nadaljuje v klubu, kjer se dobro delo po osnovnih šolah že pozna. Za prihodnje leto načrtujejo, da bo v ligi tekmovalo osem šolskih ekip.

I. V.

VSE PO 350 SIT

VSE PO 350 SIT - V nakupovalnem centru BTC lahko v Shopu 350 vse, kar je na prodajnih policah, kupujete po 350 SIT. Ponudba je pestra: od igrac, orodja, izdelkov iz plastike do porcelana in kristala in še marsičesa. Le nekaj metrov naprej pa v poslovalnici Tremex Kafola nudijo gospodinjstvo prodajo piknik programa za enkratno uporabo, izdelkov za dom in prosti čas ter bogato izbiro programa za dopustovanje: blazine Sevylor, čolne, vesla, žoge. (Foto: Majda Luzar, EPS)

Osnovna šola Škocjan, Škocjan 51, 8275 Škocjan

razpisuje prosta delovna mesta:

- UČITELJA RAZREDNEGA POUKA V ROMSKEM ODDELKU za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- UČITELJA RAZREDNEGA POUKA V ROMSKEM ODDELKU za določen čas, s polnim delovnim časom
- UČITELJA KOMBINIRANEGA POUKA NA PODRUŽNIČNI OSNOVNI ŠOLI BUČKA za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- UČITELJA ANGLEŠKEGA JEZIKA za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- VIŠJEGA KNJIŽNIČARJA za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- UČITELJA MATEMATIKE IN RAČUNALNIŠTVA za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- UČITELJA FIZIKE IN TEHNIKE za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- UČITELJA GOSPODINSKEGA POUKA IN BIOLOGIJE za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- RAČUNOVODJA za določen čas, s polnim delovnim časom (nadočenje delavke na porodniškem dopustu), 3 leta delovnih izkušenj, V. stopnja strokovne izobrazbe - ekonomski tehnik, nastop dela 1.7.1997.

Kandidati učitelji morajo izpolnjevati splošne pogoje, ki jih določata Zakon o osnovni šoli in Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Kandidati bodo opravljali poskusno delo 3 mesece.

Nastop dela: 1.9.1997.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo 8 dni po objavi razpisa.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v zakonitem roku.

KOVINOTEHNA

NOVO MESTO, Podbevkova ul. 15

Podjetje s 50-letno tradicijo v inštalaterski dejavnosti in trdnost zastavljenim razvojnimi programom

VABI K SODELOVANJU

1. Diplomiranega inženirja elektrotehnike z vsaj 5-letnimi delovnimi izkušnjami na področju energetike; začeljeno je, da ima kandidat že opravljen strokovni izpit in da je vpisan v imenik pooblaščenih inženirjev pri IZS.
2. Diplomiranega inženirja elektrotehnike - pripravnika.
3. Delovodje električnih inštalacij, cevnih inštalacij in prezračevanja s V. stopnjo strokovne izobrazbe ustrezne smeri in najmanj 3 leti delovnih izkušenj pri vodenju del.
4. Montirje električnih inštalacij, cevnih inštalacij in prezračevanja s IV. stopnjo strokovne izobrazbe ustrezne smeri in najmanj 3 leti delovnih izkušenj pri opravljanju razpisanih del.

Vse, ki vas je to vabilo vzdobjilo k razmišljaju o spremembah delovnega okolja, ki ste pripravljeni na nove izzive in osebnostni razvoj, ki ste pripravljeni skupaj z nami graditi še trdnejše inštalatersko podjetje za novo tisočletje,

vabilo vzdobjilo k razmišljaju o spremembah delovnega okolja, ki ste pripravljeni na nove izzive in osebnostni razvoj, ki ste pripravljeni skupaj z nami graditi še trdnejše inštalatersko podjetje za novo tisočletje,

vabilo vzdobjilo k razmišljaju o spremembah delovnega okolja, ki ste pripravljeni na nove izzive in osebnostni razvoj, ki ste pripravljeni skupaj z nami graditi še trdnejše inštalatersko podjetje za novo tisočletje,

da pošljete svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev, življenejšim, opisom dosedanjih delovnih izkušenj in o tem, kaj pričakujete od zaposlitve v naši družbi.

Ponudbe pošljite v roku 15 dni po objavi razpisa na naslov:

Kovinotehna MKI, d.o.o., Novo mesto, Podbevkova ul. 15.

Ponudnike bomo o rezultatih obvestili najkasneje v 30-dnih po zaključku razpisa.

Osnovna šola Žužemberk

Baragova 1

8360 Žužemberk

RAZPISUJE PROSTA DELOVNA MESTA:

- učitelja slovenskega jezika (1 delovno mesto)
- učitelja slovenskega in angleškega jezika (1 delovno mesto)
- učitelja razrednega pouka (2 delovni mesti)
- psihologa (1 delovno mesto)

Vsa delovna mesta so razpisana za nedoločen in poln delovni čas.

Nastop dela: 1.9.1997.

Prijave z dokazili o izobrazbi po Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja sprejemamo 8 dni po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola Žužemberk, Baragova 1, 8360 Žužemberk, z oznako ZA RAZPIS.

Judež in politika ter mladina in denar

Kako je Mladinski kulturni center ostal kot riba na suhem in počasi umiral - Enostransko politično usmerjeno Društvo novomeških študentov še zdaleč ne združuje vse mladine, predvsem pa ne ustvarjalne - Še bo vroče!

Mladinski kulturni center (MKC) je društvo, ki je bilo ustanovljeno leta 1991 ter je kar nekaj časa zagotavljalo program in dejavnosti, ki jih je tedaj potrebovala novomeška mladina. Občina pa ni niti tedaj, kakor tudi ne zdaj, znala primerno poskrbeti za probleme mladine in je vedno te težave spravljala na pleča raznih mladcev.

Društvo MKC ni bilo nikoli deležno primerne finančne pomoci občine (v vsem času delovanja smo dobili vsega nekaj deset tisoč tolarjev), le stežka je nabiralo potreben denar z izpeljavo zastavljenih nalog. Člani smo celo svoj lastni denar vlagali v izgubo, ki se je občasno pojavljala. Dobitek je bil, povsem neznan pojem. Vseeno, izpeljali smo mnogo projektov, ki so, tako upamo, bili v zadovoljstvu novomeške mladine, začeli pa smo tudi s televizijsko oddajo na Vašem kanalu MKC-tv, na Studiu D smo imeli radijske oddaje itd. (tako Vašemu kanalu, kakor Studiju D dolgujemo zahvalo za pomoč).

Prišla je nova oblast in ta se je odločila pomagati le društvu DNS (Društvo novomeških študentov), ki je barvno in idejno harmonizirano s politiko in interesu župana in njegovih podanikov, MKC pa je ostal še naprej kot riba na suhem in počasi umiral.

Ves čas pa smo si prizadevali tudi za pridobitev ustreznih prostorov za mladino. Žal niti pri tem občina ni prisločila na pomoč. Tudi zato je MKC-NM v začetnem obdobju delovanja sprožil akcijo zbiranja podpisov oz. peticijo, ki je zahtevala v prostorih bivšega doma JLA (sedanjem Kulturni center Janeza Trdine) uredivitev prostorov za kulturne dejavnosti in v okviru tega za mladinski kulturni dom MKC. Peticijo je podpisalo več in piše 4595 prebivalcev Novega mesta in okolice, z njim pa smo seznanili takratne oblastnike.

Zato v imenu teh podpisnikov odločno zahtevamo od župana Francija Končilje, da prostore v okviru Kulturnega centra Janeza Trdine namenim novomeški mladini kot celoti in ne le tistem delu, do katerega goji izdatne in edine simpatije. Društvo novomeških študentov (DNS), ki ga finančno in drugače bogato podpira krščansko demokratični del občine, je norda v resnicu ta čas tista orga-

nizacija, ki nekaj naredi za mladino v Novem mestu, ker je pač edino, katerih vrat seže do korita z denarjem. Nikakor pa to ni organizacija, ki bi združevala vso mladinsko populacijo mesta, še manj pa je to organizacija, ki bi združevala kar se da različno misleče ljudi. Daleč od tega.

V Novem mestu je precej več ustvarjalne mladine, ki ni ne v enem ne v drugem ali kakšnem naslednjem mladinskem združenju. To je pač mladina, ki ne mara politizacije, ne mara niti takšnih časopisnih pisarjev, temveč hoče zgolj mirno ustvarjati in ob tem upa na kakšno pomoč. Na take se pozablja. No, pa naletimo na problem, ki se ga nobena politična stranka v novomeški občini še ni lotila. Vsemogočni ve zakaj.

Gre za to, da bi enkrat moral narediti konec temu, da vskakratna oblast podpira le tiste, ki so jim ljubi, tiste, ki so jim tako ali drugače blizu, pozablja pa na ostale oziroma zgolj deklarativen vabi najširši krog mladih, ne vedo, da se pametni mlad človek že ne bo uvrstil in identificiral z neko politikantsko, mladinsko organizacijo DNS, ki izgleda kot podaljšana, zaslužarska roka novomeškega SKD-ja.

Mladi, še posebno pa študentje, bi morali biti tisti člen družbe, ki se samo ne udinja oblasti, temveč jo kritično opazuje, preverja, od nje zahteva, še bolj kot to pa je študent tisti, ki mora pokazati na vse nepravičnosti v družbi, skrbeti mora za razne marginalne družbine skupine, za osebnostni, kulturni in siceršnji razvoj mladih. To DNS-ju ni in očitno nikoli ne bo jasno.

Od župana, občinskega sveta in direktorice Kulturnega centra zahtevamo, da se vprašanje mladinske problematike rešuje primerno, ne skozi optiko političnih koristi in uslug, ohranjanja stolčkov, ter da se tako prostori in finance ponudijo vsej novomeški mladini in ne neki skupini mladih,

Upokojenci, starodavnó Celje nas pričakuje

V četrtek, 19. junija, vseslovensko srečanje

Že nekaj let se slovenski upokojenci, ki nas je že 228.000 včlanjenih v 415 društvih, zberemo enkrat letno v vnaprej izbranem kraju. Takrat spregovorimo tudi o svojih problemih in opozorimo družbo, da nas je skoraj pol milijona. Lani je bilo nepozabno srečanje v Planici, pred tem kljub dežju veselo v Mariboru, letos pa nas 19. junija pričakuje knežje mesto ob Savinji Celje.

Iz Novega mesta bodo odpeljali štirje polni avtobusi, marsikdo pa bo šel raje s svojim vozilom. Navadno so v programu sodelovali tudi naši pevci, letos pa bodo za ves kulturni program poskrbeli Celjani. Posebej zaradi nas so v tem času pripravili 5. sejem Za zdravo življenje z naravo - senior pod geslom: Poskrbimo za zdravje že danes! Odprt bo od 18. do 22. junija 1997. Nudili nam bodo korigne brezplačne nasvete, opravili najrazličnejše meritve, možnost pa bomo imeli predstavljene artikle tudi kupiti.

Slavnostni govornik na zborovanju bo predsednik republike Milan Kučan, za pravo zabavo pa bo poskrbel ansambel Dolenjcev, ki ga vodi naš Lojze Slak.

I. MESTNIK

Prigovori človeku

Vsek dan srečujem v vrvežu obraze, zaverovani vsak v svoj dan hitijo, pogled morda, nasmehev ne delijo, hitijo v svoje zdane oaze.

Pozdravim koga. Običajne fraze... Saj z leti že kot znanci se mi zdijo. Morda za hip le redki postojijo in kažejo začudenja izrale.

Ob srečanjih se zvohajo živali, se zblizajo, sovražne zarenčijo. Ljudem je dano, da spregovorijo, a v vrvežu bi ga zmaniskali, ki bi postal, podobno kot živali. Ljudje hitijo, vohajo, bežijo.

JANEZ JEŠTOVSKI

ki bi radi svoje poslovne interese razpasli še na to področje.

Zupan, ko boste razmišljali o teh stvareh, nikar ne pozabite na peticijo, ki jo je podpisalo 4595 prebivalcev Novega mesta in ki jih je zbral MKC v upanju na boljšo prihodnost novomeške kulture in ureditev prostorske problematike mladine kot celote in ne le ozke skupine njih.

Od pristojnih, še posebno pa od sekretarja za kulturo, šport in mladino Roberta Judeža pa zahajemo program, v katerem bo opredeljen način reševanja mladinske problematike, način zagotavljanja mladinskih vsebin, način financiranja... Smo ostro proti sedanemu načinu financiranja, zahtevamo projektni način financiranja in ne, da se velik kup denarja steka v roke peščice mladih, ki nato delajo z njim kot krava z mehom.

Novomeške politične stranke naj že nehajo ravnodušno gledati na problematiko mladine ter naj skušajo sistemsko urediti ta problem, denimo z ustanovitvijo javnega zavoda, ter morda s sposobnim in delavnim človekom v strukturi novomeške občine, ki bo skrbel za mladino, ji pomagal pri dejavnostih, ki se jih loteva, ponujal nove poti in rešitve. Zgolj sram je lahko vse te zaprtooke novomeške podpreniške stranke, pa načremo le devo na desno ali na sredo.

Tudi direktorica Kulturnega centra bi lahko vendar že povedala nekaj o tem, izdala svoje stališče, saj se stvari konec končev nameravajo odvijati prav v njeni ustanovi, v njenih prostorih, tudi o tem, kako se taka nova vsebina vklaplja v siceršnje delo tega centra in kako bo vplivala in se prepletala z ostalim.

Povsem siti smo tudi že odnosa župana in sekretarja Judeža do mladine, ki ni vključena v DNS. Povsem siti smo že tega, da to društvo pobreve večino denarja za mladino, ostalim pa se pošiljajo le neki razpisi za financiranje projektov, denarja pa nikoli od nikoder. Zakaj le pošiljate razpise, če že prej veste, kdo bo dobil denar. Pa menda ne le zaradi gole formalnosti in zadostive pravilom? Sit smo že tega, da celo politični podmladki novomeških strank dobivajo te razpise, ne pa, denimo, MKC, ne mnogi posamezniki, ki kar naprej nekaj dela jo.

Jasno je, da neki sekretar, ki se je kar naenkrat znašel na tem položaju, ne more, ker ne zna de-

Izničevalce NOB preziramo kot zlobneže

Pismo Miljanu Kučanu

Zadnjega maja 1997 smo imeli na Travi letni občni zbor združenja borcev NOV Dragarske doline. Na zbor so prišli skoraj vsi pripadniki ZB ženske in moški razen bolnih, tako da se nas je zbralo kar 46. To je bilo prisršno srečanje in smo se spomnili tudi na predsednika naše republike Milana Kučana, ki nas je lani kar dvakrat obiskal, ter sklenili, da mu pošljemo naslednji pozdrav.

Spoštovani, naš dragi priatelj Milan Kučan, predsednik Republike Slovenije. Člani ZB KS Dragarska dolina vam pošljamo prisršne pozdrave. Kmalu bo minilo leto dni, odkar ste naš dvakrat obiskali. Pridite še k nam kot prijatelj, kajti vsi vas bomo veseli in lepo sprejeli.

Solidno v rod starejših in ostarelih ljudi, preživeli smo težko drugo svetovno vojno in izgubili veliko svojcev. Iz naše KS je v internacijah in zaporih pomrlo 54 otrok in dojenčkov. Žal pa danes dvigajo glave tudi taki, ki hočejo namerni izniciči naš veliki osvobodilni boj. Zagotavljamo, da jih preziramo kot zlobneže, ki jim gre zgolj za bogato oblast in "komandiranje".

Zal nam je, da vam moramo tudi tokrat izraziti našo ogorčenje nad takim početjem. Želim si, da bili tudi vi v bodoči naš predsednik lepe Slovenije, in vas bomo iskreno podprtli. Želim si tudi srečanje z vami, ko se bodo zbrali prebivalci Gorske kotarja in Kočevske 28. junija letos v Fari. 19. podpisov

loviati smiselno in pravilno na področjih, ki bi jih moral obvladati, že nerazumljivo pa je, da po tolikih letih sedenja na stolčku ne zna ali pa noč ne pomagati ustvarjalnim mladim, tudi takim, ki ne stegnejo jezika, kadar bi bilo potrebno, tudi takim, ki niso nastopaško razpoloženi, ki ne hodijo od vrat do vrat, temveč sedijo doma za mizo in ustvarjajo. Nezmošno težko je gledati sekretarja za kulturo, šport in mladino Roberta Judeža, od katerega je tako rekoč nemogoče pričakovati kaj takšne ali drugače pomoči, če nis prej nek let obiskoval podobnih inštitucij kot on sam ali pa bil vsaj simpatizer SKD-ja.

Zahtevamo tudi, da se preveri komisija, ki pregleduje prispevki projekte na razpis za financiranje in jih ocenjuje, če le-ta sploh obstaja, če ni tisto edino razsodisce sam vesposobni sekretar. Dol s takim sekretarjem!

Naj se vam zdi ta prispevek tako ali drugače obarvan, vseeno nam je, kaj si mislite o njem. Ni nam pa vseeno, kaj počnete z mladino.

Bodite prepričani, gospoda Koncilija in Judež ter novomeški ozkogledi političarji vseh mogočih barv, da će ne boste spremenili odnosa do novomeške mladine kot celote, vam zagotavljamo vroče nadaljevanje vašega dela.

Mladinski kulturni center
Novo mesto
za MKC: SLAVKO GEGIĆ

ZAHVALA

Za izvedeno sanacije udora na naši kmetiji se lepo zahvaljujemo Mestni občini Novo mesto kot investitorju, Igorju Hrovatiču kot posredniku za pridobitev investicije in inž. Andreju Kovačiču za izdelavo projekta GRACEN, d.o.o., Ljubljana. Zahvala velja tudi GPG, d.o.o., Tehnika Novo mesto za izvedbo sanacije udora.

Družina ŽAGAR
Jablan 35

POPRAVEK

V prejšnji številki Dolenjskega lista je v prispevku "Potok kmetom, krapom ali postvrem?" prišlo do neljube napake, saj so pri prelomu zamenjali slike Slavka Košaka in Draga Drobeža. Prizadetima se za neljubo napako opravljujemo.

Uredništvo DL

PRED USESLOVENSKIM PARTIZANSKIM TABOROM '97

Za Cankarjeve ideje o prihodnosti

Vojašnice Cankarjeve brigade so bili gozdovi, Kras in skromne dolenjske kmetije z zaledjem

Glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet je kot 3. SNOUB IVANA CANKARJA ustanovilo 16.9.1942, sestavila pa se je 28. septembra 1942 v Lepinjah na Kočevskem. Vanjo so vključili 1. bataljon Gubčeve brigade, 1. bataljon Kočevskega odreda in dele 1. in 2. bataljona Belokranjskega odreda. Poleg treh in kasneje še 4. bataljona je imela brigada tudi četo za zvezne, minarski vod, minometno baterijo, jurišno četo ter stabne in zaledne or-

Trebnjem. Konec junija so skupaj z 12. brigado uničili ustaško posadko v Bosiljevu.

Cankarjevi so napadali tudi desetino drugih postojank, vendar jih niso zavzeli, a so s tem sovražniku omejevali gibanje, ga vznemirjali ter preprečevali urenjevanje njegovih nalog in ciljev.

Med boji manevrskega značaja je treba omeniti še boj pri belokranjskem Trnovcu, znamenito bitko 3. slovenskih in 2 hrvaških brigad 30.1. in 1.2.1942, kjer so razbili in porazili 2000 možno italijansko kolono v Beli krajini. Bili so še uspešni boji v Suhih krajini (Ambrus, Korin, Hočeve), v bitki pri Ribnici in pri uničenju italijanskega bataljona v Jelenovem Zlebu, kjer je z brigado sodeloval tudi bataljon Gubčevcev.

Med zmage Cankarjeve brigade sodi uničevanje venca utrdib in žičnih ovir ob vnožju Gorjancev, kjer je sodelovala tudi Šercerjeva brigada. Znana je njena zmaga 7.7.1943, ko je prestopila Krko in na nemškem letališču v Cerkljah uničila 5 letal. Vmes so bila številna minirjava prometa in zvez. Februarja je brigada ponovno z zasedami obkrožila Novo mesto, 16. marca 1944 pa je zaradi nečeutečnosti doživel hud udarec na Javorovici, ko je 600 policirov SS in dve domobranski četi napadel in skoraj uničilo njen celotni 4. bataljon.

Za domovino je NOB padlo blizu 800 borcev in bork Cankarjeve brigade, veliko pa jih je bilo ranjenih in mnogi so ostali trajni invalidi. Od tistih borcev, ki so v začetku sestavljali brigado, jih je svobodo dočakala manj kot četrtna. Toda vzdružali so, ker so imeli podporo svojega ljudstva. Zavedali so se pomena Cankarjevega imena in se v njegovem duhu bojevali za napredne ideje prihodnosti.

V tem boju so zoreli njeni ljudje. Dala je 16 narodnih herojev, 20 generalov in vrsto znanih družbenih in kulturnih delavcev. Prejela je najvišja vojaška odlikovanja domovine, za njen delež pa so jo občine Črnomelj, Grosuplje in Kočevje podelile domicilne pravice.

DOLENJSKI LIST 15

DOLENJSKI OBRTNIKI V DOLINI RENA - Območna obrtna zbornica Novo mesto je konec prejšnjega tedna pripravila za svoje člane redni letni izlet, tokrat v deželo gradov in vina, v vinorodni del doline Rena. Na poti so si dolenjski obrtniki ogledali številne zanimivosti in znamenitosti, nedeljnega navdušenja pa sta bila deležni pokušni znamnenitih renskih vin. Dolenska grla so sicer bolj vajena kislatega cvička, a so kvalitetni renski rizlingi pozne trgovate in jagodnega izbora tekli brez zatikanja. Na pokušnji v Schwabovi koci, vklesani v živo skalo, v kraju Guls je bilo še posebej zabavno. Plemenito vinsko kapljico so obrtniki pospremili s pesmijo in frajtonarico, ki jo je enako spretno, kot je sukal volan, raztegnil Kompašov šofer Lojze. (Foto: MiM)

NA 3. MUZEJSKEM SEJMU - V okviru razstave ilustracij Lucijana Reščiča so v Dolenjskem muzeju pripravili dve dejavnosti z ilustratorjem: slikanje na steklo in pogovor o tem, kaj je ilustracija in kako nastane. Obeh se

Izobraževanje prostovoljcev

V prostovoljno delo vključenih vse več mladih - Za njih pripravili enodnevni izobraževalni program

NOVO MESTO - Slovenska fondacija Ljubljana in Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto sta minutole soboto v prostorijah Dijaškega doma v Novem mestu organizirali seminar. Mladi in prostovoljno socialno delo, namenjen izobraževanju srednješolcev in študentov, ki opravljajo prostovoljno socialno delo na različnih področjih organizirano preko centrov za socialno delo, občin, javnih zavodov ali drugih organizacij. Seminarja se je udeležilo okrog 70 mladih prostovoljev iz občin Brežice, Črnomelj, Metlika, Krško, Sevnica, Trebnje in Novo mesto.

V uvodnem nagovoru je udeležence, med katerimi so bili tudi gosti iz Bihača, pozdravil župan Mestne občine Novo mesto Fran-

ci Končilija in jim izrekel spoštovanje in priznanje za njihovo delo.

Razveseljivo je, da se za prostovoljno socialno delo, to je pomoč in druženje z ostarem, duševno in telesno prizadetimi, prostovoljna pomoč pri učenju otrok itn., odloča vse več mladih. Ker so za to delo potrebna tudi določena znanja, je predsednica Slovenske fondacije dr. Anica Mikuš Kos udeležencem predstavila pomen prostovoljnega dela, nato pa je nadaljnje izobraževanje potekalo v treh delavnicah. Skupino Gradiško mostove je vodil dr. Arpad Barath iz Medicinske fakultete v Zagrebu, druga delavnica (gibalno-ravvedrilne igre) je potekala pod vodstvom Matevža Petelinia iz Društva za gibalno vzgojo in psihomotorično obravnavo Ljubljana, zadnja z naslovom Daj dan butik - prostovoljstvo danes pod vodstvom Dubravke Hrovatič, Tine Plazar in Tončke Jarc iz Centra za socialno delo Novo mesto in Trebnje. V skupinah so prostovolje izmenjali svoje izkušnje, pridobili nekatera nova znanja in sklenili nova prijateljstva. Našli so pravilen ključ, ki odpira vrata skritega zaklada, to je pomoč sočloveku, opravljanje koristnega dela, spoznavanje drugačnosti in učenje strpnosti do tega, sklepajanje novih prijateljstev in še mnogo drugih vrednot, ki jih odkrivajo pri delu s pomoči potrebnimi.

DIANA ŽAGAR

PRAZNIK ČANDKOVE DOMAČIJE

VIŠNJA GORA - Čandkova domačija v Višnji gori je v soboto, 7. junija, popoldne doživelja pravi praznik, saj jo je obiskalo preko 150 gostov. V novoodprtih galerijah sta razstavljeni novomeški slikarji Jelica Kupec in Jožica Škop. V kulturnem programu so sodelovali: pesnica Marija Pilko in Mihaela Zajc-Jarc, recitatorka Jerica Pezdič in vokalno-instrumentalna skupina Zarja in Sonce pod vodstvom Irene Rešeta iz Šmihela. Program je povezoval Rudi Škop. O Čandkovi domačiji kot eni najstarejših hiš v Višnji gori je spregovorila predstavnica KUD Višnja gora Anica Petrič, zbrane so nagovorili tudi župan Ivančne Gorice Jernej Lampret ter predsednik KS Višnja Gora Matjaž Zupančič in slikar Štefan Horvat. Zakonca Pilko sta nato poskrbela za nadaljnje prijetno popoldne.

R. ŠKOF

VABLJENI NA PRVO GORJANSKO KONJENICO

KOSTANJEVICA NA KRKI - Dvodnevni organiziran pohod s konji, ki ga pripravlja kmetija Milana Vodopivec skupaj s prijatelji, je namenjen ljubiteljem konj in ježe, zato vabijo, da se jim pridružite v soboto, 14. junija, in v nedeljo, 15. junija. Zbor bo na Zevniki turistični kmetiji na Čatežu ob Savi ob 8.30, od koder bodo odšli proti Kostanjevici na Krki, se ustavili pred Kostanjeviško jamo, pokosili, potem se bodo odpravili do kostanjeviškega gradu in proti samostanu Pleterje, nato pa v gorjanske gozdove, kjer bodo v gozdarski koči v Optaviti gori prenočili. V nedeljo zjutraj se bodo po zajtrku spustili v dolino do Vodopivčeve kmetije, kjer se bo Gorjanska konjenica udeležila konjeniških iger Hija ho. Prireditev se bo ob začela ob 14. uri na pašniku kmetije na Dobah, ob cesti Kostanjevica - Šentjernej. Pokrovitelji Gorjanske konjenice so župani vseh treh občin Brežice, Krškega in Šentjernej.

Novice iz Litije

SPREJET ZAKLJUČNI RĀČUN - Svetniki litijskega občinskega sveta kljub številnim vprašanjem, kdaj bo prišel na njihove mize zaključni račun za lansko leto, niso dobili pravega odgovora. Zmotili so se vsi, ki so milili, da bo razprava potekala istočasno s proračunom za letošnje leto. Osnutek proračuna je bil sprejet na seji pred mesecem dni, zaključena pa je tudi že javna razprava. Zaključni račun pa je bil sprejet po hitrem postopku na zadnji seji. Presežek prihodka znaša 113,5 milijona tolarjev in bo namensko uporabljen za izvedbo programa del iz sredstev za nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, dokončanje odprave posledic neurja iz leta 1994, urejanje kmetijskih zemljišč in izvedbo stanovanjskega programa. 13,5 milijona tolarjev pa se razporedi v prihodke proračuna za leto 1997.

AUTOBUS DOLE - LITIJA - DOLE - KS Dole je na litijski občinski svet naslovila predlog za ponovno vzpostavitev avtobusne proge Dole - Litija - Dole in zagotovitev potrebnih sredstev, mesečno 145 tisoč tolarjev. Ponudbo je postal avtobusni prevoznik Sandi Krašovec, omenjeno progo pa je pripravljen vzpostaviti takoj, ko mu Občina Litija zagotovi nadomestilo za izpad dohodka mesečno 145 tisoč tolarjev zaradi premajhnega števila potnikov (ob lanski ukinivosti sta se vozila le dva). Litijski občinski svet je na zadnji seji predlagal županu, naj zagotovi sredstva. Upajmo, da bo pogodba čimprej podpisana!

BORUT PAHOR V LITIJI - Prejšnji teden se je v Litiji mudil predsednik Združene liste socialnih demokratov Slovenije Borut Pahor. Območna organizacija Litija je organizirala javno tribuno o vprašanjih ob odločitvi Ustavnega sodišča, da besedilo vprašanj za referendum "Ohranimo naše bogastvo" ni v skladu z ustavo. Pahor je odgovarjal tudi na vprašanja v zvezi z NATO in Evropo.

POPRAVEK

Dobitnik Valvasorjeve nagrade in častni krajan Šentjanž Janez Kos je star le 62 in ne 82 let, kot mu je odmeril porečni škrat v zadnjih številki našega časopisa na zadnjih strani v Portretu tedna! Potretiranu in bralcem se opravičujemo!

Uredništvo Dolenjskega lista

CIVILNI INVALIDI VOJNE NA OBČNEM ZBORU

Medobčinsko društvo civilnih invalidov vojne Dolenjske Novo mesto združuje štirindvajset let civilne invalide vojne iz desetih občin Dolenjske, Bela krajine in Posavja. Sedaj šteje 301 članov. Skoraj tretjina le-teh se je v soboto, 7. junija, zbrala na občnem zboru v avli OŠ Grm v Novem mestu. Pregledali so delo v minulem obdobju: društvo si je skupaj z Zvezo društev invalidov vojn Slovenije pripravilo ohraniti doseženo varstvo invalidov, dajalo pravno in drugo pomoč svojim članom, organiziralo rekreacijsko in športno dejavnost, srečanja in izlete. Izvolili so nove organe društva, sprejeli smernice za nadaljnje delo in nov statut, s katerim se je spremenilo tudi ime društva v MEDOBCINSKO DRUŠTVO INVALIDOV VOJNO MESTO. Razprava je pokazala, da je Zakon o vojni invalidih prizadel tudi nje in da pričakujejo popravo nekaterih določil. Prav za izboljšanje varstva se bo društvo še posebej prizadevalo. Kljub naporu, ki ga morajo mnogi vložiti v potovanje, se že veselijo srečanja invalidov vojn Slovenije, ki bo 26. junija v Mariboru.

F. S.

Bo Klančarjevim uspelo, kar ni 18 najemnikom?

Travna gora oživljva

SODRAŽICA - Znano je, da edini planinski dom med Sodražico in Loškim Potokom zadnjih petnajst let nima prave sreče z najemniki, da bi zaživel v nekdanjem sijaju in veljavi, ki je zanj veljala vse od njegovega nastanka tam do 17. stoletju.

Dom je last Gasilske zveze Slovenije, kupljen pa je bil delno tudi z namenom šolanja gasilcev. Pa se to morda ni obneslo, prav tako pa ne vsaj osemnajst najemnikom, ki so se vrstili v zadnjih letih. Predzadnji najemnik je izgubil pogum lansko jesen, sicer pa po poznavalci razmer menijo, da dom potrebuje resnega turističnega delavca, ki bo znal izkoristiti možnosti, ki so vektor idealne. Sedaj teče tretji mesec, odkar ima dom v njem družinsko podjetje Klančar in sinovi iz Ljubljane.

Pred dnevi smo se pogovarjali s sedanjim najemnikom, ki ima gostinskem izobrazbo, kaj misli storiti, da bi se ponudba popestirila in pritegnila toliko gostov, da bi dom rentabilno posloval. G. Klančar, ki mu pomaga vsa družina, je že kar nekaj naredil. Oprmilili so restavracijo, ki sprejme nekaj več kot 60 gostov in nudijo nedeljska kosila po naročilu po 800 - 1000 tolarjev. Specialiteta hiše je svinjska prekajena kroča s prilogom, postrežajo vam z domaćim vinom in domaćimi žganimi pijačami, seveda pa so na jedilniku še razne enolomčnice, ki se jih poslužujejo predvsem večje po-hodniške skupine. Seveda ima dom tudi prenočišča in nekaj bun-galovov.

Na Travno goro ni asfalta, pravijo pa, da je obljubljen. Je pa cesta lepo urejena. S Travne gore vodijo pota skozi obširne gozdove proti Ribnici, Novi Štifti, Loškemu Potoku, Glažutu in Jelenovemu Žlebu, gostje pa radi obiščejo bližnjo partizansko bolnišnico na Ogenjeh. Za to imajo na posodo tudi gorska kolesa.

24. junija bo kresovanje ob zvokih Cici benda iz Ljubljane. Sicer pa imajo Klančarjevi dom v najemu za pet let, in kot pravijo, načrtujejo še marsikaj, zlasti pestro zimsko ponudbo. Zgradili bodo bazen, če bodo raziskave, na katere se pripravljajo, pokazale, da je dovolj vode.

A. KOŠMERL

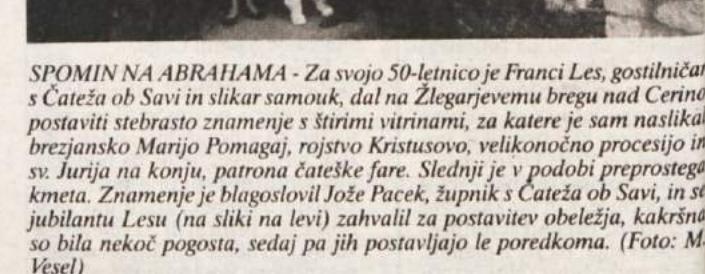

MODNI KOTIČEK Sončna očala

Pred naraščajočo nevarnostjo sevanja, ki je posledica nastajajoče ozonske luknje, nas opozarjajo številni strokovnjaki in hkrati ugotavljajo, da pri nas še vedno premalo ljudi nosi sončna očala. Bodisi zato, ker jih na splošno ne marajo nositi (tudi korekcijskih), bodisi zato, ker ob periodah nesončnih dni pozabijo, da so pomembni del dnevnih potrebščin. Mladi se v povprečju zanje raje odločajo, vendar nekateri nosijo pretrena očala, včasih tudi cenena, ki so zgolj občarvana, ne nudijo pa nikakršne zaščite. Nasprotno, temno telo bolj privlači svetlobo, zato na očesno lečko pada še več škodljivega sevanja. Strokovnjaki opozarjajo, da napis ali nalepka na sončnih očalah še nista zagotovilo za kakovost. Pri dražjih se največkrat plačuje dizajn ali pa zveneče ime proizvajalca.

Kakovost svojih očal boste najlaže preverili s pomočjo kompleksnih merilnikov pri boljših optikih (merjenje stekel, določitev UV območja). Kakovostna plastika, tako imenovano organsko steklo, vse bolj izpodriva pravo steklo, ker je lažja in bolj vzdržljiva. Obstajajo tudi sončna očala za posebne razmere, ki nas varujejo pred vetrom in soncem - s strani, in taka, ki varujejo pred bleščanjem od zgoraj. In kaj moramo vedeti, preden se odločimo za nakup? Sončna očala naj bodo zaščitni pripomoček za ohranjanje zdravega vida, nato pa modni dodatek.

JERCA LEGAN

SPOMIN NA ABRAHAMA - Za svojo 50-letnico je Franc Les, gostilničar s Čateža ob Savi in slikar samouk, dal na Žlegarjevemu bregu nad Cerino postaviti stebrasto znamenje s štirimi vitrinami, za katere je sam naslikal brezjansko Marijo Pomagaj, rojstvo Kristusovo, velikonočno procesijo in sv. Jurija na konju, patrona čateške fare. Slednji je v podobi preprostega kmeta. Znamenje je blagoslovil Jože Pacek, župnik s Čateža ob Savi, in se jubilantu Lesu (na sliki na lev) zahvalil za postavitev obeležja, kakršno so bila nekoč pogosta, sedaj pa jih postavljajo le poredkoma. (Foto: M. Vesel)

PRIZNANJA KRVODAJALCEM - Območna organizacija Rdečega kríža Črnomelj je pretekli teden pripravila srečanje krvodajalcev iz črnomalske in semiške občine, ki so dali kri 25- in večkrat. Ob tej priložnosti jih je pozdravila namestnica generalnega sekretarja RKS Darja Horvat, ki je poudarila, da je prav krvodajalstvo, s katerim se ukvarjajo že 44 let, prednostna naloga RKS. V teh letih so se v krvodajalstvu uvrstili v sam evropski vrh. Darja Horvat in predsednica OO RK Črnomelj Urška Čirč sta krvodajalcem podelili priznanja, Janez Mavšar, ki je daroval kri 93-krat, in Valentín Tomaževič, ki je dal 88-krat, pa sta dobila še uru. Na fotografiji: podelitev priznanja Jožetu Finku za 50-krat oddano kri. (Foto: M. B.-J.)

PEVSKI KONCERT V STRAŽI - V četrtek, 5. junija, je imel mešani pevski zbor Društva upokojencev Straža Novoles pod vodstvom Mitja Buškova slavnostni koncert ob 10-letnici svojega delovanja. Kot gosti sta nastopila mešani pevski zbor z Malega Slatnika pod vodstvom prof. Toneta Finka in otroški ter mladinski pevski zbor OŠ Vavta vas pod vodstvom prof. Cvetke Hribar. Naš pevski zbor danes šteje 19 pevcev. Radi pojemo pod vodstvom požrtvovalega zborovodje Mitja. Nad koncertom smo bili navdušeni tako pevci kot številni poslušalci. Da je prireditev tako lepo uspela, smo dolžni zahvaliti DU Straža, vsem sponzorjem, posebno KS Straža in Novolesu. Hvala vsem, ki ste kakorkoli pomagali, da smo po dolgem času v naši straški dvorani spet doživel zares prijeten večer. (Cirila Novinec, predsednica zobra)

90 LET PROF. DOBOVŠKA - V četrtek dopoldan je župan novomeške občine Franci Končilija v Domu starejših občanov obiskal profesorja Marjana Dobovška ob njegovem 90-letnem življenjskem jubileju. Prof. Marjan Dobovšek je leta 1969 za delo z mladimi prejel Trdinovo nagrado, leta 1993 pa priznanje častnega občana občine Novo mesto. Ob visokem jubileju mu je župan Franci Končilija čestital in zaželet trdnega zdravja ter se mu zahvalil za vse njegove prispevke. Čestitkam in zahvalam so se priredili ravnateljica Gimnazije Helena Zalokar in Andreja Pleničar, ravnateljica Študijske knjižnice ter njuni sodelavci. (Foto: M. Klinec)

ZAGRADO V GARDALAND - Občinska zveza prijateljev mladine Metlika že vrsto let nagrajuje osmošolce metliške občine, ki so tekmovali za bralno značko osem let zapored. Tako spodbujamo učence, da se še raje odločajo za tekmovanje, ki prispeva k razvijanju branja z razumevanjem in bogatenjem posameznika na miselnem in čustvenem področju. Na metliški in podzemeljski osnovni šoli je letos bralne značke osvojilo 31 učencev. Za nagrado smo jih peljali na enodnevni izlet v Gardaland. Pri tem so nam denarno pomagali Krka, tovarna zdravil, in Dolenjska banka, d.d., iz Novega mesta, Beti in Mercator iz Metlike, Anton Škrinjar iz Draščev in Biserka Čokeša iz Metlike. Vsem se tudi v imenu otrok prisreljajo zahvaljujemo. Prav tako hvala šefjerju Integrala Matkoviču in Banovcu za prijaznost in varno vožnjo. Za sodelovanje in prijetno družbo pa se zahvaljujemo osnovnima šolama Mirana Jarca iz Črnomelja in iz Starega trga ter njihovim učencem, ki so letos potovali z nami. Prva je svoje učence nagradila za osemletno zvestobo bralni znački, druga pa za dosežke na tekmovanjih kot so male sive celice, nemščina, šah. (Vladka Škof, predsednica OZPM)

SREČANJE S STAREJŠIMI KRAJANI - Krajevna organizacija Rdečega kríža Uršna sela je tudi letos organizirala srečanje s starejšimi krajanji, ki se ga vsako leto udeleži več starostnikov. Za prijetno vzdružje so poskrbeli učenci podružnične šole Birčna vas pod vodstvom mentorice Vide Šter in na Uršnih selih dobro znani zborček ljudskih pevk z Otvoca. Srečanje je uspelo tudi ob podpori krajevne skupnosti Uršna sela. V sodelovanju z vodstvom doma starejših občanov Novo mesto pa so krajevni odbori RK iz Birčne vasi, Regrečne vasi, Šmihela, Drske in Uršnih sel organizirali srečanje s starejšimi občani, varovanci doma in njihovem domu (na sliki). Tudi tokrat so nastopili učenci iz Birčne vasi in pevke iz Otvoca. Varovance sta pozdravili predstavnica krajevnega odbora Sonja Zadnik in predstavnica občinskega odbora RK Novo mesto Anica Bukovec. (Foto: S. Z.)

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 12. VI.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 2.00 TELETEKST
- 7.30 VREMENSKA PANORAMA
- 10.10 VIDEOING
- 10.40 TEDENSKI IZBOR
 - MOESHA, amer. naniz., 9/14
 - 11.00 DRUŽABNIKA, amer. film
 - 12.30 ROJEN MED DIVJIMI ŽIVALMI, franc. dok. nadalj., 2/13
 - 13.00 POROČILA
 - 13.05 KOLO SREČE, ponov. tv igrica
 - 15.05 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
 - 15.30 NIKOLAJEVA CERKEV, nem. drama, 2/2
 - 17.00 OBZORNICK
 - 17.10 SPREHODI V NARAVO
 - 17.25 QUASIMODOVE ČAROBNE DOGOVORE, fran. serija, 8/26
 - 18.00 PO SLOVENIJII
 - 18.40 KOLO SREČE, tv igrica
 - 19.15 RISANKA
 - 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 - 20.05 TEDNIK
 - 21.05 FORUM
 - 21.15 FRASIER, amer. naniz., 16/24
 - 22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
 - 22.45 OMIZJE

SLOVENIJA 2

- 9.00 Euronews - 13.35 Tedenski izbor: Recital M. Lipovšek; 15.05 Posadka, amer. naniz., 1/7
- 20.15 Izvajalci, franc. naniz., 40/52 - 17.45 Ljubezen boli, angl. nadalj., 2/10 - 18.35 Skrb za zemljo, angl. dok. serija, 5/13 - 19.00 Oddaja o računalništvu - 19.30 Izvajalci, franc. naniz., 41/52 - 20.00 Ameriška hči, amer. film - 21.40 Zapik - 22.10 Quincy Jones gala nicht, 2. del

KANAL A

- 10.15 Risana serija - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 'alo, 'alo (ponov.) - 12.20 Očka major (ponov.) - 12.45 Nora hiša (ponov.) - 13.10 Cooperjeva druština (ponov.) - 13.35 Princ z Bel Aira (ponov.) - 14.00 Vročica noči (ponov.) - 15.00 Dannijeve zvezde - 16.00 Oprah show (ponov.) - 16.50 Drzni in lepi (ponov.) - 17.15 Drzni in lepi (nadalj.) - 17.45 Rajska obala (nadalj.) - 18.15 Očka major (naniz.) - 18.40 Nora hiša (naniz.) - 19.05 Družinske zadeve (naniz.) - 19.35 Cooperjeva druština (naniz.) - 20.00 Princ z Bel Aira (naniz.) - 20.30 Tinta (naniz.) - 21.00 Film: Mačje pokopališče - 22.45 Zadnji šolski dan (film) - 0.20 Karma - 1.35 Ulica ljubezni (naniz.)

HTV 1

- 7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.35 Marisol (serija, 109/145) - 13.15 Santa Barbara (serija) - 14.15 Izobraževalni program - 17.15 Hrvatska danes - 18.05 Kolo sreče - 18.40 Govorimo o zdravju - 19.10 Hrvatska spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Lepa naša - 21.40 Po ure za kulturo - 22.45 Opazovanja - 23.15 Potovanje (dok. serija, 7/39) - 0.15 Glasbena oddaja - 1.00 Poročila

HTV 2

- 12.30 Tv koledar - 12.40 Seinfeld (hum. serija) - 13.05 Princesa Jasnenka in letetični čevljari (češki film) - 14.35 Hišice v cvetju - 15.20 Triler - 16.55 Telo in duša (serija, 45/120) - 17.20 Zvezdne steze (serija) - 18.05 V družini - 18.35 Hugo, tv igrica - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Zakon v L.A. (serija, 34/44) - 21.15 Popolni tuji (serija, 1/24) - 21.40 Zimski ljudje (amer. film) - 23.30 Šalo na stran (hum. serija, 4/6) - 0.05 Gospodar sanj (amr. film) - 1.35 Košarka

SLOVENIJA 1

- 6.45 - 23.35 TELETEKST
- 7.00 VREMENSKA PANORAMA
- 7.50 OTROŠKI PROGRAM
 - RADOVEDNI TAČEK
 - 8.05 MALE SIVE CELICE
 - 8.50 ZGODBE IZ ŠKOLKE
 - 9.25 17. SREČANJE TAMBURAŠKIH SKUPIN
 - 9.55 SAGA O MCGREGORJEVIIH, avstral. naniz., 15/26
 - 10.45 HUGO, tv igrica
 - 11.15 TEDNIK
 - 12.10 10.00 OBRATOV
 - 13.00 POROČILA
 - 13.05 KARAOKE
 - 14.05 STRELA Z JASNEGA, nem. naniz., 5/28
 - 14.55 TABORNICKI IN SKAVTI
 - 15.10 SPREHODI V NARAVO
 - 15.25 DIVJI V SVOBODNI, amer. film
 - 17.00 OBZORNICK
 - 17.10 SVET NARAVE, angl. poljudnoznan. serija, 2/9
 - 18.00 NA VRTU
 - 18.25 OZARE
 - 18.35 HUGO - TV IGRICA
 - 19.10 RISANKA
 - 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 - 19.50 UTRIP
 - 20.10 KONCERT BING BANDA, 1. del
 - 21.10 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
 - 22.00 ODMEVI, VREME ŠPORT
 - 22.35 ZLATA NAVEZA, angl. nadalj., 7/12

HTV 2

- 13.40 Tv koledar - 13.50 Potovanje - 14.40 Strašna živiljenjska želja (amer. film) - 16.50 Telo in duša (serija) - 17.15 Obalna straža (serija) - 18.05 Glasbena oddaja - 18.35 Hugo, tv igrica - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.20 Dosje X (serija 34/49) - 21.15 Nori dnevi (hrv. film) - 22.45 Filmska gibanja - 23.25 Seinfeld (hum. serija)

PETEK, 13. VI.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 2.00 TELETEKST
- 7.30 VREMENSKA PANORAMA
- 9.45 VIDEOING
- 10.15 OTROŠKI PROGRAM
 - DENVER, POSLEDNJI DINOZAVER, amer. naniz., 19/20
 - 10.35 TEDENSKI IZBOR
 - LJUBEZEN BOLJ, angl. nadalj.
 - 11.25 AMERIŠKA HČI, amer. film

KANAL A

- 8.40 Risana serija - 9.00 Kaličkopko - 10.00 Risana serija - 10.30 Nora hiša (ponov.) - 10.55 Očka major (ponov.) - 11.20 Cooperjeva druština (ponov.) - 11.45 Princ z Bel Aira (ponov.) - 12.10 Film: Palček Tom - 13.45 Kako je bil osvojen dijvi zahod (nadalj.) - 15.35 Ta čudna znanost - 16.00 Alf - 16.30 Muppet show - 17.00 Aladin, Račje življenje - 17.50 Miza za pet (nadalj.) - 18.40 Atlantis - 19.25 Fawly Towers (naniz.) - 20.00 Prevaro (film) - 23.10 Vroči pogovori - 23.40 Portret strasti (erotični film)

HTV 1

- 8.30 Tv koledar - 8.40 Poročila - 9.00 Dobro jutro - 11.00 Risana 11.25 Dok. serija - 12.00 Poročila - 12.20 Dok. oddaja - 12.50 Tarzan in lovci (amer. film) - 14.35 Brilijanter - 15.55 Dok. oddaja - 16.40 Televizija o televiziji - 17.10 Poročila - 17.15 Prva lica - 18.15 Potovanje po Hrvatski - 19.03 V začetku je bila Beseda - 19.10 Hrvatska spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.25 Čahura 2 (amer. film) - 22.25 Opazovanja - 23.00 Svet zabave - 23.30 Film: Frostov nastop

HTV 2

- 10.40 Tv koledar - 10.50 Obalna straža - 13.50 S knjigo v glavo - 14.35 Telo in duša - 16.20 Zakon v L.A. (serija, 34/44) - 17.10 Srita kamera - 17.35 Alpe-Donava-Jadrans - 18.05 Burmanska reka zlata (dok. oddaja) - 18.50 Risanka - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Festival - 22.00 Na koncu sveta (serija, 9/10) - 22.35 Hišice v cvetju (serija, 8/45) - 23.20 Hrvatski gozdoviti gozdarstvo, (serija 5/6) - 23.50 Glasbena oddaja

SLOVENIJA 2

- 11.35 Tedenski izbor: Mostovi; 12.05 Oddaja o računalništvu; 12.35 Quincy Jones gala niht, 2. del; 13.35 Zapik; 14.05 Forum - 14.15 Zgodbe iz škole; 14.55 Medicinske rive, amer. film - 16.30 Frasier, amer. naniz., 16/24 - 16.55 Izvajalci, franc. naniz., 41/52 - 17.25 Saga o McGregorjevih, avstral. nadalj., 15/26 - 18.15 Jake in Ben, kan. nadalj. - 19.00 Tuji dok. oddaja - 19.30 Izvajalci, franc. naniz., 42/52 - 20.00 Afera Lucona, nem. film - 22.00 10.00 obratov - 22.50 Slovenski jazz

NEDELJA, 15. VI.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 0.35 TELETEKST
- 7.30 VREMENSKA PANORAMA
- 8.05 OZARE
- 8.10 OTROŠKI PROGRAM
 - MEDNARODNA IZMENJAVA OTROK, niz. dok. naniz., 1/3
 - 8.35 ŽIVŽAV
 - 9.25 DODOJEVE DOGORIVŠČINE
 - 9.20 NA VRTU
 - 9.55 NEDELJSKA MAŠA
 - 10.00 ROJEN MED DIVJIMI ŽIVALMI, amer. dok. serija, 3/13
 - 11.30 OBZORJE DUHA
 - 12.00 POMAGAJMO SI
 - 12.30 NEDELJSKA REPORTAŽA
 - 13.00 POROČILA
 - 13.05 LJUDJE IN ZEMLJA
 - 13.50 PLANET IN
 - 15.10 AMERIŠKI FILM
 - 17.00 OBZORNICK
 - 17.10 OTROŠKI SVET, amer. naniz., 1/12
 - 17.40 PO DOMAČE
 - 19.05 RISANKA
 - 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 - 20.05 GORE IN LJUDJE
 - 21.00 STUDIO CITY
 - 22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
 - 22.45 BERLIN ALEXANDERPLATZ, nem. nadalj., 12/14
 - 23.45 SVET POROČA

SLOVENIJA 2

- 8.00 Euronews - 13.35 Mali oglasi - 14.15 Tedenski izbor: V vrtincu; 14.45 Zlata šestdeseta slovenske popevke; 15.45 Izvajalci, franc. naniz., 43/52; 16.10 Nibelunški prstan - 17.30 Sredozemske igre - 17.45 Izvajalci, franc. naniz., 45/52 - 18.15 Vesoljska policija, amer. naniz., 24/24 - 19.00 Volja najde pot - 19.30 Izvajalci, franc. nadalj., 46/52 - 20.00 F. M., amer. film - 21.45 Alternativna terapevtska skupnost preobrazba, 2. del

KANAL A

- 8.40 Risana serija - 9.00 Kaličkopko - 10.00 Risana serija - 10.25 Atlantis (ponov.) - 11.10 Avtozivaj (ponov.) - 11.40 Hulkova smrt (film) - 13.20 Kuharska oddaja - 13.30 Daktari (naniz.) - 14.30 Miza za pet (ponov.) - 15.20 Najstniki proti vesoljem - 15.45 Super Samraj (naniz.) - 16.10 Alf (naniz.) - 16.40 Muppet show - 17.10 Započeli (mlad. film, 2. del) - 18.00 Korak za korakom (naniz.) - 18.25 Kung Fu (naniz.) - 19.10 Mantis (naniz.) - 20.00 Notranje zadeve (film) - 21.55 Maščevanje (film) - 23.30 Odklop

PONEDELJEK, 16. VI.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 2.00 TELETEKST
- 7.30 VREMENSKA PANORAMA
- 9.40 VIDEOING
- 10.10 TEDENSKI IZBOR
 - VESOLJSKA POLICIJA, amer. naniz., 24/24
 - 10.55 F. M., amer. film
 - 12.35 SVET ČUDEN, avstral. dok. nadalj., 7/13
 - 13.00 POROČILA
 - 13.05 KOLO SREČE, ponov.
 - 13.35 TEDENSKI IZBOR
 - ZOOM
 - 14.40 LJUDJE IN ZEMLJA
 - 15.10 MOŠKI ŽENSKE
 - 15.55 DOBER DAN, KOROŠKA
 - 17.00 OBZORNICK
 - 17.10 OTROŠKI PROGRAM
 - 18.00 PO SLOVENIJII
 - 18.30 O NARAVI IN OKOLIU
 - 18.40 LINGO, tv igrica
 - 19.10 RISANKA
 - 19.15 ŽREBANJE 3 X 3
 - 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 - 20.05 MEDNARODNA OBZORJA
 - 21.00 ODDAJA O TURIZMU
 - 21.20 OSMI DAN
 - 22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
 - 22.45 HUDSONOVĀ ULICA, amer. naniz., 11/21
 - 23.10 ECLIPSE, kan. film

SLOVENIJA 2

- 9.00 Euronews - 11.00 Na potep po spominu - 12.10 Tedenski izbor: Lov na losove, norv. dok. oddaja; 12.30 Šport; 13.00 Števčanje tamburaških skupin; 13.30 V krvi, dok. oddaja; 14.20 Obzorje duha - 14.50 Anzambel II Capriccio in Passocontinuo, 1. del - 16.05 Goli, avstral. naniz., 1/6 - 16.55 Izvajalci, franc. naniz., 44/52 - 17.25 Jake in debeluh, amer. nadalj., 11/23 - 18.15 Sedma steza - 19.00 Recept za zdravo življenje - 19.30 Izvajalci, franc. nadalj., 45/52 - 20.00 Zvesti hišnik, špan. drama - 21.00 Vrata nebeskega miru, amer. dok. oddaja, 2/2 - 22.05 Pomp - 23.05 Brane Rončelizza oddaja

KANAL A

- 10.15 Risana serija - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 'alo, 'alo (ponov.) - 12.20 Očka major (ponov.) - 12.45 Nora hiša (ponov.) - 13.10 Cooperjeva druština (ponov.) - 13.35 Princ z Bel Aira (ponov.) - 14.00 Tihotapci (ponov.) - 15.00 Zlato Drzni in lepi (ponov.) - 16.50 Drzni in lepi (nadalj.) - 17.15 Rajska obala (nadalj.) - 18.10 Očka major (nadalj.) - 18.40 Nora hiša (nadalj.) - 19.05 Družinske zadeve (nadalj.) - 19.35 Cooperjeva druština (nadalj.) - 20.00 Princ z Bel Aira (nadalj.) - 20.30 Tinta (nadalj.) - 21.00 Film: Mačje pokopališče (nadalj.) - 22.45 Zadnji šolski dan (film) - 0.20 Karma - 1.35 Ulica ljubezni (nadalj.) - 21.00 Filmski uspešnici: Zvezna serija Waco

PONEDELJEK, 16. VI.

SLOVENIJA 1

LASTNIŠKI ZNAK KNJIGE

GOZD SE PREBUJA
 V ponedeljek, 2. junija, smo se učenci dodatnega pouka slovenskega jezika in literarnega krožka zbrali pred Knjižnico Mirana Jarca v Novem mestu in si ogledali razstavo ekslibrisov. To je lastniški znak v knjigi. Ponavadi je to majhen list, na katerega so grafiki ali umetniki narisali določen motiv. Nenavadno je nalepljen na notranji strani platnice. Na začetku so bili ekslibrisi črnobieli, pozneje barvasti. Velikokrat ve, kdo je avtor ekslibrisa, samo lastnik. Nekateri motivi so kažejo, da je bil lastnik verjetno veren. Na razstavi je bilo veliko ekslibrisov Božidarja Jakca. Meni so bili posebno všeč ti, ki so imeli orla.

ROMINA MRŽEK, 6.e
OŠ Šmihel

V zmerom, ko se sneg stope, takrat tudi gozd zeleni. Živali se prebudoju in čebele letijo, črički žvgolijo, mravlje že hitijo.

Veverica na drevesu se smeji. Toplo sonce že nastopi in v brlogu se medved zbuditi, trikrat zabruna in že odhiti.

Ljudje že sejejo in se ne obirajo. Za medvede je čriček majhen, ampak ga veselo poslušajo.

Za vsakega je pomlad najlepša, saj vedo, da diši po cvetju.

RQBERT MURN, 3.a
OŠ Dolenjske Toplice

SREČANJE S PISATELJEM

V Kulturnem domu Krško je potekala prireditev ob podelitvi bralnih znakov in priznanj. Naš gost je bil Bogdan Novak, čigar knjige zelo radi prebiramo. Tekmovalci - pisatelj nas je imenoval kar knjigo - smo osvojili 499 bralnih znakov in priznanj, 361 na redarini in 138 na predmetni stopnji. Za to svečanost smo pripravili kratek kulturni program, v katerem so sodelovali učenci otroškega pevskega zborja in posamezniki s pesmicami, recitacijami, dramatizacijami, tudi iz vsebin našega gosta. Izvedli smo kviz, v katerem smo pokazali dobro poznavanje naslovov del Bogdana Novaka. Pisatelj se nam je predstavil na zanimiv način, nato pa smo še sami pokazali svojo radovost in vprašanja so kar deževala.

MAJA LETIČ, 7.a
OŠ Jurija Dalmatina, Krško

"ZA ČISTE ZOBE"

Učenci našega razreda smo si vse šolsko leto pridno umivali zobe, zato smo zmagali na državnem tekmovaljanju za čiste zobe. Dva predstavnika razreda in razrednik Vincente Kobe smo bili povabljeni na zaključno prireditev v Ljubljano. Dvorana Španskih borcev je bila polna otrok iz vse Slovenije. Prejeli smo veliko čestitk za zmago in se zabavali z Romano Kranjčan. Sneljali so nas za TV in radio.

TINA ŠTERK, 4.r.
OŠ Stari trg ob Kolpi

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli v Laščah srečanje učencev s slovensko-švicarskim pisateljem Lojetom Kovačičem (na sliki), šolarji so pripravili razstavo o tem pisatelju in uprizorili tudi igrico po delu tega pisatelja Posta Balon. Na srečanju je pisatelj šolarjem povedal tudi "prliko" o svetem Avguštini, ki da je dejal: Če me vprašate, kaj je čas, ne bom vedel odgovora, če pa me ne vprašate, bom vedel. To pa je zaokrožil z ugotovitvijo, da se nekaj takega dogaja tudi učencem v šoli.

(Foto: J. Princ)

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli v Laščah srečanje učencev s slovensko-švicarskim pisateljem Lojetom Kovačičem (na sliki), šolarji so pripravili razstavo o tem pisatelju in uprizorili tudi igrico po delu tega pisatelja Posta Balon. Na srečanju je pisatelj šolarjem povedal tudi "prliko" o svetem Avguštini, ki da je dejal: Če me vprašate, kaj je čas, ne bom vedel odgovora, če pa me ne vprašate, bom vedel. To pa je zaokrožil z ugotovitvijo, da se nekaj takega dogaja tudi učencem v šoli.

(Foto: J. Princ)

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli v Laščah srečanje učencev s slovensko-švicarskim pisateljem Lojetom Kovačičem (na sliki), šolarji so pripravili razstavo o tem pisatelju in uprizorili tudi igrico po delu tega pisatelja Posta Balon. Na srečanju je pisatelj šolarjem povedal tudi "prliko" o svetem Avguštini, ki da je dejal: Če me vprašate, kaj je čas, ne bom vedel odgovora, če pa me ne vprašate, bom vedel. To pa je zaokrožil z ugotovitvijo, da se nekaj takega dogaja tudi učencem v šoli.

(Foto: J. Princ)

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli v Laščah srečanje učencev s slovensko-švicarskim pisateljem Lojetom Kovačičem (na sliki), šolarji so pripravili razstavo o tem pisatelju in uprizorili tudi igrico po delu tega pisatelja Posta Balon. Na srečanju je pisatelj šolarjem povedal tudi "prliko" o svetem Avguštini, ki da je dejal: Če me vprašate, kaj je čas, ne bom vedel odgovora, če pa me ne vprašate, bom vedel. To pa je zaokrožil z ugotovitvijo, da se nekaj takega dogaja tudi učencem v šoli.

(Foto: J. Princ)

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli v Laščah srečanje učencev s slovensko-švicarskim pisateljem Lojetom Kovačičem (na sliki), šolarji so pripravili razstavo o tem pisatelju in uprizorili tudi igrico po delu tega pisatelja Posta Balon. Na srečanju je pisatelj šolarjem povedal tudi "prliko" o svetem Avguštini, ki da je dejal: Če me vprašate, kaj je čas, ne bom vedel odgovora, če pa me ne vprašate, bom vedel. To pa je zaokrožil z ugotovitvijo, da se nekaj takega dogaja tudi učencem v šoli.

(Foto: J. Princ)

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli v Laščah srečanje učencev s slovensko-švicarskim pisateljem Lojetom Kovačičem (na sliki), šolarji so pripravili razstavo o tem pisatelju in uprizorili tudi igrico po delu tega pisatelja Posta Balon. Na srečanju je pisatelj šolarjem povedal tudi "prliko" o svetem Avguštini, ki da je dejal: Če me vprašate, kaj je čas, ne bom vedel odgovora, če pa me ne vprašate, bom vedel. To pa je zaokrožil z ugotovitvijo, da se nekaj takega dogaja tudi učencem v šoli.

(Foto: J. Princ)

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli v Laščah srečanje učencev s slovensko-švicarskim pisateljem Lojetom Kovačičem (na sliki), šolarji so pripravili razstavo o tem pisatelju in uprizorili tudi igrico po delu tega pisatelja Posta Balon. Na srečanju je pisatelj šolarjem povedal tudi "prliko" o svetem Avguštini, ki da je dejal: Če me vprašate, kaj je čas, ne bom vedel odgovora, če pa me ne vprašate, bom vedel. To pa je zaokrožil z ugotovitvijo, da se nekaj takega dogaja tudi učencem v šoli.

(Foto: J. Princ)

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli v Laščah srečanje učencev s slovensko-švicarskim pisateljem Lojetom Kovačičem (na sliki), šolarji so pripravili razstavo o tem pisatelju in uprizorili tudi igrico po delu tega pisatelja Posta Balon. Na srečanju je pisatelj šolarjem povedal tudi "prliko" o svetem Avguštini, ki da je dejal: Če me vprašate, kaj je čas, ne bom vedel odgovora, če pa me ne vprašate, bom vedel. To pa je zaokrožil z ugotovitvijo, da se nekaj takega dogaja tudi učencem v šoli.

(Foto: J. Princ)

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli v Laščah srečanje učencev s slovensko-švicarskim pisateljem Lojetom Kovačičem (na sliki), šolarji so pripravili razstavo o tem pisatelju in uprizorili tudi igrico po delu tega pisatelja Posta Balon. Na srečanju je pisatelj šolarjem povedal tudi "prliko" o svetem Avguštini, ki da je dejal: Če me vprašate, kaj je čas, ne bom vedel odgovora, če pa me ne vprašate, bom vedel. To pa je zaokrožil z ugotovitvijo, da se nekaj takega dogaja tudi učencem v šoli.

(Foto: J. Princ)

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli v Laščah srečanje učencev s slovensko-švicarskim pisateljem Lojetom Kovačičem (na sliki), šolarji so pripravili razstavo o tem pisatelju in uprizorili tudi igrico po delu tega pisatelja Posta Balon. Na srečanju je pisatelj šolarjem povedal tudi "prliko" o svetem Avguštini, ki da je dejal: Če me vprašate, kaj je čas, ne bom vedel odgovora, če pa me ne vprašate, bom vedel. To pa je zaokrožil z ugotovitvijo, da se nekaj takega dogaja tudi učencem v šoli.

(Foto: J. Princ)

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli v Laščah srečanje učencev s slovensko-švicarskim pisateljem Lojetom Kovačičem (na sliki), šolarji so pripravili razstavo o tem pisatelju in uprizorili tudi igrico po delu tega pisatelja Posta Balon. Na srečanju je pisatelj šolarjem povedal tudi "prliko" o svetem Avguštini, ki da je dejal: Če me vprašate, kaj je čas, ne bom vedel odgovora, če pa me ne vprašate, bom vedel. To pa je zaokrožil z ugotovitvijo, da se nekaj takega dogaja tudi učencem v šoli.

(Foto: J. Princ)

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli v Laščah srečanje učencev s slovensko-švicarskim pisateljem Lojetom Kovačičem (na sliki), šolarji so pripravili razstavo o tem pisatelju in uprizorili tudi igrico po delu tega pisatelja Posta Balon. Na srečanju je pisatelj šolarjem povedal tudi "prliko" o svetem Avguštini, ki da je dejal: Če me vprašate, kaj je čas, ne bom vedel odgovora, če pa me ne vprašate, bom vedel. To pa je zaokrožil z ugotovitvijo, da se nekaj takega dogaja tudi učencem v šoli.

(Foto: J. Princ)

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli v Laščah srečanje učencev s slovensko-švicarskim pisateljem Lojetom Kovačičem (na sliki), šolarji so pripravili razstavo o tem pisatelju in uprizorili tudi igrico po delu tega pisatelja Posta Balon. Na srečanju je pisatelj šolarjem povedal tudi "prliko" o svetem Avguštini, ki da je dejal: Če me vprašate, kaj je čas, ne bom vedel odgovora, če pa me ne vprašate, bom vedel. To pa je zaokrožil z ugotovitvijo, da se nekaj takega dogaja tudi učencem v šoli.

(Foto: J. Princ)

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli v Laščah srečanje učencev s slovensko-švicarskim pisateljem Lojetom Kovačičem (na sliki), šolarji so pripravili razstavo o tem pisatelju in uprizorili tudi igrico po delu tega pisatelja Posta Balon. Na srečanju je pisatelj šolarjem povedal tudi "prliko" o svetem Avguštini, ki da je dejal: Če me vprašate, kaj je čas, ne bom vedel odgovora, če pa me ne vprašate, bom vedel. To pa je zaokrožil z ugotovitvijo, da se nekaj takega dogaja tudi učencem v šoli.

(Foto: J. Princ)

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli v Laščah srečanje učencev s slovensko-švicarskim pisateljem Lojetom Kovačičem (na sliki), šolarji so pripravili razstavo o tem pisatelju in uprizorili tudi igrico po delu tega pisatelja Posta Balon. Na srečanju je pisatelj šolarjem povedal tudi "prliko" o svetem Avguštini, ki da je dejal: Če me vprašate, kaj je čas, ne bom vedel odgovora, če pa me ne vprašate, bom vedel. To pa je zaokrožil z ugotovitvijo, da se nekaj takega dogaja tudi učencem v šoli.

(Foto: J. Princ)

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli v Laščah srečanje učencev s slovensko-švicarskim pisateljem Lojetom Kovačičem (na sliki), šolarji so pripravili razstavo o tem pisatelju in uprizorili tudi igrico po delu tega pisatelja Posta Balon. Na srečanju je pisatelj šolarjem povedal tudi "prliko" o svetem Avguštini, ki da je dejal: Če me vprašate, kaj je čas, ne bom vedel odgovora, če pa me ne vprašate, bom vedel. To pa je zaokrožil z ugotovitvijo, da se nekaj takega dogaja tudi učencem v šoli.

(Foto: J. Princ)

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli v Laščah srečanje učencev s slovensko-švicarskim pisateljem Lojetom Kovačičem (na sliki), šolarji so pripravili razstavo o tem pisatelju in uprizorili tudi igrico po delu tega pisatelja Posta Balon. Na srečanju je pisatelj šolarjem povedal tudi "prliko" o svetem Avguštini, ki da je dejal: Če me vprašate, kaj je čas, ne bom vedel odgovora, če pa me ne vprašate, bom vedel. To pa je zaokrožil z ugotovitvijo, da se nekaj takega dogaja tudi učencem v šoli.

(Foto: J. Princ)

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli v Laščah srečanje učencev s slovensko-švicarskim pisateljem Lojetom Kovačičem (na sliki), šolarji so pripravili razstavo o tem pisatelju in uprizorili tudi igrico po delu tega pisatelja Posta Balon. Na srečanju je pisatelj šolarjem povedal tudi "prliko" o svetem Avguštini, ki da je dejal: Če me vprašate, kaj je čas, ne bom vedel odgovora, če pa me ne vprašate, bom vedel. To pa je zaokrožil z ugotovitvijo, da se nekaj takega dogaja tudi učencem v šoli.

(Foto: J. Princ)

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli v Laščah srečanje učencev s slovensko-švicarskim pisateljem Lojetom Kovačičem (na sliki), šolarji so pripravili razstavo o tem pisatelju in uprizorili tudi igrico po delu tega pisatelja Posta Balon. Na srečanju je pisatelj šolarjem povedal tudi "prliko" o svetem Avguštini, ki da je dejal: Če me vprašate, kaj je čas, ne bom vedel odgovora, če pa me ne vprašate, bom vedel. To pa je zaokrožil z ugotovitvijo, da se nekaj takega dogaja tudi učencem v šoli.

(Foto: J. Princ)

SREČANJE S PISATELJEM KOVAČIČEM - V okviru praznika občine Velike Lašče in "gradnjo kulturnega mostu med Slovenijo in Švicijo" je bilo 5. junija v šoli

AVTOSERVIS MURN, s.p.
Resslova 4, 8000 Novo mesto
tel./fax: 068/24-791

CENTER

SUZUKI

- prodaja vozil
- rezer. deli in dodatna oprema
- servis

NOVO: KARTICA ZAUPANJA

VITARA

CABRIO 29.990 DEM

samurai

CABRIO 19.990 DEM

Cabrio terenci po izjemno ugodni ceni.
Omejena količina.

BALENO klima

1.3 GL 3V 19.990 DEM

1.3 GL 4V 22.990 DEM

WAGON 28.990 DEM

WAGON 4x4 31.990 DEM

Servisiramo tudi automobile ostalih znamk!

MANA
turistična agencija

Kandijska 9, Novo mesto
tel.: 068/321-115, fax: 068/342-136

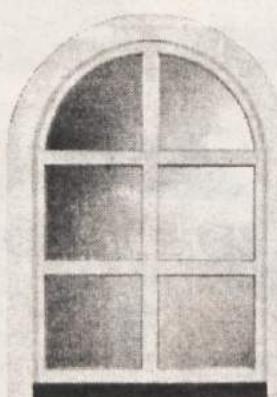
UGODNO — POČITNICE V TUJINI — Z LETALOM

COSTA DEL SOL	16. 6. za 8 dni	POL	46.200 SIT/os.
MALLORCA	23. 6. za 8 dni	POL	55.800 SIT/os.
IBIZA	23. 6. za 8 dni	POL	61.700 SIT/os.
TUNIZIJA	23. 6. za 8 dni	POL	57.600 SIT/os.
RODOS	20. 6. za 8 dni	NZ	54.500 SIT/os.
in seveda še veliko drugih možnosti	— TUDI ZA NAJBOLJ ZAHTEVNE!!		

ISTRA, DALMACIJA ... UGODNI PLAČILNI POGOJI!!

DA BO ODLOČITEV LAŽJA

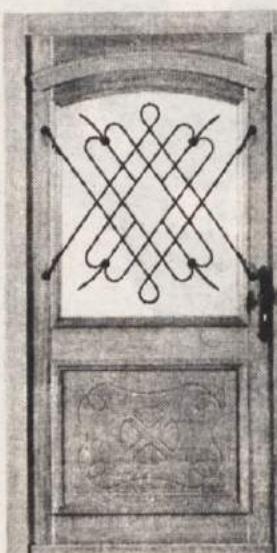
okna
od 9.
do 21.
junija

POPUST

8%-17%

notranja
in
vhodna
vrata

- brezplačen prevoz za nakup nad 100.000 SIT
- organiziran servis in montaža
- garančija 2 leti, za steklo 5 let
- svetovanje

JELOVICA

Lesna industrija, d.d., ŠKOFJA LOKA, tel.: 064/61-30, fax: 064/634-261

JELOVICA - NOVO MESTO, Ulica tolcev 2, tel., fax: 068/323-444
METLIKA, Cesta XV. brigade, tel. 068/58-716
BREŽICE, Askerčeva 1, tel., fax: 0608/62-926
JAKAELEKTRO Radeče
BAVEX Trbovlje
KERA TRADE Zagorje ob Savinji
MK TRGOIMPEX Kočevje

DRUŽINSKE POČITNICE

V ZDRAVILIŠČU MORAVSKE TOPLICE

5 DNEVNI PAKET (nedelja - petek)

Turistično naselje	29.545,00 SIT
Hotel Termal	33.155,00 SIT
Hotel Ajda	40.375,00 SIT

Cena vključuje: 5x polpenzion, kopanje v bazenih, jutranja gimnastika, 1 ura uporabe športnih igrišč na umetni travi.

POPUSTI ZA OTROKE:

do 3. leta starosti	gratis
od 3. do 7. leta	50%
od 7. do 14. leta	30%

POPUSTI ZA UPOKOJENCE: 10%

Možnost plačila na obroke.	Informacije in rezervacije:
----------------------------------	-----------------------------------

ZDRAVILIŠČE MORAVSKE TOPLICE
Kranjčeva 12
9226 MORAVSKE TOPLICE
Telefon: 069/12-280, 12-2810
Telefaks: 069/48-607

NA VOLJO SO VAM TUDI UGODNI 7- IN 10-DNEVNI PROGRAMI

KRKAZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

n a
**vašem
kanalu**

Verjamete v dobro?

83.880.-

Siemens Euroset 805 - telefonski aparat

6.965.-

43.080.-

Ascom Eunit 30
Euro ISDN telefonski aparat

59.640.-

Panasonic KX-T 9410 G
brezvrvični telefonski aparat 900 MHz z ATO

Studio 108

Samsung Top line 100 brezvrvični telefonski aparat **43.140.-** / **Iskra STI ETA 857 PH/10** telefonski aparat **6.432.-**

- Telefonski aparati, telefonske tajnice, telefaksi, hišne centrale priznanih blagovnih znakov s certifikati: ASCOM, HAGENUK, CANON, ALCATEL, PHILIPS, SIEMENS, PANASONIC, ISKRA, BOSCH, SAMSUNG, AUDIOVOX
- Instalacijski material • Telefonski imenik Slovenije • Telekartice • GSM priključek • GSM mobilni telefonski aparati

- Plaćevanje telefonskih računov brez provizije • Informacije o možnostih za pridobitev telefonskega in ISDN priključka, pristopu do interneta (Slovenija Online) • Servisiranje Iskrinih telekomunikacijskih aparatov • Reklamacije • Vse informacije lahko dobite tudi na brezplačni telefonski številki: 080 80 80

Bliže smo si, kot si mislimo

Teletrgovina
Telekom Slovenije

Teletrgovina Novo mesto, Novi trg 7a, 8000 Novo mesto, tel.: 068 37 22 73, odprt: pon.-pet.: 9.00 - 17.00, sob.: 8.00 - 12.00

INTEC novo mesto
BTC 068/322-000

klimatske naprave
mobilni telefoni

NMT

GSM

FOTO: M. MARKELJ

Jakoba Turjaškega, šentruperškega župnika, dolenjskega arhidiakona in novomeškega prošta, navajajo kot tistega, ki je leta 1497 dokončal gradnjo. Ceprav je bil takrat že ustanovljen novomeški kolegatični kapitelj, Jakob pa imenovan za njegovega prošta, je dal šentruperško cerkev dograditi do konca v vsem sijaju, ki so ga načrtovali najbrž za njene pomembnejše, a ne urenice naloge. Cerkvena ladja je dobila zvezdaste rebraste oboke, ki so jih umetno poslikali s freskami svetnikov in rastlinsko ornamentiko. V končni obliki je cerkev s šestimi novimi in dvema starejšima oltarjem posvetil kapulanski škoф Daniel de Rubeis v nedeljo, 14. oktobra 1520. leta.

Unicena gotska poslikava

Cerkev je tako ostala vse do konca 17. stoletja, ko je naš polihistor Valvasor še lahko občudoval to "lepo in dragoceno zgradbo", kasneje pa se je zaradi različnih nesreč in novega okusa njeni podoba počasi začela spremenjati. Leta 1752 so notranjost cerkve prebelili in pod beležem so izginile gotske slikarje. Notranjščino so belili še večkrat, za slikarje pa je bilo usodno leto 1776, ko so obok in stene temeljito osredili in prebarvali.

Tega leta so zamenjali tudi ostrešje zvonika in ga pokrili s pločevino, v letih 1812 in 1833 pa je cerkev dobila novo streho. L. 1896 so notranjščino ladje in prezbiterija znova poslikali, in sicer je to delo opravil oziroma "zagrešil", kot je zapisal umetnostni zgodovinar Marjan Zadnikar, slikar Matija Koželj iz Kamnika. Na srečo gradbeni posegi v prejšnjem stoletju cerkvi niso odvzeli pričevalnosti o njeni nekdanji vlogi in veljavi.

Cerkev je ohranila svojo arhitekturno istovetnost. Sestavlja jo tri stavbe gmote: prezbiterij, za spoznanje višja ladja in zvonik. Zidana je iz neobdelanega lomljenega kamna, svetišče in zvonik nista ometana. Na zunani strani obdaja svetišče sedem opornikov, med njimi pa so razvrščena šilastoločna tridelna okna. Ladja ima pod okni ohranjene strelne line, spomin na težke čase turških vpadov. Zvonik je trinadstropen in je bil za zgled pri gradnji številnih drugih, med njimi tudi kapitolskega.

MILAN MARKELJ

Petsto let gotske lepotice

Zupnijska cerkev sv. Ruperta, ki kraljuje sredi Šentruperta na Dolenjskem, je kraju dala ime, pisala strani njegove zgodovine in mu s svojo mogočnostjo še dandanašnji odločilno zaznamuje podobo. Cerkev, ki po mnenju poznavalcev slovenskega gotskega stavbarstva spada med najlepše gotske cerkve na Slovenskem in sodi po svoji zgodovinski in umetnostni vrednosti v vrh nacionalne kulturne dediščine, slavi letos častitljivo obletnico: pol tisočletja je preteklo od takrat, ko je bila dograjena v sedanji obliki in na kar opozarja letnica 1497, vklesana na plošči nad glavnim vhodom.

Šentruperška gotska cerkev že dolgo zbuja pozornost s svojo mogočnostjo, hkrati pa zastavlja vznemirljivo vprašanje, zakaj so tako veličastno stavbo sploh postavili v zanjo očitno premajhnem kraju in v izrazito kmečkem okolju, saj so takšne veličastne sakrale zgradbe postavljali predvsem v mestih, kjer je bilo dovolj bogastva za takšne gradbene podvige, na slovenskem podeželju pa so tisti čas in kasneje rasle podeželske cerkvice, sicer prikupne gotske zgradbe, vendar še zdaleč ne tako širokopotezno zasnovane. V Šentrupertu pa je zrasla cerkvena stavba z mogočnim zvonikom, dolgim korom in veliko pravokotno ladjo dvoranskega tipa, na kakršno bi bilo tiste čase in seveda še dandanašnji lahko ponosno vsako slovensko mesto.

Prav tako je precej časa begalo raziskovalce vprašanje, kdaj je bila cerkev zgrajena in kdo jo je postavil. Ali je bila v celoti dograjena leta 1497 ali pa je gradnja potekala v daljšem časovnem razdobju in več fazah? Jo je dal postaviti Jakob Turjaški ali je Turjačan le zaključil njeni že poprej začeto gradnjo?

Odgovori na vsa ta vprašanja ležijo v zgodovini šentruperške župnije, ki jo je temeljito preucil ter popisal v knjigi Zgodovina župnije Šentrupert zgodovinar in domačin Ivan Steklasa. Knjiga je izšla že leta 1913 v samozaložbi, a je še danes vir zanesljivih podatkov in ugotovitev. Stilna analiza in kritična presoja obsežne literature o šentruperški cerkvi, ki jo je opravil Robert Preškar (objavljena je v zborniku Župnija Šentrupert 1393-1993), pa daje nekatere nove odgovore o njeni stavbni zgodovini.

Sv. Hema zgradila zidano cerkev

Steklasa ugotavlja, da so prve cerkve, najverjetne preproste lesene stavbe, v tem delu Mirnske doline postavili

v cerkvi sv. Ruperta pri Škrlevem kapiteljsko zborovanje, katerega se je poleg patriarha Ulrika II. udeležilo še več škofov in plemičev. Ob tej priložnosti so izdali listino, v kateri sta omenjena tako župnijska cerkev, posvečena sv. Rupertu, kot ime njenega župnika Werianda. Omemba, da je bilo posvetovanje v cerkvi pri Škrlevem, pa daje vedeti, da je tedanja župnijska cerkev lahko stala na mestu sedanju. Vsekakor je morala biti župnija pomembna, kerkev pa kar imenitna, da jo je obiskal patriarch in imel v nji celo cerkveno posvetovanje.

Ime Šentrupert se namesto Škrleva prvikrat pojavi v darilni listini oglejskega patriarha Markvarda iz leta 1376. Očitno je do takrat zavetnik župnije že dal svoje ime ne samo cerkvi in župniji, ampak tudi kraju samem.

Novo cerkev dali postaviti Celjski in Turjaški

Gradnja sedanje cerkve sv. Ruperta je v izročilu povezana s Celjskimi grofi, ki so v teh krajih gospodovali od leta 1393 do 1456, ko je umrl zadnji

moški potomec te rodbine. Celjski, ki so dobili od oglejskega patriarha Janeza in s poprejšnjim papeževim dovoljenjem patronatsko pravico nad petimi župnjami, med njimi tudi nad šentruperško, naj bi začeli v dvajsetih letih 15. stoletja z zidanjem nove cerkve na mestu Hemine. Zastavili so jo precej širokopotezno, kar priča o tedanji pomembnosti šentruperške župnije in najbrž tudi o načrtih, da bi njeni pomembnost še povečali.

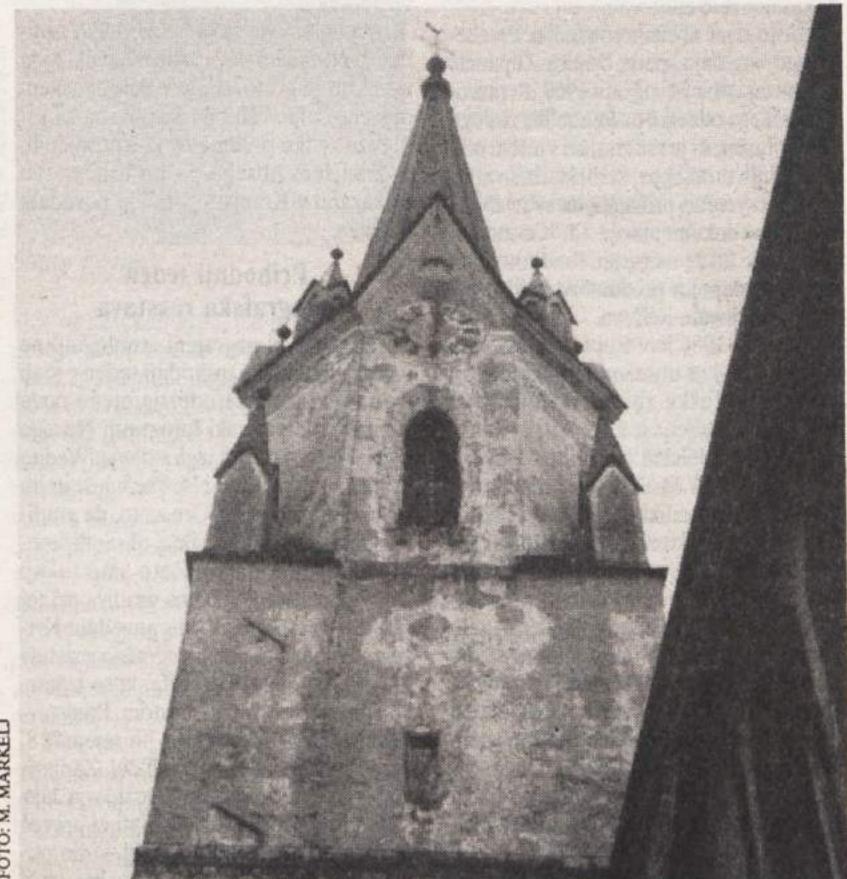
Stilne arhitekturne analize, ki so jih opravili naši umetnostni zgodovinarji, kažejo v nasprotju z mnenji nekaterih starejših zgodovinarjev, da sta bila v prvi gradbeni fazi pozidana prezbiterij in zvonik, gradnja cerkvene ladje pa zastavljen. Zvonik je bil sprva pozidan le do velikosti prezbiterija in v vsej višini nadzidan kasneje, morda leta 1474. To letnico namreč nosi gotski zvon, ki se oglaša iz njegovih lin.

Celjane so nasledili Turjaški in ti naj bi šentruperško cerkev dograditi do konca v obliki, kakršno poznamo danes.

FOTO: M. MARKELJ

Pogled na cerkev s tremi stavbnimi gmotami: zvonikom, prezbiterijem in ladjo.

Mogočen zvonik je služil kot zgled drugim cerkvam na Slovenskem.

Preteklost pokazati ljudem prijazno

Naloga muzealcev prav gotovo ni le, tiko zbirati in shranjevati stare predmete, pač pa te stvari ljudem tudi čim bolj prijazno pokazati, da jih same nagovorijo k razmišljjanju in vrednotenju preteklosti. Za to se vse bolj trudi tudi Dolenjski muzej iz Novega mesta s pripravo lastnih rastav, kar ni ostalo neopaženo. Diplomirani etnologinji in arheologinji Ivici Križ, ki v tem dolenjskem hramu preteklosti dela že 17 let, je lani skupaj s sodelavci uspelo pripraviti zanimivo in zahtevno razstavo o lončarstvu na Šentjernejskem polju z naslovom *Od antičnega vrča do majolke*. Pred dvema tednoma je zanj prejela Valvasorjevo priznanje.

Valvasorjevo priznanje - poleg nagrade in dveh častnih priznanj so ga podeliši še dvema slovenskim zaslužnim muzealcem - pomeni najvišje priznanje na področju muzejskega delovanja pri nas. Ivica Križ odkrito pove, da je zaradi nagrade počaščena in vesela, da pa je ni pričakovala, saj je bilo ravno letos v Sloveniji postavljenih veliko kvalitetnih razstav. "Prav gotovo pa za razstavo stoji velika skupina ljudi, od arheologov, etnologov do restavatorjev, tako da to priznanje delim z vsemi sodelavci, ki so pomagali," poudari.

Na Dolenjsko že med študijem

Ivica Križ, Ljubljanačanka, sedaj pa že vrsto let Dolenjka, si je najprej želela vpisati na likovno akademijo, saj je že kot otrok zelo rada risala, blizu ji je bilo oblikovanje iz bakra in lesa. Po neuspeh sprejemnih izpitih pa je izbrala Filozofsko fakulteto ter študij etnologije in arheologije. "Po nekaj letih študija sem se bolj opredelila za etnologijo, ker se mi je zdelo, da je to tisto pravo, kar bi rada delala. Rada komuniciram z ljudmi, in te metode dela so mi bližje kot arheološke." Leta 1980 je diplomirala iz obeh smeri in dobila zaposlitev v Dolenjskem muzeju.

Vendar je Križevi Dolenjski postajala bližja že med študijem - ne le zato, ker je takrat že prijateljevala z bodočim možem, novomeškim arheologom Borutom, pač pa tudi zato, ker je že kot študentka med prakso delala z dr. Janezem Bogatjem, ki ima velike zasluge za ureditev etnološkega oddelka v Dolenjskem muzeju v začetku 70-ih let. "Prvi in daljši stik z Dolenjsko je bil, ko sem dr. Bogatemu kot asistentu na Filozofski fakulteti pomagala pri raziskovanju mlinarstva in žagarstva ob Mirni in njenih pritokih. Sodelovala sem tudi na arheoloških izkopavanjih na Medvedjeku, v Zloganju pri Škocjanu, za diplomsko nalogo pa sem raziskovala Trško goro - vinogradništvo in vikendarstvo kot neke vrste fenomen," je pripovedovala.

Postavitev prve stalne etnološke zbirke

Dolenjski muzej v Novem mestu sodi po času svojega nastanka v petdesetih letih tega stoletja med mlajše muzeje v Sloveniji. Ob prihodu Ivice Križ leta 1980 še ni imel stalne etnološke zbirke, zato je bila to njen prva naloga, in kot se je pokazalo, zelo zahtevna.

Cisto iz nič ni bilo treba začeti. Prve etnologe - mednje spada Danica Zupančič - je muzej dobil okrog leta 1960, za razvoj etnološkega oddelka pa ima velike zasluge Slavka Ložar, ki je vsa leta, ko v hiši ni bilo zaposlenih etnologov, skrbela, da so star predmeti vseeno prihajajo, da se je zbiral tovrstna dokumentacija itd. "Ob mojem prihodu je bil že ustvarjen fond fototeka, del fonda depojev predmetov, knjižnica," je pripovedovala Križeva.

Od leta 1986 je v Ropasovi hiši, Mej vrti 2, na ogled obsežna in bogata prva stalna etnološka zbirka Dolenjskega muzeja. Razdeljena je na tematske sklopte: cikel poljedelskih opravil na Dolenjskem po letnih časih, cikel praznikov s poudarkom na veliki noči in božiču, konjereja s poudarkom na Šentjernejskem polju, obrti svečarstvo in medičarstvo ter lončarstvo. "Mislim, da sem se prav odločila, saj so bile te dejavnosti takrat zelo pomembne. Odkupili smo celotno delavnicu Franca Murna, ki je imel takrat medičarsko in svečarsko obrt v Kandiji. Pri lončarstvu smo dali poudarek Šentjernejskemu polju, čeprav je bila ta obrt razvita tudi v Novem mestu, kar je treba za starejša obdobja še arheološko dokazati in je ena od nalog v prihodnosti," je razlagala Križeva. Etnološka zbirka pa vključuje tudi prikaz sejmov in trgov ter

Med načrti Križeva omenja nadaljevanje raziskovanja lončarstva, ki bi bila nadgradnja sedanjega dela. "Raziskovala bi od 19. stoletja nazaj, tudi lončarstvo v našem mestu, veliko dela me čaka v arhivih. Zanima me keramika v obliki industrijske obrti, ljudsko rezbarjenje - tu že zbiram gradivo, pa še letnega cikla, delovne šege itd. Veliko je še neraziskanega."

Potreba po etnologih in restavrorjih

Kot vsa področja tudi etnološka stroka doživlja spremembe. Zadnja desetletja so bili etnologi usmerjeni predvsem v proučevanje kmečke kulture, čedalje bolj pa se v raziskave vključuje mestno prebivalstvo oz. višji sloji. Tudi katedra na univerzi se je preimenovala iz Oddelek za etnologijo in arheologijo v Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo.

Dela v muzeju nikoli ne zmanjka, saj je vsak danes jutri že včeraj. Stari predmeti, ki dobijo svoje mesto v depojih v Ropasovi hiši, pridejo v muzej ob raziskovanju določene teme ali pa čisto po naključju - zelo pogosto jih ljudje sami

prinesejo. Včasih jih podarijo, včasih pa jih muzej tudi odkupi. Če se ljudje od določenih predmetov ne morejo ločiti, potem jih etnologi fotografirajo in opremijo s podatki, kje se nahajajo, kdo jih hrani ipd. Veliko je torej dela po terenu, z ljudmi in Križeva pravi, da je tudi to čar njenega poklica. "Lepo je delati na Dolenjskem, ker so ljudje odprtji, prijazni in ne zgodijo se pogosto, da

Ivica Križ

FOTO: L. MURN

se ne da priti do podatkov. Brez ustnih virov pač v naši stroki ne gre."

Glede na to, da Dolenjski muzej pokriva široko področje - bišo novomeško občino in še trebanjsko - in da je Križeva tu edina zaposlena etnologinja in tako tudi vodja oddelka, ostaja še veliko nedelanega terena, ki bi zahtevalo vsaj še enega etnologa. Sicer pa ima muzej glede na svoje zmožnosti posluh za potrebe etnologije in je poskrbel za adaptacijo podstrešja z depoji v Ropasovi hiši. "Tako stvari lahko brez škode čakajo na restavriranje. Veliko predmetov je namreč potrebnih obnov. Sodelujemo z Restavtorskim centrom Slovenije, kajti restavtorska delavnica ZVNKD Novo mesto bolj zadovoljuje arheološke potrebe. Nujno bi potrebovali tudi restavrorja, specializiranega za les," je povedala Križeva.

Prav preko etnologije, ki razkriva bogastvo naše kulturne dediščine, se da spodbuditi zanimanje ljudi za preteklost. Temu pripomorejo že tako majhne stvari, kot so turistični spominki. Dolenjski muzej ima naprodaj nekaj keramike in pletarskih izdelkov, veljalo pa bi še načrte izdelovati spominke, npr. s področja tradicionalnih obrti; to je ena od nalog muzeja v prihodnosti.

LIDIJA MURN

ORNITOLOGI NA SEVNIŠKI ŠOLI

Opazili 122 vrst ptic

Na Dnevih slovenskega izobraževanja '97, tokrat prič samostojni prireditvi v Cankarjevem domu v Ljubljani, so se letos od 6. do 9. maja odmevno predstavili tudi prizadveni člani ornitološkega krožka na sevniški osnovni šoli Sava Kladnika.

K uspešni predstavitvi dveh mladinskih raziskovalnih nalog: "Ptiči akumulacije hidroelektrarne Vrhovo" ter "Mali deževnik v Zgornjem Posavju" je s fotografijami in na internetu poleg mentorja krožka, profesorja biologije in kemije na tej šoli Dušana Klenovška, z likovno učitvenijo razstavnega prostora precej pripomogla tudi učiteljica likovnega pouka na tej šoli Gisela Škoda. Prof. Klenovšek pa se nam je ob obisku pohvalil še z razumevanjem vodstva šole, posebej njene ravnateljice Anice Pipan, ter predstavnika HE Vrhovo.

Pripravili so tudi dve razglednici; na eni je gnezdo malega deževnika, na drugi pa črna štoklja, ki je redkost ne le za Slovenijo, temveč za Evropo. Mladi sevniški ornitologi so pod vodstvom prof. Klenovška opazili več kot 120 vrst ptic; od tega je bilo vodnih 51, večina jih je prezimila, med njimi celo morska raca - gaga, kar je tudi precejšnja redkost. Nekaj je bilo tudi selivk, nekaj pa jih bo skušalo gnezdit. Odkrili so za Posavje vsaj 10 novih vrst ptic! Posebnost za ljudi je bila družina 6 labodov, ki se je ugnezdzila prav na jezu HE Vrhovo. Labodi so se tako privadili ljudi, da so bili veseli kakšnega priboljška za svoje želodčke. Malega deževnika, ki gnezdi na prodiščih, so opazili ob Savi na Brezovem in Pijavškem pa tudi okoli HE Vrhovo. Žal pa nepremišljeni posegi v okolje njegov živiljenjski prostor vse bolj zmanjšujejo.

Na sevniški osnovni šoli se ukvarjajo z opazovanjem ptic od oktobra 1995, opazovanje pa so osredotočili zlasti na akumulacijo reke Save za HE Vrhovo. Aprila lani so svoja prva spoznanja predstavili na 2. srečanju mladih ornitologov v Mariboru in za svojo raziskovalno nalogo prejeli nagrado. Na letošnjem 3. srečanju mladih ornitologov konec maja v Mariboru so Sevni-

čani s svojima raziskovalnima nalogama spet dobili nagrade in poželi največ počevali, tudi zavoljo vsestranske celovite medijске predstavitve svojega družbeno koristnega dela, na internem kanalu sevniške kabelske televizije in na internetu pa tudi zato, ker nakazujejo predloge rešitev.

Opazovanja ptic med Hotemežem in prodiščem na Brezovem so nadaljevali vse do letošnjega februarja. Sprva so Danilo Brečko, Besim Daubegovič, Gregor Godler, Šeik Jakupovič, Beno Krejan in Gregor Šeško pod vodstvom prof. Klenovška opazovali le vodno površino in ozek pas ozemlja med ribiškim domom na Hotemežu in vasjo Šmarčna pod jezom. V zadnjem času opazovanj pa so se nekajkrat napotili še v gozdove v neposredni okolici, nad Hotemežem in v Črno hosto med Račico in Bregom. Opazovanja terjajo veliko prijetnega terenskega dela, pravijo mladi raziskovalci in še dodajajo, da jih je izdelava naloge nekako prisilila, da so se bolje seznanili z računalniki in brskali po domaći in tuji literaturi. Napisali pa jim tudi zaradi dejstva, da je ta del Slovenije zelo slabo raziskan, ni bilo težko žrtvovati prosti čas tudi med počitnicami in ob vikendih. Svoja opazovanja so skušali fotodokumentirati in jih v šoli primerjati s podatki iz specializiranih atlasov.

Največ pozornosti so namenili vodnim pticam, ki jih privlači nova vrsta živiljenjskega okolja - zaježevitev. Medtem ko so v prvi nalogi lani predstavili rezultate petmesečnih opazovanj popolnih začetnikov, so letos izkušnje in celoletno opazovanje postregle z večjim številom opaženih vrst ptic - prvo leto 52, drugikrat že 122! V času spomladanskih selitev so lahko občudovali doslej njim neznane vrste (reglja, žlicica, rjavogri ponirek, srednji žagar, mala bobnarica, kvakač, bela štoklja, rjava čaplja). Med nevodnimi pticami pa je zanesljivo na prvem mestu rdečenoga postovka. Kljub slabemu vremenu pa je bila velikonočna nedelja pravi ptičji praznik, saj so lahko opazovali tudi črne in severne čigre, črnoglavega muharja.

V gnezditvenem času je bila, tudi z zaslugi sevniških ljubiteljskih ornitologov, uspešna valitev zelenonoge tukalice (pet jajc, trije mladiči), našli so pa tudi gnezdsive čaplje. Gnezdenje malega deževnika so, ko že rečeno, Sevničani posvetili kar celo nalogu. Žalostni pa so bili zaradi neuspešnih poskusov gnezdenja malega ponirka, ki so ga zmotili lovski psi, brekuljki, kjer je bilo uničeno gnezdišče ob povisanem vodostaju, in tudi liske, kjer je bil verjetno pokončen in partner. Pojavljajoči drugi ribiči s sekirami in si delajo čistine za nemoteno vihtenje ribičkih palic.

Sevniški ljubiteljski ornitologi predlagajo, da bi pred vsemi temi negativnimi oblikami poseganja človeka v razvijajoči se živiljenjski prostor vsaj delno zaščitili območje med ribiškim domom na Hotemežu in jezom HE Vrhovo. Prepovedali naj bi lov na vodni površini in vsaj 30 m ob njej ter izdelavo čistin z ribolovom, omejili ribolov na nekaj stalno določenih mest in prepovedali prosto gibanje psov.

Mladinska raziskovalna naloga Ptiči akumulacije HE Vrhovo (2) ornitološkega krožka na sevniški osnovni šoli Sava Kladnika naj bi bila ob mnemuji Društva za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije in podpori nekaterih somišljencov iz lovskih vrst zadosti močan pobuda, da bi v tudi sevniški in radeški občini premaknili stvari in ukrepali.

PAVEL PERČ

Dušan Klenovšek na Dnevih slovenskega izobraževanja

FOTO: P. PERČ

Telekom lovi korak z razvitimi

FOTO: A. BARTELJ

Adolf Zupan, generalni direktor Telekoma Slovenije, je med Novomeščani in Dolenjci sploh že dolgo znan, spoštovan in priljubljen človek. Njegova zanimiva življenjska pot je vseskozi tesno povezana z domaćimi kraji. Zupan namreč izvira iz Poljan, vasi na robu novomeške občine, in danes živi nedaleč stran, v Mirni Peči, kamor je hodil v osnovno šolo.

“Šest kilometrov vsak dan peš v šolo, doma pa nismo imeli elektrike,” se spominja svojega otroštva, ki pa mu je kljub skromnemu življenju, danes bi rekli kar revščini, ostalo v najlepšem spominu. Leto dni po tem, ko se je v Ljubljani učil za ključavnica, se je na lastno pest prepisal na policijsko kadetsko šolo, kajti tam je bilo bivanje zastonj pa še žepnino so dobili kadeti. Potem je bil šest let miličnik v Novem mestu in vmes naredil višjo šolo, in to tako rekoč mimo volje šefov ali celo v nasprotju z njim, saj je takrat menda veljalo, da ne potrebujejo miličnikov z višjo izobrazbo.

Poročil se je zelo mlad, pri dvajsetih. Takrat je njegova žena, Belokranjka, delala na pošti in on na policiji, danes pa je obrnjeno: žena, ki je tudi ob delu doštudirala pravo kot Zupan, je danes pri policiji, Adolf pa pri Telekomu, delu nekdanjega podjetja PTT. Iz policije je šel na novomeško Cestno podjetje, skoraj 9 let je bil član novomeškega izvršnega sveta in nekaj časa tudi njegov predsednik. V lepem spominu je ostal ljudem kot direktor novomeške Komunale, kjer je najbolj uveljavil svoje spoznanje, prepričanje in načelo, da so podjetja, še zlasti javna, kot sta Komunala in ne nazadnje tudi Telekom, zaradi ljudi, da služijo njim in javnemu interesu. Da pa to lahko najbolje in uspešno opravlja, je treba v prvi vrsti urediti odnose znotraj podjetja, vzpostaviti delovno vzdušje, odgovornost, kolegialnost in vseskozi skrbeti za širjenje in poglabljvanje znanja in tehnološki napredek.

“Lahko rečem, da mi izkušnje, ki sem jih dobil pri vsakem svojem dosedanjem delu, od policista na cesti do dela v izvršnem svetu in direktorovanja v Komunali, pri mojem sedanjem delu, pri vodenju Telekoma, še kako koristijo. Tu ne mislim samo na izkušnje pri vodenju, ampak v veliki meri na stike z ljudmi, tako našimi strankami kot s sodelavci,” pravi Zupan, ki je medtem končal tudi 3. stopnjo študija in je tako magister prava. “Prepričan sem, da so prav dobri odnosi v firmi in firme s strankami, z javnostjo tisto, kar vse bolj prinaša prednost in kar vse bolj loči dobrega od manj dobrega.”

“Velika prednost in moč dobrih odnosov se še posebej izkaže ob težkih situacijah, ko je treba sprejemati tudi neprijetne ukrepe, na primer zmanjšati plače. Če ljudje vejo, da je to nujen ukrep in če zapajajo, da bo čez čas bolje, ga je moč spe-

da imamo še nekaj ‘manevrskega’ prostora. Povedati je treba, da se je v lanskem letu število reklamacij za pol zmanjšalo in da imamo reklamacije manj kot 1 pro milje vseh izdanih računov, kar je celo bolje kot v večini evropskih telekomov.”

• **Kakšen je tehnološki razvoj Telekoma Slovenije v zadnjem času?**

“V zadnjih dveh letih se je v Sloveniji število telefonskih priključkov povečalo od 27 na 33 na 100 prebivalcev, letos pa računamo, da bo najmanj 36 priključkov na 100 prebivalcev. V letih 1994 in 1995 smo naredili po 40.000 telefonskih priključkov na leto, lani skoraj 53.000, za letos pa načrtujemo 55.000 novih telefonskih priključkov.

Poleg tega smo v Telekomu povečali tudi delovno produktivnost. Še leta 1995 je na enega zaposlenega prišlo 193 telefonskih priključkov, lani 217, letos pa že 233; do konca tisočletja bo na zaposlenega v Telekomu Slovenije prišlo najmanj 270 telefonskih priključkov, v Sloveniji pa bo 42 priključkov na 100 prebivalcev, kar je glede na gospodarski in siceršnji razvoj Slovenije dovolj. V zadnjih dveh letih se digitalizacija telefonije povečuje za 10 odst. na leto in letos bo že skoraj 70 odst. vse slovenske telefonije digitalizirane.

Veliko pozornosti posvečamo javnim telefonskim govorilnicam. Lani smo postavili 800 novih, letos jih bomo 1000, vse seveda na telefonske kartice, in vse, ki so še na žetone, bomo preuredili na kartice. Naslednja faza pa je uvajanje javnih telefonov na kreditne kartice. Letos bo v Sloveniji okoli 3.000 javnih telefonskih govorilnic, trga za tovrstno storitev pa je za okoli 5.000 govorilnic. Lani smo začeli uvajati novo sodobno telefonsko storitev, imenovano ISDN; gre za hkratni prenos zvoka in slike.

Razvijali bomo tudi druge sodobne telekomunikacijske storitve, brez katerih se naše gospodarstvo ne bi moglo povezati s svetom. S prodajo teh bomo letos ustvarili že blizu 9 odst. prihodka. Izjemo pozornost posvečamo kakovosti našega dela in za izobraževanje zaposlenih namenjamo blizu pol milijarde tolarjev. Zavedamo se, da brez izobraženih in dobrih delavcev ni dobrega podjetja.”

• **In kakšna vlaganja so za to potrebna?**

“Lani je Telekom v razvoj vložil okoli 19 milijard tolarjev in toliko bomo tudi letos. Že drugo leto zapored smo z racionalizacijami pri poslovanju prihranili po okoli 2 milijardi tolarjev letno. V lanskem letu je imel Telekom 2,5 milijardi tolarjev dobička, in to ob tem, da ni bilo nobene podražitve, še več, cene mednarodnih telefonskih pogovorov, ki edine primašajo dobiček, so se znižale za četrtnino. Cene domačih telefonskih pogovorov pa zadnja 3 leta znašajo povprečno 15 odst. petnajstih sosednjih in zahodnoevropskih držav.”

• **Kaj pa cena telefonskega priključka? V razvijih evropskih državah ljudje veliko laže in ceneje pridejo do telefona.**

“Zavedamo se, da je cena telefonskega priključka pri nas približno 3-krat dražja kot v zahodni Evropi. Mi s tem seveda nismo zadovoljni in vemo, da je to predrago, a kaj ko je v celoti gledano do nos na vloženi kapital in s tem dobiček veliko premajhen, še posebej, ker hiter razvoj telekomunikacij, ki smo mu mi priča, zahteva veliko denarja. Do leta 2000 bomo za razvoj potrebovali kar 66 milijard tolarjev. Pri tem računamo na večje razumevanje vlade, ne samo, kar se tiči povečanja cen telefonskega impulza v domačem prometu, temveč tudi na nadaljnje zniževanje cen v mednarodnem prometu. V dveh do treh letih bi se cena telefonskega priključka moralna znižati na približno tretjino sedanje.

Naša težava je še ta, da prav sedaj gradimo največ najdražjih telefonskih priključkov. Gre za telefonijo na redko naseljenih območjih, kar je seveda tako za tam živeče ljudi kot za Slovenijo v celoti dobro, koristno, predvsem pa potrebno, gledano s poslovnega stališča pa je za Telekom to izredno hudo breme. Medtem ko je na telefonski priključek v Evropi nekaj nad 1.100 dolarjev prihodka na leto, ga je pri nas komaj okoli 400 dolarjev. Ob tem pa ima Telekom še obveznosti do Pošte. Cena ločitve je namreč draga: v petih letih mora Telekom plačati 14,4 milijarde tolarjev v revalorizirani vrednosti.

Tako stanje v Telekomu zahteva tehničen in analitičen pristop pri liberalizaciji tega področja, kar je tudi zapisano v vladni strategiji. Zato tudi potrebujemo do leta 2000 monopol na fiksni telefoniji, to je ne samo v našem poslovnom, ampak tudi v nacionalnem interesu in tako je to področje urejeno tudi v državah zahodne Evrope. Da ne bi kdo napačno razumel, ne gre za zaščito Telekoma kot podjetja, marveč za gospodarno ravnanje s premoženjem države. Tako so ravnale vse zahodnoevropske države. V primerjavi z evropskimi telekomimi pa se mora Telekom Slovenije prestrukturirati iz tehničnega v tržnega v treh do štirih letih, medtem ko so drugi za to porabili 10 in več let. Poleg tega moramo v tem času zgraditi tudi več kot 100.000 novih telefonskih priključkov, zamenjati 200.000 dvojčkov in narediti še marsikaj drugega. Takih del se v Evropi niti ne spominjo več, vendar sem kljub vsemu trdno prepričan, da bomo ujeli korak z razvitimi.”

• **Kakšno pa je stanje na Dolenjskem, v Beli krajini in v Posavju?**

“V primerjavi s Slovenijo kot celoto so na tem območju poseben problem telefonski dvojčki. Medtem ko je drugie do 20 odst. dvojčkov, jih je na območju novomeške poslovne enote Telekoma kar 40 odst. Sicer pa od leta 1994 naprej na območju novomeške enote na novo vzpostavimo več kot 4.000 telefonskih priključkov na leto. Sedaj je na tem območju malo manj kot 30 telefonskih priključkov na 100 prebivalcev.

Lani smo na območju PE Novo mesto investirali 1,3 milijarde tolarjev, zgradili 4.500 novih priključkov, zmogljivosti telefonskih central povečali za 8.260 priključkov. Poleg tega smo v Novem mestu odprli Teletrgovino, eno od sedmih, kolikor jih je bilo lani v Sloveniji; tu ne gre samo za prodajo, marveč je v njej moč dobiti vse, kar je v zvezi s telekomunikacijami, hkrati pa je to tudi demonstracijski center za vse vrste Telekomovih storitev.

Letos bomo na območju PE Novo mesto v razvoj vložili 1,1 milijarde tolarjev in pripravili 4.400 novih telefonskih priključkov. Zanimivo pa je, da je bilo lani tako na območju PE Novo mesto kot v celi Sloveniji prvič manj vlog za telefonske priključke, kot jih je bilo na novo narejenih.”

ANDREJ BARTELJ

ZA ČISTO OKOLJE

Ribiči z vrečkami za smeti

“Vode so ogledalo ljudi in če so umazane, tudi ljudje niso bog ve kaj,” pravi Stane Lozar, ekolog po srcu, ko ob svetovnem dnevu okolja, ki smo ga praznovali pred tednom dni, teče beseda o črnomaljskih ribičih, ki so po Lozarjevem mnenju na področju ekologije gonilna sila v občini. Veliko zaslug imajo namreč, da se je začelo v zavesti ljudi marsikaj premikati.

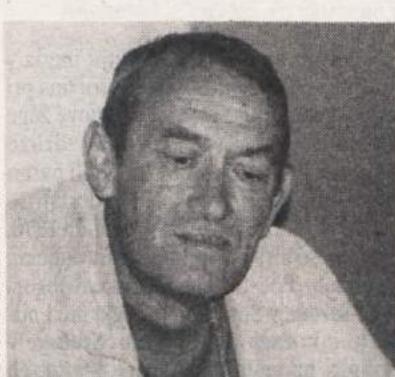
Stane Lozar se je kot otrok naučil plavati v Lahinji v Črnomelju. To je bilo sicer že pred desetletji, a takrat je reka dišala po vodi. Danes ne več. Postala je kanal za odpadne vode in le čistilna pravila, ki so jo odprli v začetku tega leta, lahko reši nekdanjo belokranjsko lepotico. In seveda živelj v njej, da ne bo več prihajalo do poginov rib, da ne bo hiralno rastlinje. Razumljivo je torej, da se je v Stanetu, velikem belokranjskem patriotu in zavednem Črnomalcu ob umiranju Lahinje prebudila ekološka zavest, ki jo je že dolgo nosil v sebi. A ne le Lahinja, nič manj mu ni šla v nos onesnažena Kolpa ali Dobličica. Toliko bolj, ker je kot ribič večkrat stal na njihovih bregovih. Zato ne čudi, da je prav on pobudnik ekološkega ozaveščanja v Ribički družini Črnomelj, katere podpredsednik je ter hkrati že dvanajsto leto tudi predsednik komisije za varstvo okolja v družini.

Črnomaljska Ribička družina je doregistrirana kot ekološka družina. “Na prvem mestu nam je ekologija, medtem ko je lovjenje rib postranskega pomena. Vendar ekološko osveščanje prihaja s počasnimi, a zagotovimi koraki. Družino, ki steje okrog 300 članov, smo, kar se tiče očiščevalnih akcij, razdelili na sekcijs

Dragatuš, Poljanska dolina, Vinica, Adlešiči in Črnomelj. Sedaj so se ribiči že tako navadili na čistilne akcije, da marsikaj že kar sprašujejo, kdaj jo bomo zopet pripravili. Najpomembnejše pa je, da so na te akcije začeli prihajati tudi drugi,” pravi zadovoljno Lozar. Zaveda pa se, da ni dovolj, da zgorl čistijo za malomarneži, ampak je pomembnejše, da jih osveščajo. In če ne gre drugače, morajo za to poskrbeti zakoni in odloki, ki kaznujejo onesnaževalce. “Ko človeka udari po žepu, se takoj osvesti,” se nasmejhne Stane. Črnomaljski ribiči morajo, če ne oddelajo na leto po 15 delovnih ur na čistilnih akcijah, plačati po 5 nemških mark za vsako manjkajočo uro. Pa ga boli srce, ko vidi, da morajo ribiči, ki so pridni, plačevati, medtem ko onesnaževalci niso kaznovani.

“Vsaka ribička sekacija ima na leto po tri čistilne akcije. Saj se pozna, da smo počistili, toda ponekod hitro zopet ponaredili. Zadnja leta je nekoliko boljše, ker komunalci odvajajo smeti z vseh krajev v občini. A mnogi ljudje so kljub temu še precej malomarni. Ko gredo spomladni po kole za fižol, naložijo polno priklico smeti, in namesto da bi jo odpeljali na odlagališče odpadkov, jo izpraznijo tam,

FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

Stane Lozar

kjer so nasekali kole. Če je to ob vodi, pustijo smeti pač ob vodi. Ribiči pa hočimo za takšnimi malomarneži s sekircami in vrečkami za smeti in pobiramo odpadke. Marsikdo se nam smeji, češ, kakšni ribiči pa ste to, da imate namesto ribičkih palic v rokah vrečke,” pripoveduje Lozar, ki pogreša, da ljudje ne opozorijo onesnaževalcev, naj tega ne počno. Izjema so navadno le tisti, ki tudi sami čistijo. Včasih je veljal odlok, da je moral zemljo, ki je mejila na vodotok, očistiti lastnik. Ali odlok še velja, Stane ne ve, ljudje pa razen redkih izjem, tega ne počno.

Po novem so ribički čuvaji lahko tudi rečni nadzorniki. Če na primer kdo pere avto ob vodotoku ali kampira na črno, ga lahko kaznujejo na kraju samem ali pa prijavijo sodniku za prekrške. Lani so nadzorniki le opozarjali, letos pa bo šlo zares. Doslej je bilo veliko grešnikov zla-

sti ob Kolpi, saj so mnogi turisti mislili, da si lahko na dopustu privočijo prav veste da je vse, kar raste v okolici, njihovo. Letos bo zapela druga pesem, vendar le ob delu Kolpe, s katero gospodarijo črnomaljski ribiči. V metliški občini namreč še niso sprejeli odloka o režimu ob reki in Lozarja moti, da bodo imeli turisti, ki bodo prišli preživljati dopust h Kolpi od Dola v Poljanski dolini do jeza na Krasincu, drugačne pravice in predvsem dolžnosti, kot jih bodo imeli tisti, ki bodo dopustovali ob reki od Krasinca do izliva Kamenice v Kolpo. S tem delom namreč gospodari metliška ribička družina. Sicer pa črnomaljski ribiči gospodarijo še z Dobličico in z Lahinjo od izvira do Vravonicev. Stane je prepričan, da bi jih moralno biti v družini vsaj tisoč, če bi hoteli, da bi bilo vse “kot iz škatlice”. A mnogi bodo do spoznanja, kako je lepo in čisto okolje v svetu draga in cenjeno, šele morali priti.

Kljub temu da je Lozar še precej razočaran nad pičlo ekološko ozaveščenostjo ljudi, pa je ribičem v vseh teh letih le uspelo nekaj narediti. Zgodi se namreč že, da ljudje opozorijo ribiče, če vidijo, da je v vodotokih ali ob njih kaj narobe. “A gotovo bo preteklo še mnogo let, da bodo vsi spoznali, da morajo skrbeti za čistočo. Ribiči jim bomo še naprej za zgled, o tem ne dvomim. Ne nazadnje tudi na ta način, da nam bo pomembnejše, koliko bomo odnesli v vrečki domov smeti kot pa rib. Saj bomo končno tudi z večjim veseljem ribarili, če bomo imeli čiste vode. Vendar pa je za nas, ribiče, najpomembnejše, da gre pri ribištvu za pravi odnos med ribami in okoljem,” pravi prepričano Stane Lozar.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Stara domovina ni pozabljena

Nastopi so bili v lepo urejenih domovih kanadsko-slovenskih društev, poslušalcev se je kar trlo, končna ocena nastopa Verderberjevih fantov pa je bila: "Tako dobre glasbe iz Slovenije še nismo slišali."

Ansambel Tonija Verderberja in humorist Toni Gašperič sta od konca aprila do 20. maja potovala po Kanadi in Združenih državah Amerike. Organizacijo turneje je prevzel v imenu društva Slovenski park in Belokranjskega kluba Francij Majzelj. Toni Gašperič je za Prilogo Dolenjskega lista zapisal nekaj vtipov s tega potovanja.

Ob prihodu na torontsko letališče nas je pričakala skupina slovenskih izseljencev, ki so nas odpeljali v 80 km oddaljeni Stoney Creek, na dom Francija Majzla. Med potjo smo se ustavili v mestu Burlington pri Borisu Mozešiču, ki nam je pripravil večerje v svojem lokalnu Brant Street Station.

V petek, 2. maja, pa so že zvenele Verderberjeve pesmi v lepi in veliki dvorani društva Slovenski park. Tam se je zbrala množica izseljencev, v glavnem Belokranjcev iz Vinice in okoliških krajev, ter trinajst sošolcev Jožeta Slobodnika, ki jih je povabil v Kanado, da bi obudili spomine na šolske dni. Prireditev ni bila posebej napovedana.

Naslednji dan smo bili že v Windsorju. Do tam smo potrebovali dobre tri ure vožnje po ravni in hitri cesti, a kaj,

ko je hitrost omejena na 100 kilometrov na uro. Slovenski cestni dirlalci bi ob tem doživljali pravo moro, a s kanadskimi policisti se ni šaliti. Ne poznajo mesta, dobro pa se razumejo na kazni ter na odvezanje točk. V Windsorju je bil posebej zanimiv nastop v eni od tamkajšnjih osnovnih šol, ki slovi daleč naokoli po vzorni disciplini. Blizu štiristo otrok, ki so v telovadnici poslušali slovensko besedo in pesmi, je bilo tihih in mirnih kot miši v cerkvi, dokler niso "eksplozirali" ob pesmi Naša četica koraka. Šola v Windsorju ne pozna klasičnih razredov, nikjer ni sten, ki bi ločevale razred od razreda. Ravnatelj je črnc, kar ni vsakdanost za kanadske razmere.

Beatli namesto himne

Večerni nastop v dvorani Slovenskega kulturnega društva Windsor naj

bi pričeli s slovensko in kanadsko himno s trakov. Pa ni bilo iz tega nič, kajti nekdo je zamenjal kaseto in v dvorani stoječi ljudje so namesto himen poslušali del pesmi še vedno priljubljenih beatlov. Ob tem je nekdo pripomnil: "Samo nekaj dni nas ni v Sloveniji, pa so že zamenjali himno."

Zvečer je bil koncert, takoj za njim pa zabava do enih zjutraj. Vprašanja o starem kraju so kar deževala. Iz Windsorja smo naredili dva izleta v bližnji Detroit. Ogledali smo si Fordov muzej ter se udeležili srečanja harmonikarjev, ki se vsak četrtek zbirejo v prostorih tamkajšnjega slovenskega društva ter igrajo melodije, ki smo jih v Sloveniji že skoraj pozabili. Toni Verderber je bil deležen posebne pozornosti: sprejeli so ga s špalirjem in simpatijami.

V petek, 9. maja, smo se odpeljali na ameriški del turneje. Ob prestopanju kanadsko-ameriške meje smo imeli manjše težave, izvirajoče iz previdnosti pred emigrantom. Po dvournem zapletu je kombi z instrumenti in izposojeno

ozvočitvijo že drvel proti mestu Sharon v Pensilvaniji. Tam smo se srečali s poslušalci, ki ne razumejo več slovenskega jezika, saj gre že za drugi ali tretji rod izseljencev. Med njimi je bilo veliko Istranov pa tudi Nemcov in Madžarov. Gospa Ester, Istrijanka, je kljub temu ob točilni mizi v nemškem klubu, kamor nas je pripeljal belokranjski rojak Tone Klepec, zapela del Henčkove Metliške črnine in Verderberjeve Lepa so jutra. Povedala mi je, da se je pesmici naučila s kaseto, ki jih je kupila v Metliki, ko je pred dvema letoma potovala po Sloveniji. "Lepa dežela, dobri ljudje," je bila navdušena.

Spomin na karampampuli

Noč smo prespali v koči rekreacijskega centra Slovenske narodne podporne jednote SNPJ v Enon Valleyju. Dopoldne smo si ogledali lepo urejene prostore z muzejem, v katerem lahko obiskovalec spozna kulturno in etnološko dediščino Slovencev, živečih v ZDA, s posebnim poudarkom na zgodovini izseljencev iz Pensilvanije. Zvečer smo se srečali s Slovenci iz Clevelandu, ki so se pripeljali na koncert in ples kar z avtobusom. Med njimi je bilo največ Belokranjcev, ki smo jih na turneji nasploh najpogosteje srečevali, poleg Prekmurcev in Notranjcev. Če ne bi sam priproval iz Slovenije, bi si težko predstavljal, da preko velike luže sploh še kdo živi v Beli krajini, v Prekmurju ali na Notranjskem. Veliko, ja, preveč jih je všrkala Amerika v času, ko doma ni bilo dovolj kruha za lačna usta družin z veliko otroki.

Obiskovalcem iz Clevelandu prevajalec ni bil potreben, kajti razumejo in govorijo narečje, ki so ga njihovi starši ali oni prinesli od doma. Pred nastopom nas je pozdravil Joseph C. Evans (Ivančič), predsednik Slovenske narodne podporne jednote za ZDA, po

poreku doma iz Bubnjarcev na Hrvaskem.

V nedeljo, 11. maja, smo bili že v dve uri oddaljenem Pittsburghu, v varnih rokah Violette Ruperič, lastnice zasebne radijske postaje, pevke, organizatorke in redne obiskovalke Slovenije, ženske, rojene v Ameriki, toda s srcem v Sloveniji. Gospa Violeta sem spoznal pred dvema letoma v Jankovičih na Raztresenovi domačiji, ko je vodila po Beli krajini skupino Američanov, ki so iskali svoje belokranjske korenine.

Prva beseda ob ponovnem snidenju je bila "karampampuli". To je pijača, zvarjena v Badovinčevi gostilni na Jugorju, ki sva jo srkala po kapljicah, medtem ko so drugi ob zvokih harmonike plesali v Bočki pri Metliki povšertanci. In prav to slednje so mi omenile še tri udeleženke takratnega izleta kot posebno doživetje.

Koncert smo imeli v pred kratkim zgrajeni dvorani Slovenske narodne podporne jednote. Poleg dvorane je v novi zgradbi glavni sedež te slovenske organizacije, ki deluje že od 1904. leta. Gledalci so bili v glavnem starejši ljudje, med njimi tudi 97-letna ženica. S ponosom so nam povedali, da jih je pred dvema letoma obiskal predsednik slovenske države Milan Kučan, in če je verjeti govoricam, se je zaradi prijetnega vzdušja zadržal med njimi dlje, kot je bilo s protokolom predvideno. "Tudi plesal je," mi je povedala gospa, rojena v Ameriki, toda govorila je po slovensko, kot bi pred kratkim pripravila na Ilirske Bistrici. "Moja mama in oče sta doma vedno govorila slovensko," je pojasnila vzroke mojega začudenja.

Forma viva v Kanadi?

Ker je do Steeltona štiri ure vožnje, nas je Francij Majzelj priganjal, da ne bi zamudili nastopa v cerkveni dvorani, ki je del župnije več narodnosti. Gostitelji so nam pripravili večerje v svojem domu. Da je svet res majhen, je pričalo srečanje z Johnom J. Skvaro, Čehom, ki je bil med drugo svetovno vojno vojak ameriške vojske v Tolminu in okolicu in o katerem so lani veliko pisale Slovenske novice. Neverjetno dobro poznava Slovenijo, ki jo pogosto obiskuje, saj je bila njegova žena doma s Tolminskega. Koncert je bil dobro obiskan, največ vprašanj pa se je vrtelo okrog priimkov, ki bi lahko bili povezani s predniki tamkaj živečih slovenskih in hrvaskih potomcev. Priletni možakar je na primer ugibal, ali se je leta 1888 rodil na Radovici Peter Žlogar ali ne.

Po dvanaestih urah vožnje in po dva tisoč prevoženih kilometrih smo pri Buffalu, nedaleč od Niagarskih slapov, brez težav prestopili ameriško-kanadsko mejo z željo, da čimprej "pademo" v posteljo. Pa ni bilo tako. V dvorani cerkve Sv. Gregorija v Hamiltonu je kaplan Štefan Križnik proslavljal uspešno opravljeni magisterij, na svečnost smo bili povabljeni tudi mi.

Med številnimi gosti je bil tudi sevninski kipar Rudi Stopar. Morda pa bo zaživelja zamisel Slovenskega parka o formi vivi, ki naj bi privabilna v Slovenski park kiparje, da bi s svojimi umetninami obogatili površine, ki so sedaj neizkoriscene. Brez ciganke in kavne usedline se nič ne ve. Verderber je igralo in moje šale so ustvarili prijetno vzdušje.

Vrhunc turneje je bilo srečanje kanadskih in ameriških Slovencev 18. maja v Slovenskem parku. Že prejšnji večer je bil v domu ples za mlade, ki so si v parku postavili šotore ali pa so prenocoči v počitniških hišicah. Naslednji dan so se priključili odraslim pri maši in poslušanju Tonija Verderberja. Koncert in veseljačenje sta trajala domala do jutranjih ur.

Od prijaznih gostiteljev smo se poslovili na belokranjskem večeru, ki je bil v restavraciji Brant Street Station Metličana Borisa Mozešiča. V torek je srebrna ptica poletela proti Zurichu, v sredo pa smo zapustili njen trup na letališču Brnik.

NAŠA DEDIŠČINA

Tovarna v osrčju roških gozdov

Kogar pot zanesi v Kočevski rog, se sreča z mnogimi zanimivostmi, o katerih običajno bolj malo vemo. Marsikoga presenetijo ostanki "tovarne" sredi roških gozdov. Gre za ostanke velike roške žage, ki bolj zapuščeni kot ne opozarjajo, da ima Slovenija zelo veliko zanimivih spomenikov tudi iz bližnje preteklosti.

Prva parna žaga na Slovenskem sploh je bila postavljena prav v kočevskih gozdovih leta 1844. Postavitev parnih žag je zelo olajšala težko delo lesnih delavcev. Intenzivnejše izkorščanje lesnegog bogastva kočevskih gozdov pa beležimo še le od leta 1857, ko je bila zgrajena južna železnica. Še večji razmah je lesna industrija v tem delu Slovenije dosegla po izgradnji dolenske železnice, prog Ljubljana - Novo mesto leta 1893 in Novo mesto - Straža leta 1894. Ker je kazalo, da bo lesna industrija zagotavljala kruh tudi v bodoči, so na kočevskem odprli strokovno šolo za lesno industrijo, ki naj bi podpirala in izboljševala domačo lesno obrt.

Večino žag je v 19. stoletju imela v lasti največja veleposestniška družina pri nas, Auerspergi. Skoraj vse njihove žage so stale v osrčjih pragozdovih združbukve in jelke. Leta 1866 so kupili parnožago v Loškem Potoku in ji dodali še druge. V Glažutu so jo postavili leta 1870. Imeli pa so jih še v Gotenici, Medvedjeku, Jelendolu, Podstenicah, v Roškem pogorju in seveda v Soteski. Največja med njimi je bila žaga pod Rogom. Stala je v dolinici na nadmorski višini 800 m, ob cesti, ki je peljala iz doline ob Krki skozi Podstenice v Kočevsko dolino. Zgrajena je bila leta 1895. Med 1. svetovno vojno je bilo njen delovanje za kratek čas us

tavljen, potem pa je delovala vse do leta 1931 oz. 1932. V vseh letih delovanja je žago prevzelo pet zakupnikov. Zadnji med njimi je bil Anton Šutej, vlehindustrialec iz Zagreba.

Kruh za 400 delavcev

Na območju žage je bilo 31 proizvodnih, delovnih, upravnih in stanovanjskih objektov. Žaga je delovala na paro, zato so potrebovali zelo veliko vode. Vode je na roških kraških tleh vedno primanjkovalo, še posebej v sušni polovici leta. Strokovnjaki pa so problem oskrbe z vodo učinkovito rešili z zbiranjem kapnic s streh vseh objektov na žagi, poleg tega so postavili še ogromno leseno streho na bregu za žago in z nje stregli deževnico v dva zelo velika odprta okrogle zbiralnike za vodo.

Na roških žagih so predelovali predvsem bukov les, zlasti za embalažo. Proti koncu obratovanja žage so se lotili tudi jelovine. Deske so prevozni (furmani) z vozovi vozili v nadaljnjo obdelavo v tovarno v Straži. V času največjega obratovanja žage se je dnevno odpravilo v dolino okrog 50 do 60 furmanov s polno naloženimi vozovi.

Med delavci na žagi je bilo veliko zagorskih Hrvatov in Bosancev, ki so za nizko mezzo delali po 11 ur dnevno. V prvem letu delovanja žage je bilo na njej zaposlenih okrog 250 delavcev, proti koncu njenega delovanja pa je število narastlo. Spominska tabla ob ostanek žage navaja stanje iz leta 1929. Takrat je bilo na žagi zaposlenih 400 delavcev, ki so s pomočjo parnega stroja, 40 krožnih žag in 13 polnojarmenikov razlagali 40.000 prostorskih metrov hladovine na leto. Za lažji transport so imeli po Rogu razpreno 35 km dolgo gozdno železnico.

Ostanki žag ob Črmošnjici

Velikega industrijskega objekta sredи roških gozdov so zaprli zaradi težav, ki sta jih prinesli gospodarska kriza in agrarna reforma.

Kočevarske žage

Vseh žag v Kočevskem Rogu je bilo okrog 20. Svoje žage, a bolj za lastne potrebe so imeli tudi Kočevarji. Največ njihovih žag je bilo imenovanih ob Črmošnjicem do Kočevskih Poljan ob Črmošnjici, ki izvira v Srednji vasi. Vsega skupaj jih je bilo 12. Povprečno je bilo na takih žagih zaposlenih od 7 do 10 ljudi. Les iz žag so vozili predvsem v Metliko in na Hrvasko. Po teh žagah je kraj dobil tudi ime Stare Žage.

Kočevarske žage je doletela podobna usoda kot njihove vasi. Pozimi leta 1941/42 so jih zapustili, čas pa jih je zapisal neusmiljenemu propadanju. Nanje nas danes spominjajo le še ruševine, ki nam dajejo slutiti, da je bilo tam nekoč vse drugače.

VERA ŠENICA

Ostanki temeljev nekdajnega osrednjega žagarskega objekta v Kočevskem Rogu

NAGRADI V SODRAŽICO IN KOČEVJE

Žreb je izmed reševalcev 10. nagradne križanke izbral Franca Češarka iz Sodražice in Vladimira Smoleta iz Kočevja. Prvi bo prejel posebno nagrado - počitniško bivanje v gostišču Krone v Moravskih Toplicah, drugi pa knjižno nagrado. Nagrajenemu čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasnejše do 23. junija na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 11. Ovojnico brez poštno znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 10. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 10. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: VSTAVEK, OTEPALO, LOB, TAT, ZAPEKA, SKROTINA, ORSK, TRORED, JOR, AI, RAKITA, SMILJ, ATONIKALNOST, MIMOS, MAROKA, ICEK, BUKVAR, NATO, ARIANA.

PRGIŠČE MISLI

Tisto, kar precenimo, se iztrga iz resničnosti in se osami.

J. ZALOKAR

Z zanikanjem avtonomnega posameznika, njegove svobode in pravic... izgine sleherna osnova za družbo ljudi, nam izginejo merila za dobro in zlo, tudi za žrtve.

J. PUČNIK

V slehernem trenutku svojega življenja imamo kak namen in k njemu teži sinergija naših dejanj.

M. de UNAMUNO

SMRTNA KAZEN NA VEŠALIH

Plačilo za grozovito hudodelstvo"

Pred 132 leti je bilo zadnje javno obešanje na Marofu, leta 1900 pa je zadnji cesarski rabelj Josef Lang svoje prvo obešanje opravil na sodniškem dvorišču v Novem mestu

Sredi julija bo minilo 132 let, odkar je bilo na Marofu oz. "na gavgah" ali "na krokarjih", kot so Kapiteljskemu hribu tudi nekoč rekli, zadnje javno obešanje. Takrat, pisalo se je leto 1865, so obesili kar tri obsojence naenkrat: dve ženski in moškega. Tri leta zatem, leta 1868, so v avstrijskem cesarstvu odpravili javne usmrтite, ki so jih potem izvajali le na sodniških dvoriščih. Po razpadu monarhije po prvi svetovni vojni in vzpostavitvi avstrijske republike so smrtno kazen odpravili.

Dokler je mesto imelo pravico obsojati na smrt, je bilo na mestno morišče na Marofu, v času Ilirskeh provinc (1809-1813) pa so ga Francozi prestavili h gozdu za Žabjo vasjo, kjer so vežbali vojake v orožju. Potem je avstrijska oblast premestila morišče spet nazaj na Marof, vendar na drugo, desno stran ceste.

Kot rečeno, je bila zadnja usmrтitev na Marofu leta 1865, ko so obesili 39-letno Uršo Stare in 37-letno Marijo Grošelj ter Antonia Lokarja. Vsi trije so bili na takozvanem obsojeni zaradi umora Antonovega očeta Franceta Lokarja. Usmrтitev si je, po pisanku Novic, ogledalo več kot 5.000 ljudi.

Sicer pa so Novice tedaj o njihovem sojenju in obešanju veliko pisale. Zapisale so, da se je grozovito hudodelstvo zgodilo na dan sv. Matije leta 1864, ko je Anton Lokar naje Marijo Grošelj in Uršo Stare, da sta s sekiro v zidaniči v Novi Gori končala njegovega očeta Franceta. Obe sta stanovali v Antonovem mlinu, Marija je bila njegova dekla in priležnica, Urša pa gospodinja. Anton in Marija sta načrtovala očeta spraviti s tega sveta že prej zaradi sporov z njim in ker sta se bala, da bi moral zapustiti mlin, ki ga je oče kupil Antonu. Za opravljeno delo je Anton Urši obljubil 100 goldinarjev, svoji dekli Mariji oz. Mici pa vinograd in hram. Ženski sta se na sv. Matije dan zvečer pojavili pri Antonovem očetu Francu v njegovi zidaniči v Novi Gori, rekoč, da iščeta Antonom. Povabil ju je noter, ju pogostil s krompirjem in vinom in zaradi slabega vremena predlagal, da bi prenočili pri njem. Ko je zaspal, pa sta ga pokončili s sekiro. Zahapili sta še vrata odznotraj in skozi okno pobegnili iz hrama. Pred tem sta Francetu iz žepa pobrali 62 kr., z vinom napolnili putrih in vzeli tudi nekaj svinine.

NAGRADNA KRIŽANKA 11									
								UGANKARSKO REKLAMNI LIST	
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST		USAD		VRSTA GRANITA		IZVIRSTNO RUDNIŠKO GNOJILLO		REKA V BOSNI, PRITOK LUNE	
ČIR, RAZJEDA									
RIMSKA BOGINJA LOVA									
ZDRAVILO, PRIPR.Z OPUEM									
ZALIV									
AVTOR: JOZE UDIR	POTOVANJE V VZH.AFRIKI	LOGIČNA TEŽAVA, TEŽKA NALOGA	ČEŠ.M.IME POLAJE DALSKA RASTLINA			PREDPISAN DELOVNI UCINEK V DOLOČENEM CASU			
VRSTA IZDELKOV IZ CEMENTA IN AZBESTA						VZOR			
STROJ					OBLIKA KISIKA	UMET.SMER V 2.POL. 20.STOL.			
					NAIJAZAH.RT NA IRSKEM				
SKLAD				KEM. SIMBOL ZA STRONCIJ	PESEM NEKD.VZH. NEMŠKA AGENCIJA		SIBIRSKI VELETOK		
VZDEVEK ARISTOTELA ONASSISA			TEKMA IZ-DELOVAL-CEV SALAM				GERML.MIT. OREL		
KDOR JE DOSEGEL REKORD			PRITOK IRTISA						
MUSLIMANSKI DUHOVNIK				NADZEMANI DELI REPE		STARAJAPONSKA PRESTOLNICA			
						SLANO JEZERO V UZBEK-STANU			

FOTO: J. DORNŽ
Na Marofu je bilo nekdaj morišče, zato so temu predelu rekli tudi "Na gavgah" ali "Na krokarjih", danes pa je prijetno sprehajališče z lepim pogledom na mesto.

praktični praktični praktični praktični KRIŽ

Molji

Če v stanovanju opazite molje, najprej preglejte vse predmete, ki bi jih lahko napadli, od oblačil, preprog in volnenih odej do oblažnjenega pohištva in tapiserij. Izprazniti morate vse omare. Še posebej bodite pozorni pri pregledovanju grobih volnenih odej. Če opazite, da so tkanine napadene, jih lahko izpostavite vodni pari ali pa jih močno izsušite. Obleke in odeje, za katere ne morete zagotovo ugotoviti, ali so jih napadli molji ali ne, dobro prezračite. Tudi likanje uniči vse stadije moljev. Pomagajo vam lahko tudi insekticidna sredstva, ki jih razpršite po tkanini, vendar morate pred ponovno uporabo takšna oblačila oprati. Insekticidna sredstva lahko uporabite tudi za preprečevanje škode, ki bi jo lahko povzročili molji. Vendar ne prite po oblekam, ampak po stenah omar. Lahko uporabite tudi trakovje proti moljem. V trgovinah je na voljo še mnogo drugih oblik dišečih sredstev za odganjanje moljev.

Čebulna pogača

Potrebujemo: za testo: 250 g moke, 1/2 vrečke suhega kvasa, sol, 2 žlici olja, 1 žličko origana, moko za razvaljanje. Za nadev: 500 g mesnatih prekajenih slanin, 250 g čebule, 250 g skute, 125 g sladke smetane, sol, poper. Moko, kvas, sol, olje in origano premesamo. Prilijemo 1 dl vode in zamesimo gladko kvašeno testo. Testo oblikujemo v kepo, pokrijemo ga in pustimo, da na toplem vzhaja 30 minut. Testo naj se podvoji. Medtem pripravimo nadev. Slanino narezemo na kockice, na majhen plamenec jo cvremo, da je hrustljava. Primešamo na kockice narezano čebulo in pražimo še toliko, da čebula postekleni. Odstavimo s štedilnika in nadev naj se nekoliko ohladiti. Potem mu primešamo skuto in smetano, solimo in popravimo. Vzhajano testo ponovno pregnetemo in razvaljamo na pomokani površini. S testom obložimo pomačen model za pogače s premerom 28 cm. Na testo damo nadev. Pečemo v pečici pri 200°C 35 minut.

Nashi – nova sadna vrsta

Kot daje slutiji že ime, je nashi doma iz Kitajske. Zaradi oblike njegovega plodu nepoznavalci mislijo, da je križanc med jablano in hruško, vendar je to samostojna vrsta (*Pyrus serotina*), ki je resda v sorodu s hruško, njenā podobnost z jablano (jabolkom) pa je zgolj naključna. Da bi jo zaradi njenih odlik (hrustljavo in sočno ter aromatično meso plodu, ki ima značilno svežino) razširili tudi pri nas, je Kmetijski inštitut Slovenije na Brdu pri Lukovici zasadil 10 sort nashija in po treh letih prišel do spodbudnih rezultativ. Nashi je dal dober pridelek (največjega sorte chojuro) pa tudi z gojenjem ni bilo kakih večjih težav, če izvzamemo občutljivost za spomladansko pozebo, ker ta sadna vrsta razmeroma zdaj zacetvi. Upajmo, da bodo pri nas kmalu na voljo sadike različnih sort nashija, saj bo marsikdo rad tudi sam preizkusil novost z Daljnega vzhoda.

Ogrevanje sanitarne vode s toplotno črpalko

Za pripravo tople vode najpogosteje uporabljamo toplotne črpalke sistema zrak-voda manjših moči, do 4 kW. Toplotna črpalka odvzame toplosto okoliškemu zraku in odda toploto vodi v hranilnik topote. Najboljša lokacija za postavitev toplotne črpalke je torej prostor, v katerem je temperatura zraka čim višja in ki ga želimo hladiti. To je lahko klet, shramba, bivalni prostor. Postavitev v bivalni prostor ni tako zaželeno, ker topotna črpalka moti estetski videz prostora. Zato se v takšnem primeru odločimo za "ločeno" izvedbo in v prostor postavimo samo "hladilni del", hranilnik topote pa postavimo v kotlovnico. Na ta način lahko ogrevamo vodo skozi vse leto, učinkovita pa je uporaba v poletnih mesecih. Področje delovanja za zrak je od 5 do 35°C Celzija, temperatura ogrevne vode pa je od 45 do 60 stopinj. Velikost hranilnika je odvisna od potrebu po topoti vodi in je od 200 do 300 litrov.

Zvonka Steinacher po mnogih letih spet na metliškem trgu

"Ti hudičev pankrt koroški!"

Minule čase radi idealiziramo. To se dogaja celo s polpreteklimi časi, ki se jih vse še najde kdo, ki mi hoče z vso ihti, razočaran nad tem ali onim današnjim dogodkom, dopovedati, kako je bilo včasih vse lepo in nasploh bolje kot dandanes. Kot da nikoli ni bilo pomanjkanja, vrtoglave inflacije in nesmiselnih političnih odločitev, s katerimi se je brezobzirna oblast norčevala iz ljudi. Za bolj oddaljene čase, za Jugoslavijo drugo svetovno vojno in Avstro-Ogrsko pa to velja še bolj. Človeška narava je pač taka, da slabo hitro pozabi, dobro pa idealizira in kuje v zvezde.

Pa ni vedno in povsod tako. Ko se z Zvonko Steinacher sprehajam po Metliki in Novem mestu, krajih njene mladosti, mi prioveduje o tistih časih in njena prioved mi nikakor ne zveni kot slavospev dnem, ko je še živila tukaj, ampak bolj kot obtožba.

Metlike pravzaprav nikoli niti dobro spoznala ni. Tu je bila rojena in tu, v cerkvi svetega Nikolaja, je bila tudi krščena. To je bilo davnega leta 1914. Tisto leto je stekla belokranjska železnica in se je pričela druga svetovna vojna, dva dogodka, ki sta odločilno vplivala na Zvonkino rojstvo in njen mladost. Najprej belokranjska železnica. Na njenih gradbiščih so se zbirale trume delavcev in drugih, ki so pričakovali, da bo iz državne blagajne tudi v njihov žep curnil kanček denarja, namenjenega za gradnjo. Bolj se je bližala gradnja h koncu, bolj se je vesa pisani svet zgrinjal v Metliko. Meščani, gradbeni delavci, prevozniki, inženirji s svojimi pomočniki, branjevi in gostilničarji, vsak je po svoje pričakoval zaključek del, napovedanih za pomlad 1914. Vzdušje je bilo gotovo vzeneno, polno veselega pričakovanja. V takem vzdihu sta se spoznala tudi Elza, točajka, ki je s Koroškega prišla iskat srečo v Metliko, in Tone iz okolice Novega mesta, ki je bil pri inženirjih zaradi dobrega obvladovanja nemščine figurant in tolmač. Vnešla se je ljubezen in sad te ljubezni je bila Zvonka, ki je konec jeseni pokukala na svet.

Svet, na katerega je privekalo dete, pa je že zdavnaj pozabil na tisto pomlad. Čez Metliko so veli mrzli vetrovi in Evropa se je vzijala v strašnih frontah prve svetovne vojne. Tone, Zvonkin oče, je takrat prezebal na okopih, ki so jih zgradili avstrijski vojaki proti ruskim vojnim valom v Galiciji, po pravkar zgrajeni železnici pa so na fronte dovali nove in nove vojake. Da so se ti vojaki živi in zdravi pripeljali do morišča, je moral nekdo poskrbeti. Tako se je cesar spomnil, da je tudi Tone nekoč delal na železnici, in poslal ga je domov skrbet za te transporte. Po nekaj letih je tako Tone živ prišel domov in tedaj je Zvonka prvič videla svojega očeta: postavnega

TONE JAKŠE

Edini dovolj usposobljeni

Na Dolenjskem in v Beli Krajini deluje okrog šestdeset arhitektov, kar ta del Slovenije v tem pogledu uvršča med manj razvite, za nameček pa so arhitekti še nepovezani, problemov pa je veliko. Prav zato je pred Društvom arhitektov Dolenjske in Bele krajine veliko pomembnih nalog. O društvu ter o položaju arhitekture in arhitektov pri nas govor predsednik društva Borut Simčič.

- *Kaj je arhitekte vodilo k ustanovitvi društva na območju Dolenjske in Bele krajine? Kakšno poslanstvo in cilji jih združujejo?*

Potrebno je bilo regionalno organizirati stroko zaradi ustanovitve in delovanja Inženirske zbornice Slovenije. Društvo arhitektov Dolenjske in Bele krajine ima v Inženirski zbornici Slovenije v sekiji arhitektov, krajinskih arhitektov in urbanistov svoja predstavnika. Vlogo društva vidimo v zastopanju strokovnih in stanovskih interesov svojih članov in v skrbi za dvig ustvarjalne in strokovne ravni arhitektov. Društvo arhitektov Dolenjske in Bele krajine želi biti strokovna avtoriteta arhitekture v najširšem smislu in bo skrbelo za pospeševanje, podpiranje in razvijanje vseh dejavnosti, ki se ukvarjajo z arhitekturo in urejanjem prostora.

- *Koliko je arhitektov na območju Dolenjske in Bele krajine? Ali so vsi vključeni v to društvo? Kaj pomeni biti član tega društva?*

Na območju Dolenjske in Bele krajine je okoli šestdeset arhitektov in študentov arhitekture. Gleda na število prebivalcev je gostota arhitektov na število prebivalcev manjša kot v drugih regijah v Sloveniji. Zdaj je v društvu štrindvajset arhitektov; število se počasi povečuje. Članstvo v društvu pomeni, da se arhitekt ima za arhitekta, ki si bo z vsemi močmi ali vsaj bolj, kot je v navadi, zavzemal za poklicno etiko in moralno.

- *Menite, da je arhitekturna prihodnost Novega mesta in z njim Dolenjske in Bele krajine na dobrati, na poti, ki sta jo utrijevala tudi Novomeščana Edvard Ravnikar in Marijan Muhič, ali pa je poklic arhitekta z golj eden v množici tistih, ki si jemljejo pravico sooblikovati naše okolje in kot tak izgublja na pomenu?*

Poklic arhitekta in arhitektura sta v tem stoletju dosegla več vrhov in padcev, precenjevanj in podcenjevanj. Za dobro arhitekturo je potrebno več faktorjev: od inteligentnega investitorja do kreativne osebnosti arhitekta in projektantske sreče, potrebna je pozitivna in ustvarjalna klima v družbi in državi. Arhitektura je materializacija družbe, države, njen vpis v prostoru. Preko odnosa do gradnje ugotavljamo značaj družbe. Čeprav znaša delež dobre arhitekture v masi grajenega okolja manj kot 10 odst., so arhitekturni izdelki izredno pomemben odraz civilizacijske in kulturne stopnje razvoja.

- *Dandanes si poleg arhitektov dovoli projektiратi še kopica drugih ljudi, nestrokovnežev, uzurpatörjev, ki "pridno" kvarijo podobo napih mest in vasi. Ali in boste takim stropali po prstih? Kako?*

Arhitektura je za večino prebivalstva preveč abstraktna kategorija, da bi razumeli, za kaj pri tem gre, in ali bi od nje imeli kakšno korist. Slovenec ima zaradi zgodovinskih okoliščin razvito predvsem praktično žilico in ne toliko občutek za skladje in nima kulturološke izobrazbe. Naše nove hiše, ki so večinoma plod samogradnje, so med najgršimi v Evropi. Po tem zaostajamo tudi za deželami vzhodne Evrope. Naročniki od arhitekta iščijo predvsem tehnične odgovore oziroma odgovore iz tehnike in prakse grajenja, ki pa jih imajo tudi ljudje drugih poklicev in predvsem gradbinci, ki to bolj obvladajo kot mi.

- *Kaj je potem arhitektura?*

Ko jo reduciram z golj na estetično kategorijo, postaja kulturnoindustrijski produkt s svojimi tržiči in potrošniki. Arhitektura je od tu naprej opremljanje prostora, je kupljiva in na razpolago v vsakem stilu. Vendar je arhitektura nekaj več. Arhitektura posebjava moč in oblast. Arhitekti imamo težave, kadar usklajujemo želje partnerjev. Znani so pri-

meri, ko se zakonca ločujeta ravno po dograditvi hiše.

- *Pripravljam se spremembe zakona o graditvi objektov, ki bodo načrtovanje arhitekture prepustile arhitektom, ki so edini dovolj usposobljeni.*

Moje mnenje je, da bodo spremembe počasnejše, kot si predstavljamo, ker je potrebno zamenjati utečena pravila in odnose v družbi. Veliko ljudi je eksistenčno odvisnih od zasluga s projektom. Sam zakon je zaradi tega kompromis.

- *Kako bi opisali odnos oblasti do arhitektov oziroma kakšen je dejanski vpliv strokovnosti na urbanistično podobo naselij in arhitekturnega oblikovanja?*

Ob zadnjih polemikih v Dolenjskem ligu (Breg propada, oblast pa spi), v kateri sta sodelovala dva arhitekti in ti, ki še studiraš, so se razkrili podobni pogledi na prostorsko resničnost. To dokazuje, da med arhitekti ni kakšnih večjih strokovnih razhajanj. Društvo se bo zavzemalo za pridobivanje variantnih prostorskih rešitev, predvsem za novogradnje. Želimo si nebolečih realizacij v historičnih jedrih Novega mesta, Metlike, Črnomlja, Šentjerneja, Škocjan in popolnoma podpiramo Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine pri ohranjanju arhitekturne dediščine. Za dosego ciljev je potrebna kolektivna kreativna volja, denar za pamet in odločnost in razglasovanost županov in občinskih svetov.

- *Javni natečaji so za novomeško oblast (pa ne le zanj) španska vas. Kako bo skupnost arhitektov dvignila glas v tem primeru?*

Novo mesto ima dostenjno tradicijo v prirejanju javnih natečajev, ki so najbolj demokratičen način pridobivanja rešitev in vizij bodočih ureditev prostora. So nekakšna trgovina, v kateri lahko investitorji izbirajo, kaj bodo kupili. Skoraj vse rešitve in realizacije, ki so bile pridobljene na javnih natečajih v bližini preteklosti, so bistveno kvalitetnejše, kot če bi bila naravnost neposredna. Zaradi tega ima Ново mesto vseeno nekaj objektov in rešitev, na katere smo lahko ponosni. Žal, opažamo, da je v zadnjem obdobju delovanje novomeške občine regresivno. Obstajajo primeri, ko se rešitve natečajev iz bližnje preteklosti protizakonito razveljavljajo in vulgarizirajo, avtorjem arhitektom se odrekajo avtorske pravice. Prostorski izvedbeni akti se sprejemajo pod pritiski in služijo zgolj legalizaciji neprimernih lokacij. Arhitektura je orožje za dosego političnih pozicij v družbi, ker arhitektura simbolizira moč.

- *Naša mesta nimajo t.i. "mestnih arhitektov", to je bolj kot ne napaka, če seveda predpostavljamo, da*

obstajajo avtorite za take položaje. Položaji, ki v strukturi oblasti razpolagajo z močjo odločanja, pa so neredko zasedeni z diletanti, nestrokovnjaki. Ali morda v prihodnosti, morda celo bližnji, pričakujete, da bi forma, podobna temu društvu, lahko prevzela vlogo mestnega arhitekta?

Imamo občinski in državni aparati, ki se ukvarja s prostorsko problematiko. Na vsaki lokaciji imamo županov podpis. Imamo kritično javnost Društva Novo mesto, imamo Društvo arhitektov Dolenjske in Bele krajine. Za arhitekte pride v poštev sodelovanje po načelih čim bolj demokratičnega odločanja o prostoru z javnimi natečaji. Z njimi zagotovimo kvalitet.

- *Novo mesto ima precej kvaliteten krog ljudi, zbran v Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki tako rekoč trpijo ob pogledu na degradacijo arhitekturnih spomenikov, pa ne morejo prav nič. Ali menite, da to društvo čaka podobna usoda?*

Društvo in člane skrbi nemaren odnos do naravne in kulturne dediščine. Apelejali bomo na članstvo, naj posebno kreativno skrb namenijo projektiranju objektov znotraj zavarovanih območij, in poskušali arhitektovo delo pred realizacijo prikazati javnosti. Projekti v historičnih jedrih in na spomenško varovanih objektih zahtevajo kvalitetnega arhitekta, določeno specializacijo, prakso, nadzor javnosti ter konzervatorska navodila. Zaradi zahtevnosti in pomena revitalizacij bi morala država investitorje finančno podpirati.

- *Kakšno bo vaše sodelovanje z ZVNKD in drugimi strokovnjaki, službami in društvu?*

V skladu z našim statutom so naša osnovne naloge sodelovati z državnimi organi in institucijami pri vseh zadevah urejanja in oblikovanja prostora.

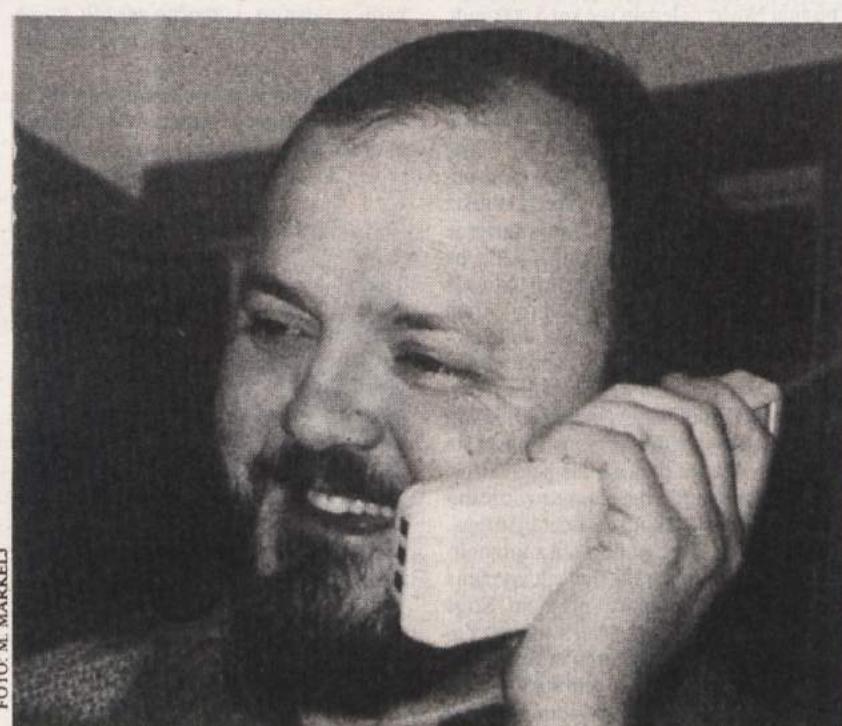
- *Ali se bo društvo sedaj aktivno vključilo v sprejemanje novih urbanističnih zasnov mesta ali pa je morda nekoliko pozno?*

Urbanistične zaslove Novega mesta so strateški akt. Pri uresničevanju, ki bo dolgoročno, bo verjetno sodelovalo veliko arhitektov. Če bo v državi in občini volja po razvoju in odprtosti, se bodo stvari same odvijale v pravo smer. Pri razpisovanju javnih natečajev bomo sodelovali in jih pomagali organizirati. Če si bodo prostor lastile politične stranke in dobičkolumbni poslovni klani, bomo protestirali.

- *Kateri so bližnji cilji in akcije društva?*

Trenutno se arhitekti več generacij iz različnih občin šele spoznavamo, študiramo problematiko in pripravljamo plan dela. Za poletne mesece pripravljamo prvi javni natečaj. V jeseni pripravljamo razstavo članstva in nekatere akcije. Upam, da bomo v podporo vsem, ki iskreno misljijo nekaj dobrega.

TOMAŽ LEVIČAR

Borut Simčič

Pod mostom na fotografiji teče potok Kovpa, iz katerega so nekdaj pili vodo. V ozadju je Kovparjeva domačija, zdaj preurejena, sicer pa najstarejsa hiša v Karlovici. Na mostičku pa sloni Kovparjev oče France.

FOTO: J. PRIMC

Na fotografiji je Kovparjeva ledenica, v kateri so nekdaj shranjevali led za potrebe Kovparjeve gostilne. Hladilnik in zmrzovalniki so pripomogli k padanju ledenice.

"Moja mama se je priženila na Kovparjevo domačijo in po smrti moža postala njena lastnica. Imeli smo tudi gostilno."

Hiša na meji

Pri Kovparju pravijo hišo v Karlovici pri Velikih Laščah, za katero so že pred četrt stoletja pripovedovali, da je najstarejsa v Karlovici in okolici. Koliko je pravzaprav stara, nihče ne ve. Znano je le, da je bila leta 1885 predelana, o čemer priča letnica nad nekdanjim vhodom, pred slabega četrt stoletja pa sta jo preuredila še sedanja gospodarja, zakonca Dolšak, ki sta potrebovala več prostora zase in za svojih 12 otrok. Po ustrem izročilu je bila hiša že prej tri do štirikrat prenovljena, dozidana, prezidana in nadzidana, včasih pa je imela še klet, saj je bila nekdaj v hiši tudi gostilna.

Priimki lastnikov hiše so se v zadnjih desetletjih in stoletjih menjali, vedno pa lastnikom hiše pravijo Kovarski oz. pri Koparskih. Razlag o tem imenu je več. Po eni naj bi bila to prva hiša v Karlovici, ime pa je dobila po Kovpi, potoku, ki teče mimo hiše. Po drugi pa bi lahko dobila ime po kopi, v kakršni so nekdaj tudi tod okoli oglje žgali.

Hiša se pogreza

Prav na hišnem vogalu je konfin, mejni kamen med kočevskim in turjaškim gospodstvom. Pravzaprav je bila nekdaj meja po potoku Kovpa, ki pa je pogosto zalival hišo in hlev, zato so njegov tok prestavili na turjaško stran, se pravi za kakih 10 metrov. France Dolšak domneva, da sta prav močvirje in potok Kovpa kriva, da se njihova hiša pogreza. Mejni kamen je namreč nekdaj gledal okoli 2 m iz zemlje, danes pa ga le še okoli 60 cm; skozi nekdanji vhod pa si prišel v hišo naravnost ali po stopnicah navzgor; zdaj pa bi bila stopnica - če ne bi zazidal vhoda - precej pod ravno cesto.

Že od nekdaj je bila v hiši gostilna, ki je imela klet, veliko gostinsko sobo in stanovanje oz. sobe. V temem in hladnem gozdčku preko ceste pa je bila ledenica, v kateri so hranili led za potrebe gostilne, saj takrat še ni bilo hladilnikov in zamrzovalnikov. Led so lomili pozimi na okoliških zaledenelih površinah. Ko ga je poleti zmanjkalo, so ga pripeljali iz Velikih Lašč, kjer so imeli večjo ledinico.

Ob gostilni je bil tudi gostilniški vrt, na katerem je stala velika kamnita miza. Njena posebnost je bila, da je stala na kamnitih nogih, ki je bila pravzaprav obcestni kamen pri nekdanji rimski cesti, vendar ne v bližnji okolici, ampak nekje od Celja. Tako je pripovedoval Ivi pokojni stric. Danes kamnite mize ni več, rimske obcestni kamen pa leži prevrnjen za hišo.

Iva Dolšak se spominja, da so se prej lastniki pisali Jaklič, da se je na to domačijo primožila njena mama, ko pa je ata umrl, je mama postala gospodica. Voda Kovpe je hišo res pogosto poplavljala, zato so jo hišo za meter dvignili.

Od soseda Mahneta so kupili še hišo preko ceste, kjer so imeli trgovino in kovačijo. Pri njihovi gostilni in pri hlevu so namreč prepregali konje, zato so potrebovali kovača, ki je postoril vse potrebno pri vozovih in konjih. Kovač je najemnino za kovačijo in stanovanje

odslužil z delom. Iva se spominja težkih vozov z velikimi kolesi, ki so imeli spodaj "trugo" oz. "zibko", v kateri so imeli vozniki hrano. Voznik je sedel na "kozlu". S takimi, težkimi, vozovi so vozili tudi vino za njihovo gostilno.

Nekoč je bilo jezero

France Dolšak rad pove kaj o Karlovici in okolici, kar so mu pripovedovali starejši ali pa je morda kje bral:

"Tu je bilo nekoč jezero, na njegovi obali pa je bilo naselje Plosova. Po

Potem je povedal še o nekdanji grajski pristavi, ki jo je dobil skupaj s hišami vrnjeno nekdanji lastnik ortneškega gradu Hubert Kozler (potomec Petra Kozlerja, avtorja znanega zemljevida slovenskih dežel), in še marsikaj drugega zanimivega.

JOŽE PRIMC

RAČUNALNIŠKI PROGRAMI

Office 97 v slovenščini

Microsoft, svetovni računalniški velikan, ki je lani kot najmočnejša programska hiša na svetu ustvaril za 12 milijard dolarjev prometa, ve za Slovenijo in zna slovensko, bi lahko rekli. S svojo podružnico pri nas skrbti, da imamo v našem jeziku že kar vrsto njegovih računalniških programov, od operacijskega sistema Windows 95 do brskalnika po Internetu in najnovejše pakete zbirke Office 97, ki ta čas po svetu podira vse prodajne rekorde med tovrstnimi programi in je pred kratkim spregovorila tudi slovensko. Slovenija je najmanjši trg in slovenščina najmanjša jezikovna skupina, ki ji Microsoft namenja svoje izdelke v domaćem jeziku, zato velja tako rekoč sočasno udeležbo Slovenije pri najnovejših Microsoftovih računalniških programih samo pozdraviti, da ne poudarjam znova in znowa, kako večstransko pomembno je, da imamo računalniške programe v svojem jeziku.

Office 97, ki je nasledil Office 95, je celovito računalniško orodje, ki ga sestavlja več med seboj povezanih programov za osebno storilnost: besedilnik Word, tabelarna preglednica Excel, predstavitevni program Powerpoint in zelo zmagljiv rokovnik Outlook, ki je precej več kot samo to. Profesionalna inačica Office 97 vsebuje še program za skladanje podatkov Access. Za zdaj sta v slovenščino prevedena Word in Excel, Outlook pa bo poslovenjen do jeseni.

Vse, kar je zmogel odlični Office 95, seveda zmore tudi njegova nova različica, ob tem pa še precej več. V tujem računalniškem tisku govore o tem programskem paketu kot o resnični novosti, bistven premik pa je gotovo ta, da so zdaj vsi programi zasnovani tako, da omogočajo delo v skupnem internem omrežju in tudi neposredno v Internetu. V preglednico denimo lahko vstavite celico, v kateri se

izpisuje vrednost kotiranja delnice na londonski borzi, najnovejši tečaj tuje valute ali kar zapleten izračun tabele poslovnega partnerja na drugem koncu sveta, ali pa denimo neposredno v Officeu 97 pravite svojo večpredstavno spletno stran, ne da bi bilo treba obladiati jezik HTML. Programi so med seboj še bolj povezani, izmenjava informacij med njimi je izboljšana, močno povečane so možnosti grafičnega oblikovanja v vseh programih, zaslonska pomoč je intelligentna in odgovarja tudi na primerno zastavljena vprašanja, črkovalnik, ki deluje pritajeno, lahko sproti odkriva pochte tipkopisne in pravopisne napake.

Največja novost pa je najbrž kar rokovnik oziroma natančnejše osebni informacijski center Outlook, ki vsebuje kendar, dnevnik, sporocilne oznake, opravilnik in povezovalnik adresarjev. Z Outlookom lahko pripravite sestanke s potrditvijo udeležencev, urejate vse osebne stike, pregledujete in posiljate elektronsko pošto, dostopate do različnih dokumentov, omogoča vam samodejno beleženje vseh dejavnosti v Officeu 97 in podobno.

Slovenski Office 97 ni samo preveden na različica izvirnega programskega paketa, ampak poslovenjena, kar pomeni, da so tako črkovalnik, številne vzorčne predloge in razvrščanje prilagojeni našemu jeziku, našim predpisom in razmeram, kar ob siceršnji uporabnosti pisarniške zbirke zares olajša delo. Slovenska podružnica Microsofta skrbti tudi za izobraževanje, saj ta čas poteka po več slovenskih mestih seznanjanje z novim programskim paketom Office 97, možno pa se je vključiti tudi v temeljitejše izobraževanje. Eno je gotovo: neznanje angleškega jezika ni več ovira do učinkovite uporabe računalnika.

MILAN MARKELJ

KNJIŽNA POLICA

Mozaik

moje generacije

"Kot ženska nisem bila nikoli žrtev manjvrednostnega občutka. Morda so me tudi zato tembolj zanimali usode številnih tihih junakov, bodisi moških ali ženskih, v glavnem iz zatiranih slojev, ki pa jih seveda nisem spoznala ravno na tisoče. Res pa je, da tudi njim grozi, da jih ljudje jutrišnjega dne pozabijo. In zato jim bom po svojih skromnih močeh poskušala 'odpreti vrata v svobodo'."

Besede so iz 1. dela zanimive knjige, ki jo je napisala Mira Ružič, inženirka arhitekture in urbanizma, neugnana naravovarstvenica, vse od zgodnje mladosti pa socialna in politična levica, ki se idejam in človekovemu hrepenenju po svobodi in družbeni pravičnosti ni nikoli odrekla. Delo z naslovom MOZAIK MOJE GENERACIJE (izšlo je pri Dolenjski založbi) je njena četrta knjiga in je zbir spominov na življenje generacije, kateri je pisateljica pripada. Veliko povedo o njenih spominih že naslovi treh delov v novi knjigi: Človek v osvobodilnem boju, Čas obnovne in graditve ter Med kladivom in nakovalom.

Avtorka piše o tovariših, s katerimi je šla po stezh spominov, o kulturi in slovenskih partizanih, o osebnem življenju pred vojno, med njo in po njej, pa o vplivih treh oporečnikov na njen čas, o ekologiji in njenih novih razsežnostih, o svarilih znanstvenikov v teh skaženih časih, o tragediji in moritvah v Bosni, o srbskem uničevalnem nacionalizmu, o mirovnem in kulturnem poslanstvu Slovenj Gradca, o Rdečem križu in moničnem slovenskem krvodaljalstvu, o potoci bolnikom in še o marsičem. Knjiga govori o izrednem pisateljičinem poznavanju številnih ideologij in gibanj po svetu. Izstopajo njene nenehne skrbi za ekologijo okolja in problemi rastoče človeške agresivnosti.

Mira Ružič je bila 12 let žena Borisa Kraigherja, s katerim sta imela 4 otroke. Sina Janeza je izgubila v tragični smrti skupaj z možem na avtomobilski cesti pred Beogradom. V knjigi podrobno omenja tudi čudna naključja v tej nesreči. Avtorica preseča s številnimi drobnimi, a za pretekle čase in dogodke pomembni podatki. Tako so jo leta 1940 poslali v Carigrad, kamor je kot nekompromitirana mlada ilegalka prišla po Tita in ga po 14 dneh varno pripeljala v Zagreb.

Res: knjiga spominov, ki pa nam med drugim pove, da jih je napisala "normalna ženska iz množice ljudi na tej slovenski gradi, ki so bili v izjemnem času izpostavljeni neštetnim pastem, veselju in tudi trpljenju."

TONE GOŠNIK

Štiri

slovenske novosti

Cankarjeva založba je poskrbela, da so pred kratkim na knjižni trgu prišle štiri zanimive slovenske knjižne novosti.

Roman HARMAGEDON Toneja Peričiča je po mnenju urednika Andreja Blatnika bistveno drugačen od njegovega najbolj znanega romana Izganjalec hudiča, za katerega je avtor pred dvema letoma prejel kresnika, najvišje slovensko priznanje za romaneskno delo, in sicer drugačen predvsem v večji berljivosti. Roman je manj hermetičen, ohranja pa vse tiste kvalitete Peričeve proze, ki so tega avtorja postavile v vrh sodobnega slovenskega romana. Pisatelj v romanu Harmagedon spretno povezuje v celotu različne prvine: napeto zgodbo, močno ironijo in literarno eruditstvo, obravnavanje pa izmišljeno vojno v podalpski deželi. Novo Peričeve delo bo, kot menijo poznavalci, doseglo lep uspeh pri bralcih.

Podobno usodo naj bi doživelha tudi zbirka kratke proze ALEKSIJA mladega pisatelja Alekse Šušliča, čeprav za razliko od večine knjig na knjižnem zavihu bodočemu bralcu in kupcu ne ponuja halospevov, ampak nekaj odломkov izrazito negativnih kritik, ki jih je bilo deležno Šušličevu pisanju. 32 kratkih zgodb, zbranih v Aleksiju (mimogrede: beseda je oznaka za možgansko bolezni, katere posledica je nezmožnost branja) odlikuje duhovitost in nenavadnost.

V knjigi BAKANSKA TRILOGIJA je plodoviti dramski pisec Dušan Jovanovič zbral troje svojih najnovejših dramskih besedil: Antigono, Uganko korajše in Kdo to poje Sizifa. Že naslovi sami po-

vedo, da se je pisec delno naslonil na predlogo iz klasične dramatike (Evripides), na Brechta in Camusov esej Mit o Sizifu, vendar pa je kljub temu zanje značilna radikalna prenova gledališkega izraza. Vsa tri dela ne združuje le skupni naslov, ampak resnična umetnikova prizadetost ob nedavni balkanski moriji po razpadu Jugoslavije. Dramam je obsežno spremno besedo napisal Taras Kermauner, ki je Jovanovičevu dramatiko označil za nabolj kompletno in najbolj odprt v slovenski povojni dramatiki.

Zadnjo paket slovenskih izvirnih literarnih novosti poskrbela pesnica Vida Mokrin-Pauer z izidom svoje četrte pesniške zbirke, naslovljene KRILI V KLETKI. V nji je zbranih 33 osem- in desetvrstičnih pesmi z nenavdno dolgimi verzi, ki so nastale v zadnjih treh letih, govorje pa o raznih plasteh križnega obdobja v njenem življenju. Pesnica na izvireni način beleži bivanjska samospoševanja in refleksijo o vseh dimenzijah lastnega obstoja. Novost v tej zbirki novočrške pesnice pa je, kot opozarja recenzentka Vita Žerjal-Pavlin, refleksija odnosa med hčerjo in ocetom, ki je v tako problematični obliki sploh redkost v slovenski poeziji.

MILAN MARKELJ

Klasiki Kondorja

Knjižna zbirka Klasiki Kondorja, ki izhaja pri Mladinski knjigi, je nastala pred tremi leti kot nekakšna vzporednica znanih in priljubljenih zbirki Kondor, po kateri že štiri desetletja segajo bodoči slovenski intelektualci, ki so še v srednješolskih klopedah, s koristjo in zanimanjem pa tudi pozneje, saj vsebuje bogat izbor del iz zakladnice domače in tujne literature. Za Klasike Kondorja to velja še toliko bolj, saj zbirka prinaša ob literarnih delih, ki so del obveznih učnih programov, tudi dela, ki niso obvezna za šolarje, so pa pomembna za širjenje duhovnih obzorij.

Zadnji paket Klasikov Kondorja prinaša štiri knjige. Z Valentinem Vodnikom, našim prvim pisnikom, preporoditeljem, urednikom, časnikarjem in prevajalcem, se mora srečati vsak šolar, in njim je v glavnem namenjena knjiga ZADOVOLNE KRAJNICE, za katero je njen urednik pok. prof. Jože Koruza pripravil izbor Vodnikovih pesmi, njegove kratke pripovedne, časnikarske in poljudnoznanstvene proze ter pisem. Izbor je pospremil z zapisom o Valentini Vodniku, obsežnimi opombami in slovarčkom manj znanih, starosvetnih besed.

Izbor osmih spevov slovitega starogrškega epa ILIADA v prevodu Antona Sovreta je pred 40 leti izšel kot ena od prvih treh Kondorjevih knjig, zdaj pa je v Klasikih Kondorja ponovno izšel nespremenjen ponatis te knjige. Izbor je pripravil Kajetan Gantar, ki je napisal tudi spremno besedo o Homerju in njegovem delu ter potrebne opombe za lažje razumevanje tega temeljnega dela svetovne književnosti, s katerim naj bi se vsaj v takem skrčenem obsegu seznanil vsakdo, ki noče obveljati za povsem nerazgledanega.

Osrednji in najbolj odmevnji roman v obsežnem opusu ameriškega pisatelja Kurta Vonneguta KLAVNICA PET je v slovenskem prevodu Branka Gradišnika izšel že leta 1980, zdaj prihaja med bralce ta znameniti roman o dresdenski tragediji (avezniško bombardiranje leta 1945) ponovno, a s spremno besedo poznavalca sodobne ameriške književnosti Andreja Blatnika, ki postavlja Vonnegutov roman kot izpolnitve ob "smerti starega romana" aktualne zahteve po zapolnitvi vrzeli med visoko in množično kulturo. Vonnegutova dela so pri nas priljubljena in pogosto prevajana, zato Klavnica pet upravičeno dela družbo ostalim knjigam v Klasikih Kondorja.

Gotovo bo deležna precej pozornosti tudi knjiga VRATA BREZ VRAT, ki bralcem odpira zanimiv svet zena, vzhodnjaškega neracionalnega mišljenja, kot je zabeležen v konih in zenovskih zgodbah. Urednik knjige Vasja Cesar, ki je priprav

Foto: M. MARKELJ

OBNOVLJEN KIP SV. RUPERTA – Ob poltisočletnici župnijske cerkve sv. Ruperta v Šentrupertu so obnovili lesen kip sv. Ruperta, ki je prvotno stal v velikem lesenu oltarju v cerkvi. Ko je župnik Vincencij Vovk leta 1865 dal zamenjali lesen oltar z novim velikim oltarem, klesanim iz kararskega marmorja, so kip spravili na podstrezje. Leta 1870 ga je župnik Alojz Košir rešil zapuščenosti in ga postavil v kapelico, ki jo je sezidal na župnijskem vrtu. Precej poškodovani kip so strokovnjaki obnovili in zdaj je spet v nekdanjem sijaju. Začasno stoji v cerkvi, kasneje pa ga bodo preselili nazaj v kapelo. Zanimivo je, da kip ne ustreza zgodovinskim dejstvom: sv. Rupert je postal škop na staru leta, kipar pa ga je v škofovskih oblačilih izrezjal kot mladenci.

In Trdinovih napiskov

Strli domoljuba – Kako znajo officialci strelti domoljubnega uradnika, je izgled ubogi Kenda. Nekaj ves ogenj, junak od pete do glave za narodne pravice. Na gledišču često improviziral patriotične govor in sentencije, pel domače na javnih mestih, zgrabil vohona v društvu etc. Pozneje - joj. Bil je silno masreglan. Glasoval je z drugimi vred za nemčur kandidata. Zdaj se je že nekako privadil, meša rad v slovensko govorjenje nemške besede in stavke.

Pohvalno utajevanje davka – Do uradnij tolika jeza in nezaup, da ljudje ne izdajo lahko krivca, ki se je pregrešil sebi na korist zoper kako naredbo vlade. Za dopuščeno, da i za pohvalno ima se utajevanje vina, da se ne plača od njega dac. Kdor ubegne vojaščini, velja za posebnega pametnjaka in junaka.

9 Odkriva, da postane do danega trenutka neznana resničnost resničnost tudi zanj samo ob soočenju subjekta in objekta, pri čemer je otroško začuden ob spoznaju, kako prihaja svet vanj in iz njega. Odkriva tudi različno dojemanje resničnosti in začne razlikovati med znanstveno in umetniško resnicijo.

Odkritje razlike med znanstveno in umetniško resnicijo sem tudi sam doživel zelo močno. Ob nekaterih spoznajah sem bil prav začuden in zdaj me tu na Akropoli spet vznešljajo. Ugotavljam, da je za znanost bistveno odkrivjanje že danega, medtem ko si umetnost prizadeva, da v že obstoječe vdahne tudi življenje in na osnovi danega odkriva in ustvarja svet, ki ga še ni, lahko pa v srečnih trenutkih nastane, seveda v soodvisnosti od dogajanja in razvoja v nas samih.

Če znanost odkriva resnice same po sebi in jih razporeja v sisteme, kot so biologija, kemija, matematika, fizika, medicina..., umetnosti to ne zadošča. Umetnost se pojavi šele, ko temu urejenemu kaosu iztrgamo samoto in vanjo pregnane posamične resnice združujemo v živ organizem - v širšo, globljo, bolj obča in celostno in zato tudi popolnejšo resničnost.

Umetniška resnica je vedno celota in resnice, ki jo ustvarjajo, postanejo resnice samo v primeru, če so z njo v harmoniji, izven nje in vsaka zase pa so lahko samo otroci znanosti in samota, ki nikomur ne more ničesar povedati.

Razlika med znanstveno in umetniško resnicijo se mi je nekoga dne zelo preprosto razgrnila ob gledanju zelenega lista. Znanstvena resnica zelenega lista so predvsem atomi, molekule, celice, valovanja in presnavljanja, fotosinteza, gibanja..., umetniška resnica istega lista pa so vse omenjene resnice združene in ozivljene v zelen list kot celoto. Znanost svet razstavlja, umetnost ga zdržuje.

Po analitični metodi znanosti se zelen list kot celota razbini, za njegovo zaznavo, ustvaritev in doživetje je potreben umetniški pogled, ki pojave zdržuje, jih odkriva celostno in ustvarjajoče. To je tudi prevladajoč pogled, za kar je poskrbela Narava sama. Človeško oko je zgrajeno zanj. Za znanstveno gledanje potrebuje človek vrsto pripomočkov.

Celostno gledanje v primeru zelenega lista seveda še ni umetnost v smislu ustvarjanja novega, kajti v tem primeru odkrivamo dejansko samo tisto, kar je že dano, kar je že umetnina Narave same, do nje pa prihajamo z umetniškim pogledom.

Umetnost v smislu poustvarjanja sveta in ustvarjanja novega se dejansko pojavi šele takrat, kadar danemu dodajamo tudi sebe same, kajti samo v

VASJA ZGODBA ANDREJA ŠTIRI PERESNE DETELJICE

S prijateljico sva se sprejhalo po velikem zelenem travniku ob vodi. Pozorno sem gledala v tla, da bi uzrla štiriperesno deteljico. Prijateljica mi je v pismih pogostokrat priložila štiriperesno deteljico in pripisala, da jih je našla pet ali pa šest-najst. Razlagala sem ji, da to ni mogoče, kajti sama je še nišem našla.

Kot majhna deklica sem jo pogosto dolgo iskala v travi ob hiši, a vedno brez uspeha. Soseda pa, ki je nekega dne samo šla mimo, jo je hitro našla, ne da bi lazila po kolenih.

"Tako si želim, da bi jo še jaz našla in utrgala," sem ji razočarana govorila. Verjela sem, da štiriperesna deteljica prinaša srečo.

Tokrat sem šla s prijateljico po travniku, kjer naj bi jo končno le našla.

"Tu jih vedno najdem. Ne budi nestrena," mi je med pogovorom dejala.

Cez čas sem res našla prvo, ob nji pa sem jih zagledala še nekaj.

"Ne morem verjeti, glej, našla sem jih," sem vsa prešerna vžliknila od presenečenja, prepričana, da deli veselje z mano ves travnik, vsaka dišeča rožica, potoček in vse drobne živali, ki me opazujejo iz skritih kotov. Nad mano je sijalo svetlo sonce, ki je vsemu dalo še lepo, prikupnejo podobo.

Iz vzenesenosti me je potegnil prijateljčin glas: "Štiriperesna deteljica ti prinese srečo le, če jo utrgaš z zobmi ali s prsti na nogah."

Pomislila sem, katera od obeh možnosti je bolj priročna in enostavna, nato sem se odločila za prvo. Ko sem se sklonila k deteljici, sem izbrala željo, ki naj bi se mi uresničila. Pozabila sem na zelene ko-

bilice, ki so skakale okoli z ene travne bilke na drugo. Običajno se jih bojim, ker nikoli ne vem, kam bodo skočile, tokrat pa me je veselje, prepojeno s čudovito naravo okoli mene, prevzel.

Našla sem še pet- in šestperesno deteljico. Tako sem se prvič v življenju pre-

EMA

IZLET V BEOGRAD

France pravi: "Veš, Pepi, nič hudega, jih bova že našla."

Na vogalu ulice sta zagledala žandarja. Stopila sta k njemu in šaljivi Pepi ga je vprašal: "Gospod žandar, ali ste kje videli naše Šentjernejčane?"

Seveda ga srbski žandar ni razumel in je odrynil: "Molim?"

Fant pa mu je odvrnil: "Kaj boš pa lagal, da moliš, ko pa stojiš tukaj na cesti. Pri nas v Šentjerneju to počnemo v cerkvi."

Fanta sta odšla naprej v trdnem prepričanju, da bosta že našla rojake, če ne druge, pa na železniški postaji. Ko sta se potikala po mestnih ulicah, sta čez čas zaslišila slovensko besedo. "To so naši," sta si veselo rekla. Bili so res Šentjernejčani.

Skupaj so se odpravili po mestu in iskali stadion, kjer je bila prireditev. Ob iskanju jih je pot pripeljala do Donave. Vkrcali so se na ladjo in se preostali del dneva vozili po Donavi. Zvezčer pa je bil že čas za odhod. Odšli so na vlak in se odpeljali proti domu, ne da bi sokolsko prireditve, zaradi katere so prišli v Beograd, sploh videli.

Kadar so se tega spominjali, je bilo vedno veliko smeha.

otoku, obdanem z morjem tišine, me je Sen opomnil, naj bom zdaj zelo tiho in da naj odvržem tudi lupino svoje kletke. Šepetal je, da so okna in vrata moje kletke pretesna in da se lahko osvobodim le, če jih resnično odvržem. Govoril je še, da mi pred mojim zadnjim rojstvom niso zastirala pogledov in da bom brez njih videl dlje in mnogo več.

Potem je Sen nekam odšel, valovanja, ki so me nosila, so postajala vse silovitejša in nazadnje postala morje, ki me je naplavilo na moj otok.

Vhod v predživiljenje je stražila Tema. Bila je tako žametno nežna in vabliva, da sem si v hipu zaželet potopiti se tudi vanjo. Med slapovi teme mavrice in odgrinjanja nežnih zaves sem se osvobodil tudi lupine. Moja poročena narava se je razsula in postal sem brezlesno, brezlesno duhovno bitje, ki za dojenje sveta ne potrebuje nobenega orodja.

Pred menoj se je prebujalo tudi vedno več luči. Bila je nenavadno modra, tako zelo, kot da se je vanjo naselilo vse nebo. Ko je postala popolna sinjina, sem v globinah samotnega otoka vse bolj prepoznaval tudi dvorane svojega nekdanjega doma. Podobne so bile cvetnični čašam, ki vedno vabijo v dotik in objem in v stvarjenje novega življenja. V njih sem se zavedel, da sem bil nekoč že tu in tudi tega, kako neučakano sem čakal tistega metulja.

V teh prostorih me je prijazno objela še Neznanica. Spremenila me je še bolj, odgrnila mi je nepregleđeno preteklih življenj in spet življenj, ki še čakajo, da pride. Čas se je umaknil in je bil brez pomena.

Ceprav je bila moja poročena narava razsula in zato preko nje nisem mogel ničesar videti, občutiti in slišati, sem vseeno vedel, videl in doživil vso pot svojega sedanjega življenja od prvih bosih korakov pa do tega popotovanja v preteklost. Spominjam se, da je bila v tistem vedenju zastrta samo nadaljnja pot, zadnji del poti pred prebujanjem v eno od bodočih življenj.

Ob izhodu iz votline, ki me je prijazno popeljala iz tistih cvetnih čaš spet nazaj v moj svet, sem se začel prebujati. Svetloba vzhajajočega sonca me je vrnila v mojo poročeno naravo in z lahkoto sem odplaval na svojo ladjo.

Od Pireja do Benetk

29. - 30. jan. 1966

Pirej smo zapustili že v zgodnjem jutru in zdaj plovemo skozi Korintski prekop. Kljub mrzli burji sem na palubi. Opazujem plovbo po 6 km dolgi in 26 m široki vodni poti, ki povezuje Egejsko morje z Jonskim in ločuje Peloponez od ostale Grčije.

**Skočite na vlak podjetništva
z diplomo Visoke šole
za podjetništvo!**

**Visoka šola
za podjetništvo**

Poklicite:
tel.: 066 747 351 - Visoka šola za
podjetništvo, Senčna pot 10, Portorož,
tel.: 061 1881 327, 1687 002 -
GEA College, d.d. Dunajska 156, Ljubljana

Pošljite mi predstavljeno gradivo!

Ime in priimek _____

Naslov _____

Podjetje _____

Telefon _____

Internet: <http://www.vssp.gea-college.si>

AUDI

Prednost je v tehniki

AUDI A4 že od 38.497 DEM

Serijska oprema:

- 4 x zračna blažina
- ABS zavore
- električni pomik termoizolacijskih stekel
- električni pomik zunanjih ogledal
- centralno zaklepjanje
- predpriprava za avtoradio, antena, 4 zvočniki,...

Ugoden nakup tudi na **PORSCHE LESING** ali potrošniški **KREDIT**

POSEBNE UGODNOSTI ZA KUPCE Z DOLENJSKE IN IZ BELE KRAJINE

Sprejemamo naročila za NOVI AUDI A6.

Vaš pooblaščeni trgovec in serviser:

**Avtohiša Berus
Novo mesto
tel. 068/342-360, 25-098**

068/53-259
51-013
068/53-258

RAZPISUJE prosto delovno mesto:

POSLOVODJE za delo v trgovini z gradbenim materialom
POGOJA — opravljena poslovodska šola
— izpit B kategorije

Pisne prijave pošljite na naslov:

M&M Črnomelj, Majer 9, 8340 Črnomelj

ZAHVALA

Utihanil je tvoj glas,
obstalo tvoje je srce,
ostali so sledovi pridnih rok
in kruto spoznanje,
da se ne vrneš več.

Z žalostjo v srcu sporočamo, da je v 86. letu starosti za vedno zaspala naša mama, stara mama, sestra, teta in tašča

NEŽA BRODARIČ

iz Rosalnic 24

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v dneh žalosti izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče. Posebej se zahvaljujemo sosedom, Domu počitka Metlika in zdravstvenemu osebu za nego in skrb, sodelavcem tovarne Beti, gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevcom za občuteno zapete pesmi ter vsem, ki ste pokojno pospremili na njeni zadnji poti.

Žaluoči: vsi njeni

MARKO

pogrešali te bomo.

Tvoji prijatelji

Pomlad bo na naš vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker tebe ni.
(Simon Gregorčič)

MARKO JARC

Zahvaljujemo se vsem, ki so v težkih dneh slovesa sočustvovali z nami, nam izrazili ustno in pisno sožalje, pokojnemu podarili sveče, prelepo cvetje in nam kakorkoli pomagali. Posebno zahvalo izrekamo osebju Onkološkega inštituta v Ljubljani, osebju Pljučnega oddelka v Novem mestu za lajšanje bolečin in reševalni službi Novo mesto za hitre intervencije. Srčna hvala govornikom, pevcom za zaigrano Tišino, sosedom, prijateljem in sodelavcem, ki so pripravili pogrebno slovesnost, in vsem, ki so pokojnega imeli radi in ga pospremili na njegovi prerani zadnji poti.

Žaluoči: mama Vera, oče Stane, njegova Jerica in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po hudi bolezni je v 31. letu starosti za vedno odšel od nas naš dragi sin, bratranec in nečak (Simon Gregorčič)

V SPOMIN

Pomlad v vinograd je tvoj prišla
in čakala, da prideš ti.
Sedla je na rožna tla in zajokala,
ker tebe, Rudi, ni.

14. junija mineva leto žalosti in
bolečin, odkar ni več med nami naš
dragi ati, sin in brat

**RUDI
TRBOVC**

z Velikih Poljan 18
pri Škocjanu

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem preranem grobu,
prižigate sveče in prinašate cvetje.

Tvoji hčerkici, mama in brat z družino

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 75. letu za-
pustila naša draga sestra

**TINCA
PLANINC**

iz Svibnika 15

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam nesobično stali ob strani,
nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje, sveče in jo po-
spremili na zadnji poti.

Žaluoči: bratje in sestre z družinami

ZAHVALA

Nenadoma nas je v 75. letu zapustila
naša mama, sestra, teta in babica

**MARIJA
MURN**

Občice 7

Iskrena hvala vsem sorodnikom, znancem in sosedom, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani. Zahvaljujemo se osebju Nevrološkega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, DO Nakupovalni center Dolenjska, KIK Interier, Novo mesto, ZB in zastavonošem. Hvala za podarjeno cvetje, sveče in izraze sožalja, govornikoma ge. Lukežovi in g. Muhiču, gospodu kaplanu za lepo opravljen obred in Pogrebnu stavu Oklešen za pogrebne storitve.

Žaluoči: vsi njeni

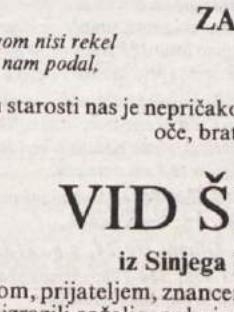
ZAHVALA

1. junija nas je v 57. letu zapustil naš
dragi mož, oče, brat, tast in ata

**TONE
BECELE**

Beseda hvala je premalo, da bi z njo mogli izraziti hvaležnost vsem sorodnikom, sodelavcem SŠGT in Zdravstvenega doma Novo mesto, sošolcem 8. a razreda OŠ Stopiče, vaščanom Črmošnjic in Petelinjka, znancem in bivšim sodelavcem, ki ste našega Toneta tako številno pospremili na zadnjo pot. Hvala vsem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste nam v težkih trenutkih slovesa kakorkoli pomagali.

Žaluoči: žena Marija, hčerki Urška, Mateja z družino, brata Slavko, Martin in sestra Fanika z družinama

ZAHVALA

smrt te vzela je prerano,
a v srcih naših boš ostal.

V 74. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, stari
oče, brat, tast in stric

VID ŠPEHAR

iz Sinjega Vrha pri Vinici

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in dobrim sosedom, ki so nam stali ob strani v težkih trenutkih, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala kolektivu Cestnega podjetja Novo mesto - sektor Črnomelj, Integralni Črnomelj, GD Sinji Vrh, KOZB Sinji Vrh in Vinica, g. župniku, govornikom pred domačo hišo in ob odprttem grobu, pevkam in g. Hitiju za organizacijo pogreba. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaluoči: žena Marija, sin Ivan z družino, brat Ivan z družino, sestra Anica in ostalo sorodstvo

tedenski koledar

Četrtek, 12. junija - Janez
Petek, 13. junija - Anton
Sobota, 14. junija - Vasilij
Nedelja, 15. junija - Vid
Ponedeljek, 16. junija - Beno
Torek, 17. junija - Dolfe
Sreda, 18. junija - Marko
LUNINE MENE
13. junija ob 6.52 - prvi krajec

kino

BREŽICE: 12. in 13.6. (ob 19. uri), 14. in 15.6. (ob 19. in 21. uri) ter 16.6. (ob 21. uri) komedija Zverine. 12. in 13.6. (ob 21. uri) kriminalni film Samotna zvezda. 18.6. (ob 21. uri) ljubezenska drama Angleški pacient.

ČRNOMELJ: 13.6. (ob 21. uri) in 14.6. (ob 19. in 21. uri) ameriški akcijski kriminalni film Nevarno tveganje. 15.6. (ob 19.

film

• SVETNIK, romantična akcija (The Saint, ZDA, 1997, 119 minut, režija: Phillip Noyce)

I kam bi del! Svetnik je klasičen primerek filma, ki mu lahko očitate prav vse ali pa čisto nič. Stvar odločitve. Gre namreč za zelo korektno akcijo, pravo bondiando z nekaj scenariističnimi zablodami ob spremljavi številnih zaljubljenih, romantičnih scen. Klijejskih standardov ne presegajo, ne kot akcija ne kot romanca, pa vendar je zadeva na moč gledljiva, za pikolovce in pristaše čistih žanrov pa verjetno močno pomanjkljiva. Svetnik je v vsakem primeru tudi nekoliko predolg, ima pa zato od prve do zadnje minute odlično glasbeno opremo, zelo poslušljivo glavno temo z elementi ruske etno glasbe, mehko, nevpadljivo orkestracijo, predvsem pa očara ritmična podlaga. Noyce ima očitno tudi dobrega scenografa, saj so vsi interrieri in eksterieri dovršeni, avtentični, predvsem pa jasto atraktivni. Pravo obrtniško ugodje!

Še za ščepec soli Val Kilmer je profi, zelo izurjen tat in vohun, ki kameleonsko menja svojo podo-

bo, naglas, narodnost, predvsem pa se poimenuje po svetnikih. Živi asketsko, sam, s travmatičnim spominom na otroštvo v katoliški sirotišnici, kjer so teror zganjajoči duhovni povzročili smrt njegove Agnes. Za delovni cilj si je postavil simpatično vsto, 50 milijonov dolarjev, do katere mu manjka le še en poselček, seveda je to tisti naš, najbolj nevaren v prelomu, potem pa bo šel v penzijo. Za ruskega mogotca Tretiaka, ki bi rad iz svoje domovine na račun jeznih in prezabojnih Rusov (res "hec", kurilno olje strateško skriva pod svojo viho) naredil zasebno supersilo - odigra ga preroški Rade Šerbedžija - ukraše nedokončan recept za hladno fuzijo, fizično-kemično reakcijo, ki bi lahko rešila svetovni problem usihačnih energetskih virov in onesnaževanja. Za patent in orožje tiščetja zahteva le nekaj borih milijonov, težave pa nastopijo, ker stvar ne dela. Kilmer se obenem močno zaljubi v znanstvenico, ki ji ukraše nedokončani recept, prav tako osamljeno, po pravi ljubezni hrepenečno in naročno lepo Elizabeth Shue. Tretiak za njima požene vso Moskvo, vmes pa vidimo še ponesrečen poskus državnega udara in Kilmerja pri ruskem predsedniku. Malo za lase, malo za noge, pa sta dve ura naokoli.

TOMAŽ BRATOŽ

bela tehnika

HLADILNIK GORENJE, 50 l, star 4 leta, prodam za 22.000 SIT. (068)25-577.

PRODAM ali zamenjam za drva kombiniran štedilnik, 2 plin, 4 elektrika in pečico. (068)341-182. 6063

ŠTEDILNIK na drva, elektriko in plin posenci prodam. (068)89-951. 6103

PS CANDY, star 5 let in zamrzovalno skrinje, 210 l, prodam. (068)321-695. 6197

kmetijski stroji

SAMOHODNO KOSILNICO Sip Sokol, malo rabljeno, z Acme motorjem, možen prikluček freze, prodam. (068)52-815. 5958

KOSILNICO na laks Kawasaki 40, malo rabljeno, prodam. (068)73-228. 5966

MANJŠO traktorsko prikolicu s cera-
do prodam. (068)21-847. 5975

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Duščik Gornik, Tanja Gavzoda, Mojca Leskovšek-Sveti, Martin Lizar, Milan Markelj (urednik Priloge), Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtih. Cena posamezne številke 190 tolarjev; naročnina za 1. polletje 4.940 tolarjev, za upokojence 4.446 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 19.760 tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: I cm v stolpcu za ekonomski oglase 2.700 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 5.400 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. letno 3.200 tolarjev. Za nenaročnike mali oglasi do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglas 2.700 tolarjev za 1 cm v stolpcu.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-4405/9 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomski propagandi in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006. Telefaks: (068)322-898.

Elektronske pošte: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si

Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.

Računalniška priprava časopisnega stavka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana.

TEDENSKI KOLEDAR - KINO - BELA TEHNIKA - ČESTITKE - ELEKTRONIKA - KMETIJSKI STROJI - KUPIM - MOTORNIA VOZILA - OBVESTILA - POHŠTVO - POSEST - PREKLICI - PRODAM - RAZNO - SLUŽBO DOBI - SLUŽBO ISČE - STANOVANJA - ZAHVALE - ŽENITNE PONUDE - ŽIVALI

ŽITNI KOMB AJN Zmaj 780, skupaj ali po delih, ter tele, staro 10 dni, prodam. (068)82-597. 6084

TRAKTOR FERGUSON, letnik 1991, kosilnico BCS, staro 2 leti, in travniške brane prodam. (068)76-533. 6104

PUHALNIK TAJFUN prodam. Cerjanec, Gradac, (068)69-163. 6108

NOVO samonakladalno prikolico Sip, 20 m3, prodam. (068)65-283. 6117

BALIRKO CLASS za oglate bale prodam. (068)42-598. 6139

TRAKTOR IMT 533, samonakladalno Mengele, 20 m3, in tračne grabilje Sip prodam. (068)45-319. 6149

KROŽNE BRANE in plug Posavec, 12 cm, obojalo malo rabljeno, prodam. (068)87-204. 6156

NAKLADALKO Sip 25 in silažno nakladalko Sip 24.28 prodam po zelo ugodni ceni. (068)791-926. 6157

MALO RABLJENE Sipove grabilje, obracalnik za seno, širine 220 cm, in 8 tednov starega bikca prodam. (068)89-128. 6158

PAJKA SIP, 4.5 m, rabljen 3 sezone, zelo dobro ohranjen, prodam za 160.000 SIT. (068)87-157. 6160

WELGER AF 52 S visokotlačna balsirka, malo rabljena, in elektromotor, 7.5 KW, 1480 obratov, z jermenico, ugodno prodam. (068)75-411. 6164

SAMONAKLADALKO Sip, 19 m3, ugodno prodam. (068)47-397. 6169

SNOPOVEZALKO za BCS ugodno prodam. (068)59-370. 6171

KOSILNICO FIGARO, dolžina kose 130 cm, z vozičkom, staro 15 let, prodam. (068)32-040, zvečer. 6179

kupim

UGODNO ODKUPIM delnice Krke serije B in vseh skladov privatizacijskih družb (100 SIT za delnico). Gotovina takoj, pridem tudi na dom! (0609)639-664 ali (061)16-86-055. 5233

APARAT za hot dog in plinski roštilj za kotoljivo, večji, kupim. (068)323-068. 5951

STARÉ RAZGLEDNICE, pisma in dopisnice, lahko tudi cele arhive, kupim. (0608)63-111. 5989

EPSONOV TISKALNIK, A4 format, z nastavkom za neskončni papir, do 200 DEM, kupim. (0608)84-337. 6026

DELNICE Krke, Petrola in ostalih podjetij odkupimo po najviših cenah. (0609)626-956 ali (0609)653-320. 6042

CERTIFIKATNE DELNICE Krke, Petrola, Pivovarne Laško in Union, Gorjana in ostale odkupimo za gotovino in pridemo na dom. (041)669-221. 6060

HLODOVINO - smreke, dolžine 5 do 8 m, kupim. (061)218-595. 6151

MOTOR, predvojni model, v okvari, po delih ali brez okvare, kupim. (061)781-336. 6189

motorna vozila

JUGO 45, letnik 1989, prodam. (068)27-793. 5946

OPEL SENATOR, letnik 1988, poskodovan, prodam za 720.000 SIT. (068)89-233 ali 89-411. 5947

R TRAFIC furgon, 2.5 D, letnik 1995, povisan, podaljšan, bel, prvi lastnik, prodam za 19.800 DEM. (068)321-479. 5953

JUGO 45, letnik 1989, sivo-modra, ugodno prodam. (068)41-037. 5954

Z 50.8 kiper, letnik 1987, na novo registrirano, nosilnost 5 t, prodam. (0609)612-443 ali (068)89-320, po 16. uri. 5957

Z 750, letnik 1985, karoserija dobre ohranjenosti, nosilnost 5 t, prodam. (068)52-700. 5962

R 5 SAGA, letnik 1991, 86.000 km, strešno okno, radio, prodam. (068)21-367. 5963

JUGO 45, letnik 1988, registriran do 2/98, dobro ohranjen, prodam. (068)40-373. 5965

JUGO 45, starejši letnik, v dobrém stanju, garaziran, drugi lastnik, letnik 1986, registriran do 2/88, ugodno prodam. (068)341-476. 5969

R 19 RN, letnik 1993, redno vzdrževan, prvi lastnik, prodam. (068)341-200. 6017

R 101, letnik 1976, v hrošču za dele, registriranega do 16.9.1997, ugodno prodam. (068)22-967. 6005

AVTOMATIK, letnik 1996, bel, dobro ohranjen, dodatna oprema, brezhiben, čelada Bieffe (odprt), vredno ogleda, prodam. (068)82-967. 6005

HROŠČA, letnik 1976, in hrošča za dele, registriranega do 16.9.1997, ugodno prodam. (068)52-700. 5962

R 5 SAGA, letnik 1991, 86.000 km, strešno okno, radio, prodam. (068)21-367. 5963

JUGO 45, letnik 1988, registriran do 2/98, dobro ohranjen, prodam. (068)40-373. 5965

JUGO 45, starejši letnik, v dobrém stanju, garaziran, drugi lastnik, letnik 1986, registriran do 2/88, ugodno prodam. (068)341-476. 5969

R 19 RN, letnik 1993, redno vzdrževan, prvi lastnik, prodam. (068)341-200. 6017

R 101, letnik 1976, neregistrirano, vozno, prednji in zadnji odbijač ter Clio 1.2, letnik 1993, prodam. (068)42-395. 5991

MITSUBISHI COLT GLX i, letnik 1990, 1.5, 90 KM, rdeč, KAT, EFI multi motor, prodam. (068)73-829. 5997

JUGO 45 KORAL, registriran za celo leto, prodam. (068)323-284. 5999

R 101, letnik 1976, neregistrirano, vozno, prednji in zadnji odbijač ter Clio 1.2, letnik 1993, prodam. (068)42-395. 5991

R 101, letnik 1976, neregistrirano, vozno, prednji in zadnji odbijač ter Clio 1.2, letnik 1993, prodam. (068)42-395. 5991

R 101, letnik 1976, neregistrirano, vozno, prednji in zadnji odbijač ter Clio 1.2, letnik 1993, prodam. (068)42-395. 5991

R 101, letnik 1976, neregistrirano, vozno, prednji in zadnji odbijač ter Clio 1.2, letnik 1993,

R 5 CAMPUS, letnik 1991, reg. do maja 1998, rdeča, pet vrat. (068)75-334.

R 4 GTL, športno predelan, ugodno prodam. (0609/628-385)

NISSAN SUNNY 1.6 SLX, letnik 5/90, 95.000 km, radio, nastavljen volan, prodam za 8000 DEM. (068)60-034, zvečer. 6173

GOLF JX D, letnik 1990, registriran do 1/98, moder, 103.000 km, prodam. (068)60-126. 6174

R 4 GTL, letnik 1986, 129.000 km, registriran do 12/97, prodam. (0608)87-412. 6181

ŠKODA FAVORIT LX, letnik 1993, ohranljeno, prodam. (068)87-974, zvečer. 6183

JUGO KORAL 55, letnik 4/89, prevoženih 47.500 km, bel, garažiran, ali plastična, prodam. (068)61-140 ali (0608)67-313. 6186

ŠKODA FAVORIT 135 L, letnik 1993, prevoženih 66.000 km, prodam. (068)64-398. 6187

R 4 SPECIAL, letnik 1992, 74.000 km, dobro ohranjen, prodam. (068)323-165, dopoldan, 76-491, popoldan. 6190

126 P, letnik 1992, bel, neregistriran, 27.000 km, prodam za 1600 DEM. (068)89-234. 6193

R 5, letnik 1991, v dobrem stanju, prodam. (068)75-180. 6195

obvestila

TENDE, lamelne zavese, aluminijaste rolete nudimo po konkretnih cenah. Na zalogi tudi aluminijaste rolete za garažna vrata. (061)651-247. 5930

preklici

PREKLICUJEM žal besedo, ki sem jo izrekel Stanetu Pirtnatu iz Poloma. Andrej Knific, Rimška 7, Ljubljana. 5948

pohištvo

KUHINJSKO MIZO z dvema ali štirimi stoli, rabljeno, kupim. (068)48-569, v četrtek popoldan ali zvečer. 5944

OMARO za dnevno sobo, 370 x 220 x 60 cm, rjava, staro 1 leto, nerabiljeno, prodam za 75.000 SIT. (068)65-608, popoldan. 5964

OKROGLO MIZO z štirimi stoli, novo, prodam. (068)342-355. 6128

OMARE, oreh, črnina, hrastove skrine, nočne omarice, staro lončevino in drobne okrasne predmete prodam. (0608)62-687. 6184

posest

PARCELO (travnik, pašnik, gozd), avto dele (desna stena, desna zadnja vratna za Z 101) in bojler, prodam. (068)47-773. 5942

NA BORŠTU, ob cesti, prodam novo, 60 a. Fanika Zorn, Boršt 7, (0608)69-241. 5945

SMREKOV GOZD, v okolici Trebnjega (do 15 km), kupim. (068)48-521. 5976

STAREJŠO HIŠO na Vrhovem pri Radečah, parcela 210 m², za poslovni prostor, ob cesti, prodam. (0608)82-825, od 20. do 21. ure. 5979

STAREJŠO HIŠO z gospodarskim poslopjem, lepa lokacija, lep vrt, vseljava z manjšo adaptacijo, z 20 a zemlje, v Brezju pri Leskovcu, prodam. (068)21-285. 5981

2 HIŠI in 6 ha zemlje na Brezovici pri Črmošnjicah prodam. (068)67-068. 5982

V OKOLICI Brežič ugodno prodam urejeno gospodarsko poslopje s hišo, 1 ha zemlje in zazidljivo parček z vinogradom, prodam. (068)77-064. 5994

PARCELO, 1100 m², primerno za vinograd, prodam. (068)73-219. 5998

SADOVNIK JAZ v imeni 10, primeren za vikend, prodam. (068)47-617. 6000

V KRŠKEM zaradi onemogočnosti prodam vinograd na Libni, z lesenim vikendom in ostalo zemljo, 25 a dobre zemlje (ni kamene). (0608)31-775. 6009

ŠMARJETA, 2 km do toplic, prodam nedogradljivo, delno vseljivo hišo s 600 m² vrtja, za 125.000 DEM. (061)817-204 ali (068)73-334. 6012

PRI ŠMARJETI prodam mešan gozd, 82 a, za 5000 DEM. (068)73-866. 6018

STAREJŠE POSLOPJE (hišo in hlev) in vinograd na Sremci pri Krškem prodam. Ana Sajovec, Sremci 19, Krško, (064)311-791. 6027

V VASI nad reko Krko ugodno prodam parcele z zidanico, primerno za vikend. Možni vsi priključki. (068)87-267. 6031

GRADBENO PARCELO z vso dokumentacijo v naselju Dorec v Breštanici prodam. (062)771-578. 6034

STANOVANJSKO HIŠO v okolici Brežič, Čateških toplic, prodam. (0608)59-026. 6041

VINOGRAD prodam ali dam in najem. Jože Petrič, Grabrovec 5, Metlika. 6062

GRADBENO PARCELO, 1400 m², v Gradcu, prodam. Lokacija za obrtnike! Anica Pezdir, Gradec. 6073

NIVO na Pristavi pri Krškem, Iha 80 a, in njivo, 13 a, prodam. (068)81-559. 6078

V GRADENCU pri Žužemberku prodam kmetijo, 16 ha, s hišo in poslopjem. Cena 150.000 DEM. (061)272-039. 6095

ZIDANICO z elektriko, vodo in garazo, primerno za bivanje, vinograd, sadovnjak in zelenjavni vrt, 5 km iz Novega mesta (Štranga, Jablan), prodam. (068)23-566. 6100

HIŠO na Čateški ul. 39 v Brežicah prodam. (068)74-371, po 19. uri. 6123

V GABRNU prodam njivo, 38 a, in Z 128, letnik 1988, prodam. (068)27-841. 6124

HIŠO v vrtom in garažo, primerno tudi za skladišče, na Malem Slatniku odamo v najem. (068)25-774. 6132

V KANIŽARICI pri Črnomlju prodam gradbeno parcele, 22 a. (068)52-288. 6161

ZARADI BOLEZNI ugodno prodam v Presadolu 30 l ha 50 a zemlje. Stavba je zgrajena do prve plošče in z nakritjem strehe, ob avtobusni postaji in ob asfaltnih cestih. (068)42-416. 6168

NJVJO ob cesti Šentjernej - Stara vas prodam. (061)151-11-72. 6178

HIŠO v Črnomlju, 2000 m² zemljišča, in zidanico na Maverlenu, 7000 m² zemljišča, prodam. (064)801-497. 6182

ZAZIDLJIVO PARCELO ali starejšo hišo, minimalno 12 a, v Novem mestu ali okolici kupim za gotovino. (068)325-194. 6192

V OKOLICI Krškega prodam parcele, 1.5 ha, s stavbami zemljiščem, lepa razgledna točka. (068)67-394, po 15. ur. 6194

VIKEND z bazenom v Tolstem Vrhu, 6 a, ugodno prodam z vso opremo in vognadom. (068)42-774. 6198

prodam

BOROVE DESKE, debeline 2.5 cm, prodam. (068)69-027, popoldan.

VINO, do 200 l, šmarinico, prodam. (068)41-071. 5949

TRAKTORSKE zadnje gume 11/28 in 2 harmoniki fajtonarici prodam. (068)58-286. 5956

ANKARAN, oddam apartma! (066)527-106. 6101

V CENTRU SEMIČA oddam poslovni prostor, 100 m², primeren za trgovsko ali proizvodno dejavnost. Dokumentacija urejena. (068)67-663. 6113

MATEMATIKO in fiziko inštruiram. (068)28-965. 6142

TRGOVSKI PROSTOR ob glavnih cestih v Novem mestu, opremljen, oddam. (068)321-520. 6166

MATEMATIKO in fiziku za osnovno in srednjo šolo inštruiram. (068)33-714. 6180

OTROŠKI športni voziček, malo rabljen, in ležalnik za dojenčka z reguliranjem ugodno prodam. Alojz Mravinec, Sečje selo 12 a, Vinica. 5993

14 M 3 mešanih suhih kalanih drv prodam. (068)84-220. 6001

10 M načaganih drv prodam. (068)75-222. 6007

NOVO, nerabiljeno peč za centralno kurjanje Emo 24 prodam. (068)324-232. 6014

KNJIGE za 6., 7. in 8. razred ugodno prodam. (068)79-757, po 20. uri. 5986

120 basno klavirsko harmoniko, prodam. (068)28-764. 6056

500 KG krovni voziček za BCS prodam. (068)81-097. 6025

VINO ŠMARINICE, neškropljeno, nežepano, prodan po 150 SIT. (068)83-400. 6048

KLASIČEN bukov parket prodam. (068)87-318. 6056

MOTOR MERCEDES 220 D, primerno tudi za kombajn, in jugo 55, letnik 1986, prodam. (068)79-515. 6061

SOTOR za dve osebi, skoraj nov, prodam za 7000 SIT. (0608)81-753. 6067

PO VSEJ SLOVENIJI zaposlimo akviziterje za prodajo vročega, atraktivnega artikla. Housing Co. d.o.o., Vodovodna 100, 1000 Ljubljana. 5943

KVKUHARJA za delo v gostinstvu in zemljiščem. Možnost redne zaposlitve. (0608)87-078. 5967

SAMOSTOJNI KV kuhan dobi delo. Možnost stanovanja. (061)854-101. 5971

PO VSEJ SLOVENIJI zaposlimo akviziterje za prodajo vročega, atraktivnega artikla. Housing Co. d.o.o., Vodovodna 100, 1000 Ljubljana. 5943

TELEFONIČNI PROSTOR ob glavnih cestih v Novem mestu, opremljen, oddam. (068)324-076. 6024

PODGETJE išče več sposobnih za stopnikov na območju Dolenjske. (068)325-034. 6037

PO VSEJ SLOVENIJI zaposlimo akviziterje za prodajo vročega, atraktivnega artikla. Housing Co. d.o.o., Vodovodna 100, 1000 Ljubljana. 5943

PO VSEJ SLOVENIJI zaposlimo akviziterje za prodajo vročega, atraktivnega artikla. Housing Co. d.o.o., Vodovodna 100, 1000 Ljubljana. 5943

PO VSEJ SLOVENIJI zaposlimo akviziterje za prodajo vročega, atraktivnega artikla. Housing Co. d.o.o., Vodovodna 100, 1000 Ljubljana. 5943

PO VSEJ SLOVENIJI zaposlimo akviziterje za prodajo vročega, atraktivnega artikla. Housing Co. d.o.o., Vodovodna 100, 1000 Ljubljana. 5943

PO VSEJ SLOVENIJI zaposlimo akviziterje za prodajo vročega, atraktivnega artikla. Housing Co. d.o.o., Vodovodna 100, 1000 Ljubljana. 5943

PO VSEJ SLOVENIJI zaposlimo akviziterje za prodajo vročega, atraktivnega artikla. Housing Co. d.o.o., Vodovodna 100, 1000 Ljubljana. 5943

PO VSEJ SLOVENIJI zaposlimo akviziterje za prodajo vročega, atraktivnega artikla. Housing Co. d.o.o., Vodovodna 100, 1000 Ljubljana. 5943

PO VSEJ SLOVENIJI zaposlimo akviziterje za prodajo vročega, atraktivnega artikla. Housing Co. d.o.o., Vodovodna 100, 1000 Ljubljana. 5943

PO VSEJ SLOVENIJI zaposlimo akviziterje za prodajo vročega, atraktivnega artikla. Housing Co. d.o.o., Vodovodna 100, 1000 Ljubljana. 5943

PO VSEJ SLOVENIJI zaposlimo akviziterje za prodajo vročega, atraktivnega artikla. Housing Co. d.o.o., Vodovodna 100, 1000 Ljubljana. 5943

PO VSEJ SLOVENIJI zaposlimo akviziterje za prodajo vročega, atraktivnega artikla. Housing Co. d.o.o., Vodovodna 100, 1000 Ljubljana. 5943

PO VSEJ SLOVENIJI zaposlimo akviziterje za prodajo vročega, atraktivnega artikla. Housing Co. d.o.o., Vodovodna 100, 1000 Ljubljana. 5943

PO VSEJ SLOVENIJI zaposlimo akviziterje za prodajo vročega, atraktivnega artikla. Housing Co. d.o.o., Vodovodna 100, 1000 Ljubljana. 5943

PO VSEJ SLOVENIJI zaposlimo akviziterje za prodajo vročega, atraktivnega artikla. Housing Co. d.o.o., Vodovodna 100, 1000 Ljubljana. 5943

PO VSEJ SLOVENIJI zaposlimo akviziterje za prodajo vročega, atraktivnega artikla. Housing Co. d.o.o., Vodovodna 100

Tončka Jankovič

folklorne skupini adleščega Prosvetnega društva Božo Račič. Ko pred leti vodja plesalcev Mira Grabrijan zaradi obveznosti na domačem kmečkem turizmu dela pri folkloristih ni več zmogla, je njihovo delo skoraj zastalo. Tončka se je zbalila, da bo kraj res ostal brez folklora, zato je pred tremi leti popriješ kot organizacijski vodja. Plesalci so se zopet zavrteli, a takrat v glevnem mladi. Tončka je danes s svojimi štiriindvajsetimi leti med najstarejšimi. Kljub svojim zaslugam noče prav nič izstopati. "Nimam se za strokovnjakinjo. Pri našem delu so dobrodošle pobude vsakogar. Moja naloga je predvsem organizacija dela tako na vajah kot na nastopih. Zlasti pri slednjih je veliko opravkov, ki se jih spomnimo šele, če niso narejeni," pove skromno sicer tempora Tončka.

Zanimivo je, da adleščki folkloristi niso nikoli tinnali na občini ali na Zvezi kulturnih organizacij, naj jim pomagajo pri nabavih nos. Kdor hoče pri njih plesati, mora pač že vnaprej vedeti, da si bo moral sam nabaviti noso, bodisi da si jo bo sposodil od nekdanjih plesalcev ali pa dal sešti. S tem so se ne nazadnje izognili problemom, kot jih imajo na primer v Črnomlju, kjer bi radi znova oživili folklorno skupino, a od nekdaj številnih narodnih nos skoraj nimajo kaj oblec. "V Adleščih se nihče ne pritojuje, če mora imeti svojo noso. Nasprotno, ponosni so na to. Pri izdelavi nos se zelo potrudijo in predvsem ženske se rade pohvalijo, kako imajo oblačila sešta in navezena," pripoveduje Tončka. Njena največja želja je, da bi se nekdanji plesalci zopet zavrteli. Upa, da jih bo uspelo prepričati, da se bodo pridružili sedanjam petnajstim parom, sedmim tamburašem ter pevskim skupinam, ki šteje okrog deset dekle.

Tončka je letos prenehala s plesanjem. Potem ko je zaključila seminar za vodje folklornih skupin, se na vajah raje posveča učenju drugih. Toda poje še vedno in v soboto zvečer bo na črnomaljskem jurjevanju ubran zapela skupaj s svojimi Kresnicami. MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Od 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore.

Načrta za 6. razreda osnovne šole, torej že pol življenja, pleše pri

skrbno shranjeno vse orodje za njegovo obdelavo s statvami vred. Tončka je poleg tega, da dobro obvlada vse, kar je tesno povezano z adleščkim izročilom, zlasti pa vezene prtičkov in pisane pisanice, tudi ena izmed stebrov tamkajšnje folklore